

U S T A W A

z dnia

o komornikach sądowych¹⁾

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 1. 1. Ustawa określa zasady pełnienia służby na stanowisku komornika sądowego, zwanego dalej „komornikiem”, prawa i obowiązki komorników, funkcjonowanie samorządu komorniczego oraz zasady sprawowania nadzoru nad komornikami i samorządem komorniczym – z uwzględnieniem konieczności zapewnienia należytego wykonywania zadań państwa w zakresie sprawnej, skutecznej i rzetelnej egzekucji sądowej.

2. Minister Sprawiedliwości realizuje politykę państwa w zakresie zadań powierzonych komornikom.

Art. 2. 1. Komornik jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym i podlega nadzorowi sądu oraz nadzorowi odpowiedzialnemu prezesa sądu rejonowego, przy którym działa.

2. Komornik kieruje się dobrem wymiaru sprawiedliwości oraz interesem publicznym.

Art. 3. 1. Komornik jest organem władzy publicznej w zakresie wykonywania czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym. Czynności te wykonuje wyłącznie komornik, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie.

2. Czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, jak również inne ustawowe zadania, komornik wykonuje osobiście. W przypadkach przewidzianych w ustawie

¹⁾ Niniejszą ustawą uchyla się ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji oraz zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników, ustawę z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne, ustawę z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, ustawę z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi, ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi, ustawę z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych, ustawę z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych, ustawę z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności, ustawę z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach oraz ustawę z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej.

komornik może zlecić wykonywanie określonych czynności asesorowi komorniczemu. Zlecenie wykonywania czynności jest dopuszczalne jedynie w celu przygotowania do wykonywania zawodu komornika.

3. Komornikom powierza się:

- 1) wykonywanie orzeczeń sądowych w sprawach o roszczenia pieniężne i niepieniężne oraz o zabezpieczenie roszczeń, w tym europejskich nakazów zabezpieczenia na rachunku bankowym, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.²⁾);
- 2) wykonywanie innych tytułów wykonawczych wydanych na podstawie odrębnych przepisów oraz tytułów egzekucyjnych, które zgodnie z odrębnymi przepisami podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej bez zaopatrywania ich w klauzulę wykonalności;
- 3) wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzanie spisu inwentarza, o których mowa w ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 4) wykonywanie zadań określonych w innych ustawach.

4. Komornik, poza zadaniami określonymi w ust. 3, dokonuje następujących czynności:

- 1) na zlecenie sądu – osobiście doręcza bezpośrednio adresatowi zawiadomienia sądowe, pisma procesowe oraz inne dokumenty sądowe za potwierdzeniem odbioru i oznaczeniem daty;
- 2) sporządza protokół stanu faktycznego;
- 3) na wniosek organizatora licytacji – sprawuje urzędowy nadzór nad dobrowolnymi publicznymi licytacjami, z przybicciem najniższej lub najwyższej oferty.

5. Na czynności komornika, o których mowa w ust. 4 pkt 1 i 2, przysługuje skarga. Przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w szczególności art. 759 § 2 i art. 767–767⁴, stosuje się odpowiednio. Zażalenie na postanowienie sądu nie przysługuje, z wyjątkiem postanowień w przedmiocie kosztów komorniczych.

Art. 4. Protokół stanu faktycznego, o którym mowa w art. 3 ust. 4 pkt 2, jest zapisem naocznych spostrzeżeń komornika poczynionych w toku osobistych oględzin. Przedmiotem

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1823, 1860, 1948, 2138, 2199, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 67, 85, 187, 768 i 933.

protokołu nie mogą być spostrzeżenia poczynione na podstawie dostępnych komornikowi rejestrów i innych publicznych źródeł informacji, jak też hipotezy dotyczące określonych zjawisk, relacji oraz związków przyczynowo-skutkowych. W toku osobistych oględzin komornikowi nie wolno stosować środków przymusu ani przełamywać oporu osób uczestniczących w czynnościach. Protokół sporządza się w sposób określony w art. 809 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

Art. 5. Komornik używa tytułu: „Komornik Sądowy przy Sądzie Rejonowym ... Kancelaria Komornicza nr ... w ...” z podaniem imienia i nazwiska oraz adresu kancelarii komorniczej.

Art. 6. 1. Komornik używa okrągłej pieczęci urzędowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, wskazującej w otoku pełnioną funkcję, sąd rejonowy, przy którym działa, siedzibę kancelarii oraz oznaczony cyfrą rzymską jej numer porządkowy. Komornik używa również pieczęci imiennej.

2. Zastępca komornika używa pieczęci urzędowej zastępowanego komornika oraz własnej pieczęci imiennej, z zaznaczeniem, że działa w zastępstwie.

3. Obowiązek używania pieczęci nie dotyczy pism w postaci elektronicznej.

Art. 7. 1. Komornik, w ramach pełnionej służby, organizuje indywidualną kancelarię komorniczą, zwaną dalej „kancelarią”.

2. Kancelaria to zespół osób i środków materialnych służących do obsługi komornika w zakresie powierzonych mu zadań.

3. Siedziba kancelarii znajduje się w rewirze komorniczym, w którym komornik został powołany.

4. Komornik może prowadzić tylko jedną kancelarię. Komornik nie może tworzyć poza siedzibą kancelarii filii, oddziałów ani innych jednostek organizacyjnych służących jej obsłudze.

5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb nadawania numerów porządkowych kancelariom oraz sposób gromadzenia i przetwarzania informacji w tym zakresie przez właściwe organy nadzoru, mając na względzie zapewnienie przejrzystości ewidencji oraz zagwarantowanie właściwego przepływu informacji między organami nadzoru.

Art. 8. 1. Komornik działa na obszarze swojego rewiru komorniczego, z zastrzeżeniem art. 10.

2. Rewirem komorniczym jest obszar właściwości sądu rejonowego, przy którym działa komornik.

3. W rewirze komorniczym może działać więcej niż jeden komornik.

4. Komornicy, których siedziby kancelarii są położone w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego, z chwilą jego utworzenia stają się z mocy prawa komornikami przy tym sądzie.

5. Jeżeli w obszarze właściwości nowo utworzonego sądu rejonowego nie ma siedziby kancelarii komorniczej, do czasu powołania komornika w tym rewirze, czynności egzekucyjne wykonują komornicy dotychczas właściwi.

6. W przypadku zniesienia sądu rejonowego komornicy dotychczas działający przy tym sądzie stają się z mocy prawa komornikami przy sądzie, który swoją właściwością objął obszar właściwości zniesionego sądu.

7. Minister Sprawiedliwości na stronach internetowych Ministerstwa Sprawiedliwości prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników, w którym wskazuje rewiry komornicze położone w obszarach właściwości poszczególnych sądów apelacyjnych, imiona i nazwiska komorników działających w tych rewirach, numery porządkowe oraz siedziby i adresy kancelarii.

8. Prezes sądu rejonowego na stronach internetowych sądu prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz komorników działających przy tym sądzie, w którym wskazuje imiona i nazwiska komorników, numery porządkowe oraz siedziby i adresy kancelarii. Wykaz udostępnia się również do publicznej wiadomości na tablicy informacyjnej w budynku sądu rejonowego.

9. W przypadku gdy w danym półroczu zrealizują się przesłanki odmowy przyjmowania przez komornika spraw z wyboru lub z rewiru, na stronach internetowych sądu niezwłocznie zamieszcza się stosowną wzmiankę o tym fakcie.

Art. 9. 1. Komornik nie może odmówić przyjęcia wniosku o wszczęcie egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, wykonania europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, wykonania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzenia spisu inwentarza, do przeprowadzenia których jest właściwy zgodnie z przepisami ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. Komornik nie może odmówić podjęcia czynności, o których mowa w art. 3 ust. 4 pkt 1 i 2, jeżeli zostały one zlecone przez sąd lub prokuratora.

Art. 10. 1. W sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, wierzyciel ma prawo wyboru komornika na obszarze właściwości sądu apelacyjnego, na którym znajduje się siedziba kancelarii komornika właściwego według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, z wyjątkiem spraw:

- 1) o egzekucję z nieruchomości;
- 2) o wydanie nieruchomości;
- 3) o wprowadzenie w posiadanie nieruchomości;
- 4) o opróżnienie pomieszczeń, w tym lokali mieszkalnych, z osób lub rzeczy;
- 5) w których przepisy o egzekucji z nieruchomości stosuje się odpowiednio.

2. W przypadku wyboru komornik działa poza obszarem swojego rewiru komorniczego.

3. Wierzyciel, dokonując wyboru komornika, wraz z wnioskiem o wszczęcie egzekucji składa pisemne oświadczenie, że korzysta z prawa wyboru komornika.

4. Komornik wybrany przez wierzyciela odmawia wszczęcia egzekucji, wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia albo europejskiego nakazu zabezpieczenia na rachunku bankowym, jeżeli spełniony został przynajmniej jeden z poniższych warunków:

- 1) w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji zaległość przekracza sześć miesięcy, chyba że łączna liczba wszystkich spraw, jakie wpłynęły do kancelarii w roku poprzednim, nie przekroczyła 1000;
- 2) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 2500, a skuteczność w zakresie prowadzonych przez niego egzekucji w roku poprzednim nie przekroczyła 35%;
- 3) wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 5000.

5. Zaległość, o której mowa w ust. 4 pkt 1, oblicza się, dzieląc liczbę spraw niezłatwionych w poprzednim półroczu przez średni miesięczny wpływ spraw w poprzednim półroczu. Skuteczność, o której mowa w ust. 4 pkt 2, oblicza się, ustalając procentowy stosunek liczby spraw złatwionych przez całkowite wyegzekwowanie dochodzonego świadczenia w roku poprzednim do liczby spraw, które wpłynęły w roku poprzednim.

6. W liczbie spraw, o których mowa w ust. 4 i 5, uwzględnia się sprawy, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, z wyłączeniem:

- 1) spraw o egzekucję świadczeń powtarzających się;
- 2) spraw, w których komornik odmówił wszczęcia egzekucji na podstawie ust. 4;
- 3) spraw, w których nastąpił zwrot wniosku.

7. W stosunku do komornika, który rozpoczął działalność, zaległość i skuteczność, o których mowa w ust. 4, oblicza się po upływie roku następującego po roku, w którym złożył ślubowanie.

8. Na wniosek wierzyciela komornik przekazuje sprawę egzekucyjną wskazanemu przez wierzyciela komornikowi właściwemu według przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Do wniosku wierzyciela dołącza się pisemną zgodę wskazanego komornika na przyjęcie sprawy.

9. Jeżeli po wszczęciu postępowania komornik stwierdzi, że w momencie złożenia wniosku przez wierzyciela dłużnik zamieszkiwał poza jego rewirem, a zachodziły przesłanki do odmowy wszczęcia postępowania, o których mowa w ust. 4, komornik wyda postanowienie o przekazaniu sprawy komornikowi właściwości ogólnej dłużnika. W przypadku gdy w rewirze właściwości ogólnej dłużnika działa kilku komorników, przed wydaniem postanowienia komornik wezwie wierzyciela do wskazania w terminie 7 dni osoby komornika właściwego, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w określonym terminie nie wskaże osoby komornika właściwego, komornik przekazuje sprawę komornikowi właściwemu wybranemu według własnego uznania.

10. W przypadku odmowy wszczęcia egzekucji lub wykonania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia, komornik wydaje postanowienie. Postanowienie to doręcza się tylko wierzycielowi wraz z tytułem wykonawczym i wnioskiem egzekucyjnym. W przypadku, o którym mowa w ust. 4, skarga na postanowienie nie przysługuje.

Rozdział 2

Powolywanie i odwoływanie komorników

Art. 11. 1. Na stanowisko komornika może zostać powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) jest nieskazitelnego charakteru;
- 4) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 5) nie jest podejrzana o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 6) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków komornika;

- 8) odbyła aplikację komorniczą;
- 9) złożyła egzamin komorniczy;
- 10) pracowała w charakterze asesora komorniczego co najmniej 2 lata;
- 11) ukończyła 28 lat.

2. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9, nie dotyczą osób, które ukończyły aplikację sędziowską, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną i zdały wymagany egzamin, oraz osób, które były zatrudnione na stanowisku referendarza sądowego.

3. Wymogi, o których mowa w ust. 1 pkt 8–10, nie dotyczą osób, które:

- 1) uzyskały tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego nauk prawnych;
- 2) po uzyskaniu stopnia naukowego doktora nauk prawnych przez okres co najmniej 4 lat, w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku, były zatrudnione na podstawie umowy o pracę na stanowiskach związanych ze stosowaniem lub tworzeniem prawa;
- 3) zajmowały stanowisko sędziego lub prokuratora;
- 4) zajmowały stanowisko asesora sądowego przez okres co najmniej 2 lat;
- 5) zajmowały stanowisko referendarza sądowego przez okres co najmniej 2 lat;
- 6) wykonywały zawód adwokata, radcy prawnego lub notariusza przez okres co najmniej 2 lat;
- 7) zajmowały stanowisko radcy Prokuratury Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej przez okres co najmniej 2 lat.

4. Wymóg, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, nie dotyczy:

- 1) osób, które w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego były zatrudnione przez okres co najmniej 3 lat na stanowisku aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, asystenta prokuratora, starszego asystenta prokuratora, asystenta sędziego, starszego asystenta sędziego lub były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Trybunale Konstytucyjnym lub w międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka, i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sędziego;
- 2) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawnych przez okres co najmniej 3 lat, w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku o dopuszczenie do

egzaminu komorniczego, wykonywały, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, spółce jawnej, spółce partnerskiej, spółce komandytowej lub spółce komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999 i 2261), lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, spółce jawnej, spółce partnerskiej, spółce komandytowej lub spółce komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, 1579 i 2261);

- 3) osób, które po ukończeniu wyższych studiów prawniczych przez okres co najmniej 3 lat, w okresie nie dłuższym niż 6 lat przed dniem złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, wykonywały, na podstawie umowy o pracę lub umowy cywilnoprawnej, wymagające wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związane z czynnościami wykonywanymi przez notariusza w kancelarii notarialnej;
- 4) osób, które w terminie określonym w art. 16, nie złożyły wniosku o powołanie na stanowisko komornika;
- 5) osób, o których mowa w art. 24 ust. 2 i art. 148 ust. 2.

5. Okresy zatrudnienia, o których mowa w ust. 4 pkt 1–3, ustala się jako sumę okresów obliczonych z zachowaniem proporcjonalności ich wymiaru.

Art. 12. 1. Komornika powołuje, w drodze decyzji, Minister Sprawiedliwości na wniosek zainteresowanego, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej o zainteresowanym. Rada izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym.

2. Minister Sprawiedliwości może odmówić powołania na stanowisko, jeżeli utworzenie nowej kancelarii w rewirze objętym wnioskiem nie jest celowe lub liczba komorników działających w danym rewirze jest wystarczająca. Oceny tej minister dokonuje, uwzględniając potrzebę prawidłowego i sprawnego wykonywania czynności, o których mowa w art. 3, stan zaległości spraw o egzekucję i wielkość wpływu w danym rewirze. Minister Sprawiedliwości może odmówić powołania na stanowisko, zwłaszcza gdy na skutek powołania komornika średnia liczba spraw w danym rewirze byłaby niższa niż 1000 spraw na jednego komornika. Średnią liczbę spraw ustala się, dzieląc liczbę spraw, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, z wyłączeniem spraw z wyboru wierzyciela, które wpłynęły w roku

kalendaryzowym poprzedzającym złożenie wniosku do wszystkich komorników w tym rewirze, przez liczbę komorników, co do których wydano decyzję o powołaniu na stanowisko w rewirze na dzień rozpoznawania wniosku powiększoną o jeden.

3. Ogłoszenie o zwolnionym stanowisku komornika Minister Sprawiedliwości udostępnia niezwłocznie w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Sprawiedliwości, chyba że powołanie nowego komornika na zwolnione stanowisko nie jest celowe. W ogłoszeniu należy wskazać rewir, imię, nazwisko, numer porządkowy oraz adres kancelarii dotychczasowego komornika oraz zaznaczyć, że osoba, która zostanie powołana na stanowisko komornika, przejmie prowadzenie spraw dotychczas prowadzonych i niezakończonych przez tego komornika. Wnioski o powołanie na zwolnione stanowisko składa się do Ministra Sprawiedliwości w terminie miesiąca od daty wskazanej w ogłoszeniu.

4. Minister Sprawiedliwości przesyła odpisy wniosków, o których mowa w ust. 1 i 3, wraz z załącznikami, radzie właściwej izby komorniczej w celu wyrażenia opinii w terminie 21 dni. Brak opinii nie stanowi przeszkody do nadania wnioskowi dalszego biegu.

5. W tym samym czasie zainteresowany może ubiegać się o powołanie tylko na jedno stanowisko komornika.

6. Minister Sprawiedliwości pozostawia bez rozpoznania wnioski złożone po terminie, o którym mowa w ust. 3, wszystkie wnioski zainteresowanego w przypadku złożenia wniosków o powołanie na więcej niż jedno stanowisko komornika, a także wnioski, do których nie załączono dokumentów, o których mowa w art. 13.

Art. 13. 1. Do wniosku o powołanie na stanowisko komornika zainteresowany załącza:

- 1) życiorys;
- 2) dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1 i 6;
- 3) dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 8–11, albo dokumenty potwierdzające posiadanie innych kwalifikacji, o których mowa w art. 11 ust. 2–4;
- 4) oświadczenie, że nie jest przeciwko niemu prowadzone postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;
- 5) oświadczenie, że nie toczyło się i nie toczy przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne.

Zainteresowany może przedstawić opinie, świadectwa i zaświadczenia.

2. Oświadczenia, o których mowa w ust. 1, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

3. Do wniosku o powołanie na stanowisko komornika zainteresowany urodzony przed dniem 1 sierpnia 1972 r. dołącza również oświadczenie, o którym mowa w art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (Dz. U. z 2016 r. poz. 1721, 1948, 2260 i 2261), albo informację, o której mowa w art. 7 ust. 3a tej ustawy.

4. Do wniosku, o którym mowa w ust. 1, zainteresowany dołącza zaświadczenie potwierdzające, że jest zdolny, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków komornika. Do wydania zaświadczenia stosuje się odpowiednio przepisy określające zasady wydawania zaświadczeń dla kandydatów na stanowisko sędziowskie.

Art. 14. Minister Sprawiedliwości zasięga z Krajowego Rejestru Karnego informacji o osobie zainteresowanej powołaniem na stanowisko komornika.

Art. 15. 1. W terminie miesiąca od dnia zawiadomienia o tym, że decyzja o powołaniu jest ostateczna, komornik jest obowiązany utworzyć albo objąć kancelarię i zgłosić ten fakt Ministrowi Sprawiedliwości. W przypadku utworzenia kancelarii, w zgłoszeniu komornik podaje również jej adres.

2. O utworzeniu lub objęciu kancelarii i jej adresie komornik zawiadamia również prezesa właściwego sądu rejonowego, który w terminie 14 dni sprawdza, czy kancelaria spełnia wymogi przewidziane w przepisach prawa oraz zapewnia możliwość samodzielnego i niezależnego wykonywania zadań, o których mowa w art. 3. O wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających prezes sądu rejonowego niezwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości.

3. Komornik zgłasza Ministrowi Sprawiedliwości i prezesowi właściwego sądu rejonowego każdą zmianę adresu kancelarii w terminie 14 dni od daty tej zmiany.

4. Minister Sprawiedliwości, w uzasadnionych przypadkach, może przedłużyć termin na utworzenie lub objęcie kancelarii. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości w tym przedmiocie nie przysługuje zażalenie.

5. W przypadku nieutworzenia albo nieobjęcia kancelarii w terminie, o którym mowa w ust. 1 albo 4, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.

Art. 16. Wniosek o powołanie na stanowisko komornika można złożyć w terminie 5 lat od odbycia asesury komorniczej.

Art. 17. 1. Po uzyskaniu od prezesa sądu rejonowego informacji potwierdzających spełnienie przez kancelarię wymogów, o których mowa w art. 15 ust. 2, Minister Sprawiedliwości zawiadamia o tym fakcie prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

2. W terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, prezes sądu apelacyjnego odbiera od komornika ślubowanie według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako komornik powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy prawnie chronionej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru.”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

3. Prezes sądu apelacyjnego zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu okręgowego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej o odebraniu od komornika ślubowania.

4. Jeżeli komornik odmówi złożenia ślubowania lub z własnej winy nie złoży go we wskazanym terminie, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza Minister Sprawiedliwości.

5. Z dniem złożenia ślubowania komornik uzyskuje prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 3. Z tym dniem nawiązuje się stosunek podległości służbowej komornika wobec prezesa właściwego sądu rejonowego.

Art. 18. 1. Minister Sprawiedliwości zawiesza komornika w czynnościach, jeżeli:

- 1) przeciwko komornikowi jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 3;
- 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie komornika ustanowiono doradcę tymczasowego;
- 3) nieusprawiedliwiona nieobecność komornika na służbie trwa dłużej niż 7 dni albo jeżeli mimo przesłanek, o których mowa w art. 43 ust. 1, w terminie 7 dni od ich zaistnienia komornik nie wystąpił o ustanowienie zastępcy.

2. Minister Sprawiedliwości może zawiesić komornika w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam komornik z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko komornikowi jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) przeciwko komornikowi wniesiono akt oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.³⁾), w którym zarzucono mu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 4) prezes właściwego sądu złożył wniosek o odwołanie komornika ze stanowiska lub Minister Sprawiedliwości z urzędu wszczął postępowanie w przedmiocie odwołania komornika ze stanowiska w przypadkach, o których mowa w art. 19 ust. 1 pkt 3 i 4;
- 5) przeciwko komornikowi wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w którym zażądano orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej albo też mimo braku wniosku orzeczono wobec komornika taką karę.

3. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu komornika w czynnościach przysługuje zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie, w terminie 7 dni od dnia doręczenia postanowienia. Do rozpoznania zażalenia stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego o środkach zaskarżenia. Przepisy o środkach zapobiegawczych nie mają zastosowania.

4. Wniesienie zażalenia na postanowienie o zawieszeniu komornika w czynnościach nie wstrzymuje jego wykonania.

5. Sąd rozpoznaje zażalenie na postanowienie o zawieszeniu komornika w czynnościach na rozprawie w składzie trzech sędziów.

6. W trakcie zawieszenia komornika w czynnościach:

- 1) komornikowi nie wolno dokonywać jakichkolwiek czynności wymienionych w art. 3 ani też asystować przy tych czynnościach innemu komornikowi lub zastępcy komornika, również w charakterze świadka;
- 2) komornikowi nie wolno przebywać w pomieszczeniach kancelarii, uzyskiwać wglądu w akta prowadzonych spraw, jak też w dokumentację, o której mowa w art. 156;

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 2138 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 244, 768 i 773.

- 3) komornik ma prawo uzyskiwać informacje o należnym mu na podstawie art. 48 ust. 2 wynagrodzeniu prowizyjnym jedynie za pośrednictwem prezesa właściwego sądu rejonowego;
- 4) ulega on z mocy prawa zawieszeniu w pełnieniu wszelkich funkcji w samorządzie komorniczym.

7. Minister Sprawiedliwości może w każdym stanie sprawy uchylić postanowienie o zawieszeniu w czynnościach, z wyjątkiem postanowienia o zawieszeniu wydanego na podstawie przepisu ust. 1 pkt 1. Na postanowienie oddalające wniosek strony o uchylenie prawomocnego postanowienia o zawieszeniu w czynnościach zażalenie nie przysługuje, z wyjątkiem przypadku, w którym zawieszenie w czynnościach nastąpiło na podstawie ust. 1 pkt 3. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

8. Zawieszenie komornika w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2–5, chyba że zawieszenie zostało uchylone wcześniej;
- 2) oddalenia wniosku o odwołanie ze stanowiska ostateczną decyzją administracyjną, umorzenia postępowania, stwierdzenia braku podstaw do odwołania, a w przypadku odwołania komornika ostateczną decyzją administracyjną – z dniem upływu terminu do wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub prawomocnego oddalenia skargi przez sąd administracyjny;
- 3) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie bądź umorzenia postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
- 4) wskazanym we wniosku złożonym w tym przedmiocie przez komornika w sytuacji określonej w ust. 2 pkt 1.

Art. 19. 1. Minister Sprawiedliwości odwołuje, w drodze decyzji, komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik:

- 1) z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za całkowicie niezdolnego do pełnienia obowiązków komornika lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w art. 26;
- 2) ukończył 65 rok życia;
- 3) spowodował niedobór finansowy w wysokości przekraczającej 15 000 złotych;

- 4) nie zawarł umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 37 ust. 4, lub utracił to ubezpieczenie z zawinionych przez siebie przyczyn.

2. Minister Sprawiedliwości, z urzędu lub na wniosek prezesa właściwego sądu rejonowego, prezesa właściwego sądu okręgowego lub prezesa właściwego sądu apelacyjnego, odwołuje, w drodze decyzji, komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik:

- 1) nie wykonał zarządzeń, o których mowa w art. 175 ust. 3;
- 2) nie wykonał zaleceń powizytacyjnych sędziego wizytatora;
- 3) uporczywie lub rażąco nie stosuje się do orzeczeń sądu wydawanych w trybie nadzoru judykacyjnego;
- 4) uporczywie lub rażąco narusza przepisy w zakresie ustalenia wysokości opłat;
- 5) uporczywie lub rażąco narusza przepisy o dopuszczalności przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela;
- 6) uporczywie lub rażąco narusza przepisy o dopuszczalności powierzania czynności asesorum;
- 7) uporczywie lub rażąco narusza zasady korzystania z prawa do nieobecności, usprawiedliwiania tych nieobecności albo korzystania z wyznaczonego zastępcy określone w art. 39–41 i art. 43;
- 8) podejmował czynności w okresie zawieszenia w czynnościach;
- 9) dopuścił się innego niż wymienione w punktach poprzedzających rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa.

3. Minister Sprawiedliwości, w przypadku prawomocnego skazania komornika za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe, może, w drodze decyzji, odwołać go z zajmowanego stanowiska, mając na uwadze interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości.

4. Odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, następuje po uprzednim wysłuchaniu komornika, chyba że nie jest to możliwe, oraz po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, która przedstawia opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku o wyrażenie opinii. Nienadesłanie opinii w tym terminie przez radę izby komorniczej nie wstrzymuje wydania decyzji w przedmiocie odwołania komornika. Rada izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym.

Art. 20. 1. Powołanie na stanowisko komornika wygasa z mocy prawa, jeżeli komornik:

- 1) zmarł;
- 2) zrezygnował z pełnienia obowiązków komornika;
- 3) został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym karą wydalenia ze służby komorniczej;
- 4) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 5) został prawomocnie ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
- 6) utracił obywatelstwo polskie.

2. O wygaśnięciu powołania na stanowisko komornika z mocy prawa Minister Sprawiedliwości zawiadamia komornika, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 21. 1. Rezygnacja komornika z pełnienia obowiązków następuje z dniem wskazanym w oświadczeniu o rezygnacji, przy czym dzień ten nie może przypadać wcześniej niż miesiąc ani później niż 3 miesiące od dnia złożenia Ministrowi Sprawiedliwości oświadczenia o rezygnacji. W przypadku oznaczenia przez komornika daty przypadającej wcześniej niż miesiąc od dnia złożenia oświadczenia o rezygnacji lub braku jej oznaczenia, rezygnacja staje się skuteczna z upływem miesiąca od dnia jej złożenia. W przypadku oznaczenia daty późniejszej niż 3 miesiące od dnia złożenia oświadczenia o rezygnacji, rezygnacja następuje z upływem 3 miesięcy od dnia jej złożenia.

2. O przyjęciu rezygnacji Minister Sprawiedliwości zawiadamia zainteresowanego, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej, informując jednocześnie o dacie, z jaką rezygnacja będzie skuteczna. W przypadku skutecznego uchylecia się przez komornika od skutków złożonej rezygnacji Minister Sprawiedliwości zawiadamia o tym fakcie komornika, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 22. 1. W przypadku stwierdzenia oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa, prezes sądu rejonowego, w drodze zarządzenia, odsuwa komornika od wykonywania czynności na okres do 30 dni. W tym okresie prezes sądu rejonowego wnosi do Ministra Sprawiedliwości o odwołanie komornika ze stanowiska.

2. Odsuwając komornika od wykonywania czynności, prezes sądu rejonowego niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

3. Do komornika odsuniętego od wykonywania czynności stosuje się odpowiednio przepisy o długotrwałym zastępstwie.

Art. 23. Minister Sprawiedliwości może przenieść komornika, na jego wniosek, na stanowisko do innego rewiru, jeżeli przemawiają za tym potrzeby prawidłowego i sprawnego prowadzenia czynności, o których mowa w art. 3, lub uzasadniony interes komornika. Przeniesienie oznacza prawo utworzenia nowej kancelarii lub objęcia kancelarii po komorniku odwołanym, przeniesionym lub komorniku, którego powołanie wygasło z mocy prawa, o ile ogłoszenie o zwolnionym stanowisku, o którym mowa w art. 12 ust. 3, okazało się w tych przypadkach bezskuteczne.

Art. 24. 1. W przypadku:

- 1) odwołania komornika z zajmowanego stanowiska na skutek niezawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 37 ust. 4, lub utraty tego ubezpieczenia z zawinionych przez niego przyczyn lub
- 2) wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa z przyczyn, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 2–6

– osoba może zostać ponownie powołana na stanowisko komornika, jeżeli spełnia wymagania określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–7, z zastrzeżeniem art. 222 ust. 5.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, co najmniej przez 10 lat nie wykonywała zawodu, może zostać ponownie powołana na stanowisko komornika po złożeniu egzaminu komorniczego. Obowiązek złożenia egzaminu komorniczego nie dotyczy osób, o których mowa w art. 11 ust. 3.

Rozdział 3

Obowiązki i prawa komorników

Art. 25. 1. Komornik jest obowiązany postępować zgodnie z przepisami prawa, orzeczeniami sądu wydanymi w trybie nadzoru judykacyjnego, zarządzeniami lub zaleceniami uprawnionych organów nadzoru administracyjnego, złożonym ślubowaniem i zasadami etyki zawodowej oraz podnosić kwalifikacje zawodowe.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury i Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia,

minimum szkoleniowe komorników i asesorów oraz sposób dokumentowania wykonywania przez nich obowiązku podnoszenia kwalifikacji, uwzględniając efektywność wykonywania tego obowiązku oraz funkcjonujące systemy punktowe.

Art. 26. Minister Sprawiedliwości, prezes właściwego sądu rejonowego, prezes właściwego sądu okręgowego lub prezes właściwego sądu apelacyjnego, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego, może skierować komornika do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych w celu zbadania stanu jego zdrowia.

Art. 27. 1. Komornik jest obowiązany zachować w tajemnicy okoliczności sprawy, o których powziął wiadomość ze względu na wykonywane czynności.

2. Obowiązek zachowania tajemnicy trwa także po odwołaniu komornika albo wygaśnięciu powołania na stanowisko komornika z mocy prawa.

3. Obowiązek zachowania tajemnicy ustaje, gdy komornik składa zeznanie jako świadek lub strona przed sądem lub prokuratorem, chyba że ujawnienie tajemnicy zagraża dobru państwa. W tym przypadku od obowiązku zachowania tajemnicy może zwolnić komornika Minister Sprawiedliwości.

4. W postępowaniu dyscyplinarnym oraz w postępowaniu o odwołanie komornika ze stanowiska w trybie przewidzianym w art. 19 ust. 2 przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 28. Komornik, wykonując czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3, ma prawo legitymowania osób w celu ustalenia ich tożsamości.

Art. 29. 1. Przy wykonywaniu czynności poza kancelarią komornik jest obowiązany okazać identyfikator.

2. Identyfikator komornika zawiera jego imię i nazwisko, zdjęcie, określenie pełnionej funkcji i oznaczenie sądu rejonowego, przy którym działa.

3. Identyfikator komornika wydaje Krajowa Rada Komornicza.

4. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wzór identyfikatora komornika, mając na względzie konieczność zachowania odpowiedniej przejrzystości i czytelności danych oraz konieczność zabezpieczenia przed podrobieniem.

Art. 30. 1. Czas pracy komornika jest określony wymiarem jego zadań.

2. Komornik dostosowuje dni i godziny przyjęć interesantów do miejscowych warunków.

3. Dni i godziny przyjęć interesantów są zatwierdzane przez prezesa właściwego sądu rejonowego.

4. Komornik podaje informację o dniach i godzinach przyjęć interesantów na tablicy informacyjnej umieszczonej przy wejściu do kancelarii.

5. W sprawach pilnych komornik może przyjąć interesantów poza ustalonymi dniami i godzinami przyjęć, jeżeli ważny interes strony wymaga niezwłocznego działania z udziałem komornika.

Art. 31. 1. Należności uzyskane z egzekucji z rachunku bankowego komornik przekazuje wierzycielowi w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania. Pozostałe wyegzekwowane należności komornik przekazuje wierzycielowi w terminie 4 dni od dnia ich otrzymania.

2. Jeżeli komornik dopuści do opóźnienia w przekazaniu wyegzekwowanych należności, jest obowiązany zapłacić uprawnionemu odsetki ustawowe za opóźnienie od kwot otrzymanych i nierozliczonych w terminie, chyba że nieprzekazanie należności było spowodowane zawieszeniem postępowania egzekucyjnego lub wstrzymaniem wykonalności tytułu wykonawczego przez sąd lub wstrzymaniem przez sąd przekazywania wyegzekwowanych kwot wierzycielowi w trybie art. 767² § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. O każdym przypadku przekraczającego 7 dni opóźnienia przekazania należności komornik zawiadamia prezesa sądu rejonowego, przy którym działa.

Art. 32. 1. Komornik jest obowiązany do złożenia oświadczenia o swoim stanie majątkowym, zwanym dalej „oświadczeniem majątkowym”. Oświadczenie majątkowe dotyczy majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową.

2. Oświadczenie majątkowe zawiera informacje o:

- 1) dochodach osiągniętych z działalności prowadzonej kancelarii;
- 2) dochodach uzyskanych z innych źródeł i ich wysokości;
- 3) posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego;
- 4) nabytym przez tę osobę albo jej małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy, związku międzygminnego, powiatu, związku powiatów, związku powiatowo-gminnego lub związku metropolitalnego mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu.

3. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu majątkowym powoduje odpowiedzialność karną na podstawie art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2016 r. poz. 1137 i 2138 oraz z 2017 r. poz. 244, 768, 773 i 952). Składający oświadczenie majątkowe jest obowiązany do zawarcia w nim klauzuli o następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu uprawnionego do odebrania oświadczenia o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

4. Oświadczenie majątkowe składa się przed objęciem stanowiska, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska komornika.

5. Oświadczenie majątkowe komornik składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego w dwóch egzemplarzach.

6. Analizy danych zawartych w oświadczeniu majątkowym dokonuje właściwe kolegium sądu apelacyjnego. Jeden egzemplarz tego oświadczenia prezes sądu apelacyjnego przekazuje do właściwego urzędu skarbowego, który jest uprawniony do analizy danych zawartych w oświadczeniu, w tym również do porównania jego treści z treścią uprzednio złożonych oświadczeń majątkowych oraz rocznych zeznań podatkowych.

7. Informacje zawarte w oświadczeniu majątkowym są jawne, także co do imienia i nazwiska, z wyjątkiem danych adresowych, informacji o miejscu położenia nieruchomości, a także informacji umożliwiających identyfikację ruchomości komornika.

8. Na wniosek komornika, który złożył oświadczenie majątkowe, prezes właściwego sądu apelacyjnego może zdecydować o objęciu informacji zawartych w tym oświadczeniu ochroną przewidzianą dla informacji niejawnych o klauzuli „zastrzeżone”, określoną w przepisach ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1167 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 935), jeżeli ujawnienie tych informacji mogłoby powodować zagrożenie dla komornika lub osób dla niego najbliższych. Do zniesienia tej klauzuli uprawnieni są prezes właściwego sądu apelacyjnego oraz Minister Sprawiedliwości. Przepisu art. 6 ust. 3 ustawy z dnia 5 sierpnia 2010 r. o ochronie informacji niejawnych nie stosuje się.

9. Jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych prezes właściwego sądu apelacyjnego udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej, nie później niż do dnia 30 czerwca każdego roku.

10. Oświadczenie majątkowe przechowuje się przez 6 lat.

11. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór formularza oświadczenia majątkowego, mając na uwadze treść informacji objętych oświadczeniem oraz konieczność przedstawienia informacji w sposób zupełny i rzetelny.

Art. 33. 1. Komornik nie jest przedsiębiorcą w rozumieniu przepisów regulujących podejmowanie, wykonywanie i zakończenie działalności gospodarczej.

2. Komornik nie może prowadzić działalności gospodarczej.

3. Do komornika stosuje się przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych, o ubezpieczeniach społecznych oraz o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, dotyczące osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.

4. Komornik nie może również:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego.

5. Przepisy ust. 2–4 stosuje się do asesorów komorniczych.

Art. 34. 1. Komornik nie może podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, o ile wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków komornika.

2. Komornikowi nie wolno także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałoby w pełnieniu obowiązków komornika, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności urzędu komornika.

3. O zamiarze podjęcia dodatkowego zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym oraz o zamiarze podjęcia innego zajęcia lub sposobu zarobkowania komornik zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego.

4. Prezes właściwego sądu rejonowego wydaje decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia przez komornika zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków komornika, oraz decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia lub

kontynuowania przez komornika innego zajęcia lub sposobu zarobkowania, które przeszkadzałoby w pełnieniu obowiązków komornika, osłabiłoby zaufanie do jego bezstronności lub przynosiłoby ujmę godności urzędu komornika.

5. Od decyzji prezesa sądu rejonowego, o której mowa w ust. 4, służy komornikowi odwołanie do Ministra Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia jej otrzymania.

6. Przepisy ust. 1–5 stosuje się do asesorów komorniczych.

Art. 35. 1. Komornik jest obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa sądu rejonowego, przy którym działa, o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje jako strona lub uczestnik postępowania.

2. W przypadku wszczęcia przeciwko komornikowi postępowania karnego, komornik zawiadamia o tym fakcie prezesa sądu rejonowego, przy którym działa, oraz Ministra Sprawiedliwości.

Art. 36. 1. Komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności.

2. Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem. Skarb Państwa w przypadku naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do komornika, chyba że szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego. Komornik w przypadku naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do Skarbu Państwa, jeżeli szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego.

3. Komornik jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie przy wykonywaniu czynności przez zastępcę będącego asesorem komorniczym, którego sam wskazał we wniosku, o którym mowa w art. 43 ust. 1.

4. Komornik będący zastępcą innego komornika jest obowiązany do naprawienia szkody wyrządzonej przez niezgodne z prawem działanie lub zaniechanie podejmowane w roli zastępcy innego komornika.

Art. 37. 1. Komornik jest obowiązany do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wyrządzone w związku z wykonywaniem czynności określonych w art. 3, w tym czynności wykonywanych jako zastępca innego komornika, a w przypadku gdy zatrudnia pracowników, również do zawarcia umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej za szkody, które mogą zostać wyrządzone

ich działaniem w związku z wykonywaniem tych czynności, jak również za działania innych asesorów komorniczych wyznaczonych w trybie art. 43 ust. 1.

2. Prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik, kontroluje spełnienie obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia w ramach kontroli, o której mowa w art. 175 ust. 1. Spełnienie tego obowiązku ustala się na podstawie okazanej przez komornika polisy lub innego dokumentu ubezpieczenia, potwierdzającego zawarcie umowy tego ubezpieczenia, wystawionego przez zakład ubezpieczeń.

3. W przypadku stwierdzenia niespełnienia obowiązku zawarcia umowy ubezpieczenia, prezes sądu rejonowego niezwłocznie informuje o tym Ministra Sprawiedliwości.

4. Minister właściwy do spraw instytucji finansowych w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej oraz Polskiej Izby Ubezpieczeń, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres obowiązkowego ubezpieczenia, termin powstania obowiązku ubezpieczenia oraz minimalną sumę gwarancyjną, biorąc w szczególności pod uwagę specyfikę wykonywanego zawodu oraz zakres realizowanych zadań.

Art. 38. 1. Komornicy opłacają, na potrzeby organów samorządu komorniczego, składki miesięczne, których kwotową wysokość ustala corocznie walne zgromadzenie izby komorniczej. Wysokość składek różnicuje jedynie liczba spraw wpływających w danym roku do prowadzonej przez komornika kancelarii. Wysokość miesięcznej składki nie może być niższa niż 0,3% i wyższa niż 1% przychodu, o którym mowa w art. 150 ust. 1.

2. Komornicy w pierwszym roku działalności, jak też komornicy, do których kancelarii w poprzedzającym roku kalendarzowym wpłynęło nie więcej niż 1000 spraw, uiszczają składkę w wysokości nie większej niż 100 złotych.

Art. 39. 1. Komornikowi przysługuje uprawnienie do wypoczynku w wymiarze 26 dni w roku. Przepisy art. 152, art. 154², art. 155¹–155³, art. 158, art. 161, art. 162 i art. 164–167³ ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, 2138 i 2255 oraz z 2017 r. poz. 60) stosuje się odpowiednio, o ile nie są one sprzeczne z przepisami regulującymi pełnienie służby przez komornika.

2. Po dziesięciu latach pełnienia służby komornikowi przysługuje corocznie dodatkowe uprawnienie do wypoczynku w wymiarze sześciu dni roboczych.

3. Do okresu służby, od którego zależy wymiar dodatkowego uprawnienia do wypoczynku, wlicza się wszystkie okresy zatrudnienia w sądzie lub prokuraturze na

stanowiskach: asesorów sądowych, asesorów prokuratorskich, sędziów i prokuratorów, w Prokuraturze Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej na stanowiskach: prezesa, wiceprezesa lub radcy, a także okresy wykonywania zawodu adwokata, radcy prawnego lub zajmowania samodzielnego stanowiska w organach władzy publicznej, z którym związana była praktyka prawnicza, oraz inne okresy zatrudnienia, jeżeli z tytułu zajmowania tego stanowiska lub zatrudnienia przysługiwał zwiększony wymiar urlopu.

Art. 40. 1. Komornik ma prawo – za uprzednim powiadomieniem prezesa właściwego sądu rejonowego – do usprawiedliwionej nieobecności na służbie w związku z udokumentowanym wykonywaniem obowiązków w ramach organów samorządu komorniczego w maksymalnym wymiarze 10 dni w roku.

2. Prezes właściwego sądu rejonowego wyraża zgodę na dodatkową nieobecność komornika na służbie w związku z udokumentowanym wykonywaniem obowiązków w ramach Krajowej Rady Komorniczej, komisji dyscyplinarnej, komisji lub zespołów właściwych w sprawach egzaminu wstępnego i komorniczego lub obowiązków komornika wizytatora lub przewodniczącego rady izby komorniczej.

Art. 41. 1. Prezes właściwego sądu rejonowego prowadzi wykaz służbowy komornika, w którym odnotowuje się dni, w których komornik był nieobecny na służbie, ze wskazaniem przyczyn nieobecności. Do wykazu załącza się dowody usprawiedliwiające nieobecność na służbie.

2. Komornikowi przysługuje uprawnienie do nieobecności na służbie na analogicznych zasadach i w wymiarze jak przysługujące pracownikowi w związku z usprawiedliwioną nieobecnością w pracy.

3. W zakresie sposobu, jak i przyczyn usprawiedliwiania nieobecności na służbie, przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 298² ustawy z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy stosuje się odpowiednio.

Rozdział 4

Zastępstwo komornika

Art. 42. Jeżeli komornik nie może pełnić obowiązków z powodu przeszkód prawnych lub faktycznych, wyznacza się zastępcę komornika.

Art. 43. 1. W przypadku niemożności wykonywania obowiązków z powodu wyczerpania, zwolnienia lekarskiego bądź innej usprawiedliwionej nieobecności, prezes sądu

rejonowego, na wniosek komornika zawierający wskazanie przyczyny nieobecności oraz wskazanie osoby zastępcy, wyznacza, w drodze zarządzenia, zastępcę komornika, z zastrzeżeniem art. 45 ust. 1. O wyznaczeniu zastępcy prezes sądu rejonowego zawiadamia za pośrednictwem poczty elektronicznej radę właściwej izby komorniczej, przesyłając kopię wniosku komornika wraz z załącznikami.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępcą komornika może być:

- 1) inny komornik albo
- 2) asesor komorniczy zatrudniony w kancelarii nieobecnego komornika, który przepracował na stanowisku asesora co najmniej 2 lata

– jeżeli wyrazili zgodę na pełnienie obowiązków zastępcy we wskazanym terminie.

3. Komornik nie może być zastępowany przez asesora komorniczego dłużej niż 60 dni w roku kalendarzowym.

4. W zakresie wykonywania czynności, o których mowa w art. 3, asesorowi komorniczemu pełniącemu funkcję zastępcy komornika przysługują prawa i obowiązki komornika.

5. Prezes odmawia wyznaczenia zastępcy komornika w przypadku wyczerpania przez komornika przysługującego mu uprawnienia do wypoczynku lub gdy nieobecność na służbie jest nieusprawiedliwiona.

6. W przypadku gdyby okazało się, że wskazany przez komornika zastępca nie spełnia wymogów, o których mowa w ust. 2, prezes sądu rejonowego wyraża sprzeciw wobec osoby zastępcy, o czym niezwłocznie informuje zainteresowanego komornika i wskazanego zastępcę, wskazując jednocześnie osobę zastępcy według własnego uznania spośród komorników działających w rewirze. Jeżeli w rewirze nie ma komornika, który może pełnić obowiązki zastępcy, prezes sądu rejonowego informuje o tym fakcie prezesa sądu apelacyjnego, który wskazuje zastępcę komornika z obszaru okręgu sądu okręgowego, w którym działa komornik.

Art. 44. 1. W przypadku gdy mimo zaistnienia przesłanek, o których mowa w art. 43, komornik nie wystąpił z wnioskiem o ustanowienie zastępcy lub nie był w stanie wskazać osoby zastępcy, stosuje się odpowiednio przepis art. 45 ust. 1.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępcą komornika może być inny komornik lub asesor komorniczy, który przepracował na stanowisku asesora co najmniej 2 lata. Przepis art. 43 ust. 3 stosuje się.

Art. 45. 1. W przypadku odwołania ze stanowiska, wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, przeniesienia komornika, zawieszenia komornika w czynnościach, zastępcę komornika wyznacza, w drodze zarządzenia, prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek rady właściwej izby komorniczej (długotrwale zastępstwo). We wniosku wskazuje się osobę kandydata i przyczyny zastępstwa.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępcą komornika może być wyłącznie inny komornik.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępca komornika może z ważnych przyczyn, za zgodą prezesa sądu apelacyjnego, zwalniać pracowników kancelarii lub zatrudniać nowych.

4. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, zastępca komornika, w sprawach związanych z organizacją pracy kancelarii, działa w imieniu zastępowanego komornika. Dokonanie czynności przekraczających zakres zwykłego zarządu wymaga zgody prezesa sądu apelacyjnego.

5. W przypadku niezłożenia przez radę właściwej izby komorniczej wniosku o wyznaczenie zastępcy komornika w terminie 7 dni od zaistnienia podstaw do jego ustanowienia określonych w ust. 1, prezes sądu apelacyjnego wyznaczy na zastępcę jednego z członków właściwej rady izby komorniczej.

Art. 46. Z ważnych powodów Minister Sprawiedliwości może, w drodze zarządzenia, dokonać zmiany zastępcy komornika wyznaczonego przez prezesa sądu apelacyjnego. Przepis art. 45 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 47. 1. W zarządzeniu o ustanowieniu zastępcy komornika wskazuje się osobę zastępcy komornika oraz czas, na jaki udzielono zastępstwa, lub że udzielono go na czas nieokreślony. Zarządzenie zawiera uzasadnienie.

2. O ustanowieniu przez siebie zastępcy komornika prezes sądu apelacyjnego zawiadamia Ministra Sprawiedliwości oraz prezesa właściwego sądu rejonowego, doręczając odpis zarządzenia o ustanowieniu zastępcy komornika.

3. Z ważnych powodów, mając na względzie dobro wymiaru sprawiedliwości oraz interes publiczny, Minister Sprawiedliwości, w terminie 7 dni od dnia otrzymania zawiadomienia, o którym mowa w ust. 2, może wnieść sprzeciw co do osoby zastępcy. Sprzeciw zawiera uzasadnienie. Od sprzeciwu nie przysługuje odwołanie.

4. Zarządzenie o wyznaczeniu zastępcy traci moc z dniem wskazanym w sprzeciwie. O wniesieniu sprzeciwu Minister Sprawiedliwości zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego, prezesa właściwego sądu apelacyjnego, zainteresowanych oraz radę właściwej izby komorniczej, która niezwłocznie wskazuje prezesowi sądu apelacyjnego innego kandydata na zastępcę komornika.

Art. 48. 1. W braku odmiennej umowy między komornikiem i zastępcą komornika, zastępca komornika pobiera 25% dochodu zastępowanego komornika w pierwszym miesiącu sprawowania zastępstwa, a w następnych miesiącach – 50% tego dochodu. Po sześciu miesiącach zastępca komornika pobiera 75% dochodu zastępowanego.

2. Jeżeli przyczyną zastępstwa jest zawieszenie komornika w czynnościach, zastępcy komornika należy się, do czasu ustania zawieszenia komornika w czynnościach, dochód w wysokości 75% dochodu zastępowanego komornika, nie dłużej jednak niż przez okres roku od dnia zawieszenia komornika w czynnościach. Po upływie tego terminu zastępca komornika pobiera 100% dochodu zastępowanego komornika.

3. Zastępca komornika ustanowiony w związku z odwołaniem, przeniesieniem komornika albo wygaśnięciem powołania na stanowisko komornika, zwany dalej „kuratorem kancelarii”, pobiera 100% dochodu zastępowanego komornika.

4. Dochodem komornika, o którym mowa w ust. 1–3, są:

- 1) należne wynagrodzenie prowizyjne od uzyskanych w danym miesiącu opłat egzekucyjnych oraz
- 2) pobrane i ściągnięte w danym miesiącu opłaty komornicze za czynności inne niż wymienione w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2

– pomniejszone o koszty działalności egzekucyjnej komornika.

Art. 49. 1. Po upływie roku od dnia zawieszenia w czynnościach komornik może, za zgodą prezesa właściwego sądu rejonowego, podjąć dodatkowe zatrudnienie, inne zajęcie lub sposób zarobkowania, o ile nie przyniesie to ujemny godności urzędu komornika.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, do czasu ustania zawieszenia, przepisów art. 34 ust. 1–3 nie stosuje się, zaś przepisy art. 34 ust. 4 i 5 stosuje się odpowiednio.

Art. 50. 1. Jeżeli w przypadku odwołania komornika, przeniesienia komornika albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa, z wyjątkiem sytuacji gdy wygaśnięcie powołania nastąpiło na skutek śmierci lub ubezwłasnowolnienia, uzyskiwane przez kuratora kancelarii wynagrodzenie prowizyjne oraz pozostałe pobrane i ściągnięte

opłaty komornicze nie pozwalają na zaspokojenie powstałych w terminie 6 miesięcy po dniu odwołania, przeniesienia albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika zobowiązań wynikających z zatrudnienia osób, o których mowa w art. 153 ust. 1–3, oraz pozostałych kosztów działalności egzekucyjnej, odpowiedzialny za te zobowiązania jest odwołany lub przeniesiony komornik.

2. Odwołany lub przeniesiony komornik może zwolnić się z odpowiedzialności jedynie w przypadku, gdy wykaże, że zobowiązania te powstały wyłącznie na skutek działań zastępcy komornika lub kuratora kancelarii.

Art. 51. Kurator kancelarii prowadzi jedynie postępowania w sprawach dotychczas niezakończonych oraz w sprawach przekazanych w trybie zbiegu egzekucji, aż do momentu powołania nowego komornika na to stanowisko. W takim przypadku do kuratora kancelarii stosuje się odpowiednio przepisy art. 33 ust. 3.

Art. 52. 1. Kurator kancelarii sporządza spisy:

- 1) spraw zakończonych;
- 2) spraw niezakończonych;
- 3) urządzeń ewidencyjnych niezbędnych do prowadzenia spraw niezakończonych;
- 4) zbędnych urządzeń ewidencyjnych;
- 5) pozostałej dokumentacji zastanej w kancelarii;
- 6) zastanych ruchomości stanowiących wyposażenie kancelarii.

2. Kurator kancelarii doręcza komornikowi przeniesionemu lub odwołanemu odpisy spisów, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6.

3. W terminie 14 dni od dnia doręczenia odpisów spisów, o których mowa w ust. 1 pkt 5 i 6, odwołany lub przeniesiony komornik może wnieść do nich zastrzeżenia lub uwagi.

Art. 53. 1. Kurator kancelarii jest uprawniony do korzystania z pomieszczeń kancelarii na dotychczasowych zasadach do czasu powołania nowego komornika, nie dłużej jednak niż przez 3 miesiące od daty ustanowienia zastępstwa. Jeżeli osoba, która zajmowała stanowisko komornika, była uprawniona do korzystania z pomieszczeń jako właściciel albo uprawniony z tytułu ograniczonego prawa rzeczowego, wysokość wynagrodzenia za korzystanie z pomieszczeń kancelarii określa umowa między kuratorem kancelarii a osobą, której przysługuje prawo do pomieszczeń. W braku porozumienia wynagrodzenie należy się według cen rynkowych.

2. Do czasu powołania nowego komornika na zwolnione stanowisko, a w przypadku zarządzenia likwidacji kancelarii – do daty jej zakończenia, kurator kancelarii ma prawo korzystania z ruchomości stanowiących wyposażenie kancelarii, o ile są one niezbędne dla zapewnienia ciągłości wykonywania zadań, o których mowa w art. 3 ust. 3 i 4.

Art. 54. 1. W przypadku przeniesienia komornika lub powołania na stanowisko po komorniku odwołanym, przeniesionym lub którego powołanie wygasło, kurator kancelarii przekazuje komornikowi obejmującemu kancelarię sprawy niezakończone i urzędzenia ewidencyjne niezbędne do prowadzenia spraw niezakończonych, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, 3, 5 i 6, zastrzeżeniami, o których mowa w art. 52 ust. 3, oraz pieczęcią urzędową.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i komornik obejmujący kancelarię.

3. Komornik obejmujący kancelarię może przejść za wynagrodzeniem ruchomości stanowiące niezbędne wyposażenie kancelarii. Wysokość wynagrodzenia określa umowa między komornikiem obejmującym kancelarię a osobą, która zajmowała stanowisko komornika, lub innymi osobami, które wykażą swoje uprawnienia do tych rzeczy. W braku porozumienia wynagrodzenie odpowiada aktualnej wartości rynkowej rzeczy.

Art. 55. 1. Kurator kancelarii przekazuje komornikowi obejmującemu kancelarię zaliczki na wydatki i opłaty oraz wszelkie pobrane i nierozchodowane sumy, zgromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych kancelarii, o których mowa w art. 154 ust. 2, lub w kasie kancelarii prowadzonej przez odwołanego lub przeniesionego komornika albo komornika, którego powołanie wygasło.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i komornik obejmujący kancelarię.

Art. 56. Kurator kancelarii, w terminie 14 dni od przekazania kancelarii komornikowi obejmującemu kancelarię, sporządza sprawozdanie z pełnienia funkcji, które składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego, przesyłając odpisy tego sprawozdania prezesowi właściwego sądu rejonowego i radzie właściwej izby komorniczej. Protokoły, o których mowa w art. 54 ust. 2 i art. 55 ust. 2, wraz z odpisami spisów, o których mowa w art. 52 ust. 1, stanowią załączniki do sprawozdania.

Rozdział 5

Likwidacja kancelarii

Art. 57. 1. W przypadku gdy na skutek ogłoszenia, o którym mowa w art. 12 ust. 3, we wskazanym terminie nie zgłosi się na zwolnione stanowisko żaden kandydat i nie doszło do objęcia kancelarii w trybie przeniesienia albo gdy powołanie nowego komornika na zwolnione stanowisko nie było celowe, kurator kancelarii, na zlecenie Ministra Sprawiedliwości, przeprowadza likwidację kancelarii zastępowanego komornika.

2. Kurator kancelarii, w terminie 14 dni od zakończenia likwidacji, składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego sprawozdanie z likwidacji kancelarii, przesyłając odpisy sprawozdania Ministrowi Sprawiedliwości, prezesowi sądu rejonowego, przy którym działał zastępowany komornik, i radzie właściwej izby komorniczej.

3. Sprawozdanie z likwidacji kancelarii zawiera w szczególności informacje o stanie kasy na dzień otwarcia i zamknięcia likwidacji oraz stwierdzonych niedoborach finansowych. Protokoły, o których mowa w art. 58 ust. 2, art. 59 ust. 2, art. 60 ust. 5 i art. 61 ust. 2, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1, stanowią załączniki do tego sprawozdania.

4. Rada izby komorniczej wydaje odpis sprawozdania z likwidacji kancelarii osobie, która zajmowała stanowisko komornika, którego kancelaria została zlikwidowana, lub jej następcom prawnym.

Art. 58. 1. W przypadku likwidacji kancelarii, kurator kancelarii przekazuje prezesowi właściwego sądu apelacyjnego sprawy niezakończone i urządzenia ewidencyjne niezbędne do prowadzenia spraw niezakończonych, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2, 3 i 5, oraz pieczęcią urzędową. Spis ruchomości, o którym mowa w art. 52 ust. 1 pkt 6, wraz z pozostałymi ruchomościami należącymi do komornika odwołanego lub przeniesionego albo komornika, którego powołanie wygasło, zwraca się osobie, która zajmowała stanowisko komornika, lub innym osobom, które wykażą swoje uprawnienia do tych rzeczy.

2. Z przekazania akt spraw, urządzeń ewidencyjnych i spisów, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i prezes właściwego sądu apelacyjnego. Z przekazania ruchomości oraz ich spisu sporządza się odrębny protokół, który podpisują kurator kancelarii i osoby uprawnione.

Art. 59. 1. Niezwłocznie po sporządzeniu spisów, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 i 3, kurator kancelarii przekazuje Krajowej Radzie Komorniczej akta spraw zakończonych i zbędne urządzenia ewidencyjne, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 1 i 4.

Przekazaniu podlega również dokumentacja osobowa, płacowa i podatkowa, którą Krajowa Rada Komornicza przechowuje stosownie do obowiązujących przepisów.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i Prezes Krajowej Rady Komorniczej.

Art. 60. 1. W przypadku likwidacji kancelarii, prezes właściwego sądu apelacyjnego w porozumieniu z prezesem właściwego sądu rejonowego rozdziela sprawy niezakończone między komorników działających w rewirze, w którym działał odwołany komornik albo komornik, którego powołanie wygasło.

2. Jeżeli przy sądzie rejonowym, na skutek odwołania lub przeniesienia komornika albo wygaśnięcia powołania komornika z mocy prawa, nie działa żaden komornik albo rozdzielenie spraw między komorników działających w tym rewirze napotykałoby trudne do przewyciężenia przeszkody, prezes właściwego sądu apelacyjnego rozdziela sprawy niezakończone między komorników działających w obszarze właściwości sądu okręgowego przełożonego nad sądem rejonowym, przy którym działał ten komornik.

3. Prezes właściwego sądu apelacyjnego dokonuje, uwzględniając w szczególności stopień opanowania wpływu spraw, zaległość i skuteczność w sprawach prowadzonych przez komorników w ostatnim okresie sprawozdawczym.

4. Prezes właściwego sądu apelacyjnego przekazuje komornikom, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielenia spraw niezakończonych, urządzenia ewidencyjne i ich odpisy, niezbędne do prowadzenia spraw niezakończonych, wraz ze spisami, o których mowa w art. 52 ust. 1 pkt 2 i 3.

5. Z czynności, o których mowa w ust. 1 lub 2 oraz 4, sporządza się protokół, który podpisują prezes właściwego sądu apelacyjnego i komornicy, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielenia spraw niezakończonych.

6. O rozdzieleniu spraw niezakończonych prezes właściwego sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia kuratora kancelarii.

7. Komornik, który otrzymał sprawy w wyniku rozdzielenia spraw niezakończonych, niezwłocznie zawiadamia o tym wierzyciela oraz dłużnika.

Art. 61. 1. W przypadku likwidacji kancelarii kurator kancelarii przekazuje komornikom, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielenia spraw niezakończonych, przypadające na każdą z tych spraw zaliczki na wydatki i opłaty oraz wszelkie pobrane i nierozchodowane sumy, zgromadzone na wyodrębnionych rachunkach bankowych

kancelarii, o których mowa w art. 154 ust. 2, lub w kasie kancelarii prowadzonej przez odwołanego komornika albo komornika, którego powołanie wygasło.

2. Z przekazania, o którym mowa w ust. 1, sporządza się protokół, który podpisują kurator kancelarii i komornicy, którzy otrzymali sprawy w wyniku rozdzielenia spraw niezakończonych.

Art. 62. Po dokonaniu czynności, o których mowa w art. 61 ust. 1, kurator kancelarii zamyka wyodrębnione rachunki bankowe kancelarii i księgę pieniężną oraz anuluje kwitariusze przychodowe. Zamknięcie wyodrębnionych rachunków kancelarii wymaga zgody prezesa właściwego sądu rejonowego.

Art. 63. Kurator kancelarii przeprowadzający jej likwidację może rozwiązać umowę o pracę zawartą przez poprzednika z osobą zatrudnioną w tej kancelarii za jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Rozdział 6

Aplikacja komornicza

Art. 64. Nabór na aplikację komorniczą, zwaną dalej „aplikacją”, przeprowadza się w drodze egzaminu wstępnego na aplikację, zwanego dalej „egzaminem wstępnym”.

Art. 65. 1. Przy naborze na aplikację obowiązuje limit przyjęć.

2. Limit przyjęć na aplikację nie może przekraczać 15% ogółu liczby komorników na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, w terminie do dnia 1 kwietnia każdego roku, określa limit przyjęć na aplikację komorniczą z podziałem na poszczególne izby komornicze, mając na względzie liczbę komorników pełniących służbę na obszarze poszczególnych izb oraz stopień obciążenia pracą komorników na obszarze danej izby.

4. Informację o limicie przyjęć niezwłocznie zamieszcza się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej.

5. W przypadku gdy na ostatnie miejsce w ramach limitu przyjęć w danej izbie komorniczej wniosek o wpis na listę aplikantów komorniczych złożyła więcej niż jedna osoba, która uzyskała tę samą liczbę punktów z egzaminu wstępnego, limit przyjęć ulega zwiększeniu o liczbę tych osób.

Art. 66. 1. Egzamin wstępny przeprowadzają komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji komorniczej przy Ministrze Sprawiedliwości, zwane dalej „komisjami kwalifikacyjnymi”.

2. Egzamin wstępny polega na sprawdzeniu wiedzy kandydata na aplikanta komorniczego, zwanego dalej „kandydatem”, z zakresu: prawa konstytucyjnego, prawa cywilnego, postępowania cywilnego, prawa karnego materialnego, prawa gospodarczego, prawa spółek handlowych, prawa pracy i ubezpieczeń społecznych, prawa rodzinnego i opiekuńczego, prawa administracyjnego, postępowania administracyjnego, prawa finansowego, prawa europejskiego, prawa prywatnego międzynarodowego, ustroju sądów oraz ustroju i zasad wykonywania zawodu komornika.

3. Egzamin wstępny przeprowadza się raz w roku w terminie wskazanym przez Ministra Sprawiedliwości.

4. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej przeprowadzenie egzaminu wstępnego przez daną komisję kwalifikacyjną w terminie, o którym mowa w ust. 3, Minister Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu wstępnego przez tę komisję kwalifikacyjną, o którym przewodniczący komisji kwalifikacyjnej zawiadamia kandydatów listem poleconym oraz obwieszcza na stronie internetowej właściwej izby komorniczej. Przepisy art. 74 ust. 2–4 oraz art. 78 ust. 8 i 9 stosuje się odpowiednio, z wyłączeniem terminu, o którym mowa w art. 74 ust. 4.

Art. 67. 1. Minister Sprawiedliwości udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej w terminie do dnia 30 czerwca każdego roku ogłoszenie o egzaminie wstępnym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu wstępnego na aplikację komorniczą, zwanego dalej „zgłoszeniem”;
- 2) właściwość miejscową każdej z komisji kwalifikacyjnych i adres jej siedziby;
- 3) termin przeprowadzenia egzaminu wstępnego;
- 4) wysokość opłaty za egzamin wstępny, o której mowa w art. 69 ust. 1.

2. Zgłoszenie, o którym mowa w ust. 1 pkt 1, zawiera:

- 1) wniosek o dopuszczenie do egzaminu wstępnego;
- 2) kwestionariusz osobowy;
- 3) życiorys;
- 4) kopię dokumentu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów

prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej albo zaświadczenie o zdaniu egzaminu magisterskiego;

- 5) zaświadczenie o posiadaniu zdolności psychicznej i fizycznej pozwalającej na pełnienie obowiązków komornika sądowego wydane przez lekarza medycyny pracy;
- 6) dowód uiszczenia opłaty za egzamin wstępny;
- 7) 3 zdjęcia zgodnie z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych;
- 8) wskazanie adresu poczty elektronicznej kandydata do doręczeń, a w przypadku jego braku oświadczenie o nieposiadaniu takiego adresu;
- 9) zaświadczenie o niekaralności;
- 10) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia egzaminu wstępnego.

3. Zamiast dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 4, można złożyć zaświadczenie, z którego wynika, iż kandydat zdał wszystkie egzaminy i odbył praktyki przewidziane w planie wyższych studiów prawniczych oraz ma wyznaczony termin egzaminu magisterskiego. Warunkiem dopuszczenia do egzaminu wstępnego takiego kandydata jest złożenie przez niego w siedzibie komisji kwalifikacyjnej, nie później niż 7 dni przed terminem egzaminu wstępnego, dokumentów, o których mowa w ust. 2 pkt 4.

4. Wskazanie adresu poczty elektronicznej, o którym mowa w ust. 2 pkt 8, jest równoznaczne z wyrażeniem zgody na dokonywanie kandydatowi doręczeń za pośrednictwem poczty elektronicznej.

5. W przypadku wskazania adresu poczty elektronicznej do czasu przeprowadzenia egzaminu wstępnego doręczeń dokonuje się wyłącznie za pośrednictwem poczty elektronicznej na adres wskazany przez kandydata w zgłoszeniu. W przypadku braku wskazania adresu poczty elektronicznej przez kandydata, doręczeń dokonuje się za pośrednictwem operatora pocztowego listem poleconym za potwierdzeniem odbioru.

6. Doręczenie za pośrednictwem poczty elektronicznej, o którym mowa w ust. 4 i 5, uznaje się za skuteczne, jeżeli adresat potwierdzi odbiór pisma, z datą wskazaną w elektronicznym potwierdzeniu odbioru korespondencji, a przy braku takiego potwierdzenia – z upływem 14 dni od daty wysłania.

Art. 68. 1. Zgłoszenie składa się do komisji kwalifikacyjnej, nie później niż na 45 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego. Termin do złożenia zgłoszenia nie podlega przywróceniu.

2. Jeżeli zgłoszenie nie spełnia wymagań formalnych określonych w art. 67 ust. 2 i 3, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wzywa kandydata do usunięcia braków w terminie 7 dni pod rygorem pozostawienia zgłoszenia bez rozpoznania.

3. Jeżeli kandydat nie uzupełni braków formalnych zgłoszenia lub nie spełni warunku, o którym mowa w art. 67 ust. 3, zgłoszenie pozostawia się bez rozpoznania. O pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania przewodniczący komisji kwalifikacyjnej orzeka postanowieniem. Na postanowienie przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości. Jeżeli zażalenie jest uzasadnione, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej może, nie przysyłając akt Ministrowi Sprawiedliwości, uchylić zaskarżone postanowienie i sprawę rozpoznać na nowo.

4. W przypadku niespełnienia przez kandydata przesłanek, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1–7, albo jeżeli zgłoszenie zostało złożone po terminie, o którym mowa w ust. 1, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia kandydata do udziału w egzaminie wstępnym. Od decyzji tej przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 69. 1. Kandydat uiszcza opłatę za egzamin wstępny, która stanowi dochód budżetu państwa.

2. W przypadku nieuiszczenia przez kandydata opłaty za udział w egzaminie wstępnym, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wzywa go w trybie określonym w art. 68 ust. 2 do uiszczenia opłaty w terminie 7 dni.

3. Jeżeli kandydat pomimo wezwania, o którym mowa w ust. 2, nie uiszczył opłaty za udział w egzaminie wstępnym, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wydaje postanowienie o zwrocie zgłoszenia. Na postanowienie to przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.

4. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty – nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia za pracę, o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę (Dz. U. z 2017 r. poz. 847), zwanego dalej „minimalnym wynagrodzeniem” – uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu wstępnego.

Art. 70. 1. W przypadku wydania postanowienia o pozostawieniu zgłoszenia bez rozpoznania, wydania decyzji odmawiającej dopuszczenia do udziału w egzaminie wstępnym albo złożenia nie później niż 14 dni przed terminem egzaminu wstępnego pisemnego

oświadczenia kandydata o odstąpieniu od udziału w egzaminie wstępnym, dwie trzecie uiszczonej opłaty podlega zwrotowi na pisemny wniosek kandydata złożony przewodniczącemu komisji kwalifikacyjnej w terminie 30 dni od dnia złożenia tego wniosku.

2. W szczególnie uzasadnionych przypadkach przewodniczący komisji kwalifikacyjnej może przywrócić termin do złożenia oświadczenia. Przepis art. 58 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się odpowiednio. Na postanowienie o odmowie przywrócenia terminu przysługuje zażalenie do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 71. O terminie i miejscu przeprowadzenia egzaminu wstępnego przewodniczący komisji kwalifikacyjnej zawiadamia kandydata, który został zakwalifikowany do udziału w egzaminie wstępnym, co najmniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego.

Art. 72. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje przed każdym egzaminem, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania pytań testowych na egzamin wstępny dla kandydatów na aplikantów komorniczych, zwany dalej „zespołem do przygotowania pytań testowych”.

2. W skład zespołu wchodzi:

- 1) trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości,
 - 2) dwóch komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą
- których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przygotowania egzaminu wstępnego.

3. Krajowa Rada Komornicza wskazuje kandydatów do zespołu do przygotowania pytań testowych spośród osób, które posiadają co najmniej pięcioletni staż służby na stanowisku komornika oraz wobec których nie toczy się postępowanie dyscyplinarne i nie były karane dyscyplinarnie w ciągu ostatnich pięciu lat.

4. Na uzasadniony wniosek Ministra Sprawiedliwości Krajowa Rada Komornicza wskazuje kolejne propozycje kandydatów. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio.

5. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego zespołu do przygotowania pytań testowych spośród swoich przedstawicieli. Przewodniczący zespołu, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego zespołu, kieruje pracami zespołu do przygotowania pytań testowych. Przepis art. 79 stosuje się odpowiednio.

6. W posiedzeniach zespołu mogą uczestniczyć osoby wyznaczone przez Ministra Sprawiedliwości.

7. W trakcie posiedzeń zespołu nie wolno korzystać z urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji, z wyłączeniem urządzeń zapewnionych w ramach obsługi administracyjno-biurowej zespołu.

8. Obsługę administracyjno-biurową zespołu do przygotowania pytań testowych zapewnia Minister Sprawiedliwości. W ramach obsługi administracyjno-biurowej zespołu Minister Sprawiedliwości uzgadnia z przewodniczącym zespołu lub jego zastępcą terminarz pracy zespołu oraz zapewnia zespołowi miejsce i odpowiednie warunki pracy, mając na uwadze konieczność zabezpieczenia pytań testowych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 73. 1. Przewodniczący zespołu, zastępca przewodniczącego i członkowie zespołu do przygotowania pytań testowych oraz osoby wskazane przez Ministra Sprawiedliwości do obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych, przed rozpoczęciem prac zespołu, składają pisemne zobowiązania do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji dotyczących przygotowywanych pytań testowych do czasu przeprowadzenia egzaminu wstępnego oraz oświadczenia, że żadna z osób, o których mowa w art. 80 ust. 1 pkt 1–4, nie zamierza przystąpić do egzaminu wstępnego.

2. Przewodniczącemu, zastępcy i członkom zespołu do przygotowania pytań testowych za udział w pracach zespołu przysługuje wynagrodzenie.

3. Przewodniczącemu, zastępcy i członkom zespołu do przygotowania pytań testowych przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

Art. 74. 1. Nie później niż na 90 dni przed terminem egzaminu wstępnego, przewodniczący zespołu do przygotowania pytań testowych podaje do publicznej wiadomości na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości oraz w Biuletynie Informacji Publicznej ustalony przez zespół do przygotowania pytań testowych i zatwierdzony przez Ministra Sprawiedliwości wykaz tytułów aktów prawnych, według stanu prawnego obowiązującego w dniu ogłoszenia, z których wybrane stanowią podstawę opracowania pytań testowych na egzamin wstępny.

2. Zespół do przygotowania pytań testowych sporządza zestaw 150 pytań w formie testu jednokrotnego wyboru na egzamin wstępny dla kandydatów na aplikantów komorniczych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi, w sposób uwzględniający konieczność ich

zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem. Zespół do przygotowania pytań testowych zapewnia zgodność wykazu prawidłowych odpowiedzi z obowiązującym stanem prawnym.

3. Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury może zgłaszać zespołowi do przygotowania pytań testowych propozycje pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi.

4. Sporządzony przez zespół do przygotowania pytań testowych zestaw pytań testowych oraz wykaz prawidłowych odpowiedzi przewodniczący zespołu do przygotowania pytań testowych przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości nie później niż na 50 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu wstępnego. Minister Sprawiedliwości zapewnia wydrukowanie odpowiedniej liczby egzemplarzy zestawu pytań testowych wraz z kartami odpowiedzi oraz ich doręczenie, wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi zgodnym ze stanem prawnym obowiązującym na dzień egzaminu, poszczególnym komisjom kwalifikacyjnym w sposób uwzględniający konieczność ich zabezpieczenia przed nieuprawnionym ujawnieniem.

5. Ostateczną treść wykazu tytułów aktów prawnych oraz pytań testowych zespół do przygotowania pytań testowych ustala większością głosów w obecności co najmniej czterech członków. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zespołu.

6. Członkowie zespołu do przygotowania pytań testowych są obowiązani przedstawić Ministrowi Sprawiedliwości pisemne uzasadnienie prawidłowych odpowiedzi zgłoszonych przez nich pytań testowych, w przypadku zaistnienia wątpliwości dotyczących treści pytań testowych, a w szczególności w toku procedury odwoławczej od uchwały ustalającej wynik egzaminu wstępnego.

Art. 75. 1. Do wydrukowania i doręczenia zestawów pytań testowych poszczególnym komisjom kwalifikacyjnym nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2015 r. poz. 2164, z późn. zm.⁴⁾), jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, zapewniając zachowanie uczciwej konkurencji, równe

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 831, 996, 1020, 1250, 1265, 1579, 1920 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 933.

traktowanie wykonawców oraz mając na uwadze konieczność zabezpieczenia pytań testowych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 76. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób działania zespołu do przygotowania pytań testowych,
- 2) tryb i sposób ustalania wykazu tytułów aktów prawnych,
- 3) tryb i sposób zgłaszania propozycji pytań testowych i prawidłowych odpowiedzi, przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom kwalifikacyjnym zestawu pytań testowych wraz z kartą odpowiedzi i wykazu prawidłowych odpowiedzi na egzamin wstępny,
- 4) tryb i sposób zapewnienia zgodności wykazu prawidłowych odpowiedzi z obowiązującym stanem prawnym,
- 5) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu do przygotowania pytań testowych,
- 6) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy i członków zespołu, uwzględniając nakład ich pracy i zakres obowiązków

– uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację, w szczególności konieczność zapewnienia zgodności wykazu tytułów aktów prawnych z zakresem przedmiotowym egzaminu wstępnego oraz konieczność zabezpieczenia pytań testowych przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 77. 1. Komisje kwalifikacyjne powołuje Minister Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, określając ich właściwość miejscową. Właściwość miejscowa komisji kwalifikacyjnej obejmuje obszar właściwości jednej lub kilku izb komorniczych.

2. Minister Sprawiedliwości, nie później niż 21 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu wstępnego, może powołać na obszarze właściwości izby komorniczej jedną lub więcej dodatkowych komisji kwalifikacyjnych, jeżeli przemawiają za tym względy organizacyjne, a w szczególności duża liczba kandydatów przystępujących do egzaminu. Do dodatkowej komisji kwalifikacyjnej przepisu art. 78 ust. 6 nie stosuje się.

3. Minister Sprawiedliwości jest organem wyższego stopnia w stosunku do komisji kwalifikacyjnej.

Art. 78. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje komisje kwalifikacyjne spośród osób, których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu wstępnego.

2. Komisja kwalifikacyjna składa się z siedmiu członków. W skład komisji kwalifikacyjnej wchodzi:

- 1) czterej przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości;
- 2) dwaj przedstawiciele wskazani przez Krajową Radę Komorniczą;
- 3) jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk, posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych.

3. Osoby, o których mowa w ust. 2 pkt 1 i 3, nie mogą być komornikami. Do osób, o których mowa w ust. 2 pkt 2, stosuje się przepis art. 72 ust. 3 i 4.

4. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji kwalifikacyjnej i jego zastępcę spośród swoich przedstawicieli.

5. Komisja kwalifikacyjna czuwa nad prawidłowym przebiegiem egzaminu wstępnego. Przewodniczący, a w przypadku jego nieobecności – zastępca przewodniczącego komisji kwalifikacyjnej, kieruje jej pracami i reprezentuje ją na zewnątrz.

6. Kadencja komisji kwalifikacyjnej trwa 2 lata.

7. Niewskazanie przedstawicieli do pracy w komisji kwalifikacyjnej przez obowiązane organy lub niestawiennictwo członka komisji kwalifikacyjnej nie wstrzymuje prac komisji kwalifikacyjnej.

8. Przewodniczącemu, zastępcy i członkowi komisji kwalifikacyjnej przysługuje zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach określonych w przepisach dotyczących należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej na obszarze kraju.

9. Przewodniczącemu, zastępcy i członkom komisji kwalifikacyjnej niebędącemu pracownikiem administracji rządowej przysługuje wynagrodzenie za czynności związane z udziałem w komisji kwalifikacyjnej.

10. Właściwa dla siedziby komisji kwalifikacyjnej rada izby komorniczej zapewnia obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji kwalifikacyjnej, w tym przeprowadzanie egzaminu wstępnego, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej.

11. Ze środków przekazanych na zadanie zleczone, o którym mowa w ust. 10, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminu wstępnego oraz wydatki związane z działalnością komisji kwalifikacyjnej, z wyjątkiem wynagrodzenia członków komisji kwalifikacyjnej, które jest pokrywane bezpośrednio przez Ministra Sprawiedliwości.

12. Wydatki związane z działalnością komisji kwalifikacyjnej, w tym z przeprowadzaniem egzaminu wstępnego, oraz wynagrodzenie przewodniczącego, zastępcy i członków komisji kwalifikacyjnej są pokrywane z części budżetu państwa, która pozostaje w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

Art. 79. 1. Członkostwo w komisji kwalifikacyjnej wygasa w przypadku śmierci członka komisji kwalifikacyjnej.

2. Minister Sprawiedliwości odwołuje członka komisji kwalifikacyjnej w przypadku:

- 1) złożenia rezygnacji;
- 2) choroby trwale uniemożliwiającej sprawowanie przez niego funkcji członka komisji kwalifikacyjnej;
- 3) niespełnienia warunków, o których mowa w art. 78 ust. 1, ust. 2 pkt 3 i ust. 3;
- 4) niewykonywania lub nienależytego wykonywania obowiązków;
- 5) skazania prawomocnym wyrokiem sądu za przestępstwo umyślne ścigane z oskarżenia publicznego.

3. Minister Sprawiedliwości, mając na względzie interes publiczny, może odwołać członka komisji kwalifikacyjnej w przypadku wszczęcia przeciwko niemu postępowania karnego w związku z podejrzeniem o popełnienie przez niego przestępstwa umyślnego ściganego z oskarżenia publicznego.

4. Wygaśnięcie członkostwa lub odwołanie członka ze składu komisji kwalifikacyjnej nie wstrzymuje prac komisji kwalifikacyjnej.

5. W przypadku wygaśnięcia członkostwa lub odwołania członka komisji kwalifikacyjnej przed upływem kadencji, Minister Sprawiedliwości powołuje niezwłocznie nowego członka na okres do końca kadencji. W przypadku członka, o którym mowa w art. 78 ust. 2 pkt 2, Krajowa Rada Komornicza, w terminie 7 dni od dnia jego odwołania lub dnia wygaśnięcia kadencji, wskazuje nowego kandydata na członka komisji kwalifikacyjnej. Przepisy art. 72 ust. 3 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 80. 1. Członek komisji kwalifikacyjnej podlega wyłączeniu z jej prac, jeżeli kandydat zakwalifikowany do egzaminu wstępnego przed tą komisją jest:

- 1) jego małżonkiem;
- 2) osobą pozostającą z nim w stosunku:
 - a) pokrewieństwa albo powinowactwa do drugiego stopnia,
 - b) przysposobienia;
- 3) osobą pozostającą z nim we wspólnym pożyciu;
- 4) osobą pozostającą wobec niego w stosunku osobistym innego rodzaju, który mógłby wywoływać wątpliwości co do bezstronności członka komisji kwalifikacyjnej.

2. Powody wyłączenia trwają pomimo ustania małżeństwa lub przysposobienia.

3. Członkowie komisji kwalifikacyjnej najpóźniej 14 dni przed dniem rozpoczęcia egzaminu wstępnego składają pisemne oświadczenia, iż nie pozostają z żadnym z kandydatów zakwalifikowanych do egzaminu wstępnego w stosunku, o którym mowa w ust. 1.

4. Podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy w oświadczeniu, o którym mowa w ust. 3, powoduje odpowiedzialność na podstawie art. 233 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Art. 81. Pracownikowi przysługuje zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie wstępnym.

Art. 82. 1. Egzamin wstępny odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji kwalifikacyjnej.

2. Nieobecność kandydata podczas egzaminu wstępnego oraz stawienie się na egzamin wstępny po jego rozpoczęciu, bez względu na przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie wstępnym.

3. Kandydaci podczas egzaminu wstępnego nie mogą korzystać z tekstów aktów prawnych, komentarzy, orzecznictwa oraz innej pomocy, a także nie mogą posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

4. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej wyklucza z egzaminu wstępnego kandydata, który podczas egzaminu wstępnego korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami lub posiadał niedozwolone urządzenia, pomagał pozostałym kandydatom albo w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu wstępnego.

5. Wykluczenie, o którym mowa w ust. 4, następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

6. Postanowienie o wykluczeniu stanowi podstawę do wydania przez komisję kwalifikacyjną uchwały o negatywnym wyniku egzaminu wstępnego.

Art. 83. 1. Egzamin wstępny polega na rozwiązaniu testu składającego się z zestawu 150 pytań, zawierających po trzy propozycje odpowiedzi, z których tylko jedna jest prawidłowa, oraz z karty odpowiedzi. Kandydat może wybrać tylko jedną odpowiedź, którą zaznacza na karcie odpowiedzi stanowiącej integralną część testu. Za każdą prawidłową odpowiedź kandydat uzyskuje 1 punkt.

2. Wybór odpowiedzi polega na zakreśleniu na karcie odpowiedzi jednej z trzech propozycji odpowiedzi (A albo B, albo C).

3. Zmiana zakreślonej odpowiedzi jest niedozwolona.

4. Wyłączną podstawę ustalenia wyniku kandydata stanowią odpowiedzi zakreślone na karcie odpowiedzi.

5. Prawidłowość odpowiedzi ocenia się według stanu prawnego obowiązującego w dniu egzaminu wstępnego.

6. Test sprawdza komisja kwalifikacyjna w składzie, który przeprowadza egzamin wstępny.

7. Pozytywny wynik z egzaminu wstępnego otrzymuje kandydat, który uzyskał z testu co najmniej 100 punktów.

Art. 84. 1. Z przebiegu egzaminu wstępnego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji kwalifikacyjnej uczestniczący w egzaminie wstępnym. Członkowie komisji kwalifikacyjnej mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

2. Przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przesyła Ministrowi Sprawiedliwości odpis protokołu poświadczony za zgodność z oryginałem w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

3. Dokumentację związaną z przeprowadzeniem egzaminu wstępnego, po jego zakończeniu, przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przekazuje właściwej radzie izby komorniczej, z czego sporządza się protokół. Odpis protokołu poświadczony za zgodność z oryginałem przewodniczący komisji kwalifikacyjnej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 85. 1. Po przeprowadzeniu egzaminu wstępnego komisja kwalifikacyjna ustala wynik kandydata w drodze uchwały. Uchwałę o wyniku egzaminu komisja kwalifikacyjna

doręcza kandydatowi oraz dołącza do jego akt osobowych, a uwierzytelniony za zgodność z oryginałem odpis uchwały przesyła Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej i właściwej radzie izby komorniczej.

2. Kandydatowi, w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały komisji kwalifikacyjnej ustalającej wynik egzaminu wstępnego, służy odwołanie do Ministra Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości rozstrzyga odwołanie w drodze decyzji administracyjnej.

3. Jeżeli w trakcie ponownego rozpoznania sprawy na skutek złożonego odwołania od uchwały, o której mowa w ust. 1, zostanie stwierdzony błąd rachunkowy w uchwale komisji kwalifikacyjnej, Minister Sprawiedliwości uchyla uchwałę i przekazuje sprawę komisji kwalifikacyjnej do ponownego rozpoznania. Przepis art. 138 § 2 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego stosuje się. W przypadku zaistnienia oczywistej omyłki pisarskiej lub rachunkowej zawartej w uchwale komisji kwalifikacyjnej Minister Sprawiedliwości odsyła uchwałę komisji kwalifikacyjnej w celu jej sprostowania.

4. Minister Sprawiedliwości zawiadamia o wynikach egzaminu wstępnego rady izb komorniczych i udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej imiona i nazwiska osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu oraz imiona ich rodziców.

Art. 86. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji kwalifikacyjnej oraz powoływania i odwoływania członków komisji kwalifikacyjnej,
- 2) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego i jego zastępcy oraz członków komisji kwalifikacyjnej, uwzględniając liczbę osób, które złożyły zgłoszenie o przystąpieniu do egzaminu wstępnego, zakres i nakład ich pracy oraz tryb wypłacania tego wynagrodzenia,
- 3) zakres informacji zawartych w kwestionariuszu osobowym kandydata,
- 4) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu wstępnego, w szczególności:
 - a) sposób działania komisji kwalifikacyjnej,
 - b) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji kwalifikacyjnej przez izby komornicze, w tym przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą

– uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i efektywnego przeprowadzenia naboru na aplikację i przebiegu egzaminu wstępnego oraz zapewnienia zachowania

bezstronności pracy komisji kwalifikacyjnej, a także konieczność uzyskania informacji niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu wstępnego.

Art. 87. 1. Aplikantem komorniczym, zwanym dalej „aplikantem”, może zostać ten, kto:

- 1) spełnia warunki określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–7;
- 2) uzyskał pozytywny wynik z egzaminu wstępnego z liczbą punktów kwalifikującą kandydata do przyjęcia na aplikację komorniczą w ramach określonego limitu przyjęć.

2. Wpis na listę aplikantów komorniczych następuje na wniosek kandydata, na podstawie uchwały rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce złożenia zgłoszenia, o którym mowa w art. 67 ust. 1 pkt 1. W uchwale o wpisie na listę aplikantów komorniczych rada izby komorniczej jest obowiązana wskazać komornika, w którego kancelarii aplikant komorniczy jest albo zostanie zatrudniony.

3. Wniosek o wpis na listę aplikantów komorniczych może zostać złożony w ciągu 2 lat od dnia doręczenia uchwały o wyniku egzaminu wstępnego. Do wniosku kandydat dołącza informację o niekaralności z Krajowego Rejestru Karnego opatrzoną datą nie wcześniejszą niż miesiąc przed złożeniem wniosku oraz oświadczenie, że przeciwko niemu nie jest prowadzone postępowanie karne o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe.

4. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 3, składa się pod rygorem odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań. Składający oświadczenie zamieszcza w nim klauzulę następującej treści: „Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.”. Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za składanie fałszywych zeznań.

5. Osobie spełniającej warunki, o których mowa w ust. 1, nie można odmówić wpisu na listę aplikantów komorniczych.

Art. 88. 1. Rada izby komorniczej podejmuje uchwałę w sprawie wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku.

2. Od uchwały, o której mowa w ust. 1, służy odwołanie do Krajowej Rady Komorniczej w terminie 14 dni od dnia doręczenia uchwały.

3. Od ostatecznej uchwały odmawiającej wpisu na listę aplikantów komorniczych zainteresowanemu służy skarga do sądu administracyjnego w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały.

4. W przypadku niepodjęcia uchwały przez radę izby komorniczej w terminie 30 dni od dnia złożenia wniosku o wpis na listę aplikantów komorniczych lub niepodjęcia uchwały przez Krajową Radę Komorniczą w terminie 30 dni od dnia doręczenia odwołania, zainteresowanemu służy skarga na bezczynność do sądu administracyjnego.

Art. 89. 1. Rada izby komorniczej przesyła do Ministra Sprawiedliwości, wraz z aktami osobowymi kandydata, uchwałę o wpisie na listę aplikantów komorniczych w terminie 30 dni od dnia jej podjęcia. Rada izby komorniczej zawiadamia Ministra Sprawiedliwości o każdej uchwale o odmowie wpisu na listę aplikantów komorniczych w terminie 30 dni od dnia jej podjęcia.

2. Jeżeli zawarty w aktach osobowych wniosek o wpis nie zawiera wszystkich wymaganych informacji lub dokumentów, Minister Sprawiedliwości zwraca uchwałę wraz z aktami osobowymi kandydata do właściwej rady izby komorniczej w celu uzupełnienia.

Art. 90. 1. Wpis na listę aplikantów komorniczych uważa się za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie podpisze sprzeciwu od wpisu w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi kandydata. W przypadku, o którym mowa w art. 89 ust. 2, bieg tego terminu liczy się od dnia ponownego doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi. Minister Sprawiedliwości wyraża sprzeciw w formie decyzji administracyjnej.

2. Decyzja Ministra Sprawiedliwości może być zaskarżona do sądu administracyjnego przez zainteresowanego w terminie 30 dni od dnia doręczenia tej decyzji.

Art. 91. Niezwłocznie po dokonaniu wpisu na listę aplikantów komorniczych rada izby komorniczej wyznacza aplikantowi termin ślubowania. Aplikant składa wobec przewodniczącego rady izby komorniczej ślubowanie według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako aplikant komorniczy powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy prawnie chronionej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru.”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

Art. 92. 1. Aplikacja rozpoczyna się dnia 1 stycznia każdego roku, trwa 2 lata i polega na zaznajomieniu aplikanta z całokształtem pracy komornika, przygotowaniu aplikanta do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu komornika oraz przyswojeniu zasad etyki zawodowej komornika.

2. Aplikanci odbywają w trakcie pierwszego roku aplikacji szkolenie z zakresu działania sądownictwa powszechnego.

3. Krajowa Rada Komornicza zawiera co roku z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury porozumienie w sprawie odbywania przez aplikantów szkolenia z zakresu działania sądownictwa powszechnego, w którym ustala się plan szkolenia, mając na uwadze zarówno praktyczne, jak i teoretyczne zapoznanie aplikantów ze sposobem funkcjonowania sądów powszechnych, sposób jego odbywania i czas trwania, a także wysokość wynagrodzenia za przeprowadzenie szkolenia.

4. Aplikantowi, który odbył aplikację, rada właściwej izby komorniczej wydaje niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia aplikacji, zaświadczenie o jej odbyciu.

Art. 93. 1. Aplikację organizuje i prowadzi właściwa rada izby komorniczej na podstawie ramowego programu ustalonego przez Krajową Radę Komorniczą w porozumieniu z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury, zatwierdzonego przez Ministra Sprawiedliwości.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb uzgadniania i zatwierdzania programu oraz zakres przedmiotowy szkolenia na aplikacji komorniczej, mając na względzie prawidłowe i efektywne przygotowanie aplikantów do wykonywania zawodu komornika.

Art. 94. 1. Aplikacja jest odpłatna.

2. Koszty szkolenia aplikantów są pokrywane z opłat rocznych wnoszonych przez aplikantów do właściwej izby komorniczej.

3. Rada izby komorniczej może zwolnić aplikanta od ponoszenia opłaty rocznej w całości lub w części, a także odroczyć jej płatność lub rozłożyć ją na raty.

4. W przypadku podjęcia uchwały o zwolnieniu aplikanta od ponoszenia opłaty w całości lub w części, koszty szkolenia tego aplikanta pokrywane są, proporcjonalnie do wysokości zwolnienia, ze środków własnych właściwej izby komorniczej.

5. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty rocznej za aplikację komorniczą, kierując się koniecznością zapewnienia aplikantom właściwego poziomu wykształcenia, przy czym wysokość tej opłaty nie może być wyższa niż sześciokrotność minimalnego wynagrodzenia,

o którym mowa w ustawie z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę.

Art. 95. 1. Aplikanta zatrudnia komornik.

2. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 3 lat co najmniej jednego aplikanta.

3. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może zwolnić komornika z obowiązku, o którym mowa w ust. 2, po zasięgnięciu opinii prezesa właściwego sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej.

4. Prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego aplikanta.

Art. 96. Do obowiązków aplikanta należy:

- 1) uczestniczenie w przewidzianych programem aplikacji zajęciach seminaryjnych oraz w praktykach;
- 2) samodzielne pogłębianie wiedzy prawniczej i praktycznych umiejętności niezbędnych do zajmowania stanowiska komornika;
- 3) przestrzeganie dyscypliny szkolenia i pracy;
- 4) przystępowanie, w wyznaczonym terminie, do kolokwium oraz sprawdzianów wiedzy, przeprowadzanych w czasie aplikacji komorniczej.

Art. 97. 1. W ramach praktycznego przygotowania do wykonywania zawodu komornika aplikant może w szczególności:

- 1) dokonywać analizy akt sprawy we wskazanym przez komornika zakresie;
- 2) kontrolować stan spraw zawieszonych lub oczekujących na podjęcie czynności przez komornika;
- 3) kontrolować stan spraw, w których komornik jest obowiązany prowadzić dochodzenie w celu ustalenia zarobków i stanu majątkowego dłużnika;
- 4) sporządzać projekty odpowiedzi na pisma w toku postępowania;
- 5) sporządzać projekty uzasadnienia zaskarżonej czynności;
- 6) sporządzać projekty zarządzeń, orzeczeń lub ich uzasadnień oraz zaświadczeń;
- 7) w obecności i za zgodą komornika asystować w czynnościach egzekucyjnych przeprowadzanych poza siedzibą kancelarii;
- 8) pełnić obowiązki protokolanta lub utrzymywać przebieg czynności za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.

2. Komornik może zlecić aplikantowi doręczanie korespondencji bezpośrednio adresatowi.

3. Aplikant, po upływie roku od dnia rozpoczęcia aplikacji, może zostać upoważniony przez komornika do:

- 1) wzywania do uzupełnienia braków formalnych wniosków o wszczęcie egzekucji i innych pism składanych w toku postępowania, zgodnie z art. 130 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 2) wzywania do uiszczenia opłat stałych;
- 3) wzywania do uiszczenia zaliczek na pokrycie wydatków;
- 4) zwracania się do osób i instytucji o nadesłanie informacji lub dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania;
- 5) ustalania, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem albo czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika, przy czym czynności te nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu oraz działaniami, o których mowa w art. 814 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

4. W przypadku wykonywania czynności wskazanych w ust. 3 pkt 1–4 aplikant powołuje się w treści swych wystąpień na upoważnienie komornika. Upoważnienie wystawia się na piśmie i określa w nim zakres czynności, do których aplikant został upoważniony.

5. Komornik w każdym stanie sprawy ma obowiązek:

- 1) badania prawidłowości czynności podjętych przez aplikanta w ramach upoważnienia, o którym mowa w ust. 2 i 3, oraz
- 2) w przypadku stwierdzenia uchybień, podjąć niezbędne czynności – w zakresie przewidzianym przepisami prawa – mające na celu uchylenie lub zmianę wadliwie dokonanych czynności.

Art. 98. 1. Rada izby komorniczej zawiesza w czynnościach aplikanta, jeżeli:

- 1) przeciwko aplikantowi jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 3;
- 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe lub całkowite ubezwłasnowolnienie aplikanta ustanowiono doradcę tymczasowego.

2. Rada izby komorniczej może zawiesić aplikanta w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam aplikant z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko aplikantowi jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) przeciwko aplikantowi wniesiono akt oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w którym zarzucono mu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 4) wszczęto postępowanie w przedmiocie skreślenia aplikanta z listy aplikantów komorniczych;
- 5) przeciwko aplikantowi wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w którym zażądano orzeczenia kary wydalenia z aplikacji komorniczej, albo też mimo braku wniosku orzeczono wobec niego taką karę.

3. Uprawnienie do zawieszenia aplikanta w czynnościach, w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, przysługuje również prezesowi sądu apelacyjnego, w którego okręgu aplikant odbywa aplikację, lub Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Zawieszenie aplikanta w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2, 3 i 5;
- 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie lub umorzenie postępowania lub uchylecia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
- 3) złożenia wniosku w tym przedmiocie w przypadku zawieszenia na podstawie przepisu ust. 2 pkt 1;
- 4) oddalenia wniosku o skreślenie z listy aplikantów komorniczych ostateczną decyzją administracyjną, umorzenia postępowania, stwierdzenia braku podstaw do odwołania w postępowaniu wszczętym z urzędu, a w przypadku skreślenia z listy aplikantów komorniczych ostateczną decyzją administracyjną – z dniem upływu terminu do wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub prawomocnego oddalenia skargi przez sąd administracyjny.

Art. 99. Wpis na listę aplikantów komorniczych wygasa z mocy prawa z dniem, w którym aplikant:

- 1) zmarł;
- 2) zrezygnował z odbywania aplikacji;

- 3) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) został ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
- 5) został prawomocnie ukarany karą dyscyplinarną wydalenia z aplikacji komorniczej.

Art. 100. 1. Rada izby komorniczej skreśla aplikanta z listy aplikantów komorniczych, jeżeli aplikant komorniczy:

- 1) nie ukończył, bez usprawiedliwionej przyczyny, aplikacji w terminie, o którym mowa w art. 92 ust. 1;
- 2) odbył aplikację i otrzymał zaświadczenie o jej odbyciu;
- 3) został uznany za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków aplikanta.

2. Rada izby komorniczej może skreślić aplikanta z listy aplikantów komorniczych, jeżeli aplikant:

- 1) nie czyni postępów w nauce, w szczególności dwukrotnie uzyskał negatywny wynik z kolokwium;
- 2) nie wniósł opłat związanych z odbywaniem aplikacji;
- 3) rażąco naruszył obowiązki aplikanta;
- 4) rażąco uchybił godności aplikanta;
- 5) został prawomocnie skazany za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe.

3. Skreślenie aplikanta z listy aplikantów komorniczych z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3 oraz w ust. 2, następuje po uprzednim wysłuchaniu aplikanta, chyba że nie jest to możliwe.

4. Uprawnienie do skreślenia aplikanta z listy aplikantów komorniczych, w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, przysługuje również prezesowi sądu apelacyjnego, w którego okręgu aplikant odbywa aplikację.

Art. 101. 1. Do rezygnacji aplikanta z odbywania aplikacji komorniczej przepis art. 146 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

2. O przyjęciu rezygnacji rada właściwej izby komorniczej niezwłocznie zawiadamia aplikanta, informując jednocześnie o dacie, z jaką rezygnacja będzie skuteczna. W przypadku skutecznego uchylenia się przez aplikanta od skutków złożonej rezygnacji, rada właściwej izby komorniczej niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie aplikanta.

Art. 102. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, organizację i przebieg aplikacji komorniczej, w tym:

- 1) zadania aplikanta komorniczego i sposób ich wykonywania,
- 2) termin rozpoczęcia i zakończenia zajęć seminaryjnych oraz przerwy w ich odbywaniu, a także tryb wyznaczenia dodatkowego terminu rozpoczęcia zajęć seminaryjnych,
- 3) tryb i sposób organizacji zajęć seminaryjnych i praktycznych oraz ich rodzaj,
- 4) okres niemożności pełnienia przez aplikanta komorniczego jego obowiązków wliczany do okresu aplikacji oraz tryb postępowania w przypadku jego przekroczenia, a także tryb i sposób usprawiedliwiania braku możliwości pełnienia obowiązków aplikanta komorniczego

– mając na względzie konieczność zapewnienia właściwego prowadzenia aplikacji, odpowiednio wysokiego poziomu szkolenia aplikantów komorniczych oraz właściwego przygotowania do zawodu komornika, a także mając na uwadze ustawowy czas trwania aplikacji oraz biorąc pod uwagę możliwość zaistnienia szczególnych sytuacji uniemożliwiających rozpoczęcie zajęć seminaryjnych w wyznaczonym terminie.

Art. 103. 1. Minister Sprawiedliwości, przed każdym egzaminem komorniczym, w drodze zarządzenia, powołuje zespół do przygotowania zadań na egzamin komorniczy, zwany dalej „zespołem”.

2. W skład zespołu wchodzi:

- 1) trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości,
- 2) dwóch komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą

– których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przygotowania egzaminu komorniczego. Przepisy art. 72 ust. 3 i 4 stosuje się.

3. Przepisy art. 72 ust. 5–8 oraz art. 73 stosuje się odpowiednio.

4. Przedstawicielem Ministra Sprawiedliwości powinien być w szczególności sędzia mający przynajmniej trzyletnie doświadczenie orzecznicze w sprawach cywilnych i egzekucyjnych albo wykonujący obowiązki sędziego wizytatora do spraw egzekucyjnych.

Art. 104. 1. Na każdą z części egzaminu komorniczego zespół sporządza zadania dotyczące czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników wraz z opisami istotnych zagadnień.

2. Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury może zgłaszać zespołowi propozycje zadań wraz z opisami istotnych zagadnień.

3. Ostateczną treść zadań wraz z opisami istotnych zagadnień ustala zespół większością głosów w obecności co najmniej 4 członków zespołu. W przypadku równej liczby głosów rozstrzyga głos przewodniczącego zespołu.

Art. 105. 1. Do wydrukowania i doręczenia zadań wraz z opisami istotnych zagadnień poszczególnym komisjom egzaminacyjnym do przeprowadzenia egzaminu komorniczego, zwanym dalej „komisjami egzaminacyjnymi”, nie stosuje się przepisów ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych, jeżeli wartość zamówienia jest mniejsza niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 tej ustawy.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, tryb i sposób udzielenia zamówienia, o którym mowa w ust. 1, mając na uwadze konieczność zachowania zasad uczciwej konkurencji oraz równego traktowania wykonawców i zabezpieczenia zadań oraz opisów istotnych zagadnień przed ich nieuprawnionym ujawnieniem.

Art. 106. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i sposób działania zespołu,
- 2) tryb i sposób zgłaszania propozycji zadań wraz z opisami istotnych zagadnień, ich przygotowania, przechowywania oraz przekazywania komisjom egzaminacyjnym zadań na egzamin komorniczy wraz z opisami istotnych zagadnień,
- 3) tryb i sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej zespołu – uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu komorniczego, w szczególności konieczność zabezpieczenia zadań przed ich nieuprawnionym ujawnieniem;
- 4) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy i członków zespołu, uwzględniając nakład ich pracy i zakres obowiązków.

Art. 107. 1. Do egzaminu komorniczego może przystąpić osoba, która odbyła aplikację i otrzymała zaświadczenie o jej odbyciu, oraz osoba, o której mowa w art. 11 ust. 4.

2. Egzamin komorniczy przeprowadza się raz w roku w terminie wyznaczonym przez Ministra Sprawiedliwości.

3. W przypadku zaistnienia przeszkody uniemożliwiającej przeprowadzenie egzaminu komorniczego przez komisję egzaminacyjną w terminie, o którym mowa w ust. 2, Minister

Sprawiedliwości wyznacza dodatkowy termin przeprowadzenia egzaminu komorniczego przez tę komisję egzaminacyjną. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia zdających o dodatkowym terminie egzaminu komorniczego oraz ogłasza na stronie internetowej właściwej izby komorniczej. Przepisy art. 78 ust. 8 i 9, art. 104 oraz art. 105 ust. 1 stosuje się odpowiednio.

Art. 108. 1. Egzamin komorniczy przeprowadzają komisje egzaminacyjne, które powołuje Minister Sprawiedliwości w drodze zarządzenia, określając ich właściwość miejscową. Właściwość komisji egzaminacyjnej obejmuje obszar właściwości jednej lub kilku izb komorniczych.

2. Minister Sprawiedliwości, nie później niż 21 dni przed wyznaczonym terminem egzaminu komorniczego, może powołać na obszarze właściwości izby komorniczej jedną lub więcej dodatkowych komisji egzaminacyjnych, jeżeli przemawiają za tym względy organizacyjne, a w szczególności duża liczba kandydatów przystępujących do egzaminu. Do dodatkowej komisji egzaminacyjnej przepisu art. 78 ust. 6 nie stosuje się.

Art. 109. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje komisje egzaminacyjne spośród specjalistów, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu.

2. Komisja egzaminacyjna składa się z 6 członków. W skład komisji egzaminacyjnej wchodzi:

- 1) czterech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, spełniających wymagania, o których mowa w art. 103 ust. 4;
- 2) dwóch komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą spełniających wymagania określone w art. 72 ust. 3. Przepis art. 72 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

3. Przepisy art. 78 ust. 4–9 oraz art. 79 i art. 80 stosuje się odpowiednio.

4. Członkowie komisji egzaminacyjnych składają oświadczenia, o których mowa w art. 80 ust. 3, w terminie 7 dni od dnia upływu terminu do złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego.

5. W przypadku wystąpienia okoliczności, o których mowa w art. 80 ust. 1, przewodniczący komisji egzaminacyjnej zawiadamia o tym niezwłocznie Ministra Sprawiedliwości, który odwołuje członka komisji egzaminacyjnej. Przepisy art. 80 ust. 2 i 4 stosuje się odpowiednio.

Art. 110. 1. Obsługę administracyjną i techniczną działalności komisji egzaminacyjnej, w tym przeprowadzanie egzaminu komorniczego, jako zadanie zlecone z zakresu administracji rządowej zapewnia właściwa ze względu na siedzibę komisji egzaminacyjnej rada izby komorniczej.

2. Ze środków przekazanych na zadanie zlecone, o którym mowa w ust. 1, właściwe rady pokrywają koszty przeprowadzenia egzaminu komorniczego oraz wydatki związane z działalnością komisji egzaminacyjnej, z wyjątkiem wynagrodzenia członków komisji egzaminacyjnej, które jest pokrywane bezpośrednio przez Ministra Sprawiedliwości.

3. Wydatki związane z działalnością komisji egzaminacyjnej, w tym z przeprowadzaniem egzaminu komorniczego, oraz wynagrodzenie przewodniczącego, zastępcy i członków komisji egzaminacyjnej pokrywane są z części budżetu państwa, która pozostaje w dyspozycji Ministra Sprawiedliwości.

Art. 111. Minister Sprawiedliwości udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej, nie później niż na 90 dni przed terminem egzaminu komorniczego, ogłoszenie o egzaminie komorniczym, w którym podaje w szczególności:

- 1) termin złożenia wniosku o dopuszczenie do egzaminu komorniczego, zwanego dalej „wnioskiem”;
- 2) właściwość miejscową każdej z komisji egzaminacyjnych i adres jej siedziby;
- 3) termin przeprowadzenia każdej części egzaminu komorniczego;
- 4) wysokość opłaty za egzamin komorniczy, o której mowa w art. 114 ust. 1.

Art. 112. 1. Osoba, która odbyła aplikację, składa wniosek do komisji egzaminacyjnej na obszarze właściwości rady izby komorniczej, w której odbyła aplikację.

2. Osoba uprawniona do przystąpienia do egzaminu komorniczego bez odbycia aplikacji składa wniosek do komisji egzaminacyjnej na obszarze właściwości rady izby komorniczej właściwej ze względu na miejsce swojego zamieszkania, a w przypadku braku miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej – do wybranej komisji egzaminacyjnej.

3. Rady izb komorniczych, każdego roku, w terminie 7 dni od dnia zakończenia aplikacji, przekazują właściwej terytorialnie komisji egzaminacyjnej oraz Ministrowi Sprawiedliwości listę osób, które odbyły aplikację.

Art. 113. 1. Osoba, która odbyła aplikację, dołącza do wniosku zaświadczenie o odbyciu aplikacji oraz dowód uiszczenia opłaty za egzamin komorniczy.

2. Osoba uprawniona do przystąpienia do egzaminu komorniczego bez odbycia aplikacji dołącza do wniosku odpowiednio:

- 1) kwestionariusz osobowy;
- 2) życiorys;
- 3) kopię dokumentu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 4) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres zatrudnienia, o którym mowa w art. 11 ust. 4 pkt 1, na stanowiskach aplikanta sądowego, aplikanta prokuratorskiego, asystenta prokuratora, starszego asystenta prokuratora, asystenta sędziego, starszego asystenta sędziego, a w przypadku osób, które były zatrudnione w Sądzie Najwyższym, Naczelnym Sądzie Administracyjnym, Trybunale Konstytucyjnym lub w międzynarodowym organie sądowym, w szczególności w Trybunale Sprawiedliwości Unii Europejskiej lub Europejskim Trybunale Praw Człowieka, i wykonywały zadania odpowiadające czynnościom asystenta sędziego – również dokumenty określające zakres ich obowiązków;
- 5) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres wykonywania, na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych, wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych ze świadczeniem pomocy prawnej przez adwokata lub radcę prawnego w kancelarii adwokackiej, zespole adwokackim, spółce cywilnej, spółce jawnej, spółce partnerskiej, spółce komandytowej lub spółce komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 4a ust. 1 ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze, lub kancelarii radcy prawnego, spółce cywilnej, jawnej, partnerskiej, komandytowej lub komandytowo-akcyjnej, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych;
- 6) dokumenty zaświadczające co najmniej 3-letni okres wykonywania, na podstawie umowy o pracę lub umów cywilnoprawnych, wymagających wiedzy prawniczej czynności bezpośrednio związanych z czynnościami wykonywanymi przez notariusza w kancelarii notarialnej;
- 7) zaświadczenie o posiadaniu zdolności psychicznej i fizycznej pozwalającej na pełnienie obowiązków komornika sądowego wydane przez lekarza medycyny pracy;
- 8) zaświadczenie o niekaralności;
- 9) dowód uiszczenia opłaty za egzamin komorniczy;

- 10) 3 zdjęcia zgodnie z wymaganiami obowiązującymi przy wydawaniu dowodów osobistych;
- 11) oświadczenie o wyrażeniu zgody na przetwarzanie danych osobowych w zakresie niezbędnym do przeprowadzenia egzaminu komorniczego.

3. Wniosek składa się nie później niż na 50 dni przed dniem rozpoczęcia tego egzaminu. Przepisy art. 67 ust. 2 pkt 8 i ust. 4–6, art. 68 ust. 1–3 i art. 71 stosuje się odpowiednio.

4. W przypadku niespełnienia przez osobę uprawnioną do przystąpienia do egzaminu komorniczego przesłanek, o których mowa w art. 11 ust. 1 pkt 1–7 oraz art. 107 ust. 1, albo jeżeli wniosek został złożony po terminie, o którym mowa w ust. 3, przewodniczący komisji egzaminacyjnej wydaje decyzję odmawiającą dopuszczenia osoby do udziału w egzaminie komorniczym. Od decyzji przysługuje odwołanie do Ministra Sprawiedliwości.

Art. 114. 1. Osoba przystępująca do egzaminu komorniczego, zwana dalej „zdającym”, uiszcza opłatę za egzamin komorniczy, która stanowi dochód budżetu państwa.

2. Przepisy art. 69 ust. 2 i 3 oraz art. 70 stosuje się odpowiednio.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określa, w drodze rozporządzenia, wysokość opłaty egzaminacyjnej – nie wyższą niż równowartość minimalnego wynagrodzenia – uwzględniając konieczność prawidłowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu komorniczego.

Art. 115. 1. Pracownikowi przysługuje prawo do urlopu płatnego w wysokości 80% wynagrodzenia, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu komorniczego. Z uprawnienia tego można skorzystać tylko raz.

2. Pracownikowi przysługuje zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie komorniczym.

Art. 116. 1. Egzamin komorniczy polega na sprawdzeniu przygotowania prawniczego zdającego do samodzielnego i należytego wykonywania zawodu komornika.

2. Egzamin komorniczy składa się z czterech części pisemnych.

3. Pierwsza i druga część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadań, dotyczących czynności wchodzących w zakres ustawowych zadań komorników w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

4. Trzecia część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadania, polegającego na przygotowaniu projektu czynności, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia

17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

5. Czwarta część egzaminu komorniczego obejmuje rozwiązanie zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu i zasad etyki polegającego na przygotowaniu opinii prawnej w oparciu o akta lub przedstawiony stan faktyczny opracowane na potrzeby egzaminu.

Art. 117. 1. Egzamin komorniczy odbywa się w obecności co najmniej trzech członków komisji egzaminacyjnej.

2. Nieobecność zdającego podczas egzaminu komorniczego lub jego części oraz stawienie się na egzamin komorniczy po rozpoczęciu którejkolwiek jego części, bez względu na przyczynę, uważa się za odstąpienie od udziału w egzaminie komorniczym.

3. Podczas egzaminu komorniczego zdający nie może posiadać urządzeń służących do przekazu lub odbioru informacji.

4. W trakcie egzaminu komorniczego zdający może korzystać z tekstów aktów prawnych i komentarzy oraz orzecznictwa.

5. Przewodniczący komisji egzaminacyjnej wyklucza z egzaminu komorniczego zdającego, który podczas egzaminu komorniczego korzystał z pomocy innej osoby, posługiwał się niedozwolonymi materiałami lub posiadał niedozwolone urządzenia, pomagał pozostałym zdającym albo w inny sposób zakłócał przebieg egzaminu komorniczego.

6. Wykluczenie, o którym mowa w ust. 4, następuje w drodze postanowienia, na które nie przysługuje zażalenie.

7. Postanowienie o wykluczeniu stanowi podstawę do wydania przez komisję egzaminacyjną uchwały o negatywnym wyniku egzaminu komorniczego.

Art. 118. 1. Egzaminatorzy dokonują oceny każdej z części egzaminu komorniczego z zastosowaniem następującej skali ocen:

- 1) oceny pozytywne:
 - a) celująca (6),
 - b) bardzo dobra (5),
 - c) dobra (4),
 - d) dostateczna (3);
- 2) ocena negatywna – niedostateczna (2).

2. Oceny rozwiązania każdego z zadań z części od pierwszej do czwartej egzaminu komorniczego dokonują niezależnie od siebie dwaj egzaminatorzy, biorąc pod uwagę

w szczególności zachowanie wymogów formalnych, zastosowanie właściwych przepisów prawa i umiejętność ich interpretacji, poprawność zaproponowanego przez zdającego sposobu rozstrzygnięcia problemu.

3. Każdy z egzaminatorów sprawdzających pracę pisemną wystawia ocenę częściową i sporządza pisemne uzasadnienie wystawionej oceny częściowej oraz przekazuje je niezwłocznie przewodniczącemu komisji egzaminacyjnej, który załącza wszystkie uzasadnienia ocen częściowych dotyczące prac zdającego do protokołu z przebiegu egzaminu komorniczego.

4. Ostateczną ocenę z pracy pisemnej dotyczącej danego zadania z części egzaminu komorniczego stanowi średnia ocen częściowych przyznanych przez każdego z egzaminatorów, przy czym:

- 1) oceny pozytywne to:
 - a) celująca – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 6,00,
 - b) bardzo dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 5,00 lub 5,50,
 - c) dobra – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 4,00 lub 4,50,
 - d) dostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 3,00 lub 3,50;
- 2) ocena negatywna – niedostateczna – jeżeli średnia arytmetyczna wystawionych ocen wynosi 2,00 lub 2,50.

Art. 119. 1. Pozytywny wynik z egzaminu komorniczego otrzymuje zdający, który z każdej części egzaminu komorniczego otrzymał ocenę pozytywną.

2. Komisja egzaminacyjna podejmuje uchwałę o wyniku egzaminu komorniczego większością głosów w obecności co najmniej czterech członków komisji egzaminacyjnej. Uchwałę o wyniku egzaminu komisja egzaminacyjna doręcza zdającemu oraz dołącza do jego akt osobowych, a uwierzytelniony za zgodność z oryginałem odpis uchwały przesyła Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej i właściwej radzie izby komorniczej.

3. Minister Sprawiedliwości udostępnia w Biuletynie Informacji Publicznej imiona i nazwiska osób, które uzyskały pozytywny wynik z egzaminu komorniczego, oraz imiona ich rodziców.

Art. 120. W przypadku uzyskania negatywnego wyniku z egzaminu komorniczego, zdający może przystępować do kolejnych egzaminów komorniczych, z tym że egzamin ten zdaje w całości.

Art. 121. 1. Z przebiegu egzaminu komorniczego sporządza się niezwłocznie protokół, który podpisują członkowie komisji egzaminacyjnej uczestniczący w egzaminie komornicznym. Członkowie komisji egzaminacyjnej mogą zgłaszać uwagi do protokołu.

2. Dokumentację związaną z przeprowadzeniem egzaminu komorniczego, po jego zakończeniu, przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje właściwej radzie izby komorniczej, z czego sporządza się protokół.

3. Poświadczony za zgodność z oryginałem odpis protokołu z przebiegu egzaminu oraz poświadczony za zgodność z oryginałem odpis protokołu z przekazania dokumentacji przewodniczący komisji egzaminacyjnej przekazuje Ministrowi Sprawiedliwości w terminie 7 dni od dnia sporządzenia.

Art. 122. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji egzaminacyjnej oraz powoływania i odwoływania członków komisji egzaminacyjnej,
- 2) rodzaj dokumentów, o których mowa w art. 113 ust. 2 pkt 4–6,
- 3) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy i członków komisji egzaminacyjnej, uwzględniając liczbę osób przystępujących do egzaminu, zakres i nakład ich pracy w zorganizowaniu i w przebiegu egzaminu komorniczego oraz tryb wypłacania tego wynagrodzenia,
- 4) zakres informacji zawartych w kwestionariuszu osobowym osób uprawnionych do przystąpienia do egzaminu komorniczego,
- 5) szczegółowy tryb i sposób przeprowadzania egzaminu komorniczego, w szczególności:
 - a) sposób działania komisji egzaminacyjnej,
 - b) czas trwania poszczególnych części egzaminu komorniczego,

- c) sposób zorganizowania obsługi administracyjnej i technicznej komisji egzaminacyjnej przez izby komornicze, w tym przekazywania środków, sprawowania nadzoru nad ich wydatkowaniem i rozliczania wydatków związanych z tą obsługą

– uwzględniając konieczność prawidłowego, terminowego i efektywnego przeprowadzenia egzaminu, zapewnienia zachowania bezstronności pracy komisji egzaminacyjnej oraz konieczność uzyskania informacji niezbędnych do prawidłowego przeprowadzenia egzaminu komorniczego.

Art. 123. Od uchwały o wyniku egzaminu komorniczego zdającemu przysługuje odwołanie do komisji egzaminacyjnej II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości w terminie 14 dni od dnia otrzymania uchwały, o której mowa w art. 119 ust. 2.

Art. 124. 1. Minister Sprawiedliwości powołuje, w drodze zarządzenia, komisję egzaminacyjną II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości, zwaną dalej „komisją odwoławczą”.

2. W przypadku gdy przemawiają za tym względy organizacyjne, a w szczególności duża liczba odwołań od uchwał o wynikach egzaminu komorniczego, Minister Sprawiedliwości może powołać więcej niż jedną komisję odwoławczą do rozpoznania odwołań od uchwał o wynikach danego egzaminu komorniczego, wskazując ich właściwość terytorialną. Przepisu art. 78 ust. 6 nie stosuje się.

Art. 125. 1. Komisja odwoławcza liczy 7 członków. W skład komisji odwoławczej wchodzi:

- 1) pięciu przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, spełniających wymagania określone w art. 103 ust. 4, oraz
- 2) dwóch komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą, spełniających wymagania określone w art. 72 ust. 3.

2. Przepis art. 72 ust. 4 stosuje się odpowiednio.

3. Minister Sprawiedliwości wyznacza przewodniczącego komisji odwoławczej oraz jego zastępcę spośród swoich przedstawicieli.

4. Pracami komisji odwoławczej kieruje przewodniczący komisji odwoławczej, a w przypadku jego nieobecności zastępca przewodniczącego.

5. Przewodniczącemu, zastępcy i członkom komisji odwoławczej za udział w jej pracach przysługuje wynagrodzenie.

6. Przepisy art. 78 ust. 6–8 i 12, art. 79 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2, 4 i 5 oraz ust. 3 i 5 stosuje się odpowiednio.

7. Członek komisji odwoławczej podlega wyłączeniu od udziału w postępowaniu w sprawie z przyczyn wskazanych w art. 80 ust. 1. Przepisy art. 80 ust. 2–4 stosuje się odpowiednio.

Art. 126. 1. Do zadań komisji odwoławczej należy rozpatrywanie odwołań od wyników egzaminu komorniczego.

2. Uchwały są podejmowane większością 2/3 głosów w obecności co najmniej połowy członków komisji odwoławczej.

3. Od uchwały komisji odwoławczej służy skarga do sądu administracyjnego.

4. Do postępowania przed komisją odwoławczą stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

5. Obsługę administracyjno-biurową komisji odwoławczej zapewnia Minister Sprawiedliwości.

Art. 127. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) tryb i termin zgłaszania kandydatów na członków komisji odwoławczej,
 - 2) termin powołania komisji odwoławczej,
 - 3) wysokość wynagrodzenia przewodniczącego, zastępcy i członków komisji odwoławczej, uwzględniając zakres i nakład ich pracy oraz tryb jego wypłacania,
 - 4) tryb i sposób działania komisji odwoławczej,
 - 5) sposób zapewnienia obsługi administracyjno-biurowej komisji odwoławczej
- uwzględniając konieczność prawidłowego i terminowego rozpoznawania odwołań oraz zapewnienia zachowania bezstronności pracy członków komisji odwoławczej.

Rozdział 7

Asesorzy komorniczy

Art. 128. Na stanowisko asesora komorniczego, zwanego dalej „asesorem”, może zostać powołana osoba, która złożyła wniosek o powołanie na stanowisko asesora oraz:

- 1) uzyskała pozytywny wynik z egzaminu komorniczego, oraz spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–9 albo w art. 11 ust. 1 pkt 1–7 i 9 oraz art. 11 ust. 4 lub
- 2) spełnia wymogi określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–7 oraz art. 11 ust. 2.

Art. 129. 1. Wniosek o powołanie na stanowisko asesora składa się do prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

2. Wniosek o powołanie na stanowisko asesora składa się w terminie 5 lat od dnia doręczenia uchwały o wyniku egzaminu komorniczego. Wymóg ten nie dotyczy osób, o których mowa w art. 11 ust. 2.

3. Do wniosku o powołanie na stanowisko asesora kandydat na asesora dołącza oświadczenie, że nie jest prowadzone przeciwko niemu postępowanie o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe oraz że nie toczyło się i nie toczy przeciwko niemu postępowanie dyscyplinarne. Przepis art. 13 ust. 2 stosuje się odpowiednio.

Art. 130. 1. Asesora powołuje, w określonej kancelarii komorniczej, prezes właściwego sądu apelacyjnego, po zasięgnięciu:

- 1) informacji z Krajowego Rejestru Karnego o zainteresowanym;
- 2) opinii rady właściwej izby komorniczej o zainteresowanym.

2. Asesura komornicza, zwana dalej „asesurą”, trwa nie dłużej niż przez 6 lat od dnia pierwszego powołania na stanowisko asesora (maksymalny czas trwania asesury).

Art. 131. 1. Rada izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym.

2. Opinię, o której mowa w art. 130 ust. 1 pkt 2, właściwa rada izby komorniczej przedstawia w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku, wskazując w niej komornika, który zatrudni asesora.

Art. 132. Prezes właściwego sądu apelacyjnego odmawia powołania na stanowisko asesora osobie, która nie spełnia warunków, o których mowa w art. 128, lub której wniosek o powołanie na stanowisko asesora został złożony po upływie terminu, o którym mowa w art. 129 ust. 2, lub gdy upłynął maksymalny czas trwania asesury.

Art. 133. Prezes sądu apelacyjnego prowadzi i na bieżąco aktualizuje wykaz asesorów zatrudnionych w obszarze właściwości podległego mu sądu.

Art. 134. 1. Komornik ma obowiązek zatrudnić w okresie 3 lat co najmniej jednego asesora.

2. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może zwolnić komornika z obowiązku zatrudnienia asesora po zasięgnięciu opinii prezesa sądu rejonowego i rady właściwej izby komorniczej.

3. Rada właściwej izby komorniczej może zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora.

4. Prezes właściwego sądu apelacyjnego może, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej, zobowiązać komornika do zatrudnienia wskazanego asesora, gdy:

- 1) komornik nie wypełnia obowiązku, o którym mowa w ust. 1, lub
- 2) powstanie zaległość, o której mowa w art. 10 ust. 4 pkt 1.

Art. 135. 1. Asesor jest obowiązany, w terminie 14 dni od dnia zawiadomienia o powołaniu, zawrzeć umowę o pracę z komornikiem, o którym mowa w art. 131 ust. 2 albo art. 134 ust. 3 lub 4.

2. O zawarciu umowy o pracę asesor zawiadamia prezesa właściwego sądu rejonowego w terminie 7 dni od dnia zawarcia tej umowy.

3. O rozwiązaniu stosunku pracy z asesorem lub innych zdarzeniach skutkujących ustaniem zatrudnienia asesora komornik niezwłocznie zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

Art. 136. 1. Prezes sądu rejonowego, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia o zawarciu przez asesora umowy o pracę, odbiera od asesora ślubowanie według następującej roty:

„Ślubuję uroczyście jako asesor komorniczy powierzone mi obowiązki wypełniać zgodnie z prawem i sumieniem, dochować tajemnicy prawnie chronionej, w postępowaniu swym kierować się zasadami uczciwości, godności i honoru.”; składający ślubowanie może dodać na końcu zwrot: „Tak mi dopomóż Bóg.”.

2. Prezes sądu rejonowego zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego o przyjęciu od asesora ślubowania.

3. Z dniem złożenia ślubowania asesor uzyskuje prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 138.

Art. 137. Jeżeli asesor odmówi złożenia ślubowania lub z własnej winy nie złoży go we wskazanym terminie, powołanie traci moc. Okoliczność tę stwierdza prezes sądu apelacyjnego.

Art. 138. 1. W ramach asesury asesor, na zlecenie komornika, może:

- 1) wykonywać czynności, o których mowa w art. 97 ust. 2 i 3;
- 2) przeprowadzać egzekucję:
 - a) w sprawach o świadczenie pieniężne,
 - b) w sprawach o zabezpieczenie roszczenia pieniężnego
– jeżeli w dacie zlecenia wartość egzekwowanego lub podlegającego zabezpieczeniu roszczenia nie przekracza kwoty 100 000 zł, z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości;
- 3) w obecności i za zgodą komornika uczestniczyć w czynnościach odbywających się poza kancelarią, w tym również podejmowanych w toku egzekucji świadczeń niepieniężnych.

2. W ramach czynności, o których mowa w ust. 1 pkt 2, asesorowi komorniczemu nie wolno:

- 1) dokonywać sprzedaży ruchomości, z wyjątkiem licytacji elektronicznej;
- 2) wydawać lub wykonywać orzeczeń o zastosowaniu środków przymusu;
- 3) sporządzać planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji, o ile suma ta przekracza kwotę 25 000 zł;
- 4) wydawać decyzji i podpisywać dokumentów dotyczących depozytu;
- 5) dokonywać czynności odbywających się poza kancelarią;
- 6) wydawać postanowień kończących postępowanie oraz w przedmiocie opłat egzekucyjnych;
- 7) dokonywać czynności związanych z nadaniem biegu skardze na czynność komornika, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, oraz w sprawach, w których przepisy o skardze na czynność komornika stosuje się odpowiednio.

3. Zakaz dokonywania czynności poza kancelarią nie wyklucza możliwości upoważnienia asesora do samodzielnego ustalenia, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem albo czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika, oraz ewentualnego wysłuchania dłużnika, przy czym czynności te nie mogą się wiązać z zastosowaniem środków przymusu oraz działaniami, o których mowa w art. 814 § 1 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

4. Komornik może zlecić asesorowi przeprowadzenie czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 3 i ust. 4.

Art. 139. 1. Zlecenie, o którym mowa w art. 138 ust. 1, komornik wystawia na piśmie i określa w nim sygnaturę sprawy, do której przeprowadzenia asesor komorniczy został upoważniony.

2. Upoważnienie do wykonywania innych czynności wystawia się na piśmie i określa w nim zakres czynności, do których asesor komorniczy został upoważniony.

Art. 140. Komornik w każdym stanie sprawy ma obowiązek badania prawidłowości czynności podjętych przez asesora oraz, w przypadku stwierdzenia uchybień, podejmuje niezbędne czynności – w zakresie przewidzianym przepisami prawa – mające na celu uchylenie lub zmianę wadliwie dokonanych czynności egzekucyjnych.

Art. 141. Prezes właściwego sądu rejonowego, prezes właściwego sądu okręgowego, prezes właściwego sądu apelacyjnego albo rada właściwej izby komorniczej, z urzędu lub na wniosek zainteresowanego, może skierować asesora do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych celem zbadania stanu jego zdrowia.

Art. 142. 1. Prezes sądu apelacyjnego zawiesza asesora w czynnościach, jeżeli:

- 1) przeciwko asesorowi komorniczemu jest prowadzone postępowanie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe, z zastrzeżeniem ust. 2 pkt 3;
- 2) przy wszczęciu lub w toku postępowania o częściowe bądź całkowite ubezwłasnowolnienie asesora ustanowiono doradcę tymczasowego.

2. Prezes sądu apelacyjnego, mając na względzie dobro wymiaru sprawiedliwości oraz interes publiczny, może zawiesić asesora w czynnościach, jeżeli:

- 1) wniósł o to sam asesor z powodu długotrwałej choroby lub z innych ważnych przyczyn;
- 2) przeciwko asesorowi jest prowadzone postępowanie o nieumyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub nieumyślne przestępstwo skarbowe;
- 3) przeciwko asesorowi wniesiono akt oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego, w którym zarzucono mu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w ust. 1 pkt 1;
- 4) wszczęto postępowanie w przedmiocie odwołania asesora ze stanowiska;
- 5) przeciwko asesorowi wszczęto postępowanie dyscyplinarne, w którym zażądano orzeczenia kary skreślenia z wykazu asesorów komorniczych albo też mimo braku wniosku orzeczono wobec niego taką karę.

3. Uprawnienie do zawieszenia asesora w czynnościach, w przypadkach określonych w ust. 1 i 2, przysługuje również Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 143. Zawieszenie asesora w czynnościach ustaje z dniem:

- 1) prawomocnego zakończenia postępowania, o którym mowa w art. 142 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 pkt 2, 3 i 5;
- 2) oddalenia lub odrzucenia wniosku o ubezwłasnowolnienie lub umorzenie postępowania lub uchylenia postanowienia o ustanowieniu doradcy tymczasowego;
- 3) złożenia wniosku w tym przedmiocie przez asesora w przypadku zawieszenia w czynnościach na podstawie określonej w art. 142 ust. 2 pkt 1;
- 4) oddalenia wniosku o odwołanie ze stanowiska ostateczną decyzją administracyjną, umorzenia postępowania, stwierdzenia braku podstaw do odwołania w postępowaniu wszczętym z urzędu, a w przypadku odwołania asesora ostateczną decyzją administracyjną – z dniem upływu terminu do wniesienia skargi do wojewódzkiego sądu administracyjnego lub prawomocnego oddalenia skargi przez sąd administracyjny.

Art. 144. 1. Prezes sądu apelacyjnego odwołuje, w drodze decyzji, asesora z zajmowanego stanowiska, jeżeli:

- 1) asesor dopuścił się rażącego lub uporczywego naruszenia przepisów prawa;
- 2) ustało jego zatrudnienie w kancelarii;
- 3) z powodu choroby lub utraty sił został uznany przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych za całkowicie niezdolnego do pełnienia obowiązków asesora lub bez uzasadnionej przyczyny odmówił poddania się badaniu, o którym mowa w art. 141;
- 4) ukończył 65 rok życia;
- 5) upłynął maksymalny czas trwania asesury.

2. Odwołanie asesora z przyczyn, o których mowa w ust. 1 pkt 1, następuje również na wniosek prezesa właściwego sądu okręgowego, prezesa właściwego sądu rejonowego lub sędziego wizytatora.

3. Uprawnienie do odwołania asesora z przyczyn określonych w ust. 1 pkt 1 przysługuje również Ministrowi Sprawiedliwości.

4. Odwołanie asesora z zajmowanego stanowiska w przypadkach, o których mowa w ust. 1 pkt 1–3, następuje po uprzednim wysłuchaniu asesora, chyba że nie jest to możliwe, oraz po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej. Właściwa izba komornicza

przedstawia opinię w terminie 21 dni od dnia otrzymania wniosku. Nieprzedstawienie opinii w powyższym terminie przez radę izby komorniczej nie stanowi przeszkody do odwołania asesora. Rada izby komorniczej nie ma statusu strony w tym postępowaniu.

Art. 145. Prezes sądu apelacyjnego może, w drodze decyzji, odwołać asesora z zajmowanego stanowiska w przypadku prawomocnego skazania za nieumyślne przestępstwo lub nieumyślne przestępstwo skarbowe, mając na uwadze interes publiczny i dobro wymiaru sprawiedliwości.

Art. 146. 1. Rezygnacja asesora następuje z dniem wskazanym w oświadczeniu o rezygnacji, przy czym dzień ten nie może przypadać wcześniej niż 2 tygodnie i później niż miesiąc od złożenia oświadczenia. W przypadku oznaczenia przez asesora daty przypadającej wcześniej niż 2 tygodnie od złożenia oświadczenia, rezygnacja staje się skuteczna z upływem 2 tygodni. W przypadku oznaczenia daty późniejszej niż miesiąc od dnia złożenia oświadczenia, rezygnacja następuje z upływem miesiąca od dnia złożenia oświadczenia.

2. O przyjęciu rezygnacji prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia asesora, Ministra Sprawiedliwości, prezesa sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej, informując jednocześnie o dacie, z jaką rezygnacja będzie skuteczna.

3. W przypadku skutecznego uchylecia się przez asesora od skutków złożonej rezygnacji, prezes sądu apelacyjnego niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie asesora, Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 147. 1. Powołanie na stanowisko asesora wygasa z dniem, w którym asesor:

- 1) zmarł;
- 2) zrezygnował z pełnienia obowiązków asesora;
- 3) został prawomocnie skazany za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe;
- 4) został prawomocnie ubezwłasnowolniony częściowo bądź całkowicie;
- 5) został ukarany prawomocnym orzeczeniem dyscyplinarnym karą skreślenia z wykazu asesorów komorniczych.

2. O wygaśnięciu powołania na stanowisko asesora z mocy prawa prezes sądu apelacyjnego zawiadamia asesora, Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu rejonowego oraz radę właściwej izby komorniczej.

Art. 148. 1. Osoba odwołana ze stanowiska asesora z przyczyn, o których mowa w art. 144 ust. 1 pkt 1 i 2 oraz w art. 145, lub której powołanie wygasło z przyczyn, o których mowa w art. 147 ust. 1 pkt 2–5, może zostać ponownie powołana na to stanowisko, jeżeli spełnia wymagania określone w art. 128 i art. 224 ust. 4.

2. Jeżeli osoba, o której mowa w ust. 1, co najmniej przez 5 lat nie zajmowała stanowiska asesora, może zostać ponownie powołana na to stanowisko po złożeniu egzaminu komorniczego.

Rozdział 8

Koszty działalności egzekucyjnej komornika i zasady prowadzenia kancelarii

Art. 149. 1. Opłata egzekucyjna stanowi niepodatkową należność budżetową o charakterze publicznoprawnym pobieraną za czynności, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, na zasadach określonych w ustawie z dnia ... o kosztach komorniczych (Dz. U. poz. ...).

2. Uzyskane opłaty egzekucyjne, po potrąceniu wynagrodzenia prowizyjnego komornika, stanowią dochód budżetu państwa i podlegają przekazaniu na rachunek, o którym mowa w art. 196 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1870, z późn. zm.⁵⁾) urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii, w terminie do 5 dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zostały uzyskane (podlegające przekazaniu opłaty egzekucyjne).

3. Przez uzyskane opłaty egzekucyjne rozumie się opłaty faktycznie pobrane lub ściągnięte na podstawie przepisów ustawy z dnia o kosztach komorniczych.

4. Organem I instancji właściwym do wydawania decyzji w odniesieniu do podlegających przekazaniu opłat egzekucyjnych jest naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na siedzibę kancelarii.

5. Komornik jest obowiązany złożyć do urzędu skarbowego, o którym mowa w ust. 2, miesięczną informację o uzyskanych opłatach egzekucyjnych oraz o podlegających przekazaniu opłatach egzekucyjnych w terminie do 10 dnia miesiąca kalendarzowego następującego po miesiącu, w którym zostały uzyskane. Informacja ta stanowi dowód księgowy.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1984 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 60, 191, 659, 933 i 935.

6. W przypadku uprawomocnienia się orzeczenia sądu skutkującego koniecznością zwrotu całości lub części uzyskanej opłaty egzekucyjnej, proporcjonalna część odprowadzonej opłaty egzekucyjnej stanowi nadpłatę w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768 i 935).

7. Minister Sprawiedliwości w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, wzór informacji o uzyskanych opłatach egzekucyjnych oraz o podlegających przekazaniu opłatach egzekucyjnych, mając na uwadze zapewnienie kompletności tej informacji oraz możliwość weryfikacji prawidłowości przekazywania podlegających przekazaniu opłat egzekucyjnych.

Art. 150. 1. Komornikowi za pełnioną służbę przysługuje wynagrodzenie prowizyjne, proporcjonalne do wysokości uzyskanych opłat egzekucyjnych.

2. Komornikowi przysługuje wynagrodzenie prowizyjne w wysokości:

- 1) 99% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od opłat egzekucyjnych, których łączna wysokość w danym roku kalendarzowym nie przekroczyła 500 000 zł;
- 2) 80% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 500 000 zł w danym roku kalendarzowym – do wysokości 1 000 000 zł;
- 3) 75% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 1 000 000 zł w danym roku kalendarzowym – do wysokości 1 500 000 zł;
- 4) 70% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 1 500 000 zł w danym roku kalendarzowym – do wysokości 2 000 000 zł;
- 5) 60% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 2 000 000 zł w danym roku kalendarzowym.

3. Wynagrodzenie prowizyjne komornik potrąca bezpośrednio z uzyskanych opłat egzekucyjnych.

4. Komornik przekazuje należne mu wynagrodzenie prowizyjne na odrębny rachunek bankowy służący pokryciu kosztów działalności egzekucyjnej, najpóźniej w terminie, o którym mowa w art. 149 ust. 2.

Art. 151. Powstanie obowiązku rozliczenia przez komornika podatków, w tym podatku od towarów i usług, lub innych niż opłata egzekucyjna należności publicznoprawnych nie stanowi podstawy do podwyższenia wynagrodzenia prowizyjnego.

Art. 152. 1. Koszty działalności egzekucyjnej komornika obejmują:

- 1) koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną;
- 2) koszty ochrony zajętego mienia oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- 3) koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego;
- 4) koszty korespondencji inne niż koszty doręczenia korespondencji w toku prowadzonego postępowania, o których mowa w ustawie z dnia ... o kosztach komorniczych;
- 5) obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy;
- 6) inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w ramach wydatków gotówkowych w toku egzekucji, których zwrot należy się komornikowi na podstawie ustawy z dnia ... o kosztach komorniczych.

2. Koszty działalności egzekucyjnej komornik pokrywa z wynagrodzenia prowizyjnego oraz z opłat komorniczych innych niż opłaty egzekucyjne.

Art. 153. 1. Komornik we własnym imieniu zawiera z osobami niezbędnymi do obsługi kancelarii, a także z podmiotami niezbędnymi do ochrony mienia i pomocy w czynnościach terenowych, umowy o pracę, umowy o dzieło, umowy zlecenia lub umowy o świadczenie usług.

2. Komornik zatrudnia asesorów na podstawie umowy o pracę, zgodnie z przepisami art. 135.

3. Komornik zatrudnia aplikantów na podstawie umowy o pracę, zgodnie z przepisami art. 95.

4. Za działania osób wymienionych w ust. 1–3 związane z postępowaniem egzekucyjnym komornik ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą jak za działania własne.

5. Skarb Państwa nie odpowiada za zobowiązania komornika wynikające z zatrudnienia osób, o których mowa w ust. 1–3, oraz kosztów jego działalności.

6. Komornik ma obowiązek bieżącego kontrolowania wykonywania przez osoby wymienione w ust. 1–3 powierzonych im zadań.

7. W przypadku objęcia kancelarii po komorniku odwołanym, przeniesionym lub komorniku, którego powołanie wygasło, komornik, który objął kancelarię, może rozwiązać

umowę o pracę zawartą przez poprzednika z osobą zatrudnioną w tej kancelarii za jednomiesięcznym wypowiedzeniem.

Art. 154. 1. Ruchomości stanowiące wyposażenie kancelarii, do czasu zakończenia jej likwidacji, nie podlegają egzekucji.

2. Środki pieniężne wyegzekwowane w toku egzekucji oraz zaliczki na pokrycie wydatków gotówkowych w toku egzekucji, pobrane na podstawie ustawy z dnia ... o kosztach komorniczych, jak również uzyskane opłaty egzekucyjne, komornik przechowuje wyłącznie na wyodrębnionych, nieoprocentowanych rachunkach bankowych kancelarii. Rachunki te nie podlegają zajęciu. Komornik, zawierając umowę rachunku bankowego, informuje bank o przeznaczeniu tego rachunku.

3. Komornik niezwłocznie przekazuje prezesowi sądu rejonowego, przy którym działa, informację o zawartych umowach rachunku bankowego, o których mowa w ust. 2.

4. Komornik nie może bez zgody prezesa właściwego sądu rejonowego wypowiedzieć umowy rachunku bankowego, a zawarta umowa nie ulega rozwiązaniu nawet w przypadku śmierci komornika.

5. Zastępca komornika może z mocy prawa samodzielnie dysponować środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku bankowym.

6. Przepisy ust. 1–5 nie mają zastosowania do rachunku bankowego kancelarii, o którym mowa w art. 150 ust. 4.

Art. 155. 1. Dla każdej sprawy z zakresu, o którym mowa w art. 3 ust. 3, komornik tworzy odrębne akta. Akta te są prowadzone i przechowywane w postaci elektronicznej.

2. Komornik zapewnia uczestnikom postępowania egzekucyjnego dostęp do akt w kancelarii komorniczej oraz za pośrednictwem kont w systemie teleinformatycznym.

3. Na żądanie sądu i innych organów nadzoru komornik udostępnia akta w systemie teleinformatycznym, a gdy zachodzi taka potrzeba, przesyła także pomocniczy zbiór dokumentów.

Art. 156. Urządzenia ewidencyjne w postaci repertorium, wykazów i ksiąg pomocniczych prowadzi się systemem roczników i zamyka się w ostatnim dniu roku kalendarzowego, w którym zostały założone. Urządzenia ewidencyjne są prowadzone i przechowywane w formie elektronicznej.

Art. 157. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, sposób i tryb prowadzenia oraz udostępniania uczestnikom postępowania oraz organom nadzoru

dokumentacji, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156, mając na względzie zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony danych w nich zawartych, jak również sprawne funkcjonowanie systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 155 ust. 2.

Art. 158. 1. Minister Sprawiedliwości tworzy system teleinformatyczny, w którym jest prowadzona i przechowywana dokumentacja, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156, jak również wykonuje zadania polegające na projektowaniu, wdrażaniu, eksploatacji, integracji, rozwoju i udostępnianiu tego systemu, zabezpieczaniu danych osobowych przetwarzanych w tym systemie oraz zapewnieniu możliwości wymiany danych między użytkownikami systemu, a w szczególności:

- 1) administruje systemem teleinformatycznym zapewniającym komornikom możliwość przechowywania i zabezpieczania akt spraw prowadzonych w postaci elektronicznej i udostępnia ten system komornikom;
- 2) administruje systemem teleinformatycznym zapewniającym komornikom możliwość prowadzenia urzędzeń ewidencyjnych, o których mowa w art. 156, lub dokumentacji księgowej w postaci elektronicznej i udostępnia ten system komornikom;
- 3) umożliwia identyfikację uczestników postępowań i ich pełnomocników w systemach teleinformatycznych obsługujących postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające;
- 4) umożliwia dostęp do systemu sądom, organom nadzoru administracyjnego i samorządowego na zasadach przewidzianych w ustawie.

2. Minister Sprawiedliwości przetwarza dane stron, pełnomocników uczestników postępowań egzekucyjnych i zabezpieczających oraz innych osób uczestniczących w tych postępowaniach, zawarte w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne i zabezpieczające oraz kancelarie komornicze, w zakresie niezbędnym do realizacji zadań wymienionych w ust. 1.

3. Minister Sprawiedliwości jest administratorem systemu teleinformatycznego służącego do przetwarzania danych osobowych zawartych w dokumentacji, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156. Do przetwarzania danych osobowych, o których mowa w ust. 1, nie stosuje się art. 40 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych.

Art. 159. 1. Minister Sprawiedliwości, jako administrator systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 158, nie ma swobodnego dostępu do informacji w nim zawartych, w tym do danych osobowych.

2. Komornik na żądanie Ministra Sprawiedliwości, na zasadach przewidzianych w niniejszej ustawie, udostępnia zawarte w systemie akta spraw, urządzenia ewidencyjne lub dokumentację księgową w celu umożliwienia Ministrowi Sprawiedliwości realizacji zadań w ramach nadzoru administracyjnego.

Art. 160. 1. Pochodzący od komornika dokument uzyskany z systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne ma moc dokumentu wydanego przez komornika, o ile ma cechy umożliwiające jego weryfikację w tym systemie.

2. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, cechy umożliwiające weryfikację istnienia i treści dokumentu w systemie teleinformatycznym obsługującym postępowanie egzekucyjne, mając na względzie minimalne wymagania dla systemów teleinformatycznych oraz potrzebę ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniach egzekucyjnych.

Art. 161. 1. Do dokumentacji, o której mowa w art. 155 ust. 1 i art. 156, stosuje się odpowiednio przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 5 ust. 2a–2c ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1506 i 1948).

2. Akta spraw oraz urządzenia ewidencyjne stanowiące materiały archiwalne w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach wchodzą do państwowego zasobu archiwalnego.

3. Akta spraw oraz całość dokumentacji i urządzeń ewidencyjnych związanych z prowadzeniem kancelarii prowadzone w postaci papierowej, jak również nośniki danych, na których utrwalono dokumentację w postaci elektronicznej, są przechowywane w siedzibie kancelarii.

Art. 162. 1. Akta spraw, w których postępowanie zostało zakończone, oraz zamknięte urządzenia ewidencyjne przechowuje Krajowa Rada Komornicza przez okres konieczny ze względu na rodzaj i charakter sprawy, terminy przedawnienia, interesy osób biorących udział w postępowaniu oraz znaczenie materiałów zawartych w aktach jako źródło informacji. Do przechowywania akt spraw i urządzeń ewidencyjnych stosuje się odpowiednio przepisy art. 34 ust. 1 i art. 35 ust. 3 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach.

2. Krajowa Rada Komornicza określa, w drodze uchwały, wysokość ponoszonych przez komorników zryczałtowanych opłat za przechowywanie akt spraw i urządzeń ewidencyjnych,

o których mowa w ust. 1, mając na względzie konieczność pokrycia wyłącznie rzeczywistych kosztów z tym związanych. Środki pochodzące z opłat stanowią odrębny fundusz pozostający w dyspozycji Krajowej Rady Komorniczej.

3. Kontrolę postępowania z aktami spraw i urządzeniami ewidencyjnymi przechowywanymi przez Krajową Radę Komorniczą sprawuje archiwum państwowe wskazane przez Naczelnego Dyrektora Archiwów Państwowych.

4. Po okresie przechowywania przez Krajową Radę Komorniczą akta spraw oraz urządzenia ewidencyjne stanowiące materiały archiwalne przekazuje się do właściwych archiwów państwowych wskazanych, w drodze zarządzenia, przez prezesa sądu, przy którym działa komornik. Akta spraw oraz urządzenia ewidencyjne niestanowiące materiałów archiwalnych za zgodą dyrektora właściwego archiwum państwowego podlegają zniszczeniu.

5. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy sposób, tryb i terminy przechowywania i przekazywania akt spraw oraz zamkniętych urządzeń ewidencyjnych, a także sposób i tryb ich niszczenia po upływie okresu przechowywania, uwzględniając w szczególności rodzaje spraw i urządzeń ewidencyjnych oraz właściwe zabezpieczenie przed dostępem osób nieuprawnionych, utratą lub zniszczeniem oraz tworzenie, ewidencjonowanie i przechowywanie dokumentacji w różnej postaci, w tym elektronicznej.

Rozdział 9

Nadzór nad komornikami

Art. 163. Nadzór nad komornikami obejmuje nadzór judykacyjny, nadzór administracyjny oraz nadzór wewnętrzny samorządu komorniczego.

Art. 164. 1. W ramach nadzoru judykacyjnego przy wykonywaniu czynności komornik podlega orzeczeniom sądu, w szczególności zarządzeniom sądu wydawanym na podstawie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika sąd sygnalizuje ten fakt prezesowi sądu rejonowego, przy którym działa komornik.

3. Odpisy zarządzeń wydanych w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego sąd przesyła prezesowi sądu, przy którym działa komornik. Od powyższego wymogu można odstąpić w przypadku stwierdzenia uchybień mniejszej wagi lub jeżeli wydane zarządzenia dotyczą kwestii organizacyjno-technicznych.

4. Sąd, rozpoznając sprawę w ramach nadzoru judykacyjnego, w przypadku stwierdzenia rażącej obrazy przepisów, niezależnie od innych uprawnień, wytyka uchybienie komornikowi. Przed wytknięciem uchybienia poucza się komornika o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie siedmiu dni. Wytknięcie uchybienia wymaga uzasadnienia. W przypadku gdy uchybienie wytknął sąd rejonowy, a sprawa, w której wytknięto uchybienie, była przedmiotem postępowania odwoławczego, sąd okręgowy może z urzędu zmienić treść wytknięcia lub je uchylić.

5. Uprawnienie, o którym mowa w ust. 4, nie przysługuje referendarzowi sądowemu orzekającemu na podstawie art. 759 § 1¹ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Dostrzegając potrzebę wytknięcia uchybienia komornikowi, referendarz sądowy przekazuje sprawę sądowi.

6. Odpis postanowienia sądu, zawierającego wytknięcie uchybienia, przesyła się prezesowi właściwego sądu rejonowego, przy którym działa komornik, radzie właściwej izby komorniczej, Krajowej Radzie Komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości. Do odpisu postanowienia dołącza się także złożone przez komornika wyjaśnienia. Odpis postanowienia sądu wraz z wyjaśnieniami Minister Sprawiedliwości dołącza do akt osobowych komornika.

7. Po upływie 5 lat od wytknięcia uchybienia w trybie określonym w ust. 4, na wniosek zainteresowanego, Minister Sprawiedliwości zarządza usunięcie z akt osobowych dokumentów, o których mowa w ust. 6. Jeżeli jednak przed upływem tego okresu nastąpiło kolejne wytknięcie uchybienia, dopuszczalne jest tylko jednoczesne usunięcie wszystkich dokumentów.

8. O usunięciu z akt osobowych dokumentów, o których mowa w ust. 6, Minister Sprawiedliwości zawiadamia Krajową Radę Komorniczą.

Art. 165. 1. Organami nadzoru administracyjnego są:

- 1) Minister Sprawiedliwości;
- 2) prezesi właściwych sądów apelacyjnych;
- 3) prezesi właściwych sądów okręgowych;
- 4) prezesi właściwych sądów rejonowych.

2. Prezesi sądów apelacyjnych, sądów okręgowych oraz sądów rejonowych, w ramach nadzoru administracyjnego, podejmują wszelkie niezbędne czynności przewidziane przepisami ustawy pozwalające zapewnić prawidłowość działania komorników, których kancelarie mają siedziby na obszarze ich właściwości.

3. Organy nadzoru administracyjnego mogą żądać od organów samorządu komorniczego informacji na temat członków samorządu komorniczego w zakresie niezbędnym do realizowania ustawowych zadań.

Art. 166. 1. Czynności w ramach sprawowanego nadzoru administracyjnego są podejmowane w formie:

- 1) kontroli kancelarii komornika;
- 2) wizytacji, obejmującej pełną działalność kancelarii;
- 3) lustracji, obejmującej wybrane zagadnienia z działalności kancelarii;
- 4) żądania przedstawienia akt sprawy wraz z wyjaśnieniami w celu zbadania toku postępowania;
- 5) żądania przedstawienia urzędów ewidencyjnych lub dokumentacji księgowej wraz z wyjaśnieniami;
- 6) żądania przedstawienia dokumentów dotyczących funkcjonowania kancelarii, w szczególności zawieranych przez komornika umów, w zakresie, w jakim jest to niezbędne dla weryfikacji prawidłowości rozliczania zaliczek na wydatki, o których mowa w odrębnych przepisach.

2. W przypadku gdy dokumentacja, o której mowa w ust. 1 pkt 4 i 5, jest prowadzona w postaci elektronicznej, jej przedstawienie odbywa się bądź przez przesłanie kopii w postaci elektronicznej, bądź przez udostępnienie w systemie teleinformatycznym.

3. Minister Sprawiedliwości może, w drodze zarządzenia, uchylić lub zmienić zarządzenia nadzorcze prezesa właściwego sądu bądź też zalecenia powizytacyjne lub polustracyjne osób, o których mowa w art. 173 ust. 1, jeżeli naruszają one przepisy niniejszej ustawy.

4. Zarządzenia, o których mowa w ustępie 3, nie mogą dotyczyć przepisów, których stosowanie podlega kognicji sądu sprawowanej w ramach nadzoru judykacyjnego.

5. Prezes właściwego sądu, w przypadku stwierdzenia uchybień w działaniu komornika uzasadniających wydalenie ze służby komorniczej, w pierwszej kolejności rozważy, czy celowym jest wystąpienie wprost do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem, o którym mowa w art. 19 ust. 2.

Art. 167. 1. Osoby powołane do sprawowania nadzoru administracyjnego nad działalnością komorników w każdym czasie mają prawo wglądu w czynności komorników, mogą żądać przedstawienia akt, wyjaśnień oraz w przypadku stwierdzenia uchybień mogą

wystąpić do sądu o wydanie zarządzenia w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

2. Osoby powołane do sprawowania nadzoru administracyjnego nad działalnością komorników nie mogą prowadzić zajęć w ramach szkoleń organizowanych przez organy samorządu komorniczego lub przez podmioty, których organem założycielskim, właścicielem bądź udziałowcem jest samorząd komorniczy.

Art. 168. 1. Organy nadzoru administracyjnego, sędzia wizytator lub upoważniony sędzia mogą żądać od komornika wyjaśnień w zakresie stosowanych praktyk orzeczniczych, egzekucyjnych, jak też dotyczących czynności, o których mowa w art. 3 ust. 4. Komornik udziela wyjaśnień w terminie 7 dni.

2. Podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą dokonywać samodzielnych ocen i ustaleń dotyczących działalności komornika bądź asesora komorniczego, w tym również dotyczących czynności egzekucyjnych, w zakresie niezbędnym do stwierdzenia, czy zachodzą podstawy do wszczęcia postępowania dyscyplinarnego, zawieszenia w czynnościach lub odwołania komornika bądź asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska, jak również w zakresie niezbędnym do stwierdzenia, czy działanie komornika lub asesora komorniczego stanowiło rażące lub uporczywe naruszenie przepisów prawa.

Art. 169. Nadzór administracyjny nie może wkraczać w działania wchodzące w zakres nadzoru judykacyjnego.

Art. 170. Nadzór zwierzchni nad działalnością komorników i działalnością samorządu komorniczego sprawuje Minister Sprawiedliwości.

Art. 171. 1. Nadzór nad działalnością komorników Minister Sprawiedliwości sprawuje we własnym zakresie oraz za pośrednictwem prezesów sądów rejonowych, prezesów sądów okręgowych, prezesów sądów apelacyjnych, sędziów wizytatorów oraz osób, o których mowa w ust. 3.

2. Uprawnienia nadzorcze Ministra Sprawiedliwości nad działalnością komorników obejmują:

- 1) zawieszenie komornika w czynnościach;
- 2) odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;
- 3) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;
- 4) podejmowanie lub zlecanie innym organom nadzoru administracyjnego podjęcia czynności, o których mowa w art. 106 ust. 3;

- 5) zawieszenie asesora komorniczego lub aplikanta komorniczego w czynnościach;
- 6) inne środki określone w przepisach prawa.

3. Czynności w sprawach odwołania komornika z zajmowanego stanowiska z przyczyn, o których mowa w art. 19 ust. 2 pkt 1–4, oraz w sprawach dyscyplinarnych są podejmowane przez sędziów i referendarzy sądowych delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości w trybie art. 77 i art. 151a ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.⁶⁾) oraz prokuratorów delegowanych do Ministerstwa Sprawiedliwości w trybie art. 106 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. poz. 177, 1579, 2103, 2149 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38).

4. Wgląd do akt spraw egzekucyjnych udostępnianych Ministrowi Sprawiedliwości mają wyłącznie sędziowie, referendarze sądowi oraz prokuratorzy, o których mowa w ust. 3.

Art. 172. 1. Nadzór nad działalnością komorników w zakresie kontroli finansowej Minister Sprawiedliwości sprawuje przez podległe mu służby oraz przez upoważnione osoby i instytucje.

2. O terminie kontroli finansowej kancelarii zleconej przez Ministra Sprawiedliwości zawiadamia się naczelnika urzędu skarbowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii, który upoważnia pracownika do udziału w tej kontroli.

3. Udział upoważnionego pracownika urzędu skarbowego polega na zbadaniu prawidłowości rozliczania przez komornika uzyskanych opłat egzekucyjnych.

Art. 173. 1. Organy nadzoru administracyjnego, z wyłączeniem prezesa sądu rejonowego, mogą w każdym czasie zlecić sędziemu wizytatorowi przeprowadzenie wizytacji lub lustracji w określonej kancelarii lub zbadanie toku postępowania w konkretnej sprawie.

2. W uzasadnionych przypadkach organy nadzoru administracyjnego mogą zlecić osobie upoważnionej, wyspecjalizowanej instytucji lub jednostce organizacyjnej przeprowadzenie lustracji w zakresie kontroli finansowej i księgowej.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2103 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38, 60 i 803. Tekst jednolity wymienionej ustawy nie obejmuje zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948.

Art. 174. 1. Nadzór administracyjny jest sprawowany w pierwszej kolejności przez prezesa sądu rejonowego, przy którym komornik działa (nadzór odpowiedzialny). Nadzór odpowiedzialny polega na:

- 1) ocenie szybkości, sprawności i rzetelności postępowania przez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności;
- 2) kontrolowaniu prawidłowości prowadzenia biurowości i rachunkowości kancelarii komorniczej, zwłaszcza w zakresie ustalenia, czy nie wystąpiły niedobory finansowe;
- 3) badaniu kultury pracy, w tym przestrzegania wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów oraz utrzymywania kancelarii komorniczej na poziomie odpowiednim do godności urzędu i posiadanych środków;
- 4) badaniu dopuszczalności przyjmowania przez komornika spraw z wyboru wierzyciela;
- 5) badaniu prawidłowości powierzenia czynności asesorum;
- 6) gromadzeniu i analizowaniu informacji o sygnalizacjach naruszeń prawa, o których mowa w art. 164 ust. 2, oraz o wyknięciach uchybień, o których mowa w art. 164 ust. 4;
- 7) badaniu, czy pobierane przez komornika należności odpowiadają obowiązującym przepisom;
- 8) podejmowaniu decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody, o której mowa w art. 40 ust. 2;
- 9) stosowaniu innych środków prawnych określonych w przepisach prawa.

2. Uprawnienia nadzorcze prezesa sądu rejonowego obejmują:

- 1) zawiadamianie sądu o potrzebie wydania komornikowi zarządzeń w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 2) badanie prawidłowości realizacji zarządzeń sądu wydanych w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 3) występowanie do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;
- 4) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;
- 5) kierowanie komorników i asesorów komorniczych na badania lekarskie, o których mowa w art. 26 i art. 141;
- 6) odsuwanie komorników od czynności;
- 7) rozpoznawanie skarg dotyczących działalności komorników, niestanowiących przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;

8) analizowanie sprawozdań z działalności komorników, o których mowa w art. 185 ust. 1.

Art. 175. 1. W zakresie nadzoru odpowiedzialnego prezes sądu rejonowego działa w szczególności przez kontrolę kancelarii komornika, przeprowadzaną w razie potrzeby, nie rzadziej jednak niż raz na 2 lata, sprawowaną osobiście lub przez wyznaczonego sędziego obeznanego w sprawach egzekucyjnych i przy pomocy księgowego, a w zakresie kontroli finansowej – przez upoważnioną osobę lub instytucję.

2. Komornika, którego kancelaria ma być poddana okresowej kontroli, zawiadamia się o jej terminie, co najmniej na 3 dni przed jej rozpoczęciem. W pozostałych przypadkach komornik nie jest zawiadamiany o terminie kontroli.

3. W ramach prowadzonej kontroli prezes sądu rejonowego jest uprawniony do żądania od komornika wyjaśnień oraz do wydawania zarządzeń, których nieprzestrzeganie może stanowić podstawę wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub odwołania komornika z zajmowanego stanowiska.

4. W uzasadnionych przypadkach prezes sądu rejonowego może zlecić przeprowadzenie kontroli, o której mowa w ust. 1, biegłemu rewidentowi, specjalście z danej dziedziny lub innej wyspecjalizowanej instytucji. W tym celu prezes sądu może wystąpić do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o wyasygnowanie niezbędnych środków na pokrycie przewidywanych kosztów kontroli.

5. Prezes sądu rejonowego informuje właściwego ze względu na siedzibę kancelarii naczelnika urzędu skarbowego o kontroli kancelarii, co najmniej na 7 dni roboczych przed rozpoczęciem kontroli. W przypadku kontroli doraźnej termin ten może ulec skróceniu. Upoważniony pracownik urzędu skarbowego może wziąć udział w tej kontroli. Do udziału upoważnionego pracownika urzędu skarbowego w kontroli przepis art. 172 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

6. Jeżeli zachodzi konieczność przeprowadzenia kontroli, o której mowa w ust. 1, a prezes właściwego sądu rejonowego nie jest w stanie wyznaczyć sędziego obeznanego w sprawach egzekucyjnych spośród sędziów podległego mu sądu, to w takim przypadku występuje do prezesa właściwego sądu okręgowego o wyznaczenie sędziego wizytatora, który przeprowadzi kontrolę kancelarii. W uzasadnionych przypadkach prezes sądu rejonowego może również wystąpić do prezesa sądu okręgowego o wyznaczenie inspektora biurowości celem przeprowadzenia kontroli kancelarii w stosownym zakresie.

Art. 176. W przypadku bardzo dobrych wyników poprzedniej kontroli kancelarii komornika, wykonania zarządzeń pokontrolnych i wyników nadzoru judykacyjnego w danym roku prezes właściwego sądu okręgowego, na wniosek prezesa sądu rejonowego, może zarządzić odstąpienie od przeprowadzenia kolejnej kontroli. W takim przypadku prezes sądu rejonowego sporządza sprawozdanie z wyników nadzoru administracyjnego, a kolejna kontrola kancelarii odbywa się najpóźniej po upływie 3 lat od poprzedniej.

Art. 177. Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb przeprowadzania kontroli, o której mowa w art. 172 ust. 2 i art. 175 ust. 1, w tym skład zespołu do jej przeprowadzenia, formularze protokołu wyników kontroli i sprawozdania z wyników nadzoru administracyjnego, biorąc pod uwagę potrzeby efektywnego wykonywania uprawnień nadzorczych.

Art. 178. Prezes sądu rejonowego w terminie 30 dni rozpatruje skargi na komornika niestanowiące przedmiotu rozpoznania sądu w trybie art. 767 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego. Skargi stanowiące przedmiot rozpoznania sądu prezes niezwłocznie przekazuje właściwemu sądowi.

Art. 179. Prezes sądu rejonowego składa corocznie prezesowi sądu okręgowego, w terminie do końca marca kolejnego roku kalendarzowego, sprawozdanie obejmujące informacje, o których mowa w art. 174 ust. 1 pkt 6.

Art. 180. 1. Uprawnienia nadzorcze prezesa sądu okręgowego obejmują:

- 1) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;
- 2) zlecenie przeprowadzenia wizytacji lub lustracji kancelarii;
- 3) kierowanie komorników i asesorów komorniczych na badania lekarskie, o których mowa w art. 26 i art. 141;
- 4) występowanie do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;
- 5) inne środki określone w przepisach prawa.

2. Prezes sądu okręgowego przekazuje corocznie Ministrowi Sprawiedliwości, w terminie do końca czerwca kolejnego roku kalendarzowego, zbiorcze dane obejmujące informacje, o których mowa w art. 179.

Art. 181. Uprawnienia nadzorcze prezesa sądu apelacyjnego obejmują:

- 1) wszczynanie postępowań dyscyplinarnych;

- 2) zlecenie przeprowadzenia wizytacji lub lustracji kancelarii;
- 3) zawieszanie asesorów komorniczych w czynnościach;
- 4) podejmowanie czynności związanych z odwołaniem asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska, w szczególności w przypadku uporczywego lub rażącego naruszenia przepisów prawa;
- 5) zawieszanie aplikantów komorniczych w czynnościach;
- 6) podejmowanie czynności związanych ze skreśleniem aplikanta komorniczego z listy;
- 7) podejmowanie, w przypadkach określonych w ustawie, decyzji w przedmiocie zastępstwa komornika;
- 8) podejmowanie decyzji związanych z zatrudnianiem przez komorników aplikantów i asesorów;
- 9) kierowanie komorników i asesorów komorniczych na badania lekarskie, o których mowa w art. 26 i art. 141;
- 10) występowanie do Ministra Sprawiedliwości z wnioskiem o odwołanie komornika z zajmowanego stanowiska;
- 11) analizowanie sprawozdań z działalności komorników, o których mowa w art. 185 ust. 1;
- 12) inne środki określone w przepisach prawa.

Art. 182. 1. W ramach zlecenia, o którym mowa w art. 173 ust. 1, sędziemu wizytatorowi przysługują uprawnienia do:

- 1) przeprowadzenia wizytacji lub lustracji kancelarii;
- 2) kontrolowania realizacji zaleceń powizytacyjnych;
- 3) kontrolowania wykonania zarządzeń, o których mowa w art. 167 ust. 1;
- 4) podjęcia czynności, o których mowa w art. 166 ust. 1 pkt 4–6;
- 5) wydawania wiążących zaleceń w zakresie stosowanych przez komornika praktyk;
- 6) stosowania innych środków prawnych określonych w przepisach prawa.

2. W ramach wykonywanych obowiązków sędziemu wizytatorowi przysługuje uprawnienie do wszczynania postępowań dyscyplinarnych.

3. W przypadku uznania, że stwierdzone uchybienia uzasadniają wydalenie komornika ze służby komorniczej, sędzia wizytator w pierwszej kolejności rozważy, czy celowe jest wystąpienie do prezesa właściwego sądu okręgowego z informacją o istnieniu podstaw do złożenia wniosku, o którym mowa w art. 19 ust. 2.

Art. 183. Obowiązki sędziego wizytatora sprawującego w Ministerstwie Sprawiedliwości nadzór nad komornikami może pełnić sędzia mający przynajmniej czteroletnie doświadczenie orzecznicze w sprawach egzekucyjnych. Na stanowisko sędziego wizytatora można również powołać sędziego sądu rejonowego orzekającego w wydziale cywilnym lub egzekucyjnym.

Art. 184. 1. Wizytacji lub lustracji kancelarii nie może przeprowadzać sędzia wizytator, będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym nadzorowanego komornika lub pozostający z tym komornikiem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności sędziego wizytatora.

2. Ten sam sędzia wizytator nie może przeprowadzać dwóch kolejnych wizytacji tej samej kancelarii.

Art. 185. 1. Komornik jest obowiązany złożyć przed dniem 1 lutego każdego roku roczne sprawozdanie ze swojej działalności.

2. Sprawozdanie z działalności komornik składa prezesowi właściwego sądu apelacyjnego, a kopię tego sprawozdania przekazuje prezesowi właściwego sądu okręgowego, prezesowi właściwego sądu rejonowego oraz radzie właściwej izby komorniczej.

3. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, zakres sprawozdania z działalności komornika, biorąc pod uwagę, że dane wskazywane w sprawozdaniu powinny umożliwić efektywne wykonywanie uprawnień nadzorczych, jak również stworzyć odpowiednie warunki do oceny stanu egzekucji w obszarze właściwości sądu apelacyjnego, w szczególności pod kątem sprawności i skuteczności egzekucji oraz występujących tendencji w zakresie ruchu spraw prowadzonych przez komorników.

Art. 186. 1. Nadzór nad samorządem komorniczym sprawuje Minister Sprawiedliwości.

2. Krajowa Rada Komornicza przedkłada Ministrowi Sprawiedliwości odpisy podejmowanych uchwał i protokołów posiedzeń, jak również sprawozdanie roczne wraz z bilansem – w terminie 14 dni od dnia ich sporządzenia.

3. Rada izby komorniczej przedkłada Ministrowi Sprawiedliwości uchwały i protokoły walnego zgromadzenia izby komorniczej, a także własne uchwały i protokoły oraz sprawozdanie roczne wraz z bilansem, w terminie 14 dni od dnia ich otrzymania lub sporządzenia.

4. Obowiązek, o którym mowa w ust. 2 i 3, nie dotyczy uchwał o charakterze personalnym, chyba że obowiązek ich przesłania Ministrowi Sprawiedliwości wynika z przepisów niniejszej ustawy.

5. Minister Sprawiedliwości może zażądać, w razie potrzeby, od Prezesa Krajowej Rady Komorniczej i rad izb komorniczych również innych dokumentów niż określone w ust. 2 i 3.

6. Organy samorządu komorniczego udzielają na żądanie Ministra Sprawiedliwości niezbędnych informacji dotyczących funkcjonowania samorządu komorniczego.

7. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Krajowej Rady Komorniczej o podjęcie uchwały w sprawie należącej do zakresu jej właściwości. Uchwała Krajowej Rady Komorniczej jest podejmowana w terminie 2 miesięcy od otrzymania wniosku.

Art. 187. 1. Minister Sprawiedliwości może zwrócić się do Sądu Najwyższego z wnioskiem o uchylenie sprzecznej z prawem uchwały organów samorządu komorniczego w terminie 6 miesięcy od dnia jej otrzymania.

2. Sąd Najwyższy oddala skargę lub uchyla zaskarżoną uchwałę i, w razie potrzeby, przekazuje sprawę do ponownego rozpoznania właściwemu organowi samorządu komorniczego ze wskazaniem co do sposobu jej załatwienia.

Art. 188. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady prowadzenia biurowości, rachunkowości i ewidencji operacji finansowych kancelarii komorniczych, uwzględniając potrzebę szczegółowej ewidencji spraw prowadzonych w kancelarii, uwidocznienia przebiegu czynności oraz zapewnienia przejrzystości i rzetelności wszystkich wpisów i operacji finansowych dokonywanych przez komornika, a także stworzenia możliwości kontroli poprawności i uczciwości dokonywanych operacji finansowych.

Art. 189. 1. Krajowa Rada Komornicza sprawuje nadzór nad komornikami niezależnie od nadzoru sprawowanego przez Ministra Sprawiedliwości i prezesów sądów.

2. Przedmiotem nadzoru Krajowej Rady Komorniczej są:

- 1) ocena szybkości, sprawności i rzetelności postępowania przez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności;
- 2) kontrolowanie prawidłowości prowadzenia biurowości i rachunkowości kancelarii komorniczej, zwłaszcza w zakresie ustalenia, czy nie wystąpiły niedobory finansowe;

- 3) badanie kultury pracy, w tym przestrzegania wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów oraz utrzymywania kancelarii komorniczej na poziomie odpowiednim do godności urzędu i posiadanych środków;
- 4) badanie dopuszczalności przyjmowania przez komornika spraw z wyboru wierzyciela;
- 5) badanie prawidłowości powierzenia czynności egzekucyjnych asesorom;
- 6) badanie przestrzegania zasad etyki zawodowej przez członków samorządu komorniczego;
- 7) badanie przestrzegania przez członków samorządu komorniczego obowiązujących uchwał organów samorządu.

3. Krajowa Rada Komornicza, sprawując nadzór nad komornikami, działa przez Prezesa Krajowej Rady Komorniczej oraz komorników wizytatorów.

4. W ramach sprawowanego wewnętrznego nadzoru samorządowego czynności są podejmowane w formie:

- 1) wizytacji, obejmującej pełną działalność kancelarii;
- 2) lustracji, obejmującej wybrane zagadnienia z działalności kancelarii;
- 3) żądania przedstawienia akt sprawy wraz z wyjaśnieniami;
- 4) żądania przedstawienia urzędów ewidencyjnych lub dokumentacji księgowej wraz z wyjaśnieniami.

5. Do sprawowania nadzoru w zakresie, o którym mowa w ust. 2 pkt 6 i 7, są upoważnione również rady właściwych izb komorniczych.

Art. 190. Czynności, o których mowa w art. 189 ust. 1, wykonuje we własnym zakresie rzecznik dyscyplinarny. W ramach wykonywanych obowiązków rzecznikowi dyscyplinarnemu przysługują uprawnienia, o których mowa w art. 168 ust. 2.

Art. 191. 1. Komorników wizytatorów wyznacza, w drodze uchwały, Krajowa Rada Komornicza dla danej izby komorniczej spośród jej członków na trzyletnią kadencję.

2. Krajowa Rada Komornicza ustala, w drodze uchwały, na wniosek właściwej rady izby komorniczej, liczbę komorników wizytatorów działających przy poszczególnych izbach komorniczych.

3. Krajowa Rada Komornicza przesyła Ministrowi Sprawiedliwości odpis uchwały, o której mowa w ust. 1, w terminie 7 dni. Minister Sprawiedliwości, mając na względzie dobro wymiaru sprawiedliwości oraz interes publiczny, może w terminie 21 dni od

otrzymania uchwały wnieść sprzeciw. Na decyzję Ministra Sprawiedliwości skarga do sądu administracyjnego nie przysługuje.

Art. 192. 1. Komornikiem wizytatorem może zostać komornik posiadający co najmniej pięcioletni staż nienagannej służby na stanowisku komornika, oraz wobec którego nie toczy się postępowanie dyscyplinarne. W przypadku dwukrotnego wytknięcia uchybienia, o którym mowa w art. 164 ust. 4, komornik przez 4 lata nie może pełnić funkcji komornika wizytatora.

2. Komornikiem wizytatorem nie może zostać osoba, która w ciągu 4 lat przed powołaniem została odwołana ze składu komisji dyscyplinarnej z przyczyn, o których mowa w art. 230 ust. 1 pkt 3.

Art. 193. Powołanie na funkcję komornika wizytatora wygasa w przypadku:

- 1) śmierci;
- 2) wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa lub prawomocnego odwołania ze stanowiska komornika;
- 3) zrzeczenia się funkcji;
- 4) upływu kadencji;
- 5) ukarania karą dyscyplinarną, o której mowa w art. 222 ust. 1 pkt 2–5;
- 6) dwukrotnego wytknięcia uchybienia w trybie art. 164 ust. 4.

Art. 194. 1. Wizytacji w kancelariach mających siedzibę na obszarze danej izby komorniczej dokonują działający przy niej komornicy wizytatorzy. Przedmiotem wizytacji są zagadnienia, o których mowa w art. 189 ust. 2.

2. Wizytację kancelarii przeprowadza się co najmniej raz w ciągu 2 lat.

3. Harmonogram wizytacji ustala, raz w roku, rada właściwej izby komorniczej.

4. Harmonogram wizytacji rada właściwej izby komorniczej przesyła w terminie 14 dni Krajowej Radzie Komorniczej.

5. W razie potrzeby Krajowa Rada Komornicza, rada właściwej izby komorniczej, rzecznik dyscyplinarny lub Minister Sprawiedliwości może zlecić komornikowi wizytatorowi wizytację lub lustrację określonej kancelarii.

6. Wizytacji lub lustracji kancelarii nie może przeprowadzać komornik wizytator, będący małżonkiem, krewnym albo powinowatym nadzorowanego komornika lub pozostający z tym komornikiem w takim stosunku prawnym lub faktycznym, że może to budzić uzasadnione wątpliwości co do bezstronności komornika wizytatora.

7. Ten sam komornik wizytator nie może przeprowadzać dwóch kolejnych wizytacji tej samej kancelarii.

Art. 195. 1. Rada izby komorniczej przekazuje Krajowej Radzie Komorniczej po dwa egzemplarze protokołów wizytacji i wniosków, poleceń powizytacyjnych oraz sprawozdania zbiorcze kancelarii, a także uchwały i protokoły walnych zgromadzeń izb komorniczych.

2. Rada izby komorniczej przekazuje prezesowi właściwego sądu okręgowego odpisy protokołów wizytacji, wniosków i poleceń powizytacyjnych, o których mowa w ust. 1.

3. Polecenia i wnioski z wizytacji stanowią dla Krajowej Rady Komorniczej i rad izb komorniczych materiał do obowiązkowego, stałego szkolenia komorników i asesorów komorniczych.

Rozdział 10

Samorząd komorniczy

Art. 196. 1. Komornicy i asesorzy tworzą samorząd komorniczy.

2. Do zadań samorządu należy w szczególności:

- 1) wspieranie organów nadzoru administracyjnego w zakresie pieczy nad sumiennym pełnieniem służby przez komorników oraz należytym wykonywaniem obowiązków przez asesorów i aplikantów;
- 2) udział w zapewnianiu warunków do wykonywania ustawowych zadań komorników;
- 3) reprezentowanie komorników i asesorów;
- 4) doskonalenie zawodowe komorników i asesorów oraz udział w kształceniu aplikantów;
- 5) ustalanie i krzewienie zasad etyki zawodowej oraz dbałość o ich przestrzeganie;
- 6) prowadzenie badań w zakresie funkcjonowania egzekucji sądowej.

Art. 197. 1. Organami samorządu komorniczego są:

- 1) Krajowa Rada Komornicza;
- 2) Krajowa Komisja Rewizyjna;
- 3) izby komornicze.

2. Krajowa Rada Komornicza i izby komornicze posiadają osobowość prawną.

3. Samorząd komorniczy i jego organy nie mogą prowadzić działalności gospodarczej ani posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego.

Art. 198. Krajowa Rada Komornicza jest reprezentantem samorządu komorniczego.

Art. 199. 1. Członków Krajowej Rady Komorniczej wybierają walne zgromadzenia izb komorniczych, po czterech z każdej izby komorniczej, przy czym jednego z nich wybiera się spośród asesorów.

2. Członkowie Krajowej Rady Komorniczej są powoływani na okres 3 lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje, i nie mogą być ponownie powołani przed upływem 5 lat od zakończenia pełnienia tej funkcji.

3. Kadencja asesora powołanego do Krajowej Rady Komorniczej wygasa również w przypadku skreślenia z wykazu asesorów komorniczych lub powołania na stanowisko komornika. Rozwiązanie z asesorem stosunku pracy wymaga uprzedniej zgody walnego zgromadzenia izby komorniczej, które dokonało jego wyboru.

Art. 200. 1. Uchwały Krajowej Rady Komorniczej są wykonywane przez jej Prezesa lub wyznaczonych jej członków.

2. Krajowa Rada Komornicza dokonuje na posiedzeniu podziału czynności między swoich członków, jak również uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te Krajowa Rada Komornicza doręcza Ministrowi Sprawiedliwości i radom wszystkich izb komorniczych.

3. Oświadczenia woli w sprawach majątkowych Krajowa Rada Komornicza wyraża w formie uchwały.

4. Uchwały Krajowej Rady Komorniczej zapadają zwykłą większością głosów przy udziale ponad połowy jej członków. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

Art. 201. 1. Prezes Krajowej Rady Komorniczej reprezentuje ją na zewnątrz, kieruje jej pracami i przewodniczy na posiedzeniach. W przypadku nieobecności Prezesa jego obowiązki wykonuje wiceprezes.

2. Krajowa Rada Komornicza wybiera Prezesa i wiceprezesa spośród swoich członków będących komornikami w głosowaniu tajnym. Odpisy uchwał przesyła się Ministrowi Sprawiedliwości.

Art. 202. 1. Do zakresu działania Krajowej Rady Komorniczej należy:

- 1) wyrażanie opinii w sprawach dotyczących biurowości i rachunkowości obowiązujących w kancelariach i w innych sprawach dotyczących przepisów, organizacji i funkcjonowania komornika i kancelarii;
- 2) wyrażanie opinii w sprawach zmian przepisów dotyczących egzekucji, wykonywania postanowienia o udzieleniu zabezpieczenia i funkcjonowania komorników;

- 3) wyrażanie opinii w sprawach przedstawianych przez Ministra Sprawiedliwości lub organy samorządu komorniczego;
- 4) uchwalanie, po zasięgnięciu opinii walnych zgromadzeń izb komorniczych, zasad etyki zawodowej;
- 5) współdziałanie w organizowaniu egzaminu komorniczego;
- 6) uchwalanie budżetu Krajowej Rady Komorniczej i określanie udziału poszczególnych izb komorniczych w pokrywaniu jej wydatków budżetowych;
- 7) ustalanie wysokości zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego prowadzonego przez rzecznika dyscyplinarnego i komisję dyscyplinarną;
- 8) wyznaczanie komorników wizytatorów dla poszczególnych izb komorniczych;
- 9) przedstawianie Ministrowi Sprawiedliwości kandydatów na rzecznika dyscyplinarnego wraz z opinią o poszczególnych kandydatach;
- 10) opiniowanie kandydatów na zastępców rzecznika dyscyplinarnego;
- 11) uchwalanie regulaminu działania Krajowej Rady Komorniczej oraz ramowego regulaminu działania rad izb komorniczych, ze szczególnym uwzględnieniem procedury podejmowania uchwał oraz kwestii reprezentowania tych organów;
- 12) uchwalanie ramowego regulaminu obrad walnego zgromadzenia komorników izby komorniczej;
- 13) współpraca z organizacjami komorników innych krajów;
- 14) wydawanie czasopisma zawodowego;
- 15) przechowywanie akt spraw, w których postępowanie zostało zakończone, oraz zbędnych urzędzeń ewidencyjnych;
- 16) prowadzenie stron internetowych Krajowej Rady Komorniczej celem zamieszczania wymaganych przez przepisy prawa ogłoszeń i informacji;
- 17) współpraca z sądem prowadzącym elektroniczne postępowanie upominawcze w zakresie prowadzenia i aktualizowania listy komorników, zasad potwierdzania danych do weryfikacji podpisu elektronicznego dla komorników, umożliwiających dostęp do elektronicznych tytułów wykonawczych i ich weryfikację oraz z sądami prowadzącymi postępowania wieczystoksięgowe w zakresie identyfikacji komorników;
- 18) współpraca z podmiotem prowadzącym system teleinformatyczny obsługujący zajęcie wierzytelności z rachunku bankowego;
- 19) utworzenie i prowadzenie systemu teleinformatycznego obsługującego elektroniczne licytacje publiczne;

20) wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa.

2. Podjęcie uchwał w sprawach wymienionych w ust. 1 pkt 6, 11 i 12 wymaga zasięgnięcia opinii rad izb komorniczych.

3. Krajowa Rada Komornicza składa Ministrowi Sprawiedliwości raz w roku, w terminie do 31 marca, informację o stanie egzekucji.

Art. 203. 1. Krajowa Rada Komornicza potwierdza dane do weryfikacji podpisu elektronicznego używanego przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym.

2. Minister Sprawiedliwości, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowe czynności Krajowej Rady Komorniczej umożliwiające komornikom prowadzenie egzekucji na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego oraz szczegółowe czynności komornika w egzekucji prowadzonej na podstawie elektronicznego tytułu wykonawczego, kierując się potrzebą przyspieszenia postępowania egzekucyjnego prowadzonego w tym trybie, oraz sposób wykonywania czynności przy użyciu systemu teleinformatycznego obsługującego postępowanie egzekucyjne, mając na względzie bezpieczeństwo posługiwania się dokumentami w postaci elektronicznej, dostępność akt egzekucyjnych dla stron postępowania egzekucyjnego, sprawność postępowania egzekucyjnego oraz zapewnienie możliwości jednoznacznej identyfikacji dłużnika.

Art. 204. 1. Krajowa Komisja Rewizyjna wykonuje kontrolę finansowej działalności Krajowej Rady Komorniczej.

2. Członków Krajowej Komisji Rewizyjnej wybierają spośród komorników walne zgromadzenia izb komorniczych, po jednym z każdej izby komorniczej.

3. Członkowie Krajowej Komisji Rewizyjnej są powoływani na okres 4 lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje.

4. Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej informuje Krajową Radę Komorniczą oraz rady izb komorniczych o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach Krajowej Rady Komorniczej. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości Przewodniczący Krajowej Komisji Rewizyjnej informuje również Ministra Sprawiedliwości.

Art. 205. 1. Izbę komorniczą tworzą komornicy prowadzący kancelarię w okręgu sądu apelacyjnego i asesory z tego okręgu.

2. Siedzibą izby komorniczej jest miejscowość, w której ma siedzibę sąd apelacyjny.

3. Członkostwo w izbie komorniczej powstaje z dniem złożenia przez komornika ślubowania i ustaje z dniem odwołania komornika albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa. Z dniem odwołania komornika albo wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa komornik przestaje pełnić wszelkie funkcje w organach samorządu komorniczego.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do asesorów.

Art. 206. 1. Organami izby komorniczej są:

- 1) walne zgromadzenie izby komorniczej;
- 2) rada izby komorniczej;
- 3) komisja rewizyjna.

2. Nie można łączyć członkostwa w pochodzących z wyboru organach samorządu komorniczego.

Art. 207. 1. Walne zgromadzenia izby komorniczej są zwyczajne i nadzwyczajne.

2. Zwyczajne walne zgromadzenie izby komorniczej zwołuje rada izby komorniczej w pierwszym kwartale każdego roku.

3. Nadzwyczajne walne zgromadzenie izby komorniczej jest zwoływane z inicjatywy Krajowej Rady Komorniczej, na podstawie uchwały rady izby komorniczej, na wniosek komisji rewizyjnej albo co najmniej 1/5 członków samorządu izby komorniczej.

4. W walnym zgromadzeniu izby komorniczej ma obowiązek uczestniczyć każdy członek danej izby komorniczej.

5. Asesorzy nie mogą brać udziału w głosowaniu w sprawach, o których mowa w art. 208 ust. 1 pkt 6 i 7.

6. W walnym zgromadzeniu izby komorniczej mają prawo uczestniczyć aplikanci komorniczy, jednakże nie mogą brać udziału w głosowaniu.

Art. 208. 1. Do kompetencji walnego zgromadzenia izby komorniczej należy:

- 1) wybór spośród komorników przewodniczącego rady izby komorniczej;
- 2) wybór wiceprzewodniczącego oraz pozostałych członków rady izby komorniczej spośród komorników i asesorów;
- 3) wybór członków Krajowej Rady Komorniczej;
- 4) wybór komisji;
- 5) zatwierdzanie – po wysłuchaniu wniosków komisji rewizyjnej – rocznego sprawozdania przedstawionego przez radę izby komorniczej i zamknięcie okresu rachunkowego;

- 6) uchwalenie budżetu;
- 7) ustalanie wysokości składek na potrzeby organów samorządu komorniczego;
- 8) uchwalenie składek na określone cele;
- 9) uchwalenie regulaminu działania;
- 10) opiniowanie propozycji Krajowej Rady Komorniczej dotyczących zasad etyki zawodowej;
- 11) opiniowanie innych spraw dotyczących komorników, o które zwróci się Minister Sprawiedliwości.

2. Walne zgromadzenie izby komorniczej wybiera przewodniczącego zgromadzenia i uchwała regulamin swojego działania w głosowaniu jawnym.

3. Walne zgromadzenie izby komorniczej podejmuje uchwały w innych sprawach niż określone w ust. 2 w głosowaniu tajnym.

Art. 209. 1. Decyzje walnego zgromadzenia izby komorniczej zapadają w formie uchwał. Odpisy uchwał, o których mowa w art. 208 ust. 1 pkt 1–4, przesyła się Ministrowi Sprawiedliwości.

2. Do ważności uchwał walnego zgromadzenia izby komorniczej jest wymagana obecność co najmniej połowy członków izby komorniczej. Uchwały są podejmowane zwykłą większością głosów.

3. W przypadku głosowania nad uchwałami w sprawach, o których mowa w art. 208 ust. 1 pkt 6 i 7, dla potrzeb ustalania obecności i większości nie uwzględnia się asesorów biorących udział w walnym zgromadzeniu izby komorniczej.

Art. 210. 1. Rada izby komorniczej działa w siedzibie izby komorniczej i składa się z:

- 1) 7 członków – w izbach liczących do 150 komorników,
- 2) 9 członków – w izbach liczących powyżej 150 komorników

– w tym z przewodniczącego i wiceprzewodniczącego rady.

2. Rada izby komorniczej na posiedzeniu dokonuje podziału czynności między swoich członków, jak również uchwała regulamin swojej pracy. Dokumenty te rada doręcza wszystkim członkom samorządu izby komorniczej i Krajowej Radzie Komorniczej.

3. Członkowie rady izby komorniczej są powoływani na okres 3 lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje, i nie mogą być ponownie powołani przed upływem 5 lat od zakończenia pełnienia tej funkcji.

4. W skład rady izby komorniczej wchodzi jeden asesor. Przepis art. 199 ust. 3 stosuje się odpowiednio.

Art. 211. 1. Rada izby komorniczej reprezentuje izbę komorniczą.

2. Przewodniczący rady izby komorniczej reprezentuje ją na zewnątrz, kieruje jej pracami i przewodniczy na posiedzeniach. W przypadku nieobecności przewodniczącego, jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący rady.

3. Uchwały rady izby komorniczej są wykonywane przez przewodniczącego lub wyznaczonych jej członków.

4. Oświadczenia woli w sprawach majątkowych rada izby komorniczej wyraża w formie uchwały.

5. Uchwały rady izby komorniczej zapadają zwykłą większością głosów przy udziale ponad połowy jej członków. W przypadku równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego.

Art. 212. 1. Do zakresu działania rady izby komorniczej należy:

- 1) wyrażanie opinii w sprawie powoływania i odwoływania komorników i asesorów;
- 2) nadzór nad przestrzeganiem przez komorników i asesorów powagi i godności zawodu;
- 3) zlecanie komornikom wizytatorom dokonania wizytacji wyznaczonej kancelarii;
- 4) organizowanie doskonalenia zawodowego komorników i asesorów;
- 5) organizowanie szkolenia aplikantów;
- 6) zarząd majątkiem izby komorniczej;
- 7) zwoływanie walnych zgromadzeń izby komorniczej oraz wykonywanie uchwał tych zgromadzeń;
- 8) prowadzenie listy aplikantów komorniczych;
- 9) prowadzenie rejestrów komorników i asesorów oraz rejestru kancelarii i ich siedzib w obrębie danej izby komorniczej oraz ujawnianie ich na stronach internetowych izb komorniczych;
- 10) wykonywanie innych czynności przewidzianych przepisami prawa i wynikających z podjętych uchwał.

2. Rada izby komorniczej przedstawia corocznie Krajowej Radzie Komorniczej informacje o rejestrach, o których mowa w ust. 1 pkt 8 i 9.

Art. 213. 1. Komisje rewizyjne działające w izbach komorniczych wykonują kontrolę finansowej działalności rady izby komorniczej.

2. Przewodniczącego i czterech członków komisji rewizyjnej wybiera spośród komorników walne zgromadzenie izby komorniczej.

3. Członkowie komisji rewizyjnej są powoływani na okres 4 lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje, i nie mogą być ponownie powołani przed upływem 5 lat od zakończenia pełnienia tej funkcji.

4. Przewodniczący komisji rewizyjnej informuje Krajową Radę Komorniczą oraz radę izby komorniczej o wynikach przeprowadzonych kontroli oraz ma prawo uczestniczyć w posiedzeniach rady izby komorniczej.

Art. 214. Krajowa Rada Komornicza na podstawie informacji przekazywanych przez rady izb komorniczych prowadzi w systemie teleinformatycznym listę komorników, listę zastępców komorników, listę asesorów komorniczych oraz listę aplikantów komorniczych.

Art. 215. Lista komorników zawiera następujące dane dotyczące komorników:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) numer identyfikacji podatkowej;
- 4) nazwę sądu, przy którym działa komornik, i numer porządkowy kancelarii;
- 5) oznaczenie izby komorniczej, do której należy komornik;
- 6) datę i numer decyzji o powołaniu na stanowisko;
- 7) datę złożenia przyrzeczenia;
- 8) datę i numer decyzji o odwołaniu ze stanowiska;
- 9) datę zwolnienia stanowiska;
- 10) datę i numer postanowienia o zawieszeniu w czynnościach lub zarządzenia o odsunięciu od wykonywania czynności;
- 11) datę ustania zawieszenia w czynnościach;
- 12) datę i numer zarządzenia o wyznaczeniu zastępcy danego komornika;
- 13) imię i nazwisko zastępcy komornika oraz zajmowane przez zastępcę stanowisko;
- 14) wskazanie, czy zastępstwo ma charakter krótkotrwały czy długotrwały;
- 15) czas trwania zastępstwa;
- 16) informacje o pełnieniu przez komornika obowiązków zastępcy innego komornika.

Art. 216. Lista zastępców komorników zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko zastępcy komornika oraz zajmowane przez zastępcę stanowisko;
- 2) datę i numer zarządzenia o wyznaczeniu zastępcy komornika;

- 3) imię i nazwisko zastępowanego komornika;
- 4) wskazanie, czy zastępstwo ma charakter krótkotrwały czy długotrwały;
- 5) czas trwania zastępstwa.

Art. 217. Lista asesorów komorniczych zawiera następujące dane dotyczące asesorów:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) oznaczenie izby komorniczej, do której należy asesor;
- 4) datę i numer decyzji o powołaniu na stanowisko;
- 5) datę złożenia przyrzeczenia;
- 6) datę i numer decyzji o odwołaniu ze stanowiska;
- 7) datę zwolnienia stanowiska;
- 8) datę i numer postanowienia o zawieszeniu w czynnościach lub zarządzenia o odsunięciu od wykonywania czynności;
- 9) datę ustania zawieszenia w czynnościach;
- 10) oznaczenie kancelarii komorniczej, w której jest zatrudniony;
- 11) informacje o pełnieniu przez danego asesora komorniczego obowiązków zastępcy komornika.

Art. 218. Lista aplikantów komorniczych zawiera następujące dane dotyczące aplikantów:

- 1) imię i nazwisko;
- 2) numer PESEL;
- 3) datę złożenia przyrzeczenia;
- 4) datę i numer postanowienia o zawieszeniu w czynnościach;
- 5) datę ustania zawieszenia w czynnościach;
- 6) datę i oznaczenie uchwały w sprawie wpisu na listę aplikantów komorniczych;
- 7) datę wpisu na listę aplikantów komorniczych;
- 8) datę rozpoczęcia aplikacji;
- 9) datę i numer decyzji lub uchwały o skreśleniu z listy aplikantów komorniczych albo wydaleniu z aplikacji komorniczej;
- 10) datę skreślenia z listy aplikantów komorniczych;
- 11) oznaczenie kancelarii, w której aplikant jest zatrudniony.

Art. 219. 1. Krajowa Rada Komornicza na podstawie informacji przekazanych przez komisję dyscyplinarną oraz informacji przekazanych w trybie art. 164 ust. 6 ujawnia na liście komorników dane o niezatartych karach dyscyplinarnych oraz pozostających w aktach osobowych komornika wytknięciach udzielonych w trybie art. 164 ust. 4.

2. Krajowa Rada Komornicza zapewnia sądom prowadzącym księgi wieczyste dostęp do list, o których mowa w art. 215–217, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego w celu automatycznej weryfikacji komorników, zastępców komorników oraz asesorów komorniczych.

3. Krajowa Rada Komornicza zapewnia Ministrowi Sprawiedliwości dostęp do list, o których mowa w art. 215–218, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.

4. Rada izby komorniczej przekazuje niezwłocznie Krajowej Radzie Komorniczej aktualne informacje, o których mowa w art. 214.

Rozdział 11

Odpowiedzialność dyscyplinarna

Art. 220. Komornik odpowiada dyscyplinarnie za następujące zawinione działania lub zaniechania:

- 1) naruszenie powagi i godności urzędu;
- 2) niewykonanie zaleceń powizytacyjnych, polustracyjnych lub pokontrolnych, jak też zarządzeń organów nadzoru administracyjnego;
- 3) wydatkowanie środków podlegających dokumentacji na działalność niezgodną z ich przeznaczeniem;
- 4) podejmowanie czynności z nieuzasadnioną zwłoką;
- 5) naruszenie właściwości określonej w art. 9 i art. 10, w szczególności zasad przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela;
- 6) niepodjęcie lub nieterminowe podjęcie czynności, o których mowa w art. 767 § 5 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;
- 7) brak nadzoru nad zatrudnionymi asesorami oraz innymi osobami, o których mowa w art. 153 ust. 1–3;
- 8) pozyskiwanie informacji z naruszeniem art. 761 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego;

- 9) naruszenie zasad: korzystania z prawa do nieobecności na służbie, usprawiedliwiania tych nieobecności albo korzystania z wyznaczonego zastępcy określonych w art. 39–41 i art. 43;
- 10) odmowa podjęcia obowiązków zastępcy w przypadkach, o których mowa w art. 43 ust. 6 i art. 45 ust. 5;
- 11) inną niż wymienione w pkt 1–10 rażąco lub uporczywą obrazę przepisów prawa.

Art. 221. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do odpowiedzialności dyscyplinarnej komornika stosuje się odpowiednio rozdziały I–III ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Art. 222. 1. Karami dyscyplinarnymi są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna w granicach od 5000 zł do 100 000 zł;
- 4) zakaz przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela na okres od roku do 3 lat;
- 5) kara zawieszenia komornika w czynnościach na okres od 6 miesięcy do 3 lat;
- 6) wydalenie ze służby komorniczej.

2. Komisja dyscyplinarna może orzec o podaniu treści prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego do publicznej wiadomości w określony sposób, jeżeli uzna to za celowe ze względu na okoliczności sprawy. Podanie treści prawomocnego orzeczenia dyscyplinarnego do publicznej wiadomości następuje na koszt ukaranego.

3. Wymierzenie kary, o której mowa w ust. 1 pkt 2–5, pociąga za sobą utratę przez ukaranego funkcji pełnionych w organach samorządu komorniczego oraz komisji dyscyplinarnej, a także utratę biernego prawa wyborczego do organów samorządu komorniczego i komisji dyscyplinarnej na okres 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

4. Kary pieniężne są przekazywane na rzecz Krajowej Rady Komorniczej wyłącznie na cele związane ze szkoleniem aplikantów komorniczych.

5. Wymierzenie kary określonej w ust. 1 pkt 6 pociąga za sobą utratę możliwości ponownego powołania ukaranego na stanowisko komornika.

6. Obok kary dyscyplinarnej można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego; nie dotyczy to kary, o której mowa w ust. 1 pkt 6. Orzekając ten

obowiązek, komisja dyscyplinarna określa sposób jego wykonania, odpowiedni ze względu na okoliczności sprawy.

7. Ukazanie karą, o której mowa w ust. 1 pkt 1, ulega zatarciu po upływie 3 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

8. Ukazanie karami, o których mowa w ust. 1 pkt 2–5, ulega zatarciu po upływie 5 lat od dnia wykonania kary.

9. Jeżeli w okresach, o których mowa w ust. 7 i 8, nastąpi ukaranie za popełnienie innego czynu, zatarcie ukarania następuje z upływem terminu zatarcia ostatniego ukarania.

10. Z chwilą zatarcia ukarania wykreśla się wzmiankę o ukaraniu i usuwa z akt osobowych dokumenty dotyczące ukarania.

Art. 223. Do aplikantów i asesorów komorniczych stosuje się odpowiednio przepisy o odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników, chyba że przepisy ustawy stanowią inaczej.

Art. 224. 1. Karami dyscyplinarnymi dla aplikantów i asesorów są:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna w granicach od 2 500 do 35 000 zł;
- 4) odpowiednio wydalenie z aplikacji komorniczej albo skreślenie z wykazu asesorów komorniczych.

2. Ukazany karą nagany lub karą pieniężną nie może być powołany na stanowisko komornika w ciągu roku od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

3. Osoba wydalona z aplikacji może ponownie przystąpić do egzaminu wstępnego nie wcześniej niż po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

4. Osoba skreślona z wykazu asesorów komorniczych może zostać ponownie powołana na stanowisko asesora po upływie 5 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia.

5. Obok kary dyscyplinarnej można orzec dodatkowo obowiązek przeproszenia pokrzywdzonego; nie dotyczy to kary, o której mowa w ust. 1 pkt 4. Orzekając ten obowiązek, komisja dyscyplinarna określa sposób jego wykonania, odpowiedni ze względu na okoliczności sprawy.

6. Wykonanie kar wobec aplikantów i asesorów należy odpowiednio do rady właściwej izby komorniczej oraz do prezesa właściwego sądu apelacyjnego.

7. Ukazanie karami, o których mowa w ust. 1 pkt 4, ulega zatarciu po upływie 10 lat od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

Art. 225. 1. Po upływie 5 lat od dnia popełnienia czynu nie można wszcząć postępowania dyscyplinarnego, a postępowanie wszczęte ulega umorzeniu. Jeżeli jednak czyn zawiera znamiona przestępstwa, przedawnienie dyscyplinarne nie może nastąpić wcześniej niż przedawnienie przewidziane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

2. Bieg przedawnienia dyscyplinarnego przerywa się przez wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego lub złożenie wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

3. Po każdym przerwaniu przedawnienia, biegnie ono na nowo.

Art. 226. 1. Wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego mogą złożyć Minister Sprawiedliwości, prezes właściwego sądu apelacyjnego, prezes właściwego sądu okręgowego, prezes właściwego sądu rejonowego, sędziowie wizytatorzy, organy samorządu komorniczego oraz komornicy wizytatorzy.

2. Złożenie wniosku, o którym mowa w ust. 1, wszczyna postępowanie przed komisją dyscyplinarną. Jeżeli wcześniej wszczęto postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu obwinionego i postępowanie toczy się, komisja dyscyplinarna dołącza kolejny wniosek do tego postępowania w celu łącznego rozpoznania.

3. We wniosku dyscyplinarnym oskarżyciel wskazuje wymiar kary, jakiego domaga się wobec obwinionego za łącznie zarzucane mu czyny.

Art. 227. Pełnomocnikami Ministra Sprawiedliwości w toczącym się postępowaniu dyscyplinarnym mogą być również prokurator, sędzia lub referendarz sądowy delegowani do pełnienia czynności w Ministerstwie Sprawiedliwości na podstawie odrębnych przepisów.

Art. 228. Sprawy dyscyplinarne w pierwszej instancji rozpoznaje komisja dyscyplinarna.

Art. 229. 1. Krajowa Rada Komornicza powołuje komisję dyscyplinarną w liczbie 33 członków spośród kandydatów zgłoszonych w liczbie 4 przez radę każdej izby komorniczej, spośród komorników będących członkami danej izby.

2. Członkiem komisji dyscyplinarnej może być osoba zajmująca nienagannie stanowisko komornika przez okres co najmniej 5 lat, która ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej.

3. Członkiem komisji dyscyplinarnej nie może zostać osoba, która w okresie 4 lat przed powołaniem została odwołana ze stanowiska członka komisji dyscyplinarnej z przyczyn,

o których mowa w art. 230 ust. 1 pkt 3, lub której w okresie 4 lat przed powołaniem dwukrotnie wytknięto uchybienie, o którym mowa w art. 164 ust. 4.

4. Członek komisji dyscyplinarnej jest powoływany na okres 4 lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje.

5. Komisja dyscyplinarna powołuje przewodniczącego i dwóch wiceprzewodniczących komisji spośród swoich członków.

6. Krajowa Rada Komornicza może odwołać przewodniczącego lub wiceprzewodniczącego komisji dyscyplinarnej na wniosek co najmniej połowy składu komisji lub na wniosek co najmniej połowy składu Krajowej Rady Komorniczej.

7. Obsługę komisji dyscyplinarnej zapewnia Krajowa Rada Komornicza.

Art. 230. 1. Krajowa Rada Komornicza odwołuje członka komisji dyscyplinarnej przed upływem kadencji, jeżeli:

- 1) zrzekł się funkcji członka komisji – z dniem wskazanym w oświadczeniu o rezygnacji;
- 2) w przypadku wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika z mocy prawa lub odwołania ze stanowiska;
- 3) był w składach komisji dyscyplinarnej, którym sąd apelacyjny w okresie 2 lat stwierdził co najmniej dwukrotnie oczywistą obrazę przepisów przy rozpoznawaniu sprawy przez sąd odwoławczy, skutkującą wytknięciem uchybienia, chyba że w zgłoszonym zdaniu odrębnym wskazał na zaistnienie takiego uchybienia;
- 4) dwukrotnie wytknięto mu uchybienie, o którym mowa w art. 164 ust. 4.

2. W przypadku zawieszenia w czynnościach komornika członek komisji dyscyplinarnej podlega wyłączeniu od orzekania na czas trwania zawieszenia.

3. W przypadku upływu kadencji lub odwołania członka komisji dyscyplinarnej jej skład podlega uzupełnieniu na zasadach określonych w art. 229.

4. Po upływie kadencji członkowie komisji dyscyplinarnej pełnią swoją funkcję do zakończenia prowadzonego przez nich postępowania dyscyplinarnego, chyba że zachodzi konieczność prowadzenia postępowania dyscyplinarnego od początku.

Art. 231. 1. Członkowie komisji dyscyplinarnej są niezawiśli w zakresie orzekania.

2. Komisja dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne w trzyosobowym składzie orzekającym.

3. Komisja dyscyplinarna we własnym zakresie dokonuje ustaleń, czy działanie komornika, asesora komorniczego lub aplikanta nosiło znamiona deliktu dyscyplinarnego.

Ustalenia sądu poczynione w trybie nadzoru judykacyjnego są wiążące dla komisji dyscyplinarnej w zakresie, o którym mowa w art. 164 ust. 4.

Art. 232. 1. Pracami komisji dyscyplinarnej kieruje jej przewodniczący, który w szczególności wyznacza terminy posiedzeń i przedstawia akta sprawy sądowi odwoławczemu oraz podejmuje wszelkie niezbędne czynności organizacyjne zapobiegające przedawnieniu się czynu.

2. W przypadku nieobecności przewodniczącego komisji dyscyplinarnej jego obowiązki wykonuje wiceprzewodniczący.

Art. 233. 1. Stronami w postępowaniu dyscyplinarnym są podmiot, który złożył wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, zwany dalej „wnioskodawcą”, oskarżyciel, obwiniony i pokrzywdzony.

2. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym jest rzecznik dyscyplinarne. Niezależnie od działania rzecznika dyscyplinarnego, jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym mogą występować Minister Sprawiedliwości, prezesi sądów, sędziowie wizytatorzy, organy samorządu komorniczego oraz komornicy wizytatorzy.

3. Obwinionym jest komornik, asesor komorniczy albo aplikant komorniczy, przeciwko któremu złożono wniosek o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego.

Art. 234. 1. Rzecznika dyscyplinarnego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród trzech kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Komorniczą.

2. Rzecznik dyscyplinarne może wykonywać czynności przy pomocy swoich zastępców.

3. Minister Sprawiedliwości powołuje zastępców rzecznika dyscyplinarnego w liczbie nie większej niż trzech spośród kandydatów przedstawionych przez rzecznika dyscyplinarnego po uzyskaniu opinii Krajowej Rady Komorniczej.

4. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców trwa 4 lata, licząc od dnia powołania.

5. Obsługę rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców zapewnia Krajowa Rada Komornicza.

6. Do odwołania rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców, z zastrzeżeniem art. 235 ust. 3 i art. 236, przepis art. 230 stosuje się odpowiednio.

Art. 235. 1. Rzecznik dyscyplinarne składa Ministrowi Sprawiedliwości, w terminie do dnia 1 marca każdego roku, sprawozdanie ze swej działalności za rok poprzedzający.

2. Minister Sprawiedliwości przyjmuje albo odrzuca sprawozdanie, o którym mowa w ust. 1, mając na względzie realizację ustawowych zadań rzecznika dyscyplinarnego.

3. W przypadku odrzucenia sprawozdania, Minister Sprawiedliwości może odwołać rzecznika dyscyplinarnego przed upływem kadencji. W takim przypadku Minister Sprawiedliwości może odwołać również zastępców rzecznika dyscyplinarnego.

Art. 236. Na wniosek rzecznika dyscyplinarnego Minister Sprawiedliwości może odwołać jego zastępców.

Art. 237. 1. Obwiniony może korzystać z pomocy obrońcy, którym może być adwokat, radca prawny albo komornik.

2. Obwiniony może ustanowić najwyżej dwóch obrońców.

Art. 238. 1. Rzecznik dyscyplinarny wszczyna dochodzenie dyscyplinarne z urzędu albo na wniosek Ministra Sprawiedliwości, organów samorządu komorniczego lub komornika wizytatora.

2. Wniosek o wszczęcie dochodzenia dyscyplinarnego wiąże rzecznika dyscyplinarnego.

3. O wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego rzecznik dyscyplinarny zawiadamia wnioskodawcę, Ministra Sprawiedliwości, Krajową Radę Komorniczą oraz izbę komorniczą, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym jest aplikant komorniczy albo asesor komorniczy, o wszczęciu dochodzenia rzecznik dyscyplinarny zawiadamia ponadto prezesa właściwego sądu apelacyjnego oraz komornika, który zatrudnia aplikanta komorniczego albo asesora komorniczego.

4. Jeżeli czyn, którego popełnienie zarzuca się obwinionemu, stanowi przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego, rzecznik dyscyplinarny niezwłocznie zawiadamia prokuratora o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.

Art. 239. 1. Za nieusprawiedliwione niestawiennictwo, odmowę złożenia zeznań lub przyrzeczenia sąd rejonowy właściwy według miejsca zamieszkania świadka lub biegłego nakłada karę pieniężną na świadka lub biegłego, na wniosek oskarżyciela lub komisji dyscyplinarnej. O skutkach niestawiennictwa, odmowy złożenia zeznań lub przyrzeczenia należy pouczyć świadka lub biegłego przy wezwaniu do złożenia zeznań albo sporządzenia opinii.

2. Przymusowe sprowadzenie świadka zarządza, na wniosek komisji dyscyplinarnej lub oskarżyciela, właściwy sąd rejonowy.

Art. 240. 1. W przypadku wszczęcia dochodzenia dyscyplinarnego Minister Sprawiedliwości może w każdym czasie zawiesić komornika w czynnościach.

2. Na postanowienie Ministra Sprawiedliwości o zawieszeniu komornika w czynnościach przysługuje zażalenie. Przepisy art. 18 ust. 3–8 stosuje się.

3. Zawieszenie komornika w czynnościach ustaje z dniem prawomocnego zakończenia postępowania dyscyplinarnego, chyba że zostanie wcześniej uchylone.

4. W przypadku stwierdzenia podstaw do zawieszenia komornika, rzecznik dyscyplinarny przy wszczęciu dochodzenia dyscyplinarnego lub w jego toku zawiadamia Ministra Sprawiedliwości.

Art. 241. 1. Rzecznik dyscyplinarny po uznaniu, że dowody zebrane w dochodzeniu dyscyplinarnym są wystarczające do wszczęcia postępowania przed komisją dyscyplinarną, składa wniosek o ukaranie.

2. Złożenie wniosku przez rzecznika dyscyplinarnego wszczyna postępowanie przed komisją dyscyplinarną.

Art. 242. 1. Rzecznik dyscyplinarny umarza dochodzenie dyscyplinarne, jeżeli:

- 1) czynu nie popełniono albo czyn nie zawiera znamion przewinienia dyscyplinarnego;
- 2) postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu zostało wszczęte wcześniej i prawomocnie zakończone;
- 3) nastąpiło przedawnienie dyscyplinarne.

2. Odpis postanowienia o umorzeniu dochodzenia doręcza się obwinionemu, wnioskodawcy, Ministrowi Sprawiedliwości, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej oraz izbie komorniczej, której obwiniony jest członkiem. Jeżeli obwinionym jest aplikant komorniczy albo asesor komorniczy, postanowienie o umorzeniu dochodzenia rzecznik dyscyplinarny doręcza ponadto prezesowi właściwego sądu apelacyjnego oraz komornikowi, który zatrudnia aplikanta komorniczego albo asesora komorniczego.

3. Na postanowienie rzecznika dyscyplinarnego o umorzeniu dochodzenia podmiotowi, o którym mowa w art. 226 ust. 1, oraz Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej przysługuje zażalenie do sądu okręgowego właściwego według siedziby kancelarii obwinionego komornika lub siedziby kancelarii, w której obwiniony aplikant komorniczy albo asesor komorniczy był lub jest zatrudniony, w terminie 7 dni od dnia doręczenia odpisu postanowienia.

Art. 243. 1. Przewodniczący komisji dyscyplinarnej, w terminie 7 dni od dnia złożenia wniosku o ukaranie, wyznacza skład orzekający i przewodniczącego spośród jego członków oraz termin pierwszej rozprawy nie później jednak niż 30 dni od wyznaczenia składu.

2. Postępowanie przed komisją dyscyplinarną jest jawne.

3. Komisja dyscyplinarna rozpoznaje sprawy dyscyplinarne na rozprawie.

4. Wyznaczając termin rozprawy, przewodniczący komisji dyscyplinarnej wydaje niezbędne zarządzenia, w szczególności:

- 1) zawiadamia oskarżyciela, pokrzywdzonego i jego pełnomocnika oraz obwinionego i jego obrońcę o terminie rozprawy;
- 2) wzywa do stawienia obwinionego, świadków i biegłych;
- 3) zarządza dołączenie niezbędnych dokumentów.

5. Obwinionemu i jego obrońcy doręcza się, wraz z odpisem zarządzenia o terminie rozprawy, odpis wniosku o ukaranie z pouczeniem o prawie wniesienia na piśmie odpowiedzi na ten wniosek w terminie 7 dni od dnia jego doręczenia, z jednoczesnym poinformowaniem o skutkach doręczeń, o których mowa w art. 245 ust. 2.

Art. 244. 1. Komisja dyscyplinarna dąży do tego, aby sprawa została rozpoznana na pierwszej rozprawie.

2. Z ważnych powodów przewodniczący może odroczyć rozprawę na czas nie dłuższy niż 30 dni.

3. Rozprawę odroczoną prowadzi się w dalszym ciągu, chyba że skład komisji dyscyplinarnej uległ zmianie.

4. Przewodniczący podejmuje wszelkie niezbędne czynności organizacyjne zapobiegające przedawnieniu się czynu.

Art. 245. 1. Rozprawa przed komisją dyscyplinarną odbywa się bez względu na niestawiennictwo stron prawidłowo powiadomionych o terminie rozprawy, chyba że strona usprawiedliwi swoją nieobecność, przedkładając zaświadczenie biegłego lekarza sądowego o niemożności udziału w rozprawie i wniesie o jej odroczenie.

2. Obwinionemu komornikowi doręczeń dokonuje się również na adres prowadzonej kancelarii, a obwinionemu asesorowi komorniczemu i aplikantowi komorniczemu – również na adres kancelarii, w której są zatrudnieni, chyba że komornik, asesor komorniczy lub aplikant komorniczy wskażą inny adres do doręczeń.

3. Strony postępowania dyscyplinarnego, Minister Sprawiedliwości, Prezes Krajowej Rady Komorniczej oraz osoby przez nich upoważnione, mogą zasięgać informacji o przebiegu oraz wyniku postępowania dyscyplinarnego, a także przeglądać akta sprawy i otrzymywać odpisy, kopie lub wyciągi z tych akt.

4. W toku postępowania dyscyplinarnego pisma mogą być doręczane obwinionemu za pośrednictwem telefaksu lub poczty elektronicznej. W takim przypadku dowodem doręczenia jest potwierdzenie transmisji danych. Przepisów poprzedzających nie stosuje się do doręczenia obwinionemu odpisu wniosku dyscyplinarnego, zawiadomienia o pierwszym terminie rozprawy, postanowienia o zawieszeniu w czynnościach oraz odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem.

5. Protokołantem posiedzenia komisji dyscyplinarnej może być komornik, asesor komorniczy albo aplikant komorniczy, wyznaczony przez przewodniczącego komisji dyscyplinarnej.

Art. 246. 1. Strona lub Minister Sprawiedliwości może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym przed komisją dyscyplinarną nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych (przewlekłość postępowania).

2. Sądem właściwym do rozpoznania skargi jest Sąd Okręgowy w Warszawie.

3. Sąd właściwy do rozpoznania skargi zawiadamia o toczącym się postępowaniu przewodniczącego komisji dyscyplinarnej, doręczając mu odpis skargi.

4. Przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej, w przypadku zgłoszenia udziału w sprawie, przysługują prawa strony w zakresie rozpoznania skargi.

5. Uwzględniając skargę, o której mowa w ust. 1, sąd, na żądanie skarżącego, przyznaje od Krajowej Rady Komorniczej sumę pieniężną w wysokości od 2000 zł do 20 000 zł.

6. Odpis orzeczenia uwzględniającego skargę sąd doręcza przewodniczącemu komisji dyscyplinarnej, Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

7. W zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie do rozpoznania skargi stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1259 i 2103).

Art. 247. Jeżeli obwiniony przyznaje się do popełnienia czynu podlegającego odpowiedzialności dyscyplinarnej, komisja dyscyplinarna, za zgodą stron, może nie przeprowadzać postępowania dowodowego lub przeprowadzić je częściowo.

Art. 248. 1. Komisja dyscyplinarna wymierza karę, przewidzianą w ustawie, według swojego uznania, bacząc, aby jej dolegliwość nie przekraczała stopnia winy obwinionego, uwzględniając stopień społecznej szkodliwości czynu oraz biorąc pod uwagę cele zapobiegawcze i wychowawcze, które kara ma osiągnąć w stosunku do obwinionego, a także potrzeby w zakresie kształtowania świadomości prawnej komorników, asesorów i aplikantów komorniczych.

2. Wymierzając karę, komisja dyscyplinarna uwzględnia w szczególności motywację i sposób zachowania się obwinionego, rodzaj i stopień naruszenia ciężących na nim obowiązków, rodzaj i rozmiar ujemnych następstw czynu, właściwości i warunki osobiste obwinionego oraz zachowanie się po popełnieniu czynu, a zwłaszcza starania o naprawienie szkody. Komisja dyscyplinarna z urzędu bierze pod uwagę wszystkie wymierzone obwinionemu i niezatarte kary dyscyplinarne, jak też niezatarte wytknięcia, o których mowa w art. 164 ust. 4.

Art. 249. 1. Komisja dyscyplinarna z urzędu sporządza uzasadnienie orzeczenia w terminie 21 dni od dnia ogłoszenia orzeczenia.

2. Uzasadnienie orzeczenia doręcza się z urzędu stronom, Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej.

3. Uzasadnienia orzeczenia nie sporządza się z urzędu w sprawach, w których uwzględniono w całości wniosek oskarżyciela, a obwiniony przyznał się do popełnienia czynu i za zgodą stron nie przeprowadzano postępowania dowodowego lub przeprowadzono je częściowo.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 3, uzasadnienie sporządza się wyłącznie na wniosek strony, Ministra Sprawiedliwości lub Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, zgłoszony w terminie zawitym 7 dni od dnia doręczenia orzeczenia.

Art. 250. 1. Od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie w sprawie przysługuje stronom, rzecznikowi dyscyplinarnemu, Ministrowi Sprawiedliwości i Prezesowi Krajowej Rady Komorniczej odwołanie, w terminie 21 dni od dnia doręczenia orzeczenia albo postanowienia, wraz z uzasadnieniem, do sądu apelacyjnego właściwego według

siedziby kancelarii obwinionego komornika lub siedziby kancelarii, w której obwiniony aplikant komorniczy albo asesor komorniczy był lub jest zatrudniony.

2. Odwołanie wnosi się za pośrednictwem komisji dyscyplinarnej, która wydała zaskarżone orzeczenie albo postanowienie. Komisja dyscyplinarna przekazuje odwołanie sądowi w terminie nie dłuższym niż 14 dni od wpływu środka zaskarżenia.

3. Sąd rozpoznaje odwołanie na rozprawie w składzie trzech sędziów.

4. Orzeczenie wraz z uzasadnieniem, wydane przez sąd apelacyjny, o którym mowa w ust. 1, doręcza się stronom, Ministrowi Sprawiedliwości oraz Krajowej Radzie Komorniczej. Jeżeli wobec obwinionego zażądano orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej, kary wydalenia z aplikacji komorniczej albo kary skreślenia z wykazu asesorów albo też mimo braku wniosku orzeczono wobec obwinionego taką karę, odpis wyroku wraz z uzasadnieniem doręcza się również Prokuratorowi Generalnemu i Rzecznikowi Praw Obywatelskich.

5. Od orzeczenia sądu apelacyjnego nie przysługuje kasacja, z zastrzeżeniem art. 251.

Art. 251. Od orzeczenia wydanego przez sąd apelacyjny w drugiej instancji Prokuratorowi Generalnemu i Rzecznikowi Praw Obywatelskich przysługuje kasacja do Sądu Najwyższego.

Art. 252. Kasacja może być wniesiona z powodu rażącego naruszenia prawa. Kasacja może być również wniesiona z powodu rażącej niewspółmierności kary dyscyplinarnej, jeżeli wobec obwinionego zażądano orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej lub kary wydalenia z aplikacji komorniczej albo kary skreślenia z wykazu asesorów albo też mimo braku wniosku orzeczono wobec obwinionego taką karę.

Art. 253. 1. Kasację wnosi się do Sądu Najwyższego za pośrednictwem sądu apelacyjnego, w terminie 30 dni od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem.

2. Od kasacji, o której mowa w art. 251, nie uiszcza się opłaty sądowej.

3. Sąd Najwyższy rozpoznaje kasację na rozprawie w składzie trzech sędziów.

Art. 254. 1. Sąd apelacyjny działający jako sąd odwoławczy, w przypadku stwierdzenia przy rozpoznawaniu sprawy oczywistej obrazy przepisów, wytyka uchybienie właściwemu składowi komisji dyscyplinarnej. Przed wytknięciem uchybienia poucza się komorników wchodzących w skład komisji dyscyplinarnej o możliwości złożenia na piśmie wyjaśnień w terminie 7 dni. Stwierdzenie i wytknięcie uchybienia nie wpływa na rozstrzygnięcie sprawy.

2. O wytknięciu uchybienia sąd apelacyjny zawiadamia Ministra Sprawiedliwości oraz Prezesa Krajowej Rady Komorniczej.

3. Odpis postanowienia zawierający wytknięcie uchybienia dołącza się do akt osobowych komorników, którzy orzekali w składzie komisji dyscyplinarnej, o której mowa w ust. 1.

Art. 255. 1. Odwołanie komornika ze stanowiska na skutek rezygnacji z pełnienia obowiązków nie ma wpływu na bieg postępowania.

2. W przypadku wydania przez Ministra Sprawiedliwości decyzji o odwołaniu komornika ze stanowiska na podstawie art. 19 ust. 2, postępowania przed komisją dyscyplinarną przeciwko temu komornikowi podlegają zawieszeniu.

3. W przypadku, o którym mowa w ust. 2, zawieszone postępowanie umarza się, jeżeli bezskutecznie upłynął termin do wniesienia skargi do sądu administracyjnego na ostateczną decyzję Ministra Sprawiedliwości o odwołaniu ze stanowiska lub też, w przypadku wniesienia takiej skargi, została ona prawomocnie odrzucona lub oddalona przez sąd administracyjny.

4. W przypadku odwołania ze stanowiska asesora komorniczego, skreślenia z listy aplikantów komorniczych albo ukończenia aplikacji komorniczej w toku postępowania dyscyplinarnego, przepis ust. 1 stosuje się odpowiednio, przy czym odpis wyroku przesyła się prezesowi właściwego sądu apelacyjnego oraz radzie izby komorniczej, na obszarze których obwiniony ostatnio wykonywał swoje obowiązki.

5. Okoliczność, że w dacie orzekania przez komisję dyscyplinarną obwiniony nie zajmuje już stanowiska komornika, nie stanowi przeszkody dla orzeczenia wobec niego kary wydalenia ze służby komorniczej. Przepis powyższy stosuje się odpowiednio wobec asesorów i aplikantów komorniczych, jeżeli zachodzą podstawy do orzeczenia kary wydalenia z aplikacji komorniczej albo kary skreślenia z wykazu asesorów.

Art. 256. 1. Odpis prawomocnego orzeczenia komisja dyscyplinarna doręcza Ministrowi Sprawiedliwości, Krajowej Radzie Komorniczej, właściwemu prezesowi sądu rejonowego, właściwemu prezesowi sądu okręgowego i radzie właściwej izby komorniczej. W przypadku asesora komorniczego odpis prawomocnego orzeczenia przesyła się również właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego.

2. Orzeczenie, o którym mowa w ust. 1, załącza się do akt osobowych komornika, asesora lub aplikanta komorniczego.

3. Jeżeli obwiniony podjął pracę w urzędzie państwowym, sądzie, Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, adwokaturze lub jako radca prawny albo notariusz, sąd przesyła wyrok odpowiednio temu urzędowi, Prezesowi Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Naczelnej Radzie Adwokackiej lub Krajowej Radzie Radców Prawnych albo Krajowej Radzie Notarialnej.

4. Komisja dyscyplinarna przechowuje akta postępowania dyscyplinarnego przez 15 lat, licząc od dnia uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego.

5. W przypadku orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej lub kary wydalenia z aplikacji komorniczej albo kary skreślenia z wykazu asesorów, akta postępowania dyscyplinarnego przechowuje się przez 50 lat.

Art. 257. 1. Koszty postępowania dyscyplinarnego mają charakter zryczałtowany.

2. Koszty postępowania ponosi obwiniony w przypadku ukarania, a w pozostałych przypadkach Krajowa Rada Komornicza.

3. Wysokość zryczałtowanych kosztów postępowania dyscyplinarnego określa, w drodze uchwały, Krajowa Rada Komornicza, mając na względzie przeciętne koszty postępowania.

Art. 258. 1. Wykonanie prawomocnego orzeczenia co do kary wydalenia ze służby komorniczej należy do Ministra Sprawiedliwości.

2. Wykonanie prawomocnego orzeczenia co do kary pieniężnej należy do Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, wykonanie kary skreślenia asesora komorniczego z wykazu asesorów komorniczych – do prezesa właściwego sądu apelacyjnego, a wykonanie pozostałych kar – do rady właściwej izby komorniczej.

3. Prawomocne orzeczenie komisji dyscyplinarnej co do kary pieniężnej oraz zasądzonych kosztów postępowania dyscyplinarnego stanowi tytuł egzekucyjny w rozumieniu art. 777 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego i po nadaniu mu klauzuli wykonalności przez sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii ukaranego komornika lub siedzibę kancelarii, w której ukarany aplikant komorniczy albo asesor komorniczy był lub jest zatrudniony, podlega wykonaniu w drodze egzekucji sądowej.

4. Wpływy z kar pieniężnych Krajowa Rada Komornicza przeznacza wyłącznie na działalność związaną ze szkoleniem asesorów i aplikantów komorniczych.

5. W postępowaniu egzekucyjnym, o którym mowa w ust. 3, czynności za wierzyciela podejmuje Prezes Krajowej Rady Komorniczej.

6. Wykonanie kary zakazu przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela zaczyna się z dniem 1 stycznia roku następującego po roku, w którym uprawomocniło się orzeczenie, w którym wymierzono karę. Karę orzeka się w pełnych latach.

7. Komornik, któremu prawomocnie wymierzono karę zakazu przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela, w okresie jej obowiązywania odmawia przyjmowania spraw wskazanych w art. 10 ust. 1.

8. Kontrolę wykonania kary zakazu przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela sprawuje prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik.

Art. 259. Do postępowania dyscyplinarnego w zakresie nieuregulowanym w niniejszej ustawie stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego.

Rozdział 12

Zmiany w przepisach obowiązujących

Art. 260. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1822, z późn. zm.⁷⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 346:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Sąd może uchylić rygor natychmiastowej wykonalności nadany wyrokowi zaocznemu, jeżeli pozwany wykaże, że odpis pozwu doręczono w trybie przewidzianym w art. 139 § 1 na inny adres aniżeli aktualne w dacie doręczenia miejsce zamieszkania pozwanego.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Postanowienie w przedmiocie zawieszenia lub uchylenia rygoru natychmiastowej wykonalności sąd może wydać na posiedzeniu niejawnym.”;

2) w art. 759:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Sąd rejonowy wydaje z urzędu komornikowi zarządzenia zmierzające do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwa spostrzeżone uchybienia.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1823, 1860, 1948, 2138, 2199, 2260 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 67, 85, 187, 768 i 933.

Ocena prawna wyrażona przez sąd w ramach wydanych zarządzeń jest wiążąca dla komornika.”,

b) dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Sąd może zobowiązać komornika do składania sprawozdań z czynności podjętych w wyniku zarządzeń, o których mowa w § 2.”;

3) w art. 760:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wnioski i oświadczenia w postępowaniu egzekucyjnym składa się, według wyboru wnoszącego, na piśmie albo ustnie do protokołu, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. Jeżeli przepis szczególny tak stanowi albo dokonano wyboru wnoszenia pism za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, wnioski i oświadczenia składa się wyłącznie za pośrednictwem systemu teleinformatycznego.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Komornik niezwłocznie, nie później jednak niż w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku, podejmuje niezbędne czynności.”;

4) w art. 761:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ egzekucyjny może żądać od uczestników postępowania złożenia wyjaśnień.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Organ egzekucyjny może żądać od:

- 1) organów administracji publicznej,
- 2) podmiotów wykonujących zadania z zakresu administracji publicznej,
- 3) organów podatkowych,
- 4) organów rentowych,
- 5) banków,
- 6) spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych,
- 7) zakładów ubezpieczeń lub zakładów reasekuracji,
- 8) firm inwestycyjnych, banków powierniczych lub innych podmiotów prowadzących rachunki papierów wartościowych, wymienionych w art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791),

- 9) spółdzielni mieszkaniowych,
- 10) wspólnot mieszkaniowych,
- 11) innych podmiotów zarządzających mieszkaniami i lokalami użytkowymi,
- 12) biur informacji gospodarczej,
- 13) innych instytucji i osób nieuczestniczących w postępowaniu
– informacji dotyczących stanu majątkowego dłużnika lub umożliwiających identyfikację składników jego majątku oraz danych adresowych jedynie w zakresie niezbędnym do zapewnienia prawidłowego toku postępowania.”,

c) po § 2 dodaje się § 2¹ i 2² w brzmieniu:

„§ 2¹. Informacji udziela się w terminie wyznaczonym przez organ egzekucyjny i w oparciu o dane przekazane przez niego, o ile przepisy szczególnie nie przewidują innego terminu.

§ 2². Jeżeli pozyskanie informacji jest możliwe za pośrednictwem systemów teleinformatycznych funkcjonujących na podstawie ustaw szczególnych, komornik korzysta z tych systemów z wyłączeniem innych form komunikacji – na zasadach określonych w tych przepisach.”;

5) po art. 763 dodaje się art. 763¹–763³ w brzmieniu:

„Art. 763¹. Komornik poucza strony i uczestników postępowania występujących w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o sposobie i terminie zaskarżenia czynności. Jeżeli osoby te nie są obecne, pouczenie następuje wraz z zawiadomieniem o dokonaniu czynności.

Art. 763². § 1. Wniosek o wyłączenie komornika zgłasza się na piśmie do komornika prowadzącego postępowanie, uprawdopodobniając przyczyny wyłączenia. Komornik w terminie 3 dni od dnia złożenia wniosku o wyłączenie przekazuje wniosek do sądu rejonowego właściwego ze względu na siedzibę kancelarii komornika, wraz z pisemnymi wyjaśnieniami.

§ 2. Sąd rejonowy właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika rozpoznaje wniosek o wyłączenie komornika w terminie 7 dni od dnia przekazania wniosku.

§ 3. Postanowienie w przedmiocie wyłączenia komornika sąd wydaje na posiedzeniu niejawnym w składzie jednoosobowym. Na postanowienie zażalenie nie przysługuje.

§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się odpowiednio do zastępcy komornika oraz do asesorów, jeżeli osoby te prowadzą postępowanie lub dokonują określonych czynności w sprawie.

§ 5. Do czasu rozpoznania wniosku o wyłączenie komornik, którego dotyczy wniosek, może podejmować dalsze czynności, z wyjątkiem czynności, które pociągałyby za sobą nieodwracalne skutki, chyba że wniosek w sposób oczywisty zmierza jedynie do przedłużenia postępowania.

§ 6. W razie uwzględnienia wniosku o wyłączenie komornika, sąd wyznaczy innego komornika do dalszego prowadzenia postępowania egzekucyjnego, w miarę możliwości powierzając je komornikowi z tego samego rewiru, w którym ma siedzibę komornik wyłączony. W takim przypadku sąd może z urzędu uchylić w niezbędnym zakresie czynności dokonane po złożeniu wniosku.

§ 7. W zakresie nieuregulowanym w § 1–6 do wyłączenia komornika stosuje się odpowiednio przepisy o wyłączeniu sędziego.

Art. 763³. § 1. Komornik właściwy do prowadzenia egzekucji, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania cywilnego, w chwili wszczęcia postępowania pozostaje właściwy do jego ukończenia, choćby podstawy właściwości zmieniły się w toku sprawy, z zastrzeżeniem § 2.

§ 2. Jeżeli w toku egzekucji świadczeń alimentacyjnych dłużnik zmienił miejsce zamieszkania, przeprowadzając się na obszar właściwości innego sądu apelacyjnego, a dalsze prowadzenie egzekucji wiązałoby się z nadmiernymi kosztami, komornik może przekazać sprawę do komornika właściwości ogólnej dłużnika. Jeżeli w rewirze, do którego sprawa zostaje przekazana, działa więcej niż jeden komornik, doręczając odpis postanowienia, komornik jednocześnie wzywa wierzyciela, aby w terminie 7 dni od doręczenia wezwania wskazał komornika, któremu sprawa ma zostać przekazana. Jeżeli wierzyciel w powyższym terminie nie dokona wyboru lub wskaże komornika, który nie jest właściwy, komornik przekazuje sprawę według własnego wyboru. Na wybór komornika z właściwego rewiru dłużnikowi skarga nie przysługuje. Powyższe nie uchybia przepisom o właściwości wyłącznej.”;

6) w art. 765 po § 1 dodaje się § 1¹ i 1² w brzmieniu:

„§ 1¹. Policja udziela komornikowi, na jego wezwanie, pomocy przy czynnościach egzekucyjnych. W przypadku stwierdzenia okoliczności uzasadniających podejrzenie

popęlnienia przestępstwa, Policja niezwłocznie powiadamia właściwego prezesa sądu rejonowego i żąda od komornika wpisania zastrzeżeń do protokołu czynności.

§ 1². Otwarcia lub przeszukania mieszkania dłużnika komornik dokonuje wyłącznie w asyście Policji.”;

7) w art. 767:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Na czynności komornika przysługuje skarga do sądu rejonowego, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Dotyczy to także zaniechania przez komornika dokonania czynności. Skargę rozpoznaje sąd właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika.”,

b) po § 3 dodaje się § 3¹–3³ w brzmieniu:

„§ 3¹. Skarga może być wniesiona na urzędowym formularzu.

§ 3². Komornik doręcza formularz skargi dłużnikowi przy pierwszej czynności egzekucyjnej oraz stronom i uczestnikom obecnym podczas czynności dokonywanej poza kancelarią, chyba że czynność ta podlega zaskarżeniu skargą w formie ustnej.

§ 3³. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępniania urzędowego formularza skargi, mając na względzie ustawowe wymagania przewidziane dla tego pisma, potrzebę zamieszczenia niezbędnych pouczeń co do sposobu wypełniania formularza, wnoszenia i skutków niedostosowania pisma do ustawowych wymagań, a także konieczność bezpłatnego udostępniania formularzy w kancelariach komorniczych, siedzibach sądów oraz w sieci Internet w formie pozwalającej na dogodną edycję treści formularza.”,

c) po § 5 dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. W przypadku stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, sąd uwzględniając skargę, stosownie do okoliczności, może go obciążyć kosztami postępowania wywołanego skargą. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie stronom oraz komornikowi.”;

8) w art. 796:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Wniosek o wszczęcie egzekucji składa się stosownie do właściwości sądowi lub komornikowi. Wniosek kierowany do komornika może być złożony na urzędowym formularzu”,

b) po § 3 dodaje się § 4 w brzmieniu:

„§ 4. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, wzór i sposób udostępniania urzędowego formularza wniosku o wszczęcie egzekucji, mając na względzie ustawowe wymagania przewidziane dla tego pisma, potrzebę zamieszczenia niezbędnych pouczeń co do sposobu wypełniania formularza, wnoszenia i skutków niedostosowania pisma do ustawowych wymagań, a także konieczność bezpłatnego udostępniania formularzy w kancelariach komorniczych, siedzibach sądów oraz w sieci Internet w formie pozwalającej na dogodną edycję treści formularza.”;

9) art. 801, art. 801¹ i 801² otrzymują brzmienie:

„Art. 801. Jeżeli wierzyciel albo sąd zarządzający z urzędu przeprowadzenie egzekucji albo uprawniony organ żądający przeprowadzenia egzekucji nie wskaże majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, komornik z urzędu:

- 1) ustala majątek dłużnika w zakresie znanym mu z innych prowadzonych postępowań bądź na podstawie dostępnych komornikowi centralnych rejestrów i ewidencji lub danych udostępnianych przez naczelników urzędów skarbowych;
- 2) wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku.

Art. 801¹. § 1. Dłużnik składa komornikowi, na piśmie lub ustnie do protokołu, wykaz majątku wraz z oświadczeniem o jego prawdziwości i zupełności pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia. Wzywając dłużnika do złożenia wykazu majątku, komornik uprzedza go o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia oraz poucza, że w razie niezłożenia wykazu majątku wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.

§ 2. Jeżeli dłużnik bez usprawiedliwionej przyczyny nie złoży wykazu wraz z oświadczeniem albo nie udzieli odpowiedzi na zadane mu pytanie, komornik może ukarać go grzywną

§ 3. Jeżeli dłużnik mimo ukarania go grzywną nie złożył wykazu majątku wraz z oświadczeniem, komornik właściwości ogólnej dłużnika na wniosek wierzyciela zwróci się do sądu o nakazanie przymusowego doprowadzenia dłużnika celem złożenia wykazu wraz z oświadczeniem.

§ 4. Jeżeli postępowanie egzekucyjne prowadzone jest przez komornika niebędącego komornikiem właściwości ogólnej dłużnika, złożenie przez wierzyciela wniosku, o którym mowa w § 3, uważa się za żądanie przekazania sprawy komornikowi

właściwości ogólnej. Wierzyciel może we wniosku wskazać komornika, któremu ma zostać przekazana sprawa. W razie braku wskazania przez wierzyciela osoby komornika właściwego, komornik wedle własnego uznania określi osobę komornika właściwego, któremu przekaze sprawę.

§ 5. Przepisy art. 916 § 3 oraz art. 919 stosuje się odpowiednio.

Art. 801². Jeżeli w drodze czynności przewidzianych w art. 801 pkt 1 nie można ustalić majątku pozwalającego na zaspokojenie świadczenia, do którego może być skierowana egzekucja, wierzyciel może zlecić komornikowi poszukiwanie majątku dłużnika.”;

10) w art. 805 po § 1¹ dodaje się § 1² w brzmieniu:

„§ 1². Komornik poucza dłużnika również o treści przepisów działu V tytułu I części trzeciej oraz o prawie i sposobie złożenia wniosku o ograniczenie egzekucji, a także o treści art. 52a i art. 54 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2016 r. poz. 1988, z późn. zm.⁸⁾) oraz art. 13g ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910, z późn. zm.⁹⁾) i sposobie realizacji uprawnień wynikających z tych przepisów.”;

11) po art. 809 dodaje się art. 809¹ w brzmieniu:

„Art. 809¹. § 1. Utrwalaniu za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk podlega przebieg następujących czynności egzekucyjnych dokonywanych przez komornika poza kancelarią:

- 1) z udziałem dłużnika zmierzające do ustalenia jego stanu majątkowego;
- 2) zajęcie ruchomości;
- 3) wykonanie postanowienia o oddaniu ruchomości pod dozór innej osobie niż dłużnik;
- 4) licytacja ruchomości z wyłączeniem licytacji elektronicznej;
- 5) licytacja nieruchomości, chyba że jej przebieg jest utrwalany w sposób określony w art. 972 § 2;
- 6) oględziny nieruchomości;
- 7) wprowadzenie w zarząd nieruchomości w trybie art. 933;

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948, 1997 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 85, 724, 768 i 791.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 60, 85 i 245.

- 8) opróżnienie pomieszczeń, w tym lokali mieszkalnych, z osób lub rzeczy;
- 9) wydanie ruchomości i nieruchomości;
- 10) wprowadzenie w posiadanie;
- 11) przymusowe otwarcie pomieszczenia;
- 12) przeszukanie mieszkania lub pomieszczenia gospodarczego dłużnika.

§ 2. Komornik utrwała przebieg czynności w trybie określonym w § 1, również gdy wniosek taki złoży co najmniej jedna ze stron postępowania.

§ 3. Komornik uprzedza osoby uczestniczące w czynności o nagrywaniu przebiegu czynności, o których mowa w § 1 i 2. Komornik przerywa jednak utrwalanie przebiegu czynności w miejscu zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, jeżeli dłużnik lub ta osoba sprzeciwiają się temu, o czym należy te osoby pouczyć. Na żądanie osoby, która sprzeciwiła się utrwalaniu czynności, komornik podejmuje utrwalanie czynności na nowo, o czym należy te osoby pouczyć.

§ 4. W protokole pisemnym zamieszcza się wówczas oprócz elementów wymienionych w art. 809 pkt 1, 2 i 4–7 jedynie zwięzłe sprawozdanie z przebiegu czynności.

§ 5. Komornik umożliwia stronom i uczestnikom postępowania zapoznanie się z zapisem dźwięku i obrazu w siedzibie kancelarii komorniczej. Stronom i uczestnikom postępowania nie wydaje się zapisu obrazu.

§ 6. Minister Sprawiedliwości określi, w drodze rozporządzenia, rodzaje urządzeń i środków technicznych służących do utrwalania obrazu i dźwięku, sposób przechowywania, odtwarzania i kopiowania zapisów, sposób i tryb udostępniania zapisu obrazu i dźwięku, mając na uwadze konieczność właściwego zabezpieczenia utrwalonego obrazu i dźwięku przed utratą, zniekształceniem lub nieuprawnionym ujawnieniem oraz zapewnienie ochrony praw osób uczestniczących w postępowaniu oraz osób trzecich, których wizerunek został utrwalony.”;

- 12) art. 810 otrzymuje brzmienie:

„Art. 810. § 1. Komornik może wykonywać czynności poza kancelarią komorniczą w dni robocze, w godzinach od siódmej do dwudziestej pierwszej. Na wykonanie czynności w dni ustawowo wolne od pracy lub w godzinach nocnych jest wymagana zgoda prezesa sądu rejonowego.

§ 2. Czynności komornika rozpoczęte przed godziną dwudziestą pierwszą mogą być prowadzone w dalszym ciągu bez zgody, o której mowa w ust. 1, jeżeli ich

przerwanie może znacznie utrudnić egzekucję. Powyższe nie ma zastosowania do czynności prowadzonych w miejscu zamieszkania dłużnika, chyba że jest to również miejsce prowadzenia przez niego działalności gospodarczej.”;

13) art. 820 otrzymuje brzmienie:

„Art. 820. Organ egzekucyjny zawiesza postępowanie na wniosek wierzyciela. Na wniosek dłużnika postępowanie ulega zawieszeniu, jeżeli sąd zawiesił natychmiastową wykonalność tytułu lub wstrzymał jego wykonanie albo dłużnik złożył zabezpieczenie konieczne według orzeczenia sądowego do zwolnienia go spod egzekucji.”;

14) art. 821¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 821¹. Jeżeli egzekucja została skierowana do rachunku bankowego, wynagrodzenia za pracę lub innych praw majątkowych, z którymi związane jest prawo dłużnika do świadczeń okresowych, sąd na wniosek dłużnika może określić kwotę, jaką dłużnik może pobierać w okresie zawieszenia postępowania w celu zaspokajania bieżących potrzeb. Na postanowienie sądu określające kwotę, którą dłużnik może pobierać w celu zaspokajania bieżących potrzeb, wierzycielowi służy zażalenie.”;

15) w art. 824 w § 1 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 i 6 w brzmieniu:

„5) jeżeli prawomocnym orzeczeniem tytuł wykonawczy został pozbawiony wykonalności albo orzeczenie, na którym oparto klauzulę wykonalności, zostało uchylone lub utraciło moc;

6) jeżeli egzekucję skierowano przeciwko osobie, która według klauzuli wykonalności nie jest dłużnikiem, i która sprzeciwiła się prowadzeniu egzekucji, albo jeżeli prowadzenie egzekucji pozostaje z innych powodów w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego.”;

16) w art. 825 uchyla się pkt 2 i 3;

17) w art. 829:

a) pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) przedmioty urządzenia domowego niezbędne dla dłużnika i jego domowników, w szczególności lodówka, pralka, odkurzacz, piekarnik lub kuchenka mikrofalowa, płyta grzewcza służąca podgrzewaniu i przygotowywaniu posiłków, łóżka, stół i krzesła w liczbie niezbędnej dla dłużnika i jego domowników, po jednym źródle oświetlenia na izbę, chyba że

są to przedmioty, których wartość znacznie przekracza przeciętną wartość nowych przedmiotów danego rodzaju;”;

b) po pkt 1 dodaje się pkt 1¹ w brzmieniu:

„1¹) pościel, bielizna i ubranie codzienne, w ilości niezbędnej dla dłużnika i jego domowników, a także ubranie niezbędne dla pełnienia służby lub wykonywania zawodu;”;

18) w art. 833:

a) § 1¹ i § 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do zasiłków dla bezrobotnych, dodatków aktywizacyjnych, stypendiów oraz dodatków szkoleniowych, wypłacanych na podstawie przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

§ 2. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do uposażeń posłów i senatorów, należności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych i ich domowników z tytułu pracy w spółdzielni, wynagrodzeń członków spółdzielni pracy.”;

b) po § 2 dodaje się § 2¹ w brzmieniu:

„§ 2¹. Przepisy art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy stosuje się odpowiednio do wszystkich świadczeń powtarzających się, których celem jest zapewnienie utrzymania albo stanowiących jedyne źródło dochodu dłużnika będącego osobą fizyczną.”;

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Ograniczeń przewidzianych w § 2 i 2¹ nie stosuje się do wierzytelności członków rolniczych spółdzielni produkcyjnych z tytułu udziału w dochodach spółdzielni przypadających im od wniesionych do spółdzielni wkładów.”;

19) w art. 844 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Egzekucja z ruchomości należy do komornika ogólnej własności dłużnika. Jeżeli dłużnik nie ma miejsca zamieszkania, siedziby lub oddziału na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, do przeprowadzenia egzekucji jest właściwy komornik tego sądu, w którego okręgu znajdują się ruchomości.”;

20) w art. 845:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Zająć można ruchomości dłużnika będące bądź w jego władaniu bądź we władaniu samego wierzyciela, który do nich skierował egzekucję. Nie podlegają jednak zajęciu ruchomości, jeżeli z ujawnionych w sprawie okoliczności wynika, że nie stanowią one własności dłużnika. Ruchomości dłużnika będące we władaniu osoby trzeciej można zająć tylko wówczas, gdy osoba ta zgadza się na ich zajęcie albo przyznaje, że stanowią one własność dłużnika, oraz w wypadkach wskazanych w ustawie. Jednakże w razie zbiegu egzekucji sądowej i administracyjnej dopuszczalne jest zajęcie ruchomości na zasadach przewidzianych w przepisach o egzekucji administracyjnej.”,

b) § 2a oznacza się jako § 2¹,

c) po § 2¹ dodaje się § 2²–2⁴ w brzmieniu:

„§ 2². Komornik umarza postępowanie w niezbędnym zakresie, jeżeli przedstawiono niebudzący wątpliwości dowód na piśmie, że zajęte ruchomości nie stanowią własności dłużnika. Nie dotyczy to sytuacji, w której sam dłużnik dokonał zbycia ruchomości na rzecz osoby trzeciej.

§ 2³. W przypadku złożenia przez osobę trzecią skargi na zajęcie, miesięczny termin do wniesienia powództwa, o którym mowa w art. 841 § 1, zaczyna biec dla tej osoby od daty doręczenia jej postanowienia oddalającego skargę.

§ 2⁴. Tytuł wykonawczy wystawiony przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim stanowi podstawę do zajęcia ruchomości wchodzącej w skład majątku wspólnego. Jeżeli zajęta ruchomość wchodzi w skład majątku wspólnego, dalsze czynności egzekucyjne dopuszczalne są na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego przeciwko obojgu małżonkom. Powyższe nie uchybia art. 776¹ § 2.”;

21) w art. 847 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Komornik dokonuje zajęcia przez wpisanie ruchomości do protokołu zajęcia. Odpis protokołu zajęcia należy doręczyć dłużnikowi i współwłaścicielom zajętej ruchomości, którzy nie są dłużnikami, jak również wierzycielowi, który nie był obecny przy zajęciu.”;

22) art. 853 otrzymuje brzmienie:

„Art. 853. § 1. Jeżeli przepis szczególny nie stanowi inaczej, komornik, dokonując zajęcia, oznacza wartość zajętych ruchomości i umieszcza ją w protokole zajęcia.

§ 2. Zastrzeżenia do oszacowania dokonanego przez komornika wnosi się komornikowi do protokołu przy zajęciu ruchomości, a gdyby nie było to możliwe – w terminie trzech dni od doręczenia odpisu protokołu zajęcia. W razie wniesienia zastrzeżeń komornik zamieszcza w protokole zajęcia wzmiankę o ich treści i wyznaczy biegłego.

§ 3. O sposobie i terminie wniesienia zastrzeżeń do oszacowania komornik poucza strony, dokonując zajęcia, a jeżeli zajęcia dokonano pod nieobecność strony – przy doręczeniu protokołu zajęcia.

§ 4. Jeżeli komornik uzna, że w celu oszacowania należy wezwać biegłego, albo jeżeli wierzyciel lub dłużnik wniósł zastrzeżenia, oszacowania wartości dokonuje komornik na podstawie opinii biegłego przy samym zajęciu, a gdyby to nie było możliwe, w terminie późniejszym. Jeżeli wartość zajętej ruchomości według oceny komornika przekracza dwadzieścia pięć tysięcy złotych, komornik wzywa do oszacowania biegłego.

§ 5. Jeżeli oszacowanie wartości zajętych ruchomości następuje po sporządzeniu protokołu zajęcia, komornik dokonuje go w drodze postanowienia.”;

23) w art. 855:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zajęte ruchomości komornik pozostawia pod dozorem osoby, u której je zajął. Jedynie z ważnych przyczyn komornik może, w każdym stanie postępowania, oddać zajęte ruchomości pod dozór innej osobie, nie wyłączając wierzyciela, choćby to było połączone z koniecznością ich przeniesienia. Osoby te pełnią obowiązki dozorczy. Komornik doręcza im protokół zajęcia. Dozorcą nie może być komornik ani osoba przez niego zatrudniona, ich małżonkowie, dzieci, rodzice i rodzeństwo. Komornik nie może nawet z ważnych przyczyn odebrać dozoru, jeżeli koszty przeniesienia lub przechowywania byłyby niewspółmiernie wysokie w stosunku do wartości rzeczy.”,

b) po § 1 dodaje się § 1¹–1⁴ w brzmieniu:

„§ 1¹. Odebranie dozoru następuje w drodze postanowienia, którego uzasadnienie powinno w szczególności zawierać wskazanie przyczyn odebrania dozoru.

§ 1². O odebraniu dozoru komornik niezwłocznie zawiadamia sąd właściwy ze względu na siedzibę kancelarii komornika, przesyłając odpis postanowienia, o którym mowa w § 1¹, oraz nośnik zawierający nagranie z czynności.

§ 1³. W razie uchylecia postanowienia, o którym mowa w § 1¹, sąd może obciążyć komornika kosztami związanymi z nieuzasadnionym odebraniem dozoru. W takim przypadku orzeczenie, o którym mowa w art. 858 § 2, wydaje sąd.

§ 1⁴. W przypadkach uzasadniających odjęcie dozoru, komornik może przejąć pod osobisty dozór drobne ruchomości należące do dłużnika. W takim przypadku art. 858 nie stosuje się. Zajęte przedmioty przechowywane są w kancelarii komornika. Na polecenie sądu albo zgodne wezwanie obu stron komornik zobowiązany jest wydać ruchomości uprawnionemu.”;

24) art. 864¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 864¹. Komornik może sprzedać ruchomości z wolnej ręki, jeżeli dłużnik wyraził na to zgodę i określił minimalną cenę zbycia. Sprzedaż może nastąpić, jeżeli żaden z wierzycieli prowadzących egzekucję nie sprzeciwił się jej w terminie tygodnia, a w przypadku ruchomości wymienionych w art. 864 § 2 – w terminie trzech dni, od daty zawiadomienia go przez komornika o zamiarze jej przeprowadzenia i minimalnej cenie zbycia określonej przez dłużnika.”;

25) w art. 867:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zajęte ruchomości, niesprzedane według przepisów poprzedzających, z wyłączeniem przypadku, o którym mowa w art. 866¹, sprzedaje się w drodze licytacji publicznej.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Obwieszczenie o licytacji komornik doręcza dłużnikowi najpóźniej na tydzień przed rozpoczęciem licytacji. W przypadkach określonych w art. 864 § 2 zawiadomienie to doręcza się dłużnikowi przed rozpoczęciem licytacji.”,

c) uchyla się § 4 i 5;

26) art. 879² otrzymuje brzmienie:

„Art. 879². § 1. Komornik dokonuje sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej na wniosek wierzyciela złożony po dokonaniu zajęcia. Jeżeli ruchomość została zajęta na zaspokojenie kilku wierzytelności dochodzonych w różnych postępowaniach, o trybie sprzedaży ruchomości decyduje wierzyciel, na którego wniosek nastąpiło pierwsze zajęcie.

§ 2. W razie złożenia wniosku komornik oddaje zajęte ruchomości, co do których zajęcie uprawomocniło się, pod dozór innej osobie niż dłużnik, chyba że dłużnik daje rękojmię należytego sprawowania dozoru bądź też dozór taki został już ustanowiony albo ruchomość została złożona do depozytu sądowego lub oddana na przechowanie właściwej instytucji. Przepisu art. 855 § 1² nie stosuje się. W przypadku odebrania dozoru, początek licytacji nie może przypadać wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia odebrania dozoru.”;

27) w art. 879⁶ § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Komornik wyznacza termin rozpoczęcia i zakończenia licytacji elektronicznej w taki sposób, aby czas jej trwania wynosił co najmniej siedem dni, a jej zakończenie przypadało w godzinach urzędowania sądu rejonowego, przy którym działa komornik. W przypadku ruchomości, o których mowa w art. 864 § 2, czas trwania licytacji wynosi co najmniej dwa dni.”;

28) w art. 913:

a) po § 1 dodaje się § 1¹ w brzmieniu:

„§ 1¹. Dłużnik składa wykaz, o którym mowa w § 1, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, o czym sąd poucza go przed odebraniem wykazu.”;

b) po § 2 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Komornik poucza wierzyciela występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o prawie i sposobie złożenia wniosku o wyjawienie majątku dłużnika, o którym mowa w § 1. Równocześnie z pouczeniem wierzyciela komornik poucza dłużnika występującego w sprawie bez adwokata, radcy prawnego, rzecznika patentowego lub radcy Prokuratorii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej o skutkach wyjawienia majątku, w szczególności o treści

art. 55 pkt 3 ustawy z dnia 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (Dz. U. z 2017 r. poz. 700).”;

29) w art. 916 dodaje się § 3 w brzmieniu:

„§ 3. Jeżeli dłużnikiem jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna, o której mowa w art. 64 § 1¹, środkom przymusu podlegają osoby uprawnione do jej reprezentowania.”;

30) art. 921¹ otrzymuje brzmienie:

„Art. 921¹. O wszczęciu i ukończeniu egzekucji komornik zawiadamia sąd właściwy ze względu na miejsce położenia nieruchomości.”;

31) w art. 945 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Komornik wzywa ponadto przez obwieszczenie publiczne w budynku sądowym, w lokalu wójta (burmistrza, prezydenta miasta) oraz na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej uczestników, o których nie ma wiadomości, oraz inne osoby, które roszczą sobie prawa do nieruchomości i przedmiotów razem z nią zajętych, aby przed ukończeniem opisu zgłosiły swoje prawa.”;

32) w art. 955 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Obwieszczenie o licytacji należy co najmniej dwa tygodnie przed jej terminem ogłosić publicznie na stronie internetowej oraz tablicy ogłoszeń sądu sprawującego nadzór nad egzekucją z nieruchomości, w lokalu organu gminy właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości oraz na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej.

§ 2. Na wniosek i koszt strony komornik może zarządzić ogłoszenie również w inny wskazany przez nią sposób, w szczególności w piśmie poczytnym w danej miejscowości.”;

33) art. 956 otrzymuje brzmienie:

„Art. 956. Jeżeli egzekucja dotyczy jednej lub kilku nieruchomości położonych w różnych okręgach sądowych, obwieszczenie ogłasza się publicznie we wszystkich właściwych sądach, a jeżeli obwieszczenie ma być także ogłoszone w prasie, ogłasza się je w pismach poczytnych w okręgach tych sądów.”;

34) w art. 972 dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. Przebieg licytacji sąd utrwała również za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk. Powyższe nie uchybia art. 809.”;

35) art. 987 otrzymuje brzmienie:

„Art. 987. Po zamknięciu przetargu sąd w osobie sędziego albo referendarz sądowy, pod którego nadzorem odbywa się licytacja, wydaje na posiedzeniu jawnym postanowienie co do przybicia na rzecz licytanta, który zaofiarował najwyższą cenę, po wysłuchaniu tak jego, jak i obecnych uczestników.”;

36) w art. 1003 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Na podstawie samego postanowienia o przysądzeniu własności wykreśla się wszystkie hipoteki obciążające nieruchomości, jeżeli w postanowieniu stwierdzono złożenie całej ceny nabycia na rachunek depozytowy Ministra Finansów.”;

37) art. 1019 otrzymuje brzmienie:

„Art. 1019. Obwieszczenie o licytacji należy przynajmniej na dwa tygodnie przed licytacją wywiesić w budynku sądowym oraz na stronie internetowej sądu, a także na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej, jak również przesłać terenowym organom administracji morskiej właściwym dla portu, w którym statek się znajduje, oraz dla portu macierzystego statku w celu wywieszenia w tych portach. Komornik może zamieścić obwieszczenie o licytacji także w piśmie poczytnym w danej miejscowości.”;

38) w art. 1027 § 1 i 2 otrzymują brzmienie:

„§ 1. Odpis planu podziału doręcza się dłużnikowi, osobom uczestniczącym w podziale oraz innym osobom, które zgłosiły swój udział, a ich należności nie zostały uwzględnione w podziale.

§ 2. Zarzuty przeciwko planowi podziału wnosi się do organu egzekucyjnego, który go sporządził, w terminie dwóch tygodni od dnia doręczenia tego planu.”;

39) w art. 1083 po § 3 dodaje się § 4–6 w brzmieniu:

„§ 4. Dłużnik może żądać zawieszenia postępowania egzekucyjnego co do świadczeń alimentacyjnych wymagalnych w przyszłości, jeżeli uści wszystkie świadczenia wymagalne i złoży na rachunek depozytowy Ministra Finansów sumę równą sumie świadczeń alimentacyjnych za sześć miesięcy, z równoczesnym umocowaniem komornika do podejmowania tej sumy. Komornik skorzysta z tego umocowania, gdy stwierdzi, że dłużnik popadł w zwłokę z uiszczeniem świadczeń wymagalnych, równocześnie z urzędu podejmując postępowanie.

§ 5. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego w przypadku, o którym mowa w § 4, nie wyłącza możliwości podejmowania przez komornika czynności mających na celu wykonanie w przyszłości tytułu wykonawczego, w tym zajęcia majątku dłużnika.

Sąd na wniosek dłużnika może, po wysłuchaniu stron, uchylić dokonane zajęcia. Na postanowienie sądu przysługuje zażalenie.

§ 6. Przepisy § 4 i 5 nie wyłączają zastosowania art. 883 § 2.”.

Art. 261. W ustawie z dnia 13 października 1995 r. o zasadach ewidencji i identyfikacji podatników i płatników (Dz. U. z 2017 r. poz. 869) w art. 15 w ust. 2 pkt 1c otrzymuje brzmienie:

„1c) komornikom sądowym i organom egzekucyjnym wymienionym w odrębnych przepisach – w związku z prowadzonym postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza;”.

Art. 262. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz. U. z 2017 r. poz. 220 i 791) w art. 28b pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„11) komornika sądowego – w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym w sprawie roszczeń wobec podmiotu będącego stroną umowy lub innej czynności prawnej objętej tajemnicą służbową albo w związku z wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza dotyczących spadku po takim podmiocie – w zakresie informacji dotyczących tego podmiotu;”.

Art. 263. W ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, 1948, 2138 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 244, 768 i 773) w art. 21 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Prokurator zawiadamia również o wszczęciu postępowania przeciw funkcjonariuszom publicznym. W odniesieniu do wszczęcia postępowania przeciw komornikom sądowym, asesorom komorniczym i aplikantom komorniczym prokurator zawiadamia Ministra Sprawiedliwości, prezesa właściwego sądu apelacyjnego oraz prezesa właściwego sądu rejonowego. Prokurator zawiadamia o wszczęciu postępowania przeciw innym osobom, o których mowa w § 1 – jeżeli wymaga tego ważny interes publiczny.”.

Art. 264. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2017 r. poz. 201, 648, 768 i 935) w art. 299 w § 3 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) komornikom sądowym w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu

spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza oraz administracyjnym organom egzekucyjnym w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym;”.

Art. 265. W ustawie z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 963, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 50 ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Dane zgromadzone na kontaktach, o których mowa w ust. 3, udostępnia się komornikom sądowym, w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzenia spisu inwentarza, odpłatnie, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.”.

Art. 266. W ustawie z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2016 r. poz. 2137, ze zm.¹¹⁾) po art. 57 dodaje się art. 57a i art. 57b w brzmieniu:

„Art. 57a. § 1. Komornik, który wbrew obowiązkowi, o którym mowa w art. 97 ust. 6 ustawy z dnia ... komornikach sądowych (Dz. U. poz.), nie przekazuje na rachunek właściwego urzędu skarbowego podlegających przekazaniu opłat egzekucyjnych albo przekazuje je w niewłaściwej wysokości,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych albo karze pozbawienia wolności, albo obu tym karom łącznie.

§ 2. Jeżeli kwota należności, o których mowa w § 1, jest małej wartości, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

§ 3. Jeżeli kwota należności, o których mowa w § 1, nie przekracza ustawowego progu, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1

podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.

Art. 57b. § 1. Komornik, który wbrew obowiązkowi nie składa właściwemu naczelnikowi urzędu skarbowego informacji, o której mowa w art. 97 ust. 9 ustawy z dnia ... komornikach sądowych, albo składa ją po terminie lub podaje w niej dane niezgodne ze stanem rzeczywistym,

podlega karze grzywny do 720 stawek dziennych.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1247, 1579, 1807, 1810, 1921, 1948, 2138, 2255 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 38, 60 i 777.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2138 oraz z 2017 r. poz. 88, 379, 528, 648 i 768. Tekst jednolity wymienionej ustawy nie obejmuje zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2016 r. poz. 2024.

§ 2. W wypadku mniejszej wagi, sprawca czynu zabronionego określonego w § 1 podlega karze grzywny za wykroczenie skarbowe.”.

Art. 267. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 719, 831, 904 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791) w art. 54 w ust. 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) komornika sądowego – w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza;”.

Art. 268. W ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, ze zm.¹²⁾) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 12:

a) w § 1a w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) egzekucyjny – do rozpoznawania spraw:

- a) o nadanie klauzuli wykonalności tytułom egzekucyjnym, o których mowa w art. 777 § 1 pkt 3–6 oraz w art. 781 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w tym również w przypadkach, o których mowa w art. 778¹, art. 787, art. 787¹, art. 788 i art. 789 tej ustawy, o ile nadanie klauzuli wykonalności nie należy do właściwości sądów gospodarczych,
- b) o nadanie klauzuli wykonalności tytułowi egzekucyjnemu, którym jest wydane w wydziale egzekucyjnym orzeczenie sądu albo referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu,
- c) ze skargi na czynności komornika wnoszone na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego oraz sprawy, w których przepisy te stosuje się odpowiednio,
- d) w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- e) o wyłączenie komornika,
- f) o ustanowienie kuratora w postępowaniu egzekucyjnym,

¹²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 2103 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 38, 60 i 803. Tekst jednolity wymienionej ustawy nie obejmuje zmian ogłoszonych w Dz. U. z 2016 r. poz. 1948.

- g) o wydanie zaświadczenia europejskiego tytułu egzekucyjnego dla tytułów egzekucyjnych, o których mowa w art. 795¹ § 2 Kodeksu postępowania cywilnego,
- h) w trybie art. 801¹ § 2, art. 807 § 1, art. 813, art. 820² i art. 821¹ Kodeksu postępowania cywilnego,
- i) w trybie art. 1153¹⁶ i art. 1153¹⁸ ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego,
- j) o których mowa w tytule II i III części trzeciej ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, w zakresie zastrzeżonym dla kompetencji sądu, z wyłączeniem spraw z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego oraz spraw o wyjawienie majątku,
- k) o zwolnienie od kosztów sądowych przed wszczęciem postępowania w sprawach, o których mowa w przepisach poprzedzających, oraz zwolnienie od kosztów komorniczych.”,

b) § 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Rozpoznawanie spraw z zakresu prawa pracy lub ubezpieczeń społecznych, spraw gospodarczych oraz innych spraw z zakresu prawa gospodarczego i cywilnego należących do sądu gospodarczego na podstawie odrębnych ustaw, spraw, o których mowa w § 1a pkt 5, lub prowadzenie ksiąg wieczystych, należących do właściwości sądu rejonowego, w którym nie utworzono wydziału do tych spraw, Minister Sprawiedliwości przekazuje innemu sądowi rejonowemu, w trybie określonym w art. 20.”;

2) w art. 19:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Minister Sprawiedliwości tworzy i znosi wydziały oraz wydziały i ośrodki zamiejscowe sądów w drodze zarządzenia, mając na względzie potrzebę zapewnienia racjonalnej organizacji sądownictwa, w szczególności przez dostosowanie liczby, rodzaju i wielkości wydziałów do obciążenia wpływem spraw, właściwą skalę etatyzacji, ekonomię postępowania sądowego oraz konieczność prawidłowego wykonywania czynności nadzorczych, w celu zagwarantowania realizacji prawa obywatela do rozpoznania jego sprawy w rozsądnym terminie; w zarządzeniu o utworzeniu wydziału oraz wydziału lub

ośrodka zamiejscowego należy określić jego siedzibę, obszar właściwości oraz zakres spraw przekazanych do rozpoznawania.”,

b) po § 1 dodaje się §1a w brzmieniu:

„§1a. Przy tworzeniu wydziałów egzekucyjnych uwzględnia się ponadto konieczność prawidłowego i sprawnego wykonywania nadzoru judykacyjnego nad komornikami sądowymi, mając na względzie w szczególności:

- 1) wpływ spraw, o których mowa w art. 12 § 1a pkt 5;
- 2) liczbę kancelarii komorniczych komorników sądowych, którzy podlegaliby nadzorowi judykacyjnemu utworzonego wydziału;
- 3) liczbę spraw prowadzonych przez komorników sądowych, którzy podlegaliby nadzorowi judykacyjnemu utworzonego wydziału.”;

3) w art. 20 w pkt 8 dodaje się przecinek i dodaje się pkt 9 w brzmieniu:

„9) może przekazać jednemu sądowi rejonowemu rozpoznanie spraw, o których mowa w art. 12 § 1a pkt 5, z właściwości lub części obszarów właściwości innych sądów rejonowych”;

4) w art. 27 dodaje się § 6 w brzmieniu:

„§ 6. Prezes sądu rejonowego może być odwołany także przez Ministra Sprawiedliwości w przypadku rażącego niewywiązywania się z obowiązków służbowych w zakresie nadzoru nad komornikami sądowymi działającymi przy tym sądzie. Przepisy § 2 i 3 stosuje się odpowiednio.”.

Art. 269. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1896, 1948 i 2260 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791) w art. 281 w ust. 1 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza, jeżeli są niezbędne w tym postępowaniu;”.

Art. 270. W ustawie z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1793, z późn. zm.¹³⁾) w art. 188 ust. 5a otrzymuje brzmienie:

„5a. Informacje i dane zgromadzone w Funduszu udostępnia się:

- 1) nieodpłatnie organom egzekucyjnym określonym w art. 19 i art. 20 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2016 r. poz. 599, 868, 1228, 1244 i 1579) – w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego;
- 2) odpłatnie komornikom sądowym – w zakresie niezbędnym do prowadzenia postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza.”.

Art. 271. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2016 r. poz. 1636, 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 724, 768 i 791) w art. 149 pkt 9 otrzymuje brzmienie:

- „9) komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem zabezpieczającym lub egzekucyjnym w sprawie roszczeń wobec podmiotu będącego stroną umowy lub innej czynności prawnej objętej tajemnicą zawodową albo w związku z wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza dotyczących spadku po takim podmiocie – w zakresie informacji dotyczących tego podmiotu;”.

Art. 272. W ustawie z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 1910, 1948 i 1997 oraz z 2017 r. poz. 60, 85, 245 i 768) w art. 9f w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

- „15) na żądanie komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza;”.

¹³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2016 r. poz. 1807, 1860, 1948, 2138, 2173 i 2250 oraz z 2017 r. poz. 60, 759, 777, 844 i 858.

Art. 273. W ustawie z dnia 9 kwietnia 2010 r. o udostępnianiu informacji gospodarczych i wymianie danych gospodarczych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1015 i 1188, z 2015 r. poz. 396, z 2016 r. poz. 1948 oraz z 2017 r. poz. 819 i 933) w art. 25 w ust. 1 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) komornicy sądowi – w związku z prowadzonymi przez nich postępowaniami egzekucyjnymi lub zabezpieczającymi albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza.”.

Art. 274. W ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017 r. poz. 657) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 46 w ust. 1 pkt 3 otrzymuje brzmienie:

„3) komornikom sądowym – wyłącznie w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza;”;

2) w art. 47:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 2, udostępnia się dane jednostkowe, na ich wniosek złożony w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. Dane te są przekazywane, w zależności od żądania wnioskodawcy, w formie pisemnej lub w formie dokumentu elektronicznego przy wykorzystaniu środków komunikacji elektronicznej, na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne.”,

b) po ust. 3 dodaje się ust. 3a w brzmieniu:

„3a. Organ, który otrzymał wniosek w formie, o której mowa w ust. 1, skierowany przez podmiot zobowiązany na podstawie art. 48 ust. 1 do korzystania z urządzeń teletransmisji danych, odmawia wszczęcia postępowania w drodze postanowienia.”;

3) w art. 48 dotychczasową treść oznacza się jako ust. 1 i dodaje się ust. 2 w brzmieniu:

„2. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1, udostępnia się dane na zasadach określonych w art. 47, jeżeli w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku wnioskowały

o udostępnienie danych z rejestru PESEL albo rejestru mieszkańców w liczbie nieprzekraczającej trzystu danych jednostkowych, o których mowa w art. 47 ust. 4.”;

4) w art. 49 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1, udostępnia się za pomocą urzędzeń teletransmisji danych, w drodze weryfikacji, dane zawarte w rejestrze PESEL. Warunkiem udostępniania danych w tym trybie jest złożenie jednorazowego wniosku, spełnienie łącznie wymagań określonych w art. 48 ust. 1 oraz uzyskanie zgody wydanej na podstawie art. 51 ust. 2 pkt 1.”;

5) w art. 51:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W sprawach o udostępnianie danych za pomocą urzędzeń teletransmisji danych, o których mowa w art. 48 ust. 1, właściwy organ w drodze decyzji administracyjnej:

- 1) wyraża zgodę na udostępnianie danych za pomocą urzędzeń teletransmisji danych, po spełnieniu warunków określonych w art. 48 ust. 1;
- 2) odmawia wyrażenia zgody na udostępnianie danych za pomocą urzędzeń teletransmisji danych albo cofa zgodę na ich udostępnianie za pomocą urzędzeń teletransmisji danych, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone w art. 48 ust. 1.”,

b) w ust. 2 pkt 1 i 2 otrzymują brzmienie:

- „1) wyraża zgodę na udostępnianie danych w drodze weryfikacji, po spełnieniu warunków określonych w art. 46 ust. 2 pkt 1 oraz art. 48 ust. 1;
- 2) odmawia wyrażenia zgody na udostępnianie danych w drodze weryfikacji danych albo cofa zgodę na ich udostępnianie w drodze weryfikacji, jeżeli nie zostały spełnione warunki określone w art. 46 ust. 2 pkt 1 lub art. 48 ust. 1.”;

6) w art. 52:

a) pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wzór uproszczonego wniosku o udostępnianie danych z rejestru mieszkańców oraz rejestru PESEL, o którym mowa w art. 48 ust. 1,”,

b) część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– uwzględniając konieczność wykazania przez podmioty, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1, interesu prawnego w uzyskaniu danych oraz wymagania,

o których mowa w art. 48 ust. 1, a także konieczność opracowania wzorów wniosku, o którym mowa w pkt 1, w formie graficznej i elektronicznej.”;

7) w art. 57:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Minister właściwy do spraw informatyzacji może przeprowadzać kontrolę podmiotów, które korzystają z dostępu do danych za pomocą udostępniania danych w drodze weryfikacji, w zakresie spełniania przez te podmioty warunków, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1 lub art. 48 ust. 1.”,

b) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Podmiot kontrolowany w zakresie spełnienia warunków, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1 lub art. 48 ust. 1, jest obowiązany udostępnić dokumenty i urządzenia, o których mowa w ust. 4, oraz zapewnić warunki i środki niezbędne do przeprowadzenia kontroli, w tym swobodny dostęp do pomieszczeń.”;

8) w art. 58 część wspólna otrzymuje brzmienie:

„– biorąc pod uwagę wymagania, o których mowa w art. 46 ust. 2 pkt 1 i art. 48 ust. 1.”.

Art. 275. W ustawie z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz. U. z 2016 r. poz. 1990, 1948 i 2066 oraz z 2017 r. poz. 60 i 858) w art. 450 w ust. 2 pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) komornikom sądowym – w zakresie niezbędnym do prowadzenia przez nich postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego albo wykonywania postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzania spisu inwentarza;”.

Art. 276. W ustawie z dnia 11 września 2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej (Dz. U. poz. 1844, z 2016 r. poz. 615 i 1948 oraz z 2017 r. poz. 768) w art. 35 w ust. 2 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) komornika sądowego, w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym lub zabezpieczającym albo wykonywaniem postanowienia o zabezpieczeniu spadku lub sporządzaniem spisu inwentarza;”.

Rozdział 13

Przepisy przejściowe

Art. 277. 1. Komornicy powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się z dniem jej wejścia w życie komornikami w rozumieniu niniejszej ustawy w dotychczasowych siedzibach.

2. Asesorzy komorniczy powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy stają się z dniem jej wejścia w życie asesorami komorniczymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

3. Osoby będące aplikantami komorniczymi w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stają się z tym dniem aplikantami komorniczymi w rozumieniu niniejszej ustawy.

Art. 278. Powołanie na stanowisko komornika osób, które w dniu wejścia w życie ustawy ukończyły 65 lat, wygasa z upływem 2 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy, nie później jednak niż z dniem ukończenia 70. roku życia.

Art. 279. 1. Krajowa Rada Komornicza zakończy prowadzenie działalności gospodarczej w terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Komornicy dostosują się do zakazów, o których mowa w art. 33 ust. 2 i 4 oraz art. 34 ust. 1 i 2, w terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy. Przepis stosuje się odpowiednio do asesorów komornicznych.

3. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy komornicy dostosują urządzenia informatyczne kancelarii w sposób umożliwiający należyte wywiązywanie się z obowiązku, o którym mowa w art. 761 § 2² ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

4. W terminie roku od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy Krajowa Rada Komornicza oraz izby komornicze dokonają zbycia posiadanych akcji lub udziałów w spółkach prawa handlowego w zakresie, w jakim liczba posiadanych akcji lub odsetek udziałów przekraczają limit, o którym mowa w art. 197 ust. 3.

Art. 280. 1. Prezesi sądów apelacyjnych oraz rady izb komorniczych prześlą prezesom sądów rejonowych informacje dotyczące dodatkowego zatrudnienia i innych zajęć podejmowanych przez komorników w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. W terminie miesiąca od otrzymania informacji, o których mowa w ust. 1, prezes właściwego sądu rejonowego w stosunku do komornika wyda decyzję o sprzeciwie wobec zamiaru podjęcia lub podjęciu zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w szkole wyższej, jeżeli uzna, że będzie ono przeszkadzało w pełnieniu obowiązków komornika, oraz wobec podejmowania lub kontynuowania innego zajęcia, które przeszkadza w pełnieniu obowiązków komornika, osłabia zaufanie do jego bezstronności lub przynosi ujmę godności zawodu komornika.

Art. 281. Zastępstwo komornika ustanowione na dotychczasowych zasadach zachowuje ważność w terminie 6 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 282. 1. Komornicy i asesory komorniczy niespełniający wymogu, o którym mowa w art. 11 ust. 1 pkt 6, są obowiązani, w terminie 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ukończyć wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskać tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mają obowiązek, najpóźniej z upływem wskazanego w tym przepisie terminu, poinformować Ministra Sprawiedliwości, czy spełniły wymóg uzupełnienia wykształcenia, a jeżeli tak, dołączyć dokumenty potwierdzające tę okoliczność.

3. Powołanie na stanowisko komornika osób, które w terminie określonym w ust. 1, nie ukończą studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i nie uzyskają tytułu magistra prawa lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, wygasa z dniem upływu terminu, o którym mowa w ust. 1. Przepis art. 19 ust. 8 stosuje się.

4. Przepis ust. 3 stosuje się odpowiednio do asesorów komorniczych.

Art. 283. 1. Przepisów art. 149–151 nie stosuje się do opłat egzekucyjnych prawomocnie ustalonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Opłaty, o których mowa w ust. 1, przypadają komornikowi, zastępcy komornika, komornikowi odwołanemu, komornikowi, którego powołanie na stanowisko komornika wygasło z mocy prawa, albo spadkobiercom zmarłego komornika zgodnie z dotychczasowymi przepisami.

Art. 284. Postępowania w sprawie likwidacji kancelarii wszczęte i niezakończone do dnia wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 285. Przepis art. 63 stosuje się również do umów o pracę na czas określony, trwających w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1220).

Art. 286. Aplikacja komornicza rozpoczęta i niezakończona przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odbywa się na dotychczasowych zasadach.

Art. 287. 1. Upoważnienia udzielone aplikantom na podstawie dotychczasowych przepisów tracą moc z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Zlecenia udzielone asesorum na podstawie dotychczasowych przepisów pozostają w mocy w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy w zakresie, w jakim nie są sprzeczne z przepisami art. 138 i art. 139.

3. Czynności egzekucyjne dokonane zgodnie z dotychczasowymi przepisami przez asesorum lub aplikantów pozostają w mocy.

Art. 288. 1. W 2018 r. egzamin komorniczy odbywa się na dotychczasowych zasadach. Komisje do spraw przeprowadzenia egzaminu konkursowego i komorniczego oraz zespół do przygotowania pytań testowych i zadań na egzamin konkursowy i komorniczy powołane w 2016 r. na podstawie przepisów dotychczasowych są właściwe w sprawach egzaminu konkursowego i komorniczego w 2018 r.

2. Komisja egzaminacyjna II stopnia przy Ministrze Sprawiedliwości do spraw odwołań od wyniku egzaminu komorniczego, powołana w 2016 r. na podstawie dotychczasowych przepisów na 2-letnią kadencję, pozostaje właściwa do rozpoznania odwołań od wyniku egzaminu komorniczego do czasu powołania komisji odwoławczej na podstawie przepisów niniejszej ustawy, nie dłużej jednak niż przez 6 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Art. 289. Postępowania administracyjne wszczęte na podstawie ustawy uchylanej w art. 302 i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów.

Art. 290. Postępowania dyscyplinarne wszczęte i niezakończone przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy są prowadzone na podstawie dotychczasowych przepisów, do czasu zakończenia spraw przed komisją dyscyplinarną.

Art. 291. 1. Rzecznik dyscyplinarny i jego zastępcy, powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, pełnią funkcje do czasu zakończenia kadencji.

2. Członkowie komisji dyscyplinarnej powołani przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią funkcję do czasu zakończenia kadencji, o ile spełniają wymagania, o których mowa w art. 229 ust. 2 i 3. W przypadku gdy nie spełniają oni wymagań, o których mowa w art. 229 ust. 2 i 3, ich kadencja wygasa z dniem wejścia w życie ustawy, przy czym pełnią oni swoje funkcje do zakończenia prowadzonego przez nich postępowania dyscyplinarnego, chyba że zachodzi konieczność prowadzenia postępowania dyscyplinarnego od początku.

Art. 292. Komornicy wizytatorzy wyznaczeni przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy pełnią funkcje do czasu zakończenia kadencji, o ile spełniają wymagania określone

w art. 192. W przypadku gdy nie spełniają oni wymagań określonych w art. 192, ich kadencja wygasa z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 293. Władze i organy samorządu komorniczego wybrane zgodnie z dotychczasowymi przepisami pełnią funkcje przez rok, licząc od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 294. W stosunku do osób pełniących w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy funkcję asesora komorniczego przepisu art. 144 ust. 1 pkt 5 nie stosuje się.

Art. 295. Do dnia 31 grudnia 2020 r. dokumentacja, o której mowa w art. 155 i art. 156, może być również tworzona, przetwarzana, przechowywana i udostępniana w postaci dotychczasowej.

Art. 296. Komornicy mogą przez rok od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy używać pieczęci spełniającej wymagania określone w dotychczasowych przepisach.

Art. 297. W przypadku przekazania jednemu sądowi rejonowemu rozpoznawania spraw egzekucyjnych z właściwości lub części obszarów właściwości innych sądów rejonowych, wszczęte i niezakończone postępowania toczące się przed sądem rejonowym, w którym nie utworzono wydziału egzekucyjnego, a które należałyby do właściwości wydziałów egzekucyjnych:

- 1) są nadal prowadzone przez właściwy dotąd sąd rejonowy, o ile dotyczą spraw, o których mowa w art. 12 § 1a pkt 5 lit. a–e ustawy zmienianej w art. 268, oraz spraw w przedmiocie nadzoru nad egzekucją z nieruchomości, o ile w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy został już wyznaczony termin licytacji nieruchomości przypadający po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy albo zamknięcie przetargu nastąpiło przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy;
- 2) zostaną przekazane do właściwych sądów, o ile dotyczą pozostałych, niewymienionych w pkt 1, spraw, które należą do właściwości wydziałów egzekucyjnych.

Art. 298. 1. Przepisy ustawy zmienianej w art. 260, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do postępowań wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

2. Przepisy działu I tytułu II części trzeciej ustawy zmienianej w art. 260, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do egzekucji z ruchomości wszczętej po wejściu w życie niniejszej ustawy.

3. Przepis art. 761 ustawy zmienianej w art. 260, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się również do postępowań w przedmiocie zabezpieczenia spadku i sporządzenia spisu inwentarza, w tym postępowań mających na celu wykonanie postanowienia o zabezpieczeniu spadku i sporządzeniu spisu inwentarza, wszczętych przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 marca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 539).

4. Do skarg na czynności komornika składanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy stosuje się art. 767 § 5 ustawy zmienianej w art. 260, z tym że skargi na czynność komornika dotyczące postępowań egzekucyjnych wszczętych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy komornik, w przypadku braku podstaw do ich uwzględnienia, przekazuje sądowi właściwemu zgodnie z przepisami dotychczasowymi.

5. Nie podlegają wykonaniu postanowienia o zastosowaniu aresztu wydane na podstawie art. 801¹ § 2 ustawy zmienianej w art. 260 w brzmieniu dotychczasowym.

6. Przepis art. 1003 § 2 ustawy zmienianej w art. 260, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, stosuje się do postanowień o przysądzeniu własności wydanych po dniu wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 299. 1. W terminie 18 miesięcy od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy komornicy złożą we właściwych sądach rejonowych wnioski o wykreślenie w księdze wieczystej wpisu o wszczęciu egzekucji lub o usunięcie wniosku o wszczęcie egzekucji ze zbioru dokumentów również w zakończonych postępowaniach, w których ze względu na datę wszczęcia postępowania nie stosuje się art. 924 § 2 ustawy zmienianej w art. 260. Obowiązek poprawienia lub uzupełnienia wniosku spoczywa na komorniku.

2. Czynności, o których mowa w ust. 1, komornicy podejmują z urzędu w sprawach, w których egzekucję z nieruchomości zakończono nie wcześniej niż 6 lat przed wejściem w życie niniejszej ustawy. W pozostałych sprawach komornicy podejmują czynności na wniosek dłużnika albo wierzyciela wszczynającego egzekucję z tej samej nieruchomości.

3. W terminie do 15. dnia miesiąca następującego po upływie każdego półrocza komornicy przekazują właściwym prezesom sądów rejonowych sprawozdania półroczne z wykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

Art. 300. 1. Do postępowań, o których mowa w przepisach ustawy zmienianej w art. 274, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy, stosuje się przepisy dotychczasowe.

2. Podmiotom, o których mowa w art. 46 ust. 1 ustawy zmienianej w art. 274, którym do dnia wejścia w życie art. 48 ust. 2 ustawy zmienianej w art. 274, w brzmieniu nadanym niniejszą ustawą, nie wydano decyzji o wyrażeniu zgody na udostępnianie danych za pomocą urządzeń teletransmisji danych, udostępnia się dane jednostkowe w sposób określony w art. 47 ustawy zmienianej w art. 274, w brzmieniu dotychczasowym, nie dłużej jednak niż przez 4 miesiące od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy.

Art. 301. Dotychczasowe przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 17a ust. 3, art. 17b ust. 2, art. 17c ust. 2, art. 24 ust. 2, art. 29b ust. 13, art. 29l ust. 3, art. 31i, art. 37b ust. 4, art. 66 ust. 3 i art. 69 ustawy uchylanej w art. 302, zachowują moc do dnia wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie art. 29 ust. 4, art. 37 ust. 4, art. 75 ust. 2, art. 86, art. 94 ust. 5, art. 102, art. 105 ust. 2, art. 106, art. 122, art. 127, art. 160 ust. 2, art. 162 ust. 5, art. 185 ust. 3, art. 188 i art. 203 ust. 2 niniejszej ustawy, jednak nie dłużej niż przez 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie.

Rozdział 14

Przepisy końcowe

Art. 302. Traci moc ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1138, 1358 i 2261 oraz z 2017 r. poz. 85).

Art. 303. Ustawa wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem art. 260 pkt 11, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

UZASADNIENIE

Projektowana ustawa o komornikach sądowych ma zastąpić obecnie obowiązującą ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1138, późn. zm.), w zakresie ustroju i zasad wykonywania zawodu komornika sądowego. Problematyka opłat i kosztów działalności komornika sądowego będzie bowiem przedmiotem odrębnej regulacji.

Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji (dalej u.k.s.e.) była wielokrotnie nowelizowana (ponad czterdzieści razy, w tym pięciokrotnie w sposób kompleksowy). Wspomniane nowelizacje dotyczyły w szczególności: odejścia od urzędniczego statusu komornika sądowego i zbliżenia tego zawodu do wolnych zawodów prawniczych, przy jednoczesnym zachowaniu pozycji komornika jako funkcjonariusza publicznego, zmiany zasad nadzoru administracyjnego nad działalnością komorników, przemodelowania zasad powoływania komorników, zmiany zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników oraz nadania nowego znaczenia pojęciu rewiru komorniczego, tworząc stan, w którym w jednym rewirze może działać wielu komorników.

Konsekwencją powyższych nowelizacji jest naruszenie wewnętrznej spójności ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz jej przejrzystości. Konieczne było zatem opracowanie nowej regulacji dotyczącej powyższych zagadnień.

Ponadto za opracowaniem nowej ustawy przemawia potrzeba wprowadzenia rozwiązań przywracających zaufanie do zawodu komornika sądowego jako funkcjonariusza publicznego oraz zwiększających nadzór nad komornikami.

Projekt ustawy składa się z 14 rozdziałów.

Rozdział 1 zawiera przepisy ogólne projektowanej ustawy. Określono w nim zakres przedmiotowy ustawy oraz podstawowe instytucje prawne związane z ustrojem i zasadami wykonywania zawodu komornika sądowego. Komornik dalej pozostanie funkcjonariuszem publicznym, korzystającym ze szczególnej ochrony prawnokarnej i poddanym zasadom odpowiedzialności prawnokarnej właściwym dla funkcjonariuszy publicznych. Utrzymana zostanie zasada wyłączności komorników sądowych jako jedynych (obok sądów) organów egzekucyjnych wykonujących orzeczenia wydane w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Jednoznacznie zostało wskazane, że w zakresie wykonywania czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym komornicy

wykonyują władzę publiczną i są jej organem. Dodatkowo podkreślono zasadę, że doręczanie przez komornika korespondencji odbywać się będzie wyłącznie na zlecenie organów procesowych. Uregulowano również zakres i sposób sporządzania protokołu stanu faktycznego.

W zakresie nadzoru administracyjnego pozostawiono zasadę, że komornik nadal pozostaje funkcjonariuszem publicznym działającym przy określonym sądzie rejonowym, przy czym podkreślono rolę prezesa sądu rejonowego, jako najważniejszego i podstawowego ogniwa nadzoru administracyjnego (nadzór odpowiedzialny). W związku z powyższym prezes sądu rejonowego został wyposażony w dodatkowe szerokie kompetencje nadzorcze, które szczegółowo zostały omówione w rozdziale 9 projektu ustawy. Niezależnie od powyższego w rozdziale tym zawarto także przepisy o dodatkowych kompetencjach sądu jako organu nadzoru judykacyjnego, które służą poprawie komunikacji między sądem a prezesem sądu, przy którym działa komornik z jednej strony, z drugiej zaś pozwalają na skuteczniejsze egzekwowanie wytycznych sądów wobec komorników.

Należy przy tym wskazać, że zwiększenie nadzoru publicznego nad wykonywaniem zawodu komornika nie prowadzi do naruszenia art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, zgodnie z którym, w drodze ustawy, można tworzyć samorządy zawodowe, reprezentujące osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Trzeba zauważyć, że powołany przepis przewiduje możliwość tworzenia w drodze ustawy samorządów zawodowych, reprezentujących osoby wykonujące zawody zaufania publicznego i sprawujących pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony. Zgodnie z nim to od decyzji ustawodawcy zależy nadanie, w drodze ustawy, danemu zawodowi statusu zawodu zaufania publicznego i wykreowanie samorządu tego zawodu. Tak więc to ustawodawca określa poszczególne, odrębne zawody zaufania publicznego oraz określa szczegółowe zasady ich wykonywania. Należy przy tym zaznaczyć, że Konstytucja RP, ustanawiając w art. 17 ust. 1 zasadę, iż w ramach zawodów zaufania publicznego można tworzyć samorządy zawodowe sprawujące pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów, nie definiuje czym jest „zawód zaufania publicznego”. Niewątpliwie prawodawca odwołał się tu do dotychczas funkcjonującej tradycji prawnej wychodząc z założenia, że kwestia ta jest dostatecznie jasna. W doktrynie

wskazuje się przy tym, że ważną cechą przesądzającą o tym, że mamy do czynienia z zawodem zaufania publicznego jest okoliczność, że przedstawiciele danego zawodu zajmują się świadczeniem usług w sytuacji zagrożenia dóbr traktowanych jako dobra społeczne. Tymczasem komornik nie świadczy żadnych usług wobec stron postępowania egzekucyjnego lub zabezpieczającego, lecz wykonuje władzę publiczną – państwowe imperium w zakresie przymusowego wykonywania orzeczeń. Odróżnia go to całkowicie od innych przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych, którzy realizują swoje zadania – co do zasady – w ramach mniej lub bardziej ograniczonej swobody kontraktowej i tylko wyjątkowo zmuszeni są świadczyć swoje usługi w warunkach przymusu (np. wyznaczeni przez sąd na obrońcę z urzędu i za urzędową stawkę). Komornik z zasady ma obowiązek prowadzić każdą sprawę, o ile jest do jej prowadzenia właściwy, a wnioskodawca przedłoży mu stosowny dokument umożliwiający wszczęcie postępowania (w większości przypadków dokumentem tym jest tytuł wykonawczy). Prowadzenie postępowania egzekucyjnego nie jest zatem w większym stopniu świadczeniem usług niż rozpatrzenie sprawy administracyjnej (np. o wydanie stosownego zezwolenia). Powyższe prowadzi do uznania, że komornik nie jest zawodem zaufania publicznego w rozumieniu art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, choć posiada pewne cechy właściwe tym zawodom. Stanowisku temu dano wyraz w projekcie ustawy.

Niezależnie od powyższego trzeba zaznaczyć, że na gruncie omawianego przepisu ustawy zasadniczej jego redakcja sugeruje, iż podstawowym celem ustrojodawcy było z jednej strony zastrzeżenie dla aktów ustanawiających samorząd zawodowy formy ustawy, z drugiej zaś wyraźne wskazanie na dopuszczalność powoływania takich twórców ustrojowych – zważywszy, że docelowo mogą być im przyznawane uprawnienia władcze, z natury zastrzeżone dla władzy publicznej. Gdyby celem ustrojodawcy było ustanowienie zasady, że każdy zawód zaufania publicznego obligatoryjnie powinien posiadać samorząd zawodowy, to w Konstytucji zawarto by zapewne zapis „w celu sprawowania pieczy nad należyтым wykonywaniem zawodów zaufania publicznego tworzy się samorzady zawodowe”. Można zasadnie domniemywać, że w ślad za tym poszłoby jednoczesne zdefiniowanie, jakie są minimalne warunki uznania danego zawodu za „zawód zaufania publicznego” (nałożenie określonego obowiązku *ex definitione* implikuje konieczność jednoznacznego określenia warunków jego obowiązywania). Stąd też samorzady

zawodowe nie posiadają pierwotnych (przyrodzonych) uprawnień, lecz wykonują *imperium* państwowe w zakresie przekazanym im ustawą szczegółową, kreującą dany samorząd. Przyznanie ustawodawcy w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP prawa do wyodrębnienia w drodze ustawy poszczególnych zawodów zaufania publicznego, pozostawia mu daleko idącą możliwość określenia warunków wykonywania tego zawodu oraz zakresu uprawnień przysługujących samorządom zawodowym reprezentującym te zawody. Utworzenie samorządu zawodowego prowadzi bowiem do przekazania w określonym zakresie wykonywania funkcji państwa temu samorządowi, co nie oznacza jednak nieodwracalnego wyzbycia się przez państwo przysługujących mu prerogatyw w zakresie danej materii.

Trybunał Konstytucyjny, podzielając wskazany pogląd, podkreślił w wyroku z dnia 1 grudnia 2009 r., sygn. akt K 4/08, że wypełnianie przez samorząd zawodowy funkcji, o których mowa w art. 17 ust. 1 Konstytucji RP, nie może być pozostawione nieskrępowanemu prawem uznaniu korporacji samorządowych i ich organów. Wolność wykonywania zawodu zaufania publicznego nie może mieć bowiem charakteru absolutnego i musi być poddana reglamentacji prawnej, w szczególności, gdy chodzi o uzyskanie prawa do wykonywania tego zawodu, wyznaczanie sposobów i ram jego sprawowania, a także określenie powinności wobec państwa, czy samorządu zawodowego. W ocenie Trybunału konstytucyjna gwarancja „wolności wykonywania zawodu” nie tylko nie kłóci się z regulowaniem przez państwo wielu kwestii związanych tak z samym wykonywaniem zawodu, jak i ze statusem osób zawód ten wykonujących, lecz wręcz zakłada potrzebę istnienia tego typu regulacji, zwłaszcza gdy chodzi o zawód zaufania publicznego. Z kolei w wyroku z dnia 30 listopada 2011 r., o sygn. K 1/10, Trybunał Konstytucyjny przyjął, że z uwagi na to, iż dbałość o należyte wykonywanie zawodu zaufania publicznego jest pierwotnie zadaniem państwa, które może zostać przekazane na zasadzie decentralizacji samorządowi zawodowemu, ustawodawca ma pewną swobodę co do zakresu pieczy powierzanej samorządowi. Zakres ten może być więc ograniczony, jeżeli tylko ustawodawca zdecydował się na przyjęcie takiego właśnie modelu, jednocześnie zapewniając w interesie publicznym inne adekwatne środki zagwarantowania należytego poziomu usług świadczonych przez członków korporacji zawodowej (zob. też uzasadnienie wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 25 lipca 2012 r., sygn. K 14/10).

Tym samym, aby udzielić odpowiedzi na pytanie, jak daleko mają sięgać kompetencje samorządu zawodowego, nawet jeśli uznamy go za samorząd zrzeszający osoby wykonujące zawód zaufania publicznego, należy odpowiedzieć na pytanie, jaka jest specyfika wykonywania danego zawodu i jak dalece działalność jego przedstawicieli oddziałuje na społeczeństwo. Nawet w razie przyjęcia, że w aktualnym stanie prawnym, komornik sądowy może być uznany za zawód zaufania publicznego, należy zauważyć, że jego działalność polega przede wszystkim na wykonywaniu w stosunku do obywateli władzy publicznej w oparciu o udzielone mu w związku z powołaniem na to stanowisko *imperium*. Komornik, wykonując swoje obowiązki, w sposób oczywisty wchodzi niezwykle daleko w podstawowe konstytucyjnie chronione prawa i wolności, w tym w prawo do prywatności, miru domowego, prawo własności, zaś same uciążliwości związane z egzekucją skutkują zazwyczaj pogorszeniem warunków bytowych jednostki lub mogą spowodować utratę jej płynności finansowej. Mając powyższe na uwadze, jak również fakt, że swoją władzę komornik czerpie wyłącznie od państwa, w interesie publicznym leży, aby to właśnie państwo miało pełną kontrolę nad tym, komu władzę powierza, aby miało pełen wgląd w czynności komornika – funkcjonariusza publicznego i posiadało możliwość szybkiego usuwania stwierdzonych nieprawidłowości, jak też możliwość pozbawiania urzędu osób go niegodnych, albowiem dalsze wykonywanie przez te osoby obowiązków mogłoby spowodować niepowetowane szkody. Powyższe automatycznie implikuje to, że w interesie społecznym jest, aby uprawnień tych nie powierzać korporacji zawodowej – zważywszy, że komornicy czerpią swoją władzę nie od korporacji, lecz od państwa właśnie, i to nie w interesie i imieniu korporacji, lecz państwa ją sprawują. Sytuacja zawodowa komorników jest więc zasadniczo odmienna od sytuacji radców prawnych czy adwokatów, którzy realizują swoje uprawnienia przede wszystkim w oparciu o posiadane kompetencje, w tym wiedzę i doświadczenie, lecz nie czerpią samej możliwości wykonywania swojego zawodu od państwa, albowiem nie wiąże się on ze sprawowaniem *imperium* w zakresie przymusowego wykonywania wyroków wydawanych w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej.

Należy też dodać, że proponowane w projekcie zwiększenie nadzoru nad komornikami pozostaje w zgodzie z zasadą proporcjonalności (art. 31 ust. 3 Konstytucji RP), ponieważ następuje ono w drodze ustawy i jest podyktowane ochroną praw zarówno wierzycieli jak i dłużników, z uwzględnieniem interesu publicznego.

Ponadto projektodawca kładzie nacisk na osobiste wykonywanie czynności przez komornika, co wynika m.in. z projektowanego art. 3 ust. 2, zgodnie z którym czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym, jak również inne ustawowe zadania, komornik wykonuje osobiście. Tylko komornik, nie zaś zatrudniony przez niego asesor, aplikant czy inny pracownik, jest funkcjonariuszem publicznym. Zasada osobistego wykonywania czynności przez komornika (i nielicznych od niej, wymuszonych koniecznością wyjątków) znajduje rozwinięcie w szczegółowych przepisach ustawy, dotyczących zwłaszcza asesorów komorniczych, przy uwzględnieniu zasady, że asesura służy praktycznemu przygotowaniu do samodzielnego wykonywania zawodu komornika. Jednocześnie w sposób stanowczy odstąpiono od dotychczas obowiązującej regulacji pozwalającej na podejmowanie niektórych czynności egzekucyjnych upoważnionym aplikantom komorniczym.

Inne istotne rozwiązania, co do zasad używania pieczęci przez komornika, zawiera art. 6 projektu. W przepisie tym proponuje się, że komornik będzie używał okrągłej pieczęci urzędowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, wskazującej w otoku pełnioną funkcję, sąd rejonowy, przy którym działa, siedzibę kancelarii oraz oznaczony cyfrą rzymską jej numer porządkowy. W ten sposób rozwiązany zostanie problem posługiwania się przez zastępców komorników pieczęciami zastępowanych komorników, którzy zostali zawieszni w swoich czynnościach. Komornik używać będzie również pieczęci imiennej. Obowiązek używania pieczęci nie dotyczy pism w postaci elektronicznej. Z kolei zastępca komornika używać będzie pieczęci urzędowej zastępowanego komornika oraz własnej pieczęci imiennej, z zaznaczeniem, że działa w zastępstwie.

W projektowanym art. 7 ust. 2, celem rozstrzygnięcia dotychczasowych wątpliwości interpretacyjnych (kancelaria komornicza jest zbliżona do swoistego urzędu obsługującego komornika), wprowadzono ustawową definicję kancelarii komorniczej, zaś w ust. 1 tego artykułu położono nacisk na indywidualny charakter prowadzonej działalności. Wskazane zasady znajdują szersze rozwinięcie w rozdziale 7.

W zakresie właściwości miejscowej komorników projekt ustawy zasadniczo podtrzymuje rozwiązania przyjęte w dotychczas obowiązującej regulacji, przy czym, z uwagi na indywidualny charakter prowadzonej działalności oraz konieczność osobistego podejmowania czynności, wprowadzono dalsze ograniczenia możliwości

przyjmowania spraw spoza rewiru. Z jednej strony bowiem przyjęto w art. 10 ust. 1 projektu, że komornik może przyjmować sprawy jedynie z obszaru apelacji, na terenie której działa (a nie jak dotychczas z obszaru całego kraju), z drugiej zaś strony w ust. 4 tego artykułu nastąpiło dalsze ograniczenie liczbowego przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela. Jest to konsekwencją dalszego ograniczania zjawiska tzw. „hurtowni komorniczych” i preferowania kancelarii małych i średnich, jako cechujących się najwyższą sprawnością i skutecznością w zakresie prowadzonych egzekucji. Przepis powyższy harmonizuje zarazem przepisy o funkcjonowaniu kancelarii komorniczych z regulacjami dotyczącymi sądownictwa powszechnego w zakresie kryterium liczby spraw. Skoro w art. 10 § 1a–1d ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych wprowadzono zasadę, że kryterium istnienia sądu rejonowego powinien stanowić wpływ spraw w liczbie przynajmniej 5000, to wydaje się, że tożsama liczba spraw, jako maksymalna, uwzględniająca bardzo dobrą organizację pracy kancelarii komorniczej i wyróżniające efekty jej pracy (w rozumieniu art. 10 ust. 3 i 4 projektu), powinna być przyjęta jako górny limit przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela. W przeciwnym razie brak wskazanych ograniczeń lub dopuszczenie znacznie wyższego limitu spraw przyjmowanych przez komornika utrwaliłoby stan, w którym rozmiary funkcjonujących w rewirze kancelarii komorniczych znacznie przewyższały rozmiary sądu, przy którym działają, co w praktyce może uniemożliwiać efektywne sprawowanie kontroli nad takim komornikiem przez prezesa sądu. Dodatkowo w art. 10 ust. 5 i 6 doprecyzowano zasady, na jakich ma się odbywać ustalanie warunków dopuszczalności przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela, albowiem dotychczasowe przepisy w tym zakresie rodziły pewne rozbieżności interpretacyjne w doktrynie i praktyce.

W rozdziale 2 zostały uregulowane kwestie związane z powoływaniem i odwoływaniem komorników.

W projektowanym art. 11 ust. 1 przewiduje się, że na stanowisko komornika będzie mogła zostać powołana osoba, która:

- 1) posiada obywatelstwo polskie;
- 2) ma pełną zdolność do czynności prawnych;
- 3) jest nieskazitelnego charakteru;
- 4) nie była karana za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe;
- 5) nie jest podejrzana o przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub przestępstwo skarbowe;

- 6) ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej;
- 7) jest zdolna, ze względu na stan zdrowia, do pełnienia obowiązków komornika;
- 8) odbyła aplikację komorniczą;
- 9) złożyła egzamin komorniczy;
- 10) pracowała w charakterze asesora komorniczego co najmniej 2 lata;
- 11) ukończyła 28 lat.

W art. 11 ust. 1 pkt 3 wprowadzono przesłankę „nieskazitelnego charakteru” jako miernik obiektywny wobec kandydata na komornika. Nieskazitelny charakter to całokształt cech indywidualnych, zdarzeń i okoliczności składających się na wizerunek osoby pełniącej obowiązki funkcjonariusza publicznego. Zmiana polega na tym, że wprowadzana cecha odnosi się do rzeczywistych właściwości danego kandydata, podczas gdy „nieposzlakowana opinia” dotyczy jedynie przekonań środowiska, w praktyce komorniczego, o opiniowanym. Zmiana ta dostosowuje omawianą przesłankę do funkcjonujących już regulacji zawartych w Prawie o ustroju sądów powszechnych (dotyczących sędziów i referendarzy), Prawie o prokuraturze, Prawie o adwokaturze oraz Prawie o notariacie. Utrzymywanie dotychczasowego kształtu regulacji w tym przedmiocie jest bezcelowe i stanowiłoby niczym nieuzasadniony wyjątek w zasadach naboru do szeroko rozumianych zawodów prawniczych. W celu podwyższenia poziomu merytorycznego komorników, przyjęto bez wyjątków zasadę, że osoba wykonująca zawód komornika sądowego, której przysługuje status funkcjonariusza publicznego i status organu egzekucyjnego, musi być prawnikiem. Warto tutaj odnotować, że dotychczasowa regulacja przewidywała możliwość wykonywania zawodu komornika przez osoby niebędące prawnikami, co należy ocenić zdecydowanie krytycznie. Ponadto, w porównaniu do dotychczasowej regulacji, podniesiono granicę minimalnego wieku (z 26 na 28 lat), co jest podyktowane m.in. tym, że komornik jako funkcjonariusz publiczny wyposażony jest w daleko idące kompetencje o charakterze władczym, co wymaga posiadania pewnego doświadczenia życiowego. Niewątpliwie takie rozwiązanie jest zbliżone do unormowań dotyczących dolnej granicy wieku sędziego.

Art. 11 ust. 2 projektu przewiduje, że od wymogu odbycia aplikacji komorniczej i zdania egzaminu komorniczego zwolnione zostają osoby, które ukończyły aplikację

sędziowską, prokuratorską, adwokacką, radcowską lub notarialną i zdały wymagany egzamin, oraz osoby, które były zatrudnione na stanowisku referendarza sądowego. Rozwiązanie to jest rozwiązaniem analogicznym do przyjętych w ustawach określających zasady dostępu do innych zawodów prawniczych. Zważywszy zresztą, że wskazane aplikacje są dłuższe, a kończący je egzamin ma szerszy zakres przedmiotowy niż egzamin komorniczy, zwolnienie od wymogów przewidzianych w ust. 1 pkt 8 i 9 jest w pełni uzasadnione. Dotyczy to również referendarzy sądowych, którzy z mocy przysługujących im uprawnień mogą uczestniczyć w czynnościach nadzoru judykacyjnego sprawowanego nad komornikami. Wymienione osoby od razu mogą zostać powołane na stanowisko asesora komorniczego i na nim, pod okiem komornika, nabyć niezbędnego doświadczenia praktycznego.

W projektowanym art. 11 ust. 4 zawarto katalog osób, których nie dotyczy wymóg ukończenia aplikacji komorniczej. Należy zaznaczyć, że pkt 2 tego przepisu nie zawiera definicji legalnej „kancelarii adwokackiej” i „kancelarii radcy prawnego”, która ograniczałaby te pojęcia do kancelarii danego zawodu prawniczego w rozumieniu prawa polskiego. Regulacja ta jest *de facto* powtórzeniem obecnej regulacji, a zawarte w niej odesłania do art. 4a ust. 1 ustawy – Prawo o adwokaturze i art. 8 ust. 1 ustawy o radcach prawnych dotyczą jedynie „spółek” adwokatów lub radców prawnych. W rezultacie proponowana regulacja nie zmierza do ograniczenia swobody przepływu osób (art. 45 i art. 49 TFUE).

Warto zauważyć, że zmieniono w stosunku do stanu obecnego wymogi w zakresie wykazywania przez kandydatów na komorników, że posiadają zdolność psychiczną i fizyczną pozwalającą na pełnienie obowiązków komornika. Dotychczas wystarczające było zaświadczenie lekarza medycyny pracy, zaś projektowany art. 13 ust. 4 nakazuje w tym zakresie stosować odpowiednio przepisy dotyczące sędziów (podobnie czyni to art. 77 § 2 Prawa o prokuraturze). Dla zapewnienia, że do służby komorniczej będą przystępować kandydaci dający rękojmię należytego wykonywania swoich obowiązków, w zakresie przeprowadzania niezbędnych badań lekarskich i psychologicznych przyjęto w art. 13 ust. 4 regułę, że odpowiednie zastosowanie będą miały przepisy dotyczące wydawania zaświadczeń kandydatom na stanowisko sędziowskie. Rozporządzenie wydane na podstawie art. 57 § 10 u.s.p. określa kwalifikacje lekarzy wydających stosowne zaświadczenia i tryb przeprowadzania badań oraz wydawania zaświadczeń. Ostatecznej oceny dokonuje w konkretnym przypadku

uprawniony lekarz. Co istotne, badania na stanowisko sędziego obejmują również badania stanu psychicznego i badania psychologiczne. Mając na uwadze charakter pracy komornika – w tym znaczny zakres powierzanej mu władzy i okoliczność, że wiele czynności egzekucyjnych dokonywanych jest w warunkach, którym towarzyszy konflikt i duży poziom stresu, badanie psychicznych predyspozycji do zawodu przez odpowiednich specjalistów jest pożądane.

Komornika powoływać będzie Minister Sprawiedliwości na wniosek zainteresowanego, po zasięgnięciu opinii rady właściwej izby komorniczej o osobie ubiegającej się o powołanie. W projektowanej ustawie zapisano wprost, że rada izby komorniczej nie ma statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym, w celu rozwiania pojawiających się wątpliwości w tym zakresie i wyeliminowania rozbieżności w orzecznictwie sądów administracyjnych. Minister Sprawiedliwości będzie mógł odmówić powołania na stanowisko, jeżeli utworzenie nowego stanowiska w rewirze objętym wnioskiem nie jest celowe lub liczba komorników działających w danym rewirze jest wystarczająca. Oceny tej Minister ma dokonywać z uwzględnieniem potrzeby prawidłowego i sprawnego wykonywania czynności, o których mowa w art. 3, stanu zaległości spraw o egzekucję i wielkości wpływu w danym rewirze. Minister Sprawiedliwości będzie mógł odmówić powołania na stanowisko, zwłaszcza gdy na skutek powołania komornika średnia liczba spraw w danym rewirze byłaby niższa niż 1000 spraw na jednego komornika. Średnią liczbę spraw ustala się, dzieląc liczbę spraw, o których mowa w art. 3 ust. 3 pkt 1 i 2, z wyłączeniem spraw z wyboru wierzyciela, które wpłynęły w roku kalendarzowym poprzedzającym złożenie wniosku.

W projektowanym art. 17 określono tryb przyjmowania od komornika ślubowania. Jest to zdarzenie o tyle istotne, że dopiero z chwilą złożenia ślubowania kandydat na stanowisko komornika uzyskuje status komornika oraz nabywa prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 3. Z tą też datą nawiązuje się między komornikiem a prezesem sądu, przy którym działa, stosunek służbowy. Stosunku tego nie należy jednak utożsamiać ze stosunkiem pracy. Możliwość uznania komornika wprost za pracownika sądu wyklucza choćby sposób finansowania działalności egzekucyjnej komornika – uzyskiwanie wynagrodzenia prowizyjnego i sposób organizacji pracy kancelarii komorniczej. Mechanizm ustalania wynagrodzenia jest określony ustawowo, komornik potrąca je sam z uzyskiwanych opłat egzekucyjnych, a prezes sądu nie ma wpływu na jego wysokość. Również w zakresie ustalania tychże opłat komornik działa

w sposób władczy na podstawie przepisów ustawy. W ramach prowadzonej działalności komornik służbowo podlega prezesowi sądu rejonowego, przy czym podległość ta ma charakter publicznoprawny. Nie jest to jednak kierownictwo w rozumieniu art. 22 Kodeksu pracy. Niemniej jednak komornik jest związany orzeczeniami sądu, który może bezpośrednio ingerować w jego działalność egzekucyjną.

W projektowanym art. 18 określono przesłanki zawieszenia komornika w czynnościach, co stanowi rozwinięcie i doprecyzowanie dotychczas obowiązujących regulacji. W szczególności odstąpiono od automatyzmu w zawieszeniu komornika w czynnościach w razie wniesienia przeciwko niemu subsydiarnego aktu oskarżenia w trybie art. 55 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.). Niezależnie od tego w sposób precyzyjny określono tryb odwoławczy od postanowienia Ministra Sprawiedliwości w przedmiocie zawieszenia w czynnościach. Odrębną przesłanką zawieszenia w czynnościach stało się wszczęcie przeciwko komornikowi postępowania dyscyplinarnego – niezależnie od osoby oskarżyciela, przy czym warunkiem dopuszczalności zawieszenia w czynnościach na tej podstawie jest to, że zażądano orzeczenia kary wydalenia ze służby komorniczej albo też mimo braku wniosku orzeczono wobec komornika taką karę. Takie rozwiązanie gwarantuje, że uprawnienie do zawieszenia komornika w czynnościach nie będzie nadużywane i następować będzie z uwzględnieniem interesu publicznego.

W art. 19 ust. 1 projektu ustawy uporządkowano kwestie związane z odwoływaniem przez Ministra Sprawiedliwości komornika z zajmowanego stanowiska. Wśród przesłanek odwołania komornika z urzędu wskazano – oprócz uznania komornika przez lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, z powodu choroby lub utraty sił, za całkowicie niezdolnego do pełnienia obowiązków komornika, odmowy bez uzasadnionej przyczyny poddania się takiemu badaniu, mimo skierowania przez Ministra Sprawiedliwości, radę właściwej izby komorniczej lub prezesa właściwego sądu rejonowego, okręgowego lub apelacyjnego, spowodowanie niedoboru finansowego w wysokości przekraczającej 15 000 zł (wskazującego na poważne naruszenie zasad finansowania działalności), nie zawarcie umowy ubezpieczenia o odpowiedzialności cywilnej zgodnie z przepisami wydanymi na podstawie art. 37 ust. 4 projektu ustawy – również ukończenie 65 roku życia.

Jeżeli chodzi o spowodowanie niedoboru finansowego, to każdy przypadek niedoboru może świadczyć o wydatkowaniu środków podlegających dokumentacji na działalność niezgodną z ich przeznaczeniem, co stanowi samoistny delikt dyscyplinarny (art. 220 pkt 3 projektu). W sytuacji jednak, gdy przekroczona zostaje kwota 15 000 zł (tj. czterokrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia), zachodzi poważne ryzyko, że komornik nie będzie w stanie tej kwoty uzupełnić z własnych środków, co w konsekwencji może zagrozić środkom należnym wierzycielom i budżetowi państwa.

Przedstawione rozwiązanie w zakresie obniżenia górnej granicy wieku komornika jest uzasadnione szczególnymi okolicznościami towarzyszącymi wykonywaniu przez komornika sądowego czynności w terenie. Nie bez znaczenia jest bowiem stan fizyczny (kondycja) funkcjonariusza publicznego w odniesieniu do warunków oraz ryzyka związanego z osobistym wykonywaniem tego typu czynności. Stąd też zawód komornika sądowego wymaga, poza wysokimi kwalifikacjami prawniczymi, również szczególnej dobrej kondycji fizycznej i odporności psychofizycznej (szerzej zob. R. Reiwer, M. Mazuryk, Problematyka odwołania komornika ze stanowiska ze względu na wiek – aspekty formalnoprawne, *Roczniki Nauk Prawnych*, T. XXV, numer 1/2015, s. 68), która z wiekiem systematycznie się obniża.

Podkreślenia wymaga, że komornik sądowy, jak wskazano w art. 2 projektu ustawy, jest funkcjonariuszem publicznym. Wykonuje on powierzone mu przez państwo zadania, będąc, jako organ egzekucyjny w sprawach cywilnych, organem władzy publicznej. Komornik, działając w ramach określonych ustawowo kompetencji, realizuje jedno z głównych zadań państwa, jakim jest zapewnienie przestrzegania prawa przez przymusowe wprowadzanie wyroków sądowych w życie. Pozwala to określić go jako pomocniczy organ wymiaru sprawiedliwości. Należy zauważyć, że w obowiązującym stanie prawnym cezurą wieku obowiązuje także sędziów, którzy również są funkcjonariuszami publicznymi. Zgodnie z art. 69 § 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych sędzia może zajmować stanowisko nie dłużej niż do ukończenia 70 roku życia.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz specyfikę zawodu komornika sądowego, należy stwierdzić, że uzasadnione przypuszczenie, iż osiągnięcie pewnego wieku (65 lat) uniemożliwi sprostanie przewidzianym ustawowo obowiązkom, a także wpłynie negatywnie na prawidłowy przebieg postępowania egzekucyjnego, jest przesłanką

odwołania komornika z urzędu, która nie może zostać uznana za dyskryminującą. Warto w tym miejscu dodać, że Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 9 marca 2011 r., sygn. akt II GSK 363/10, wskazał na tle ówczesnego stanu prawnego, że ukończenie 65 lat życia dotyczy kobiet, jak i mężczyzn i jest terminem prawa materialnego. Upływ terminu prawa materialnego wywołuje skutek prawny w postaci wygaśnięcia praw lub obowiązków o charakterze materialnym. Nie ma więc możliwości przedłużania zatrudnienia komornika. Sąd ten również podniósł, że nie może być mowy o dyskryminacji, w sytuacji gdy ustawa o komornikach sądowych i egzekucji w sposób szczególny traktuje okres zatrudnienia komornika (także kobiety), dopuszczając zatrudnienie do 65 roku życia.

Zaproponowane rozwiązanie ma na celu przede wszystkim zapewnienie ochrony praw i interesów stron postępowania egzekucyjnego, znajdując tym samym uzasadnienie w art. 31 ust. 3 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, przewidującym, że ograniczenia w zakresie korzystania z wolności i praw mogą być ustanawiane wyłącznie, gdy są konieczne w demokratycznym państwie m.in. dla jego bezpieczeństwa lub porządku publicznego, wolności i praw innych osób.

Ponadto projektowana regulacja jest również zgodna z art. 6 ust. 1 dyrektywy Rady 2000/78/WE ustanawiającej ogólne warunki ramowe równego traktowania w zakresie zatrudnienia i pracy – implementowanej do krajowego porządku prawnego ustawą z dnia 3 grudnia 2010 r. o wdrożeniu niektórych przepisów Unii Europejskiej w zakresie równego traktowania (Dz. U. z 2016 r. poz. 1219). Przepis ten przewiduje bowiem, że „Państwa Członkowskie mogą uznać, że odmienne traktowanie ze względu na wiek nie stanowi dyskryminacji, jeżeli w ramach prawa krajowego zostanie to obiektywnie i racjonalnie uzasadnione zgodnym z przepisami celem (...) i jeżeli środki mające służyć realizacji tego celu są właściwe i konieczne”.

Stanowisko analogiczne wobec treści powyższego przepisu zostało przedstawione przez Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej w wyroku z dnia 12 stycznia 2010 r. w sprawie C-341/08, w którym stwierdzono, że w zakresie, w jakim przepis utrzymujący granicę wieku umożliwiającą wykonywanie danego zawodu, służy realizacji istotnego celu, może zostać uznany za zgodny z dyrektywą 2000/78/WE.

Co jeszcze warte podkreślenia, projektowana górna granica wieku dla komorników sądowych, określona jako 65 rok życia, wiąże się z osiągnięciem przez nich uprawnień

emerytalnych i rozwiązanie to uwzględnia wspomnianą wyżej zasadę proporcjonalności. Zadania stojące przed komornikami sądowymi są bardziej wymagające fizycznie niż te, które wiążą się z wykonywaniem zawodu sędziego, czy prokuratora (którzy znakomitą większość czynności wykonują z biurka). Wobec powyższego należy wskazać, że uzasadnionym jest arbitralne określenie górnej granicy wieku dla funkcjonariuszy publicznych wykonujących określone zadania, jeżeli uzyskanie tego wieku wiąże się jednocześnie z uzyskaniem uprawnień do świadczeń emerytalnych (analogicznie jest w przypadku służby żołnierzy zawodowych czy stosunku pracy mianowanych nauczycieli akademickich zatrudnionych w uczelni publicznej). Wydaje się, że obecna maksymalna górna granica wieku określona na poziomie 70 lat jest równie arbitralna i odwoływanie się do wyniku badań lekarskich jest bezprzedmiotowe. Można zupełnie teoretycznie wyobrazić sobie przypadki, w których osoba ponad siedemdziesięcioletnia będzie w na tyle dobrym stanie fizycznym i psychicznym, aby wykonywać obowiązki komornika osobiście i w terenie. Jednak nie zmienia to faktu konieczności ustalenia maksymalnej granicy aktywności zawodowej tych funkcjonariuszy publicznych, z uwzględnieniem specyfiki ich służby. Co do zasady sędziowie i prokuratorzy również będą od 1 października 2017 r. przechodzić w stan spoczynku z ukończeniem 65 roku życia. Wprowadzenie możliwości pełnienia służby po ukończeniu 65 roku życia aż do wieku 70 lat w wypadku sędziów i prokuratorów, o ile ich stan zdrowia na to pozwala, należy traktować raczej jako wyjątek od reguły i wydaje się, że brak przesłanek, aby automatycznie powielać te rozwiązania w odniesieniu do komorników sądowych, od których wymaga się osobistego wykonywania czynności terenowych i to w warunkach stresu zawsze towarzyszącego stosowaniu przymusu państwowego, zwłaszcza w jego najbardziej drastycznych postaciach jak np. eksmisje czy wprowadzanie w posiadanie nieruchomości. Należy zwłaszcza wskazać na okoliczność, że przy w miarę stałej, ograniczonej liczbie wpływających spraw egzekucyjnych, także liczba efektywnie działających kancelarii komorniczych musi być z natury rzeczy ograniczona. Stwierdzenie to musi być odniesione również do racjonalnego i oczekiwanego społecznie założenia, że wspomniana efektywność będzie rezultatem przede wszystkim samodzielnej pracy komorników sądowych. Każde wydłużenie wieku emerytalnego odnoszące się do komorników sądowych uniemożliwia jednocześnie, a przynajmniej znacznie utrudnia, tworzenie kancelarii przez młodych komorników. Z dostępnych

danych statystycznych wynika, że najlepiej funkcjonują kancelarie komornicze obecne „na rynku” od wielu lat i rozwinięcie działalności nowej kancelarii w rewirze takiego komornika nie jest łatwe. Szczególnie widoczne jest to w odniesieniu do rewirów obejmujących niewielkie miejscowości i obszary wiejskie. Granica 65 lat pozwoli z jednej strony zabezpieczyć emerytalnie odchodzących komorników, z drugiej zaś umożliwi niezbędną wymianę pokoleniową w tym zawodzie.

Warto zarazem podkreślić, że w przeciwieństwie do regulacji węgierskiej będącej przedmiotem rozpoznania przez Trybunał Sprawiedliwości UE w sprawie C-286/12 przepisy przejściowe projektu w sposób należyty zabezpieczają „uzasadnione oczekiwania zainteresowanych osób”. Regulacja węgierska obniżała granicę wieku emerytalnego o 8 lat i przewidywała sześciomiesięczne *vacatio legis*. Projekt tymczasem obniża granicę wieku o 5 lat i przewiduje 2-letnie *vacatio legis*. Wady w zakresie przepisów przejściowych były głównym zarzutem, jaki postawił TSUE węgierskiej regulacji. Dodatkowo wskazano, że wiek sędziów, prokuratorów i notariuszy najpierw obniżono do 62 lat, aby go stopniowo, w okresie 8 kolejnych lat ponownie podnieść dla pozostałych roczników do wieku 65 lat. Powyższe doprowadziło TSUE do wniosku, że wskazana zmiana miała charakter instrumentalny i zmierzała do wyeliminowania z rynku pracy jedynie określonych roczników pracowników. Podobnych zarzutów nie sposób postawić projektowanej regulacji, która w sposób stały i niedyskryminacyjny określa docelowy wiek obligatoryjnego zaprzestania działalności przez komorników z uwagi na szczególny charakter ich pracy i dostosowuje ten wiek do wieku pozwalającego na uzyskanie świadczeń emerytalnych z ZUS.

Przewiduje się, że powołanie na stanowisko komornika osób, które w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy ukończyły 65 lat, wygasa z upływem 2 lat od wejścia w życie ustawy, nie później jednak niż z dniem ukończenia 70 roku życia (art. 278 projektu).

Należy zwrócić uwagę, że, zgodnie z art. 19 ust. 2 projektu, rozszerzono katalog podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o odwołanie komornika ze stanowiska o prezesa właściwego sądu rejonowego, co pozostaje w zgodzie z instytucją nadzoru odpowiedzialnego, stanowiąc istotny jej element. W przypadku rażącego lub uporczywego naruszenia prawa przez komornika wprowadzono także możliwość odwołania komornika z urzędu przez Ministra Sprawiedliwości, co stanowi rozwinięcie dotychczas przysługujących Ministrowi Sprawiedliwości uprawnień do odwołania

komornika z urzędu w przypadkach, o których mowa w art. 19 ust. 1 (tożsamych z uprawnieniami z art. 15a ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji). Omawiana regulacja ma na celu pełniejsze i efektywniejsze sprawowanie przez niego nadzoru zwierzchniego nad komornikami i związanego z tym obowiązku niezwłocznego reagowania na wszelkie sytuacje poważnego naruszenia praworządności lub mogące stwarzać ryzyko dalszych naruszeń prawa. Uprawnienie to jest lustrzanym odbiciem uprawnień przysługujących prezesowi sądu apelacyjnego w stosunku do asesorów komorniczych (art. 144 ust. 2 projektu). Jednocześnie w artykule tym rozszerzono i sprecyzowano katalog przesłanek stanowiących podstawę odwołania komornika ze stanowiska, co pozostaje w zgodzie z postulatem zwiększenia nadzoru administracyjnego nad komornikami sądowymi. Ponadto w art. 21 uporządkowano przepisy dotyczące rezygnacji komornika z pełnienia obowiązków.

W art. 22 projektu, realizując dalej zasadę wzmocnienia prezesa sądu rejonowego jako podstawowego ogniwa nadzoru administracyjnego, wprowadzono nową instytucję odsunięcia komornika od wykonywania czynności, co wiązać się powinno ze złożeniem przez prezesa tego sądu wniosku do Ministra Sprawiedliwości o odwołanie komornika ze stanowiska. Rozwiązanie takie powinno służyć podkreśleniu zasady, że reakcja na stwierdzone oczywiste i rażące naruszenie przepisów prawa powinna następować natychmiast na podstawowym szczeblu nadzoru, w miejscu, gdzie do tych naruszeń doszło. Omawiane rozwiązanie jest analogiczne do instytucji odsunięcia sędziego od wykonywania obowiązków sędziowskich znanej z art. 130 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych.

W rozdziale 3 określono obowiązki i prawa komorników. W dużej mierze proponowane regulacje odzwierciedlają aktualne rozwiązania w tym zakresie. W projektowanych art. 25–31 nastąpiło doprecyzowanie i uporządkowanie przepisów regulujących prawa i obowiązki komornika jako funkcjonariusza publicznego. Wskazane rozwiązania w dużej mierze stanowią powtórzenie obowiązującej regulacji, przy czym w art. 27 ust. 3 przewidziano możliwość zwolnienia komornika z obowiązku zachowania tajemnicy służbowej. Wprowadzenie możliwości ujawnienia przez komornika okoliczności objętych tajemnicą w postępowaniu dyscyplinarnym albo postępowaniu o odwołanie ze stanowiska ma umożliwić komornikowi podjęcie obrony swoich praw. Art. 28 zawiera istotne *novum* porządkujące istniejący stan prawny, albowiem w sposób

jednoznaczny przyznaje komornikowi prawo legitymowania osób uczestniczących w czynnościach egzekucyjnych.

W art. 30 zawarto istotny zapis, na wzór regulacji dotyczącej sędziów, że czas pracy komornika jest określony wymiarem jego zadań. Przepis ten ustanawia ogólny obowiązek przebywania przez komornika w gotowości służbowej – niezależnie od tego, czy wykonuje czynności związane z prowadzeniem kancelarii, czy też podejmuje działania w terenie. Ze wskazanej regulacji nie wynika natomiast obowiązek dokładnego ewidencjonowania czasu pracy komornika, podobnie jak nie czyni się tego w odniesieniu do sędziów. Art. 30 ust. 3 nakłada jedynie pośrednio na komorników obowiązek zgłoszenia prezesowi właściwego sądu sytuacji, w których nie będą oni wykonywali czynności służbowych, co ma skutkować koniecznością wyznaczenia zastępcy w trybie art. 42 i nast. projektu. Omawiana regulacja kończy ze stanem rzeczy, w którym w żaden sposób nie było podstaw do sprawdzenia, czy komornik rzeczywiście wykonuje swoje obowiązki, czy też jest nieobecny i konieczność prowadzenia kancelarii i podejmowania czynności egzekucyjnych spadała na upoważnionych asesorów i aplikantów.

W przeciwieństwie jednak do dotychczasowej regulacji ustanowiono przejrzyste zasady (por. art. 32 projektu ustawy) składania przez komorników oświadczeń majątkowych, na wzór tych, które dotyczą sędziów, z uwzględnieniem zmian wzorowanych na rozwiązaniach przyjętych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2103). Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczyć ma majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać informacje o dochodach osiągniętych z działalności prowadzonej kancelarii, dochodach uzyskanych z innych źródeł i ich wysokości, posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez tę osobę albo jej małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy, związku międzygminnego, powiatu, związku powiatów, związku powiatowo-gminnego lub związku metropolitalnego mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Powyższe oświadczenie komornicy składać będą właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego. Analizy danych zawartych w oświadczeniu dokonywać będzie właściwe kolegium sądu apelacyjnego. Kopia oświadczenia przesyłana będzie właściwemu urzędowi skarbowemu. Z kolei jawne informacje

zawarte w oświadczeniach majątkowych właściwy prezes sądu apelacyjnego będzie udostępniał w Biuletynie Informacji Publicznej. Oświadczenie składać się będzie przed objęciem stanowiska, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska komornika. Analogicznie do regulacji dotyczącej sędziów nałożono również na komorników obowiązek informowania prezesa sądu rejonowego o toczących się z ich udziałem postępowaniach sądowych, a dodatkowo – celem umożliwienia Ministrowi Sprawiedliwości pełnej realizacji uprawnień, o których mowa w art. 18 ust. 1 i 2 – również obowiązek informowania o wszczęciu przeciwko komornikowi postępowania karnego.

Na szczególną uwagę zasługują nowe rozwiązania przyjęte w projektowanym art. 33 ust. 2 i 4, zgodnie z którymi komornik nie może prowadzić działalności gospodarczej. Komornik nie może również:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego.

Rozwiązania te zakładają, że komornik, będący funkcjonariuszem publicznym, powinien mieć ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej, analogicznie jak sędzia.

Z kolei art. 34 projektu zawiera istotne *novum*, zgodnie z którym komornik nie będzie mógł podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków komornika.

Komornikowi nie wolno będzie także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałoby w pełnieniu obowiązków komornika, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności zawodu komornika. Rozwiązania takie są podyktowane szczególnym statusem komornika

sądowego – będącym funkcjonariuszem publicznym i organem egzekucyjnym. Rozwiązania te są analogiczne do obowiązujących aktualnie regulacji dotyczących sędziów i prokuratorów.

Zgodnie z projektowanym art. 35 komornik będzie obowiązany niezwłocznie zawiadomić prezesa sądu rejonowego, przy którym działa, o toczącej się sprawie sądowej, w której występuje jako strona lub uczestnik postępowania. W razie wszczęcia przeciwko komornikowi postępowania karnego, komornik zawiadamiać będzie również Ministra Sprawiedliwości.

Zasady odpowiedzialności cywilnej za wyrządzoną przez komornika szkodę określone zostały w art. 36 projektu. Zasady te zasadniczo powielają dotychczas obowiązujące rozwiązania, przy czym doprecyzowano reguły odpowiedzialności zastępcy komornika. Z kolei art. 37 projektu określa zakres odpowiedzialności, jaki powinien być objęty umową obowiązkowego ubezpieczenia w zakresie odpowiedzialności cywilnej.

Art. 39 stanowi naturalną konsekwencję regulacji zawartej w art. 30 ust. 1 i określa zasady, na jakich komornik może korzystać z prawa do wypoczynku. Analogicznie do uprawnień urlopowych przysługujących funkcjonariuszom publicznym określono wymiar przysługującego komornikowi uprawnienia do wypoczynku. Dodatkowe przesłanki korzystania z tego prawa zostały ukształtowane w drodze analogicznej do przesłanek usprawiedliwionej nieobecności w pracy pracownika zawartych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (Dz. U. z 2016 r. poz. 1666, z późn. zm.).

W osobnym rozdziale 4 zaproponowano kompleksowo, całkowicie nowe zasady wyznaczania zastępcy komornika, co stanowi odzwierciedlenie założenia, że komornik powinien wykonywać powierzone mu zadania osobiście, a czynności w ramach postępowania egzekucyjnego mogą być wykonywane przez asesorów komorniczych jedynie na zasadzie wyjątku. Celem regulacji jest wyeliminowanie sytuacji, w których niektórzy komornicy faktycznie pozostawali nieobecni w kancelarii przez znaczną część roku, a ich obowiązki wykonywali zastępujący ich asesorzy, przy braku jakichkolwiek możliwości prezesa sądu apelacyjnego do badania merytorycznej zasadności wniosków o ustanowienie zastępcy. Mając na względzie powyższe, wprowadzono dwa rodzaje zastępstwa, z których jedno będzie miało charakter zastępstwa krótkotrwałego udzielanego na podstawie notyfikacji samego komornika w oparciu o ściśle określone przesłanki. W ramach tego zastępstwa przewiduje się m.in., że w razie niemożności

wykonywania obowiązków z powodu wypoczynku, zwolnienia lekarskiego bądź innej usprawiedliwionej nieobecności, zastępcę komornika będzie wyznaczał, na jego wniosek, prezes sądu rejonowego. Jednocześnie w sytuacjach niemożności pełnienia przez komornika obowiązków przez dłuższy czas z przyczyn niezależnych od niego wprowadzono odrębną instytucję długotrwałego zastępstwa (art. 45–47 projektu).

Należy zaznaczyć, że wprowadzenie nowego modelu określającego zasady usprawiedliwiania nieobecności komornika oraz sprawowania zastępstw za nieobecnego komornika związane jest z przywróceniem znaczenia zasadzie ustrojowej, iż komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym działającym przy sądzie rejonowym i pod administracyjnym nadzorem prezesa tego sądu. Nie ma wątpliwości, że działalność komornika, polegająca w przeważającej mierze na wykonywaniu orzeczeń sądowych i opierająca się na stosowaniu przepisów Części trzeciej Kodeksu postępowania cywilnego, stanowi przedłużenie działalności władzy sądowniczej, a co za tym idzie, dostęp do komornika sądowego powinien być postrzegany w kategoriach dostępu obywatela do sądu. W konsekwencji muszą więc istnieć właściwe gwarancje ustrojowe, mające na celu zapewnienie, że komornik w sposób rzetelny będzie wykonywał swoje obowiązki. Jednym z podstawowych sposobów zagwarantowania powyższego jest zapewnienie, że komornik będzie dokonywał czynności urzędowych w godzinach urzędowania kancelarii, a wszystkie przypadki nieobecności na służbie pozostawać będą pod kontrolą prezesa sądu rejonowego, przy którym komornik działa. Mimo zatem, że komornik nadal prowadzić będzie kancelarię na własny rachunek, przepisy art. 43 projektu nadają jego relacji względem przełożonego prezesa sądu rejonowego jedynie *quasi* – pracowniczy charakter.

Dodatkowo w art. 48–56 zawarto kompleksową regulację zastępowania komornika w czasie długotrwałego zastępstwa, tj. w razie odwołania, przeniesienia komornika lub wygaśnięcia powołania na stanowisko komornika. W związku z tym wprowadzono instytucję „kuratora kancelarii”, jak też uporządkowano zasady, na jakich odbywa się przejście i prowadzenie kancelarii przez kuratora.

W rozdziale 5 unormowana została problematyka likwidacji kancelarii. Z uwagi na wagę tej regulacji, dotychczasowym przepisom dotyczącym warunków i trybu likwidacji kancelarii, zawartym w akcie wykonawczym, nadano rangę ustawową.

W rozdziale 6 uregulowana została istotna kwestia aplikacji komorniczej, w tym zagadnienia związane z egzaminem wstępnym na aplikację komorniczą i egzaminem komorniczym.

Ratio legis proponowanych w tym rozdziale rozwiązań jest nadanie nowego kształtu aplikacji komorniczej z położeniem większego nacisku na kwestie etyki i rzetelności wykonywania zawodu komornika. W tym celu proponuje się, by zakres egzaminu wstępnego obejmował między innymi prawo karne materialne i kwestie związane z ustrojem sądów oraz ustrojem i zasadami wykonywania zawodu komornika. Przyznano też uprawnienia Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury i jej Dyrektorowi w zakresie kształcenia aplikantów komorniczych.

Nabór na aplikację komorniczą ma być przeprowadzany w drodze egzaminu wstępnego na aplikację komorniczą. Egzamin ten będzie przeprowadzany w formie testu jednokrotnego wyboru, co czyni go obiektywnym. Proponuje się, aby pytania testowe na ten egzamin opracowywał zespół do przygotowania pytań testowych, który w odróżnieniu od dotychczasowych rozwiązań, będzie właściwy wyłącznie w zakresie egzaminu wstępnego, tj. do przygotowania pytań testowych. Obecnie bowiem Minister Sprawiedliwości jest obowiązany powołać jeden zespół do przygotowania zarówno pytań testowych na egzamin konkursowy na aplikację komorniczą, jak i zadań na egzamin komorniczy, co wobec odmiennego charakteru tych egzaminów nie wydaje się rozwiązaniem trafnym.

Proponuje się zatem, aby Minister Sprawiedliwości powoływał przed każdym egzaminem wstępnym, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania pytań testowych na egzamin wstępny dla kandydatów na aplikantów komorniczych. W skład zespołu do przygotowania pytań testowych ma wchodzić pięć osób, w tym trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości oraz dwóch komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą. Celem podwyższenia wymagań co do przedstawicieli wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą – w odróżnieniu do poprzednio obowiązujących przepisów – proponuje się, aby Krajowa Rada Komornicza wskazywała kandydatów do zespołu spośród osób, które posiadają co najmniej pięcioletni staż służby na stanowisku komornika oraz wobec których nie toczy się postępowanie dyscyplinarne i nie były karane dyscyplinarnie w ciągu ostatnich pięciu lat (art. 72 ust. 3 projektu ustawy).

Proponuje się także wzmocnienie uprawnień Ministra Sprawiedliwości w zakresie doboru kandydatów zgłoszonych przez Krajową Radę Komorniczą poprzez przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia do wystąpienia do Krajowej Rady Komorniczej o wskazanie kolejnych propozycji kandydatów (art. 72 ust. 4 projektu ustawy).

Wobec powyższego, odnośnie do egzaminu zawodowego proponuje się, aby Minister Sprawiedliwości powoływał przed każdym egzaminem komorniczym, w drodze zarządzenia, zespół do przygotowania zadań na egzamin komorniczy, w skład którego ma wchodzić trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości oraz dwóch komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przygotowania egzaminu komorniczego. Odnośnie do osób wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą zastosowanie będą miały przepisy art. 72 ust. 3 i 4 projektu ustawy.

W odróżnieniu od poprzednio obowiązujących przepisów, proponuje się także rozdzielenie zadań z zakresu przeprowadzenia egzaminu wstępnego na aplikację komorniczą i egzaminu zawodowego i powoływanie komisji właściwych w sprawach danego egzaminu. Wprowadzenie powoływania przez Ministra Sprawiedliwości odrębnych komisji do przeprowadzenia egzaminu wstępnego na aplikację komorniczą oraz do przeprowadzenia egzaminu komorniczego wynika ze zróżnicowania każdego z tych egzaminów. Proponuje się zatem, aby egzamin wstępny przeprowadzały komisje egzaminacyjne do spraw aplikacji komorniczej przy Ministrze Sprawiedliwości, powołane w drodze zarządzenia, zwane „komisjami kwalifikacyjnymi” (art. 66 ust. 1 projektu ustawy). Proponuje się przy tym, aby Minister Sprawiedliwości powoływał komisje kwalifikacyjne spośród osób, których wiedza, doświadczenie i autorytet dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu wstępnego. Komisja kwalifikacyjna ma składać się z siedmiu członków, w tym czterech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, dwóch przedstawicieli wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą oraz jednego pracownika naukowego, naukowo-dydaktycznego lub dydaktycznego na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk posiadającego co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych (art. 78 ust. 2 projektu ustawy). Do osób wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą zastosowanie będą miały przepisy art. 72 ust. 3 i 4 projektu ustawy.

Proponuje się także, aby egzamin komorniczy przeprowadzały komisje egzaminacyjne do przeprowadzenia egzaminu komorniczego, zwane dalej „komisjami egzaminacyjnymi”, w składzie sześciu członków, powoływane przez Ministra Sprawiedliwości w drodze zarządzenia, na obszarze właściwości jednej lub kilku izb komorniczych. Członkowie komisji egzaminacyjnych mają być powoływani spośród specjalistów, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu (art. 109 ust. 1 projektu ustawy). W skład komisji egzaminacyjnych będą wchodzić cztery osoby wskazane przez Ministra Sprawiedliwości, spełniające wymagania, o których mowa w art. 103 ust. 4 projektu ustawy i dwie osoby wskazane przez Krajową Radę Komorniczą spośród komorników sądowych, spełniające wymagania określone w art. 72 ust. 3 projektu ustawy, przy czym Ministrowi Sprawiedliwości będzie przysługiwać uprawnienie, o którym mowa w proponowanym art. 72 ust. 4.

Celem dalszego wzmocnienia czynnika państwowego odnośnie do kwestii regulowanych w niniejszym rozdziale proponuje się również, aby Minister Sprawiedliwości wyznaczał przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego zespołu do przygotowania pytań testowych, przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego zespołu do przygotowania zadań na egzamin komorniczy, przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego komisji kwalifikacyjnej oraz przewodniczącego i zastępcę przewodniczącego komisji egzaminacyjnej, spośród swoich przedstawicieli.

Ponadto Ministrowi Sprawiedliwości będzie przysługiwać uprawnienie do odwołania członka komisji kwalifikacyjnej (odpowiednio komisji egzaminacyjnej), przy czym to odwołanie jest obligatoryjne albo fakultatywne w zależności od zaistnienia określonych przesłanek (art. 79 ust. 2 i 3). W dotychczasowych regulacjach te przesłanki nie były jednoznacznie określone.

Nowym rozwiązaniem jest włączenie Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury w tryb przygotowania pytań testowych na egzamin wstępny i zadań na egzamin komorniczy oraz w proces kształcenia aplikantów komorniczych. Projekt ustawy zakłada, że:

- 1) Dyrektor Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury może zgłaszać zespołowi do przygotowania pytań testowych oraz zespołowi do przygotowania zadań na

- egzamin komorniczy odpowiednio propozycje pytań testowych wraz z wykazem prawidłowych odpowiedzi i propozycje zadań wraz z opisami istotnych zagadnień;
- 2) Krajowa Rada Komornicza w porozumieniu z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury ustala ramowy program szkolenia aplikantów komorniczych, który zatwierdza Minister Sprawiedliwości;
 - 3) Prezes Krajowej Rady Komorniczej zawiera co roku z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury porozumienie w sprawie odbywania przez aplikantów szkolenia z zakresu działania sądownictwa powszechnego, w którym ustala się plan szkolenia, mając na uwadze zarówno praktyczne, jak i teoretyczne zapoznanie aplikantów ze sposobem funkcjonowania sądów powszechnych, sposób jego odbywania i czas trwania, a także wysokość wynagrodzenia za przeprowadzenie szkolenia;
 - 4) do kompetencji Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury należeć będzie przedstawienie opinii odnośnie do rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej.

Celem ułatwienia kandydatom spełnienia wymogów formalnych zgłoszenia o przystąpieniu do egzaminu wstępnego proponuje się przyjęcie rozwiązania, polegającego na tym, że zamiast kopii dokumentu potwierdzającego ukończenie wyższych studiów prawniczych w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskanie tytułu magistra lub zagranicznych studiów prawniczych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, albo zaświadczenia o zdaniu egzaminu magisterskiego, można złożyć zaświadczenie, z którego wynika, iż kandydat zdał wszystkie egzaminy i odbył praktyki przewidziane w planie wyższych studiów prawniczych oraz ma wyznaczony termin egzaminu magisterskiego. Warunkiem zaś dopuszczenia do egzaminu wstępnego takiego kandydata będzie złożenie przez niego w siedzibie komisji kwalifikacyjnej nie później niż 7 dni przed terminem egzaminu wstępnego zastępowanych dokumentów.

W toku postępowania o dopuszczenie kandydata do udziału w egzaminie wstępnym, proponuje się również wprowadzenie rozwiązania polegającego na możliwości dokonywania doręczeń za pośrednictwem poczty elektronicznej, co znacznie usprawni i przyspieszy tok tego postępowania. Analogiczne rozwiązanie zaproponowano także odnośnie do egzaminu komorniczego.

W art. 70 ust. 1 uregulowano kwestię zwrotu uiszczonej przez kandydata opłaty za egzamin wstępny, gdyż dotychczasowe przepisy tego nie obejmowały. Regulacja ta odpowiednio będzie miała zastosowanie w odniesieniu do egzaminu komorniczego.

Aplikantem komorniczym będzie mógł zostać ten, kto spełnia warunki określone w art. 11 ust. 1 pkt 1–7 projektowanej ustawy i w ramach limitu przyjęć uzyskał pozytywną ocenę z egzaminu wstępnego. Osobie spełniającej wskazane warunki właściwa rada izby komorniczej nie będzie mogła odmówić wpisu na listę aplikantów komorniczych.

Zwiększenie nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad działaniami organów samorządu komorniczego będzie miało swoje odzwierciedlenie również i w tym, że Ministrowi Sprawiedliwości przyznano uprawnienie do weryfikacji prawidłowości dokonanych wpisów na listę aplikantów komorniczych, poprzez umożliwienie wyrażenia przez Ministra Sprawiedliwości sprzeciwu od tego wpisu (art. 90). W tym celu rada izby komorniczej będzie zobowiązana do przesłania wraz z aktami osobowymi kandydata do Ministra Sprawiedliwości w terminie 30 dni każdą uchwałę o wpisie na listę aplikantów komorniczych. Natomiast wpis na listę aplikantów komorniczych uważać się będzie za dokonany, jeżeli Minister Sprawiedliwości nie podpisze sprzeciwu od wpisu w terminie 30 dni od dnia doręczenia uchwały wraz z aktami osobowymi kandydata.

Celem nadania aplikacji komorniczej nowego kształtu – z uwzględnieniem wpływu Ministra Sprawiedliwości oraz Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury na kształcenie aplikantów komorniczych, podyktowanego koniecznością podniesienia wiedzy aplikantów komorniczych, w tym w zakresie etyki w wykonywaniu zawodu komornika – proponuje się między innymi następujące rozwiązania:

- 1) w zakresie egzaminu wstępnego wprowadzenie na tym egzaminie także zagadnień z prawa karnego materialnego, prawa ubezpieczeń społecznych oraz zasad wykonywania zawodu komornika (art. 66 ust. 2 projektu ustawy);
- 2) wprowadzenie wobec aplikantów ślubowania według określonej rotacji (art. 91 projektu ustawy);
- 3) rozszerzenie celów aplikacji, która ma polegać na zaznajomieniu aplikanta z całokształtem pracy komornika, przygotowaniu aplikanta do należytego i samodzielnego wykonywania zawodu komornika oraz przyswojeniu zasad etyki zawodowej komornika (art. 92 ust. 1 projektu ustawy);

- 4) zatwierdzanie przez Ministra Sprawiedliwości ramowego programu szkolenia aplikantów komorniczych ustalonego przez Krajową Radę Komorniczą w porozumieniu z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury. Proponuje się przy tym, aby Minister Sprawiedliwości określił, w drodze rozporządzenia, warunki, sposób i tryb uzgadniania i zatwierdzania wymienionego ramowego programu oraz zakres przedmiotowy szkolenia na aplikacji, mając na względzie prawidłowe i efektywne przygotowanie aplikantów do wykonywania zawodu komornika (art. 93 projektu ustawy);
- 5) wprowadzenie w trakcie pierwszego roku aplikacji szkolenia z zakresu działania sądownictwa powszechnego. W tym celu proponuje się, jak wskazano wyżej, aby Prezes Krajowej Rady Komorniczej zawierał co roku z Dyrektorem Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury porozumienie w sprawie odbywania przez aplikantów szkolenia z zakresu działania sądownictwa powszechnego (art. 92 ust. 3 projektu ustawy);
- 6) przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia do określenia, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury oraz Krajowej Rady Komorniczej, organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej (art. 102 projektu ustawy).

W sytuacjach wyjątkowych odnoszących się do aplikanta komorniczego, a dotyczących jego: śmierci, rezygnacji z odbywania aplikacji komorniczej, prawomocnego skazania za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe, ubezwłasnowolnienia częściowego bądź całkowitego oraz prawomocnego ukarania karą dyscyplinarną wydalenia z aplikacji komorniczej przyjęto, że wpis na listę aplikantów komorniczych wygasa z mocy prawa z dniem zaistnienia jednego z wymienionych zdarzeń. Takie rozwiązanie uwarunkowane jest charakterem i wagą tych zdarzeń, co przemawia za wygaśnięciem wpisu na listę aplikantów komorniczych z mocy prawa.

W zakresie egzaminu zawodowego proponuje się wprowadzenie uregulowania przewidującego, że egzamin ten składa się z czterech części pisemnych, co podniesie rangę i merytoryczny poziom tego egzaminu. W obowiązującym stanie prawnym egzamin zawodowy polega na opracowaniu przez zdających dwóch zadań pisemnych. Obecnie proponuje się rozszerzenie zakresu przedmiotowego egzaminu, zdefiniowanie jego zakresu przedmiotowego oraz wprowadzenie zadania z zakresu zasad wykonywania zawodu i zasad etyki. Egzamin zawodowy jest bowiem ostatnim

sprawdzianem umiejętności teoretycznych dla kandydata do zawodu, stąd wprowadzenie rozwiązań służących weryfikacji wiedzy i umiejętności zdających wydaje się konieczne.

Celem zaś stworzenia warunków do właściwego przygotowania do egzaminu komorniczego, proponuje się, aby pracownikowi przysługiwało prawo do urlopu płatnego w wysokości 80% wynagrodzenia, w wymiarze 30 dni kalendarzowych, na przygotowanie się do egzaminu komorniczego. Z uprawnienia tego będzie można skorzystać tylko raz. Proponuje się również, aby pracownikowi przysługiwało zwolnienie od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia w celu uczestniczenia w egzaminie komorniczym, jak i egzaminie wstępnym.

W odrębnym rozdziale 7 zawarto, z uwagi na ich znaczenie, regulacje dotyczące asesorów komorniczych. Wpisują się one w koncepcję przebudowania systemu kształcenia komorników oraz stanowią odzwierciedlenie zasady, że komornicy wykonują czynności osobiście, zaś asesura komornicza służy jedynie przygotowaniu zawodowemu.

W art. 138 projektu na nowo określono katalog czynności, których samodzielne wykonanie komornik może zlecić asesorowi komorniczemu. Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami asesor komorniczy będzie mógł podejmować czynności w ramach egzekucji świadczeń pieniężnych, przy czym odnosić się to będzie jedynie do świadczeń nieprzekraczających 100 000 zł. W ust. 2 omawianego artykułu zawarto dodatkowo katalog wyłączeń określających czynności, których asesorowi nie będzie wolno dokonywać w ramach posiadanego upoważnienia. Omawiany katalog uwzględnia okoliczność, że co do zasady asesor komorniczy jest jedynie osobą przygotowującą się do samodzielnego wykonywania zawodu o stosunkowo niewielkim doświadczeniu, dlatego też nie jest pożądane, aby podejmował czynności mogące wywołać nieodwracalne skutki bądź też dotyczących majątku o wartości przekraczającej 25 000 zł. Katalog wyłączeń uwzględnia również postulat, z pewnymi wyjątkami, aby nie powierzać asesorom komorniczym samodzielnego podejmowania czynności odbywających się poza kancelarią (projektowany art. 138 ust. 2 pkt 5), albowiem to w tych wypadkach zazwyczaj dochodzi do możliwych sytuacji konfliktowych z udziałem dłużników i osób trzecich, jak też występuje największe ryzyko naruszenia konstytucyjnie chronionych praw tych podmiotów. Dlatego też

pożądane jest, aby czynności te podejmował na własną odpowiedzialność jedynie komornik sądowy jako funkcjonariusz publiczny wyposażony w imperium oraz jako osoba legitymująca się doświadczeniem zawodowym.

Poza regulacjami stanowiącymi powtórzenie obowiązujących dotychczas rozwiązań w art. 142 w sposób precyzyjny określono przesłanki i zasady zawieszania asesorów komorniczych w czynnościach. Jednym z najważniejszych nowych rozwiązań proponowanych w tej części projektu jest określenie maksymalnego wymiaru czasu trwania asesury. Dotychczas obowiązujące rozwiązania – zgodnie z którymi asesor komorniczy mógł wykonywać swoje obowiązki bezterminowo – nie dają się w żaden sposób pogodzić z zasadą osobistego podejmowania czynności przez komorników. Należy nadmienić, że to właśnie dotychczasowe regulacje w tym zakresie były jedną z przyczyn, które umożliwiły powstanie patologii w postaci tzw. „hurtowni komorniczych”. Nowe rozwiązania powinny iść w kierunku, w którym asesor komorniczy będzie pomocnikiem komornika, niejako czeladnikiem, a nie będzie go wyręczał w większości prowadzonych postępowań. Zgodnie z projektowanym art. 144 ust. 1 pkt 5 prezes sądu apelacyjnego odwoływać będzie asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska, jeżeli upłynęło 6 lat od pierwszego powołania na stanowisko asesora (por. art. 130 ust. 2 projektu). Proponowane rozwiązanie ma przeciwdziałać obecnemu zjawisku tzw. „dożywotnich asesorów”. Jednocześnie, mając na względzie konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych, regulacja ta nie będzie miała zastosowania do osób, które rozpoczęły asesurę przed wejściem w życie projektowanej ustawy. Jednocześnie celem efektywnego wdrożenia omawianej wyżej zasady jest to, że komornik powinien podejmować czynności osobiście, korzystając ze swojej szczególnej pozycji ustrojowej – funkcjonariusza publicznego.

W rozdziale 8 uregulowana została tematyka kosztów działalności egzekucyjnej komornika i zasad prowadzenia kancelarii.

W art. 149 projektu przywrócono właściwe znaczenie zasadzie, że opłata egzekucyjna stanowi niepodatkową należność budżetową o charakterze publicznoprawnym, a komornik w zależności od wyników swojej pracy zyskuje jedynie uprawnienie do wynagrodzenia prowizyjnego ustalanego proporcjonalnie do wysokości uzyskanych opłat. Funkcjonujące w ostatnich latach rozwiązania oparte na założeniu, że opłaty egzekucyjne stanowiły w całości dochód komornika prowadzącego kancelarię na

własny rachunek, były nie do pogodzenia z oczekiwanym przecież publicznoprawnym charakterem tych opłat. Wydaje się bowiem, że opłaty egzekucyjne ostatecznie utraciły swój publicznoprawny charakter w wyniku noweli dokonanej ustawą z dnia 24 września 2004 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2004 r. poz. 2356), kiedy to uchylono art. 59 ust. 4 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji stanowiący, że część ściągniętych opłat stanowiła dochód Skarbu Państwa. Fakt, że wyłącznym beneficjentem tych środków stał się komornik, znacznie utrudniał administracyjną kontrolę prowadzonej przez niego gospodarki finansowej. Celem wyeliminowania jakichkolwiek wątpliwości oraz przywrócenia spójności rozwiązań systemowych przyjęto w projekcie, że opłaty egzekucyjne stanowią należność publicznoprawną, zaś w zakresie przekraczającym należne komornikowi wynagrodzenie prowizyjne – są dochodem budżetu państwa.

Z kolei w art. 150 projektu przyjęto zasadę, że w ramach prowadzonej działalności komornik pobiera wynagrodzenie prowizyjne, którego wysokość stanowi odpowiednią część pobranych opłat egzekucyjnych – w zależności od łącznej sumy wyegzekwowanych opłat w danym roku. Powyższe stanowi powrót, w zmodyfikowanej postaci, do rozwiązań sprzed noweli dokonanej ustawą z dnia 18 września 2001 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1452) oraz omówionych wyżej z 2004 r. i służy podkreśleniu zasady, że w świetle nowego modelu komornicy nie są „przedsiębiorcami” działającymi na własną rękę, lecz funkcjonariuszami publicznymi wykonującymi zadania jako organ władzy publicznej w ramach powierzonego im *imperium* państwowego. Konsekwencją tego jest przyjęcie, że komornicy otrzymują swoje wynagrodzenie z wyegzekwowanych należności publicznych w zależności od wyników ich pracy. Powyższe skorelowane jest z uprawnieniami nadzorczymi państwa realizowanymi w ramach nadzoru judykacyjnego jak i administracyjnego, jak również z faktem, że za działania komorników Skarb Państwa ponosi solidarną odpowiedzialność. Zgodnie z nowymi zasadami wprawdzie pozostawia się komornikom swobodę organizacyjną w zakresie prowadzonej działalności egzekucyjnej, niemniej jednak w działalności tej podlegają wzmocnionemu nadzorowi i zobowiązani są do ścisłego podporządkowania się wyznaczonym im wytycznym w zakresie prowadzonych postępowań. Powyższe wiąże się również z dalszym ograniczeniem możliwości wykonywania czynności niebędących czynnościami egzekucyjnymi (art. 3 ust. 3 pkt 3 i ust. 4 pkt 1 projektu) oraz

wykonywania innych zajęć, jak też bezwzględnym zakazem prowadzenia jakiegokolwiek działalności gospodarczej (art. 33 ust. 2 projektu).

W art. 152 projektu przewiduje się, że koszty działalności egzekucyjnej komornika obejmują:

- 1) koszty osobowe i rzeczowe ponoszone w związku z prowadzoną działalnością egzekucyjną;
- 2) koszty ochrony zajętego mienia oraz ubezpieczenia mienia kancelarii i własnego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej;
- 3) koszty przejazdów w miejscowości będącej siedzibą komornika, obrotu pieniężnego, przewozu drobnych ruchomości niewymagających transportu specjalistycznego;
- 4) koszty korespondencji inne niż koszty doręczenia korespondencji w toku prowadzonego postępowania, o których mowa w odrębnych przepisach;
- 5) obowiązkowe opłaty na samorząd komorniczy ponoszone zgodnie z przepisami ustawy;
- 6) inne koszty niezbędne do wykonywania czynności egzekucyjnych oraz czynności przewidziane przepisami ustawy, jeżeli nie są pokrywane w ramach wydatków gotówkowych w toku egzekucji, których zwrot należy się komornikowi na podstawie odrębnych przepisów.

Koszty te komornik pokrywać będzie z wynagrodzenia prowizyjnego oraz opłat komorniczych niebędących opłatami egzekucyjnymi (art. 152 ust. 2 projektu). Zasadniczo wskazany katalog nie uległ zmianie w stosunku do aktualnie obowiązujących przepisów. Jednocześnie, zważywszy że komornik nie jest przedsiębiorcą, nałożono na niego obowiązek dostosowania wielkości ww. do skali zadań związanych z pełnieniem służby. Jest to konsekwencja oczywistego faktu, że komornik obraca środkami, nieraz znacznymi, które do niego nie należą. Tym samym omawiany przepis zmierza do zapewnienia bezpieczeństwa tym środkom i wyeliminowania sytuacji, w których komornik nadmiernie inwestując doprowadzi do sytuacji zagrażającej powstaniem niedoboru finansowego, co w konsekwencji zagrozi środkom należnym wierzycielowi znajdującym się w dyspozycji komornika.

Ponadto przewiduje się w projektowanym art. 153, że komornik zawierać będzie umowy: o pracę, o dzieło, zlecenia lub o świadczenie usług z pracownikami oraz

innymi osobami niezbędnymi do obsługi kancelarii, a także ochrony mienia i pomocy w czynnościach w terenie. Komornik zatrudniać będzie asesorów komorniczych wyłącznie na podstawie umowy o pracę, zgodnie z art. 134 ust. 1–3. Komornik zatrudniać będzie aplikantów komorniczych zgodnie z art. 95 ust. 1–4. Co istotne, za działania tych osób związane z postępowaniem egzekucyjnym komornik ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą jak za działania własne.

Ponadto istotnym *novum*, mającym na celu z jednej strony uporządkowanie gospodarki finansowej kancelarii, z drugiej zaś ochronę interesu stron postępowania egzekucyjnego, jest wprowadzona w art. 154 ust. 2 projektu zasada, że rachunki kancelarii, na których gromadzone są środki pieniężne wyegzekwowane w toku egzekucji oraz zaliczki na pokrycie wydatków gotówkowych w toku egzekucji, nie podlegają zajęciu. Dodajmy, że będą to szczególne, wyodrębnione rachunki.

Z kolei art. 155–162 projektu porządkują zasady prowadzenia akt egzekucyjnych oraz urzędzeń ewidencyjnych, przy założeniu, że docelowo dokumenty te powinny być prowadzone w systemie teleinformatycznym, do którego dostęp mieć będą sądy oraz organy nadzoru. Podmiotem odpowiedzialnym za utworzenie tegoż systemu będzie Minister Sprawiedliwości, co pozwoli zapewnić bezpieczeństwo zgromadzonym w systemie danym i uniemożliwi dostęp do nich osobom postronnym. W konsekwencji wyeliminowane zostaną utrudnienia w jednoczesnym dostępie do akt egzekucyjnych przez różne sądy na potrzeby rozpoznawanych równolegle spraw, co powinno się przełożyć na znaczne skrócenie czasu rozpoznania spraw, a tym samym na przyspieszenie prowadzonych postępowań egzekucyjnych. Jednocześnie prowadzenie akt egzekucyjnych w systemie teleinformatycznym i umożliwienie wglądu do tych akt stronom postępowania w tym systemie stanowić będzie pełniejszą realizację prawa do sądu i znacznie ułatwi obronę praw stron postępowania.

W odrębnym rozdziale 9, z uwagi na znaczne rozproszenie zagadnień dotyczących nadzoru nad komornikami w dotychczas obowiązującej regulacji, niezbędnym było kompleksowe uregulowanie spraw z tym związanych. Po raz pierwszy w akcie rangi ustawowej szczegółowo rozróżniono nadzór judykacyjny, administracyjny oraz wewnętrzny nadzór samorządu komorniczego. Jednocześnie w zakresie czynności podejmowanych przez sąd w ramach nadzoru judykacyjnego upoważniono sąd do sygnalizowania stwierdzonych oczywistych naruszeń prawa prezesowi sądu, przy

którym komornik działa (art. 164 ust. 2 projektu). Przepis ten ma na celu poprawę przepływu informacji między sądem merytorycznie badającym prawidłowość czynności podejmowanych przez komornika oraz prezesem właściwego sądu rejonowego wyposażonym w rozległe kompetencje z zakresu nadzoru administracyjnego oraz zobowiązanym do stanowczego i natychmiastowego reagowania na stwierdzone naruszenia prawa. Niezależnie od powyższego art. 164 ust. 4 projektu daje sądowi możliwość wytknięcia uchybień w przypadku stwierdzenia, że czynności komornika zostały dokonane z oczywistą i rażącą obrazą przepisów. Instytucja ta, nowa w przypadku komorników, jest wzorowana na rozwiązaniach przyjętych w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych. W konsekwencji np. dwukrotne wytknięcie uchybienia będzie miało wpływ na przysługujące komornikowi prawa korporacyjne w ramach samorządu komorniczego.

Przepisy art. 165–168 projektu w sposób szczegółowy określają ogólne zasady działania i kompetencje organów nadzoru administracyjnego oraz prawa i obowiązki osób powołanych do sprawowania nadzoru. Katalogi uprawnień kontrolnych mają charakter zamknięty.

Z uwagi na wielość organów nadzoru administracyjnego i szerokie ich kompetencje w art. 166 ust. 3 przewidziano rozwiązanie mające na celu eliminowanie ewentualnych kolizji między organami nadzoru. Zgodnie z tym przepisem przyznano Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienie do uchylania lub zmiany zarządzeń nadzorczych prezesa właściwego sądu, bądź też zaleceń powizytacyjnych lub polustracyjnych osób, o których mowa w art. 173 ust. 1, jeżeli naruszają one przepisy niniejszej ustawy. Przepis ten będzie miał zastosowanie zarówno do wyznaczenia kontroli kilku organów w tym samym czasie, jak i w zakresie ujednolicenia zarządzeń nadzorczych po przeprowadzonych czynnościach.

W art. 167 ust. 1 uregulowano wprost zagadnienie dostępu do akt postępowania egzekucyjnego przez osoby powołane do sprawowania nadzoru administracyjnego nad działalnością komorników. Nie pominięto także regulacji wglądu do akt spraw egzekucyjnych udostępnianych Ministrowi Sprawiedliwości (art. 171 ust. 4 projektu). Zgodnie z projektowanym art. 174 ust. 1 zasadniczy ciężar nadzoru administracyjnego nosić będzie prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik (nadzór odpowiedzialny). Nadzór odpowiedzialny polegać będzie w na:

- 1) ocenie szybkości, sprawności i rzetelności postępowania poprzez badanie, czy w konkretnych sprawach nie zachodzi nieuzasadniona przewlekłość w podejmowaniu czynności;
- 2) kontrolowaniu prawidłowości prowadzenia biurowości i rachunkowości kancelarii komorniczej, zwłaszcza w zakresie ustalenia, czy nie wystąpiły niedobory finansowe;
- 3) badaniu kultury pracy, w tym przestrzegania wyznaczonych terminów czynności i przyjmowania interesantów oraz utrzymywania kancelarii komorniczej na poziomie odpowiednim do godności urzędu i posiadanych środków;
- 4) badaniu dopuszczalności przyjmowania przez komornika spraw z wyboru wierzyciela;
- 5) badaniu prawidłowości powierzenia czynności egzekucyjnych asesorum;
- 6) gromadzeniu informacji o sygnalizacjach naruszeń prawa, o których mowa w art. 105 ust. 2, oraz o wytknięciach uchybień, o których mowa w art. 105 ust. 4;
- 7) badaniu, czy pobierane przez komornika należności odpowiadają obowiązującym przepisom;
- 8) podejmowaniu decyzji w przedmiocie wyrażenia zgody, o której mowa w art. 36 ust. 6;
- 9) stosowaniu innych środków prawnych określonych w przepisach prawa.

Przepisy te stanowią doprecyzowanie, a zarazem rozszerzenie uprawnień dotychczas przysługujących prezesowi sądu rejonowego. W szczególności rozszerzeniu uległa regulacja dotycząca wielotematycznej kontroli kancelarii komornika (art. 175 projektu). Poza nowym określeniem częstotliwości kontroli nowymi rozwiązaniami są: możliwość zlecenia przeprowadzenia kontroli biegłemu rewidentowi, specjalście z danej dziedziny lub innej wyspecjalizowanej instytucji, zawiadomienie o kontroli kancelarii komornika właściwego ze względu na siedzibę sądu rejonowego naczelnika urzędu skarbowego i prawo udziału przedstawiciela naczelnika urzędu skarbowego w kontroli finansowej kancelarii komornika. Regulacje te mają na celu profesjonalizację kontroli również pod względem ekonomicznym i fiskalnym. Przepisy art. 180 i art. 181 projektu określają zakres uprawnień nadzorczych prezesów odpowiednio sądów okręgowych i apelacyjnych. Natomiast proponowany art. 182 wprowadza precyzyjną regulację dotyczącą uprawnień przysługujących sędziemu wizytatorowi i precyzyjnie określa, kto może pełnić taką funkcję. Istotną zmianą jest możliwość powołania na stanowisko

sędziego wizytatora do spraw komorników również sędziego sądu rejonowego orzekającego w wydziale cywilnym lub egzekucyjnym. Uzasadnione jest to tym, że egzekucja sądowa stanowi przede wszystkim materię, którą zajmują się sędziowie sądów rejonowych oraz projektowaną ich specjalizacją w ramach wydziałów egzekucyjnych. Nowym rozwiązaniem jest zakaz z art. 184 ust. 2 przewidujący, że ten sam sędzia wizytator nie może przeprowadzać dwóch kolejnych wizytacji tej samej kancelarii. Uzasadnione to jest przede wszystkim tym, aby kontrola była dokonywana przez różne osoby o nowym spojrzeniu na badaną problematykę.

Z kolei art. 189–195 projektu w sposób jednoznaczny i precyzyjny określają zakres i zasady sprawowania wewnętrznego nadzoru samorządu komorniczego, w tym na nowo określono sposób wyznaczania i kompetencje komorników wizytatorów i zasad przeprowadzania przez nich wizytacji.

W rozdziale 10 uregulowano zagadnienia związane z samorządem komorniczym, mając na celu uporządkowanie problematyki prawnej związanej z jego działalnością. Proponowane w rozdziale regulacje w znacznym stopniu odpowiadają aktualnym rozwiązaniom w tym zakresie. Do istotnych zmian należy zlikwidowanie instytucji Krajowego Zjazdu Samorządu Komorniczego oraz przyznanie asesorum komorniczemu statusu członków samorządu komorniczego (zob. projektowany art. 196 ust. 1), przy jednoczesnym przyznaniu im ograniczonych uprawnień w tym zakresie. *Ratio legis* projektowanej regulacji zmierza do tego, aby asesorzy czynnie uczestniczyli w kreowaniu wizerunku zawodu komornika sądowego – funkcjonariusza publicznego. Założeniem tej regulacji jest również wdrażanie asesorów w pracę samorządu, wprowadzanie do odpowiedzialnego decydowania o sprawach swojej korporacji oraz niwelowanie dysproporcji między komornikami a asesorami, tam gdzie są one nieuzasadnione ustrojowo.

Ponadto – w przeciwieństwie do obecnej regulacji – samorząd komorniczy, w tym Krajowa Rada Komornicza – nie będzie mógł prowadzić działalności gospodarczej. Fakt, że obecnie samorząd ten może wykonywać taką działalność, należy ocenić krytycznie, przypomnieć bowiem należy, że komornicy sądowi są m.in. funkcjonariuszami publicznymi, a zatem ich działalność nie powinna być za wszelką cenę nastawiona na maksymalizację zysku. Zdanie to dotyczy również samorządu tych szczególnych funkcjonariuszy publicznych.

W rozdziale 11 reguluje się kwestie związane z odpowiedzialnością dyscyplinarną komorników i postępowaniem dyscyplinarnym. Zasadniczym celem regulacji zawartych w tym rozdziale jest uporządkowanie i zwiększenie efektywności postępowań dyscyplinarnych. Komornik odpowiadać będzie za brak nadzoru nad zatrudnionymi asesorami oraz innymi osobami. Z uwagi na jednoznaczne uregulowanie zasad nieobecności na służbie oraz zastępstw komorniczych, naruszenie zasad korzystania z prawa do nieobecności na służbie, usprawiedliwiania tych nieobecności albo korzystania z wyznaczonego zastępcy, określonych w art. 39–41 i art. 43, potraktowano jako odrębny delikt dyscyplinarny.

W art. 220 projektu rozszerzono i uporządkowano katalog deliktów dyscyplinarnych, podkreślając jednocześnie wagę konieczności stosowania się do wytycznych i zarządzeń organów nadzoru judykacyjnego oraz administracyjnego. Podkreślono też konieczność bezwzględnego stosowania się przez komorników do przepisów o właściwości miejscowej oraz należytego sprawowania nadzoru nad zatrudnionymi asesorami. W konsekwencji brak nadzoru uznano za samodzielny delikt dyscyplinarny.

Karami dyscyplinarnymi, w uzupełnionym ich katalogu (art. 222 ust. 1 projektu), będą:

- 1) upomnienie;
- 2) nagana;
- 3) kara pieniężna w granicach od 5000 do 100 000 zł;
- 4) zakaz przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela na okres od roku do 3 lat;
- 5) kara zawieszenia komornika w czynnościach na okres od 6 miesięcy do 3 lat;
- 6) wydalenie ze służby komorniczej.

Zgodnie z projektowanym art. 226 wniosek inicjujący postępowanie dyscyplinarne będą mogli złożyć Minister Sprawiedliwości, prezesi sądów, sędziowie wizytatorzy, organy samorządu komorniczego oraz komornicy wizytatorzy. Złożenie tego wniosku automatycznie wszczynać będzie postępowanie przed komisją dyscyplinarną. Jeżeli wcześniej wszczęto postępowanie dyscyplinarne co do tego samego czynu obwinionego i postępowanie toczy się, komisja dyscyplinarna dołącza wniosek Ministra Sprawiedliwości do tego postępowania w celu łącznego rozpoznania.

Krajowa Rada Komornicza powoływać będzie komisję dyscyplinarną (art. 229 projektu) w liczbie 33 członków spośród kandydatów zgłoszonych w liczbie 4 przez radę każdej izby komorniczej, spośród komorników będących członkami danej izby.

W celu podniesienia standardów orzekania o karach dyscyplinarnych przewiduje się rozwiązanie, zgodnie z którym członkiem komisji dyscyplinarnej będzie mogła być osoba zajmująca nienagannie stanowisko komornika przez okres co najmniej 5 lat, która ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej. Członkiem komisji dyscyplinarnej nie będzie mogła zostać osoba, która w okresie czterech lat przed powołaniem została odwołana ze stanowiska członka komisji dyscyplinarnej z przyczyn, o których mowa w art. 230 ust. 1 pkt 3, lub której w okresie czterech lat przed powołaniem dwukrotnie wytknięto uchybienie, o którym mowa w art. 164 ust. 4. Członek komisji dyscyplinarnej powoływany będzie na okres czterech lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje (por. art. 229 ust. 4 projektu).

Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym będzie rzecznik dyscyplinarny. Niezależnie od działania rzecznika dyscyplinarnego, jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym będą mogli występować Minister Sprawiedliwości, prezesi sądów, sędziowie wizytatorzy, organy samorządu komorniczego oraz komornicy wizytatorzy (art. 233 ust. 2 projektu). Rzecznika dyscyplinarnego powoływać będzie Minister Sprawiedliwości, spośród trzech kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Komorniczą. Minister Sprawiedliwości powoływać będzie również zastępców rzecznika dyscyplinarnego w liczbie nie większej niż trzech, spośród kandydatów przedstawionych przez rzecznika dyscyplinarnego po uzyskaniu opinii Krajowej Rady Komorniczej. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców trwać będzie 4 lata, licząc od dnia powołania. Ponadto przewiduje się nowe rozwiązanie, w świetle którego rzecznik dyscyplinarny zobligowany będzie do złożenia Ministrowi Sprawiedliwości, w terminie do dnia 1 marca każdego roku, sprawozdania ze swej działalności za rok poprzedzający. Minister Sprawiedliwości przyjmie albo odrzuci sprawozdanie, mając na względzie realizację ustawowych zadań rzecznika dyscyplinarnego. W przypadku odrzucenia sprawozdania, Minister Sprawiedliwości będzie mógł odwołać rzecznika dyscyplinarnego przed upływem kadencji (art. 234 i art. 235 projektu). W takim przypadku Minister Sprawiedliwości będzie mógł odwołać również zastępców rzecznika dyscyplinarnego. Proponowana regulacja ma na celu zwiększenie rzeczywistej odpowiedzialności rzecznika dyscyplinarnego za skuteczne ściganie nieprawidłowości w wykonywaniu zawodu komornika.

W ślad za uzupełnieniem zawartych w art. 18 przesłanek zawieszenia komornika w czynnościach o wszczęcie przeciwko niemu postępowania dyscyplinarnego, wyeliminowano możliwość zawieszenia komornika w czynnościach przez komisję dyscyplinarną w ramach prowadzonego przez nią postępowania dyscyplinarnego. Podkreślić należy, że ta instytucja pozostawała w sprzeczności z ustrojowym statusem komornika, któremu powierzono wykonywanie władzy publicznej. Nie ma żadnych podstaw, aby o możliwości wykonywania przez określoną osobę władzy publicznej miał decydować organ funkcjonujący w ramach samorządu.

Istotną zmianą jest wprowadzenie w art. 246 instytucji skargi o stwierdzenie, że w postępowaniu prowadzonym przed komisją dyscyplinarną nastąpiło naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Do skargi tej stosować się będą odpowiednio również przepisy ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz. U. z 2016 r. poz. 1259). Jest to jeden z licznych przykładów przepisów zawartych w projekcie, a służących przyspieszeniu prowadzonych wobec komorników postępowań dyscyplinarnych. Kolejnym istotnym *novum* jest przyjęcie zasady, że rozpoznanie odwołań od orzeczeń komisji dyscyplinarnej powierzone zostanie sądom apelacyjnym w miejsce dotychczas rozpoznających je sądów okręgowych. Z jednej strony rozwiązanie to powinno przyczynić się do zwiększenia jednolitości orzecznictwa dyscyplinarnego, z drugiej uwzględnia fakt, że sądy dyscyplinarne wypracowały już bogaty dorobek orzecniczy jako sądy rozpoznające w pierwszej instancji sprawy dyscyplinarne sędziów. Jednocześnie w art. 254 projektu, mając na względzie pozycję ustrojową sądów apelacyjnych, wyposażono te sądy w prawo do wytknięcia uchybień orzecznich właściwemu składowi komisji dyscyplinarnej. W konwencji rozwiązania te powinny się przełożyć na poprawę jakości orzecznictwa komisji dyscyplinarnej. Jako nadzwyczajny środek odwoławczy wprowadzono w art. 251–253 projektu możliwość wnoszenia kasacji do Sądu Najwyższego, które to prawo przysługiwać będzie Prokuratorowi Generalnemu i Rzecznikowi Praw Obywatelskich. Celem omawianej instytucji będzie nie tylko możliwość korekty orzeczeń wydanych z rażącym naruszeniem prawa lub orzeczeń, w których wymierzono rażąco niewspółmierną karę dyscyplinarną, lecz

również wprowadzone rozwiązanie pozwoli zapobiec ewentualnym rozbieżnościom w orzecznictwie dyscyplinarnym dotyczącym komorników.

Ostatnim istotnym *novum* w postępowaniu dyscyplinarnym komorników jest przyjęcie w art. 255 projektu zasady, że rezygnacja z pełnienia obowiązków komornika sądowego nie ma wpływu na bieg postępowania dyscyplinarnego. Przepis ten będzie miał odpowiednie zastosowanie do aplikantów i asesorów komorniczych.

W rozdziale 12 zostały zawarte przepisy wprowadzające zmiany w innych ustawach.

W zakresie zmian w ustawie – Kodeks postępowania cywilnego (k.p.c.) w pierwszej kolejności zaproponowano nowe brzmienie art. 346 § 1¹ k.p.c. umożliwiające sądowi uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności w sytuacjach, gdy do wydania wyroku zaocznego doszło wskutek doręczenia odpisu pozwu na błędny adres pozwanego. Ma to służyć wyeliminowaniu sytuacji, w których wskutek podania nieaktualnego adresu zamieszkania, po skutecznym wniesieniu sprzeciwu pozwany przez cały czas postępowania musiał znosić fakt, że jego mienie podlega zajęciu. Rozwiązanie takie może w dużej mierze przyczynić się do poprawy sytuacji osób wykonujących działalność gospodarczą i ograniczyć przypadki polegające na „wyludzeniu” tytułów wykonawczych przed prawomocnym rozstrzygnięciem sprawy.

W art. 759 § 2 k.p.c. wprowadzono zmiany przewidujące, że sąd rejonowy nie tylko wydaje z urzędu komornikowi zarządzenia zmierzające do zapewnienia należytego wykonania egzekucji oraz usuwa spostrzeżone uchybienia, lecz również, że ocena prawna wyrażona przez sąd w ramach wydanych zarządzeń będzie wiążąca dla komornika. Rozwiązanie takie jest powieleniem instytucji uregulowanej w art. 386 § 6 k.p.c. Wzmocnieniem kontrolnej funkcji sądu jest możliwość zobowiązania komornika do składania sprawozdań z czynności podjętych w wykonaniu zarządzeń sądu.

W ramach dalszych zmian przewiduje się m.in. wprowadzenie możliwości fakultatywnego składania skargi na czynności komornika na urzędowym formularzu, co docelowo ma ułatwić zainteresowanym dostęp do sądu i ograniczenie licznych przypadków, w których skargi odrzucane są z przyczyn formalnych. Z powyższym skorelowano wprowadzenie ciężących na komorniku obowiązków informacyjnych. Komornik zobowiązany będzie zgodnie z art. 763¹ k.p.c. pouczać strony i uczestników postępowania występujących bez profesjonalnego pełnomocnika o sposobie i terminie

zaskarzania czynności, jak również stosownie do projektowanego art. 805 § 1² k.p.c. będzie miał obowiązek pouczać o ograniczeniach egzekucji i sposobie złożenia wniosku o ograniczenie egzekucji.

Celem regulacji zawartej w art. 760 § 1 k.p.c. w nowym brzmieniu jest wykluczenie istniejących sytuacji, w których komornicy, w szczególności prowadzący egzekucję poza rewirem, wzywając dłużnika do złożenia wyjaśnień w trybie art. 761 § 1 k.p.c., narzucali dłużnikowi formę wyjaśnień poprzez wezwanie go do osobistego stawiennictwa w odległej kancelarii. Proponowany przepis kładzie nacisk na fakt, że wybór formy złożenia wniosków bądź oświadczeń powinien należeć do składającego. Z kolei nowy § 1¹ dodany do omawianego artykułu ma na celu wskazanie ogólnego terminu instrukcyjnego odnoszącego się do nadawania biegu wszystkim wpływającym do komornika wnioskom.

W projektowanym art. 763² k.p.c. uregulowano tryb rozpoznawania wniosków o wyłączenie komornika. Regulacja ta została przeniesiona z dotychczasowego art. 9 u.k.s.e. i poddana nieznacznym modyfikacjom, które z jednej strony dają możliwość zapobiegania przewlekłości postępowania w sytuacjach, gdy wniosek o wyłączenie składany będzie przez dłużnika wyłącznie w celu obstrukcji procesowej, z drugiej zaś strony dają sądowi możliwość uchylenia czynności komornika, co do którego wniosek o wyłączenie uwzględniono.

Ponadto wprowadzono do art. 765 k.p.c. regulację przewidującą obiektywny udział Policji w czynnościach egzekucyjnych z możliwością interwencji policjanta w przypadku stwierdzenia okoliczności uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa. Komornik będzie zobowiązany do wpisania takiego zastrzeżenia żądania do protokołu czynności, jednak ostateczna decyzja o przerwaniu czynności należeć będzie do niego. Policja będzie jednak zobowiązana do powiadomienia właściwego prezesa sądu rejonowego o stwierdzeniu uchybień.

W sposób odmienny reguluje się właściwość sądu przy rozpoznawaniu skarg na czynności komornika. W odróżnieniu od dotychczasowych zasad, wprowadza się jednoznacznie określoną właściwość sądu, w którego okręgu siedzibę ma kancelaria komornika do rozpoznawania wszystkich skarg dotyczących postępowań prowadzonych przez tego komornika. Wiąże się to ze skreśleniem dotychczasowego zdania czwartego w art. 767 § 1 k.p.c., który przewidywał, że w wypadku dokonania wyboru komornika

poza właściwością ogólną, skargę rozpoznaje sąd, który byłby właściwy według ogólnych zasad.

Zmiana ma na celu usunięcie wątpliwości, które dotychczas powstawały na tle określenia sądu właściwego do rozpoznania skargi, prowadząc do konieczności przekazywania skarg pomiędzy sądami, a przez to często znacznego opóźnienia rozpoznania sprawy. Usuwa również problemy, jakie istniały w wypadkach równoczesnego podejmowania w postępowaniu czynności na podstawie art. 759 § 2 k.p.c. przez sąd, przy którym działał komornik (oraz ewentualnych czynności prezesa tego sądu), i inny sąd właściwy do rozpoznania skargi – co rodziło zarówno problemy z dostępem do akt egzekucyjnych, jak i zagrożenie odmiennymi rozstrzygnięciami obu sądów. Równocześnie zmiana wpisuje się w koncepcję nadzoru nad komornikiem, wymagającą ścisłej współpracy pomiędzy prezesem sądu i sądem sprawującym nadzór judykacyjny, ułatwiając w szczególności przepływ informacji pomiędzy tymi podmiotami i umożliwiając natychmiastowe reagowanie na stwierdzone naruszenia prawa. Umożliwia też sądowi uzyskanie, wraz z większą liczbą podejmowanych czynności, pełniejszej wiedzy o praktyce działania komornika i uchybieniach, które mogły mieć miejsce.

Zauważyć przy tym należy, że dotychczasowa regulacja właściwości sądu uzasadniona była znacznymi rozbieżnościami w wielkości kancelarii poszczególnych komorników i liczby przyjmowanych przez nich spraw z wyboru wierzyciela – wpływającą na liczbę skarg dotyczących działalności takiego komornika. Jednak zarówno wprowadzane ograniczenie wyboru komornika do obszaru apelacji, jak i istniejące już, a utrzymywane w projekcie ustawy, istotne ograniczenia możliwości przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela, usuwa niebezpieczeństwo nadmiernego obciążenia niektórych sądów sprawami egzekucyjnymi. Równocześnie obowiązująca od dnia 8 września 2016 r. zasada wnoszenia skargi do komornika, który dokonał zaskarżonej czynności, czyni mniej istotnym umożliwienie dłużnikowi bezpośredniego i osobistego dostępu do sądu.

Uregulowanie, w projektowanym art. 767 § 1 k.p.c., właściwości sądu ze względu na siedzibę kancelarii komornika ma na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych, jakie mogą się rodzić po wprowadzeniu, na mocy art. 268 projektu, zmian w ustroju sądów powszechnych w zakresie działalności wydziałów egzekucyjnych. Na gruncie projektowanej regulacji może się zdarzyć, że

rozpoznawanie spraw egzekucyjnych z obszaru właściwości danego sądu rejonowego może zostać powierzone innemu sądowi, w którym funkcjonuje wydział egzekucyjny. Celem nowelizacji jest zatem jednoznaczne przesądzenie, że w takich przypadkach skargi na czynności komornika rozpoznawać będzie sąd właściwy do rozpoznawania spraw egzekucyjnych z danego obszaru, a nie sąd, przy którym działa komornik.

Istotną zmianą jest również wprowadzenie w art. 767 k.p.c. nowego § 6, zgodnie z którym w przypadku oczywistego naruszenia prawa kosztami postępowania wywołanego wniesieniem skargi na czynność komornika będzie można obciążyć samego komornika. Powyższe powinno skłonić komorników do większej odpowiedzialności za podejmowane czynności. Wyeliminuje to zarazem sytuacje, w których w razie uwzględnienia skargi na czynność dokonaną z oczywistym naruszeniem prawa, mimo braku odpowiedzialności stron za jej przebieg (a nawet w razie, gdy czynność została podjęta wbrew wnioskowi stron), uczestnik musiał zwracać skarżącemu koszty postępowania zainicjowanego wniesieniem skargi, a komornik nie ponosił za swoje działania żadnej odpowiedzialności. Powyższe rozwiązanie jest skorelowane ze zmianami wprowadzonymi ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 1311, z późn. zm.), zgodnie z którymi skargę wnosi się do komornika, a ten będzie miał możliwość jej uwzględnienia bez przekazywania akt do sądu (art. 767 § 5 k.p.c.). Wobec tego obciążenie komornika kosztami w myśl proponowanych rozwiązań będzie miało miejsce jedynie w szczególnych przypadkach, w których komornik, znając stanowisko stron i mając możliwość skorygowania swoich działań, nie skorzysta z tej możliwości.

Proponuje się także (projektowany art. 801 k.p.c. w nowym brzmieniu), aby komornik z momentem wszczęcia postępowania z urzędu ustalał majątek dłużnika w zakresie znanym mu z innych prowadzonych postępowań oraz z wykorzystaniem dostępnych komornikowi centralnych rejestrów i ewidencji (np. centralna baza danych ksiąg wieczystych, centralna ewidencja pojazdów i kierowców, rejestry prowadzone przez ZUS). Ogranicza się w ten sposób nieprawidłowości związane z dotychczasową instytucją poszukiwania majątku za wynagrodzeniem, co zostało już zresztą zainicjowane ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw. U podstaw takich rozwiązań stoi przekonanie, że komornicy, realizując zadania państwa w zakresie

egzekucji, zostali wyposażeni w możliwość dostępu do rejestrów publicznych i żądania informacji od podmiotów, o których mowa w art. 761 § 1 k.p.c. w celu sprawnej realizacji powierzonych im czynności, a nie w celu czerpania z tego tytułu dodatkowych dochodów. Niestety istniejąca praktyka poszła w tym kierunku, że komornicy wielokrotnie zamiast traktować zwracanie się o informacje we wskazanym trybie jako swój ustawowy obowiązek, w licznych wypadkach traktowali te działania jako poszukiwanie majątku na wniosek, za co należeć miałyby się im dodatkowe wynagrodzenie (i uzależniając zarazem podjęcie tych czynności od uiszczenia przez wierzyciela dodatkowej opłaty za zlecenie poszukiwania majątku). Proponowany przepis przesądza, że majątek dłużnika ustalony w trybie art. 801 pkt 1 k.p.c. nie będzie traktowany jako majątek „odnaleziony”. Poszukiwanie majątku dłużnika, o którym mowa w art. 801² k.p.c., oznaczać zaś będzie podjęcie ze strony komornika szczególnych działań. Z drugiej strony proponowany przepis wykluczać ma sytuację, w których komornik, mimo posiadanej wiedzy o majątku dłużnika (lub gdy majątek ten można z łatwością odnaleźć „zza biurka”), powstrzymywałby się z zajęciem, do czasu złożenia przez dłużnika wykazu lub wyjaśnień, o którym mowa w art. 801 i 801¹ k.p.c.

Należy zarazem zaznaczyć, że zasadniczego przemodelowania wymagał art. 801¹ k.p.c. Przepis ten w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 10 lipca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw miał dwie zasadnicze wady. Po pierwsze, mimo że art. 801¹ § 2 k.p.c. w aktualnie obowiązującym brzmieniu określał w § 1, iż główną konsekwencją niezłożenia wykazu majątku miało być przyznanie wierzycielowi możliwości zlecenia komornikowi poszukiwania majątku, to w § 2 dopuszczał możliwość stosowania wobec dłużnika pełnego wachlarza środków przymusu, z zastosowaniem aresztu włącznie, mających na celu wymóc złożenie wykazu majątku wraz z przyrzeczeniem. Dodatkowo omawiany przepis nie zawierał odwołania do przepisu art. 914 § 1 k.p.c. określającego właściwość wyłączną sądu upoważnionego do dokonania wyjawienia majątku. W konsekwencji oznacza to, że również komornicy, którzy prowadzą egzekucję z wyboru wierzyciela poza swoim rewirem, zyskali uprawnienie do odbierania od dłużnika, zamieszkałego nierzadko kilkaset kilometrów dalej, wykazu majątku wraz z przyrzeczeniem. Wiąże się to w sposób oczywisty ze znacznymi niedogodnościami po stronie dłużnika, zwłaszcza jeżeli postępowania przeciwko niemu prowadziłoby kilku komorników z wyboru

wierzyciela, mających kancelarie w odległych ośrodkach. W takich przypadkach instytucja powierzenia prowadzenia egzekucji komornikowi z wyboru stałaby się w ręku wierzyciela skutecznym narzędziem szykany dłużnika. Z kolei wysoce problematycznym jest również nieokreślenie sądu właściwego do stosowania środków przymusu. Oznacza to w konsekwencji, że nad stosowaniem art. 916 i art. 917 k.p.c. utraciłby kontrolę sąd właściwości ogólnej dłużnika, a kompetencje te przejęłyby sądy, przy których działają komornicy wnoszący o zastosowanie środków przymusu. Takie rozwiązanie stwarzałoby nie tylko problem z należywym egzekwowaniem doprowadzenia dłużnika do komornika celem złożenia wykazu i przyrzeczenia, lecz również mogłoby prowadzić do sytuacji, w których działania kilku działających jednocześnie sądów wykluczałyby się, a ponadto dochodziłoby do przypadków, w których mimo zastosowania aresztu i złożenia przez dłużnika w trybie art. 917 § 1 k.p.c. deklaracji chęci niezwłocznego złożenia wykazu i przyrzeczenia, nie byłoby logistycznych możliwości przewiezienia dłużnika do odległych ośrodków celem wykonania obowiązku. Istniejąca regulacja w dotychczasowym kształcie pomija również kwestię kosztów związanych ze stosowaniem środków przymusu. Należy wobec tego uznać, że możliwość stosowania wobec dłużnika środków przymusu osobistego we wstępnej fazie postępowania egzekucyjnego i to przez komorników działających poza swoim rewirem, jest zbyt daleko idąca i wiąże się z nadmiernymi niedogodnościami dla dłużników. Niezależnie od tego wydaje się, że w odniesieniu do postępowania przed komornikiem zupełnie wystarczającym powinno być złożenie na piśmie oświadczenia o prawdziwości i zupełności wykazu, zaś możliwość odbierania przyrzeczenia w trybie art. 913 § 1 k.p.c. należałoby zastrzec wyłącznie dla powagi sądu. Z uwagi na powyższe, istotą art. 801 i art. 801¹ k.p.c. w proponowanym brzmieniu jest przyjęcie, że komornik wzywa dłużnika do złożenia wykazu majątku (podejmując jednocześnie czynności na podstawie art. 801 pkt 1 k.p.c., o których była mowa powyżej), a wykaz wraz z oświadczeniem mogą zostać złożone przez dłużnika na piśmie (z zastrzeżeniem odpowiedzialności karnej dłużnika za złożenie fałszywego oświadczenia). Konsekwencją niezłożenia wykazu będzie możliwość ukarania dłużnika grzywną. W razie gdyby wierzyciel domagał się przymusowego doprowadzenia dłużnika do komornika, czynności te będzie mógł przeprowadzić jedynie komornik właściwości ogólnej dłużnika. Jednocześnie na tym etapie postępowania, wobec

pozostawienia instytucji wyjawienia majątku w niezmienionym kształcie, wyłączono możliwość stosowania wobec dłużnika aresztu.

Proponuje się również utrwalanie przebiegu części czynności egzekucyjnych poza kancelarią za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk (zob. projektowany art. 809¹ i zawarty w nim katalog czynności podlegających utrwaleniu). Celem tej regulacji jest zapewnienie sądowi i stronom kontroli czynności, przy których – jak wskazuje dotychczasowa praktyka – dochodziło do sytuacji konfliktowych oraz występowało najwięcej przypadków rażącego naruszenia prawa (np. przez bezzasadne odjęcie dozoru nad zajętymi ruchomościami lub przez zajęcie ruchomości ewidentnie nienależących do dłużnika). Równocześnie względy ochrony prawa do prywatności powodują, że będzie istniała możliwość zgłoszenia sprzeciwu wobec utrwalania czynności w miejscu zamieszkania, jak również stronom postępowania nie będzie wydawany zapis obrazu, a jedynie zapis dźwięku.

W art. 810 k.p.c. zawarta będzie wyczerpująca regulacja okresów, w których możliwe będzie podejmowanie przez komornika czynności poza kancelarią.

W proponowanej regulacji uporządkowano również kwestie związane z zawieszeniem i umorzeniem postępowania egzekucyjnego. W art. 820 k.p.c. przyjęto regułę, że organ egzekucyjny zawiesza postępowanie, jeżeli sąd zawiesił natychmiastową wykonalność tytułu. Powyższe rozwiązanie jest dostosowane do aktualnego brzmienia art. 346 § 1 k.p.c. i opiera się dodatkowo na założeniu, że skoro uchylenie natychmiastowej wykonalności tytułu oznacza upadek tytułu wykonawczego, to tym samym nie powinno być przesłanką zawieszenia postępowania egzekucyjnego, lecz powinno skutkować jego umorzeniem (zgodnie z art. 824 § 1 pkt 5 k.p.c. w proponowanym brzmieniu). Wprowadzone zmiany stanowią zarazem konsekwencję wprowadzenia w art. 346 k.p.c. nowego § 1¹, który pozwoli sądowi na uchylenie rygoru natychmiastowej wykonalności z urzędu w przypadku doręczenia odpisu pozwu na niewłaściwy adres.

Jednocześnie treść dyspozycji art. 821¹ k.p.c. uzupełniono o sytuacje, w których egzekucja prowadzona jest z rachunków bankowych dłużnika. Zmiana ta ukierunkowana jest przede wszystkim na sytuacje dotyczące przedsiębiorców, celem umożliwienia im prowadzenia bieżącej działalności w okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego. W aktualnym stanie prawnym rozwiązań takich było brak, co oznaczało, że dłużnik mimo uzyskania od sądu zabezpieczenia roszczenia

w postaci zawieszenia postępowania egzekucyjnego, w dalszym ciągu musiał znosić fakt, że jest w całości pozbawiony dostępu do bieżących środków na rachunkach bankowych, co w skrajnych przypadkach mogło skutkować utratą płynności finansowej i koniecznością zaprzestania działalności gospodarczej.

Istotną z punktu widzenia zasad praworządności zmianą jest również wprowadzenie reguły, że w razie utraty mocy tytułu wykonawczego, jak też w przypadku, gdy egzekucję skierowano przeciwko osobie niebędącej dłużnikiem lub gdy prowadzenie egzekucji pozostaje w oczywistej sprzeczności z treścią tytułu wykonawczego, organ egzekucyjny umorzy postępowanie z urzędu, a nie – jak to miało miejsce na gruncie obowiązujących przepisów – na wniosek. Przepis ten nie tylko będzie chronić osoby trzecie niebędące dłużnikami, lub osoby, które utraciły status dłużnika, lecz również ułatwi komornikom korygowanie czynności wadliwie podjętych. Wprowadzenie nowych rozwiązań daje również komornikom pełniejsze możliwości korygowania, w trybie art. 140 ustawy, czynności podejmowanych przez upoważnionych asesorów komorniczych.

Nowa regulacja przewiduje daleko idące zmiany w zakresie egzekucji z ruchomości. Nie tylko w sposób precyzyjny określono katalog ruchomości niepodlegających zajęciu (art. 829 pkt 1 i 1a k.p.c.), co ograniczy arbitralność w podejmowaniu decyzji mogących pozbawić dłużnika i jego domowników przedmiotów niezbędnych dla codziennej egzystencji. W nowym art. 833 § 2¹ k.p.c. zakres stosowania art. 87 i art. 87¹ Kodeksu pracy uzupełniono również o świadczenia powtarzające się, które stanowią jedyne źródło dochodu dłużnika. Ma to na celu wyeliminowanie wątpliwości interpretacyjnych mogących powstawać na gruncie dotychczasowego art. 833 § 2 k.p.c., w zakresie ustalenia czy wynagrodzenie otrzymywane przez dłużnika zatrudnionego na podstawie umowy cywilnoprawnej można uznać za świadczenie powtarzające się, „którego celem jest zapewnienie utrzymania”. Nie ma bowiem wątpliwości, że osoby zatrudnione na podstawie umów cywilnoprawnych, choć stanowią niemały odsetek zatrudnionych, z punktu widzenia uprawnień pracowniczych i tak są w znacznie gorszej sytuacji niż osoby zatrudnione na umowę o pracę. Tym samym w zakresie zapewnienia im minimum egzystencji i ochrony przed egzekucją należało w sposób jednoznaczny zrównać je z osobami mającymi status pracowników w rozumieniu Kodeksu pracy.

Przewiduje się też zmiany w zakresie zasad prowadzenia egzekucji z ruchomości przez określenie warunków dopuszczalności zajęcia (zmiany w art. 844 k.p.c.). Dotyczy to w szczególności jednoznacznego wskazania, że nie podlegają zajęciu ruchomości, jeżeli z ujawnionych w sprawie okoliczności wynika, że nie stanowią one własności dłużnika, a podlegają ruchomości stanowiące własność dłużnika oraz określenia trybu wykazywania przed komornikiem własności przez osobę trzecią. W zamierzeniu przepisy te mają umożliwić zwiększenie ochrony osób niebędących dłużnikami, bez potrzeby występowania na drogę kosztownego i czasochłonnego procesu o wyłączenie rzeczy spod egzekucji w trybie art. 841 k.p.c. Należy podkreślić, że wskazany tryb z art. 845 § 2² k.p.c. nie jest postępowaniem konkurencyjnym względem procesu z art. 841 k.p.c., albowiem w razie uznania przez sąd, że dany dokument „budzi wątpliwości”, osoba trzecia będzie każdorazowo odesłana na drogę procesu. Omawiana regulacja pozwoli natomiast wyeliminować sytuacje, w których dochodziło do zajęcia ruchomości w sposób oczywisty niebędących własnością dłużnika. Istotną zmianą w kierunku uporządkowania zasad dotyczących powództw ekscydencyjnych jest również ponowne określenie zasad właściwości przy egzekucji z ruchomości przez wskazanie, że należy ona do komornika właściwości ogólnej dłużnika – a nie jak dotąd miejsca położenia rzeczy. W konsekwencji powinno nie tylko dojść do wyeliminowania problemów przy oznaczaniu sądu właściwego do rozpoznania powództwa, o którym mowa w art. 841 k.p.c., lecz również wykluczy to sytuacje, w których kilku komorników naraz uznawało się za właściwych do prowadzenia egzekucji, mimo że prowadzili egzekucję z wyboru wierzyciela (co niejednokrotnie miało miejsce w przypadku zajęcia samochodu, którym dłużnik przybył do kancelarii działającego poza rewirem komornika).

W ramach wprowadzonych zmian uporządkowano także zasady dotyczące wyceny zajętych ruchomości. W tym celu z jednej strony nałożono na komornika obowiązek, aby pouczył strony o możliwości wniesienia zastrzeżeń do dokonanego przez siebie oszacowania ruchomości, z drugiej zaś strony jednoznacznie określono, że w przypadkach, w których wartość zajętej ruchomości przekraczać miałyby według oceny komornika 25 000 zł, powołanie do oszacowania biegłego jest obligatoryjne. Dodatkowo dla zwiększenia sprawności prowadzonych postępowań wprowadzono regułę, że złożenie zastrzeżeń do oszacowania będzie możliwe najpóźniej w terminie 3 dni od doręczenia odpisu protokołu zajęcia (a nie jak dotąd miało to miejsce – do dnia

licytacji). Jednoznacznie przesądzone też, że oszacowanie, którego nie zamieszczono w protokole zajęcia, wymaga wydania postanowienia przez komornika. Funkcję ochronną spełnia określenie, że obwieszczenie o licytacji ruchomości będzie doręczane na tydzień przed jej terminem.

Nowe przepisy przewidują również wykluczenie sytuacji, w których mogłoby dochodzić do bezzasadnego odjęcia dozoru. Przyjęto między innymi zasadę, że odjęcie dozoru następuje w drodze postanowienia, w którego uzasadnieniu należy wskazać przyczyny odjęcia dozoru. Jednocześnie dla zwiększenia kontroli nad takimi czynnościami komornik obligatoryjnie będzie przekazywał sądowi odpis tego postanowienia wraz z nośnikiem zawierającym nagranie czynności. Wprowadzono także zasadę, że w razie uchylecia czynności przez sąd, komornik będzie ponosił koszty związane z nieuzasadnionym odjęciem dozoru. Omawiana regulacja stanowi reakcję na coraz liczniej stwierdzane przypadki, w których komornicy stawiali się na miejscu czynności w obecności przedstawicieli wyspecjalizowanych firm windykacyjnych, którym następnie powierzano obowiązki dozorczy (niejako już przed przystąpieniem do czynności, antycypując odjęcie dozoru i traktując zmianę dozorczy instrumentalnie jako sposób na przymuszenie dłużnika, lub jego najbliższych, do zapłaty długu). Niepożądanym efektem ubocznym takich działań było również zwiększenie kosztów egzekucji związanych z dozorem, co w konsekwencji zmniejszało możliwość osiągnięcia celu egzekucji, jakim jest zaspokojenie wierzyciela. Z uwagi na powyższe, nowa regulacja zawiera wyraźne postanowienie, że odjęcie dozoru nie jest dopuszczalne w przypadkach, w których jego koszty byłyby niewspółmierne do wartości rzeczy.

W zakresie dotyczącym egzekucji z ruchomości wprowadzono również szereg regulacji dotyczących sprzedaży. Po pierwsze w treści art. 864¹ k.p.c. wprowadzono zmiany, z których jednoznacznie wynika, że sprzedaż z wolnej ręki dotyczy wszystkich ruchomości, w tym również rzeczy, o których mowa w art. 864 § 2 k.p.c. Z uwagi na nowe oznaczenie terminu sprzedaży ruchomości dokonane nowelą z dnia 10 lipca 2015 r. w art. 864 § 1 k.p.c. (sprzedaż zajętych ruchomości nie może nastąpić wcześniej niż po upływie dwóch tygodni od dnia uprawomocnienia zajęcia), z art. 864¹ k.p.c. wyeliminowano zbędną regulację, że sprzedaż może nastąpić nie wcześniej niż po dwóch tygodniach od dnia oszacowania. Jest to ponadto uzasadnione faktem, że sprzedaż z wolnej ręki jest i tak uzależniona od zgody dłużnika przy wskazaniu przez niego ceny minimalnej oraz braku sprzeciwu wierzyciela. Z drugiej strony

w proponowanym art. 864¹ k.p.c. nałożono na komornika wyraźny obowiązek poinformowania wierzycieli o wysokości zaproponowanej przez dłużnika ceny minimalnej. W art. 867 § 1 k.p.c. wprowadzono zmianę, która w sposób jednoznaczny przesądza, że rzeczy, o których mowa w art. 866¹ k.p.c., w żadnym wypadku nie podlegają sprzedaży licytacyjnej. Do najistotniejszych zmian należy również wyeliminowanie z k.p.c. archaicznej instytucji sprzedaży komisowej. Instytucja ta nie tylko mogła otwierać pole do nadużyć, jak na przykład bezzasadnego odejmowania dozoru nad rzeczą i zawyżania wysokości prowizji komisowej, lecz wydaje się być ona w obecnych warunkach gospodarczych całkowicie zbędna – zwłaszcza wobec wprowadzenia nowelą z dnia 10 lipca 2015 r. sprzedaży w drodze licytacji elektronicznej. Uniemożliwiono również blankietowe składanie wniosków o licytacyjną sprzedaż wszelkiego zajętego majątku ruchomego dłużnika poprzez przyjęcie zasady, że dopiero po dokonaniu zajęcia wierzyciel wskazuje składniki, których sprzedaży domaga się w trybie licytacji elektronicznej. Korekty wprowadzone do art. 879² k.p.c. mają na celu wyeliminowanie przepisów, które w sposób niepożądany i niecelowy wprowadzałyby nadmierny automatyzm w odbieraniu dłużnikowi dozoru nad zajętymi ruchomościami w przypadku złożenia wniosku o przeprowadzenie licytacji elektronicznej.

Dodanie w art. 972 nowego § 2 zmierza do jednoznacznego uregulowania, że przebieg odbywającej się w sądzie licytacji nieruchomości podlega utrwaleniu przez sąd za pomocą urządzenia rejestrującego dźwięk albo obraz i dźwięk. Przyczyni się to do ujednolicenia różnej praktyki występującej na gruncie aktualnych przepisów. Powyższe nie zwalnia komornika od sporządzenia protokołu licytacji spełniającego wymogi określone w art. 809 k.p.c.

Celem zmian regulacji zawartej w projektowanym art. 913 § 1 k.p.c. jest usunięcie mankamentów istniejącej regulacji przez wprowadzenie wyraźnej sankcji karnej za złożenie niezgodnego z prawdą przyrzeczenia, jak również uregulowanie stosowania środków przymusu w przypadkach, w których dłużnikiem jest osoba prawna lub jednostka organizacyjna.

W celu uproszczenia i zmniejszenia kosztów egzekucji z nieruchomości likwiduje się obligatoryjne zamieszczanie obwieszczeń o licytacji w prasie. W to miejsce przewiduje się, że ogłoszenie o licytacji będzie dokonywane, tak jak dotychczas, na tablicy

ogłoszeń sądu sprawującego nadzór nad egzekucją z nieruchomości, w lokalu organu gminy właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości i na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej oraz, co stanowi nowość, na stronie internetowej sądu. Ogłoszenie w prasie będzie jedynie fakultatywne. Dla poprawy ochrony osób, których praw może dotknąć egzekucja z nieruchomości, obwieszczenie o opisie i oszacowaniu nieruchomości będzie publikowane również na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej (dotychczas wymóg takiej publikacji obejmował tylko obwieszczenie o licytacji).

Zmiana w art. 1003 § 2 k.p.c. służy jednoznacznemu przesądzeniu, że uiszczenie ceny nabycia przelewem bankowym na rachunek depozytowy Ministra Finansów stanowi podstawę do wykreślenia hipotek obciążających nieruchomość i jest wyjściem naprzeciw współczesnym realiom gospodarczym i oczekiwaniom praktyki sądowej.

Przewiduje się też zmianę art. 1027 § 1 k.p.c. poprzez wprowadzenie rozwiązania, że komornik doręcza uczestnikom odpis planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji. Powyższe służy wyeliminowaniu sytuacji, w których najważniejsze orzeczenie z punktu widzenia prowadzonej egzekucji, nierzadko zawierające skomplikowane obliczenia, nie było doręczane stronom. Rozwiązanie takie stanowiło poważne naruszenie prawa do sądu, zwłaszcza w wypadkach, gdy zapoznanie się z aktami egzekucyjnymi i znajdującym w nich planem podziału wymagało pokonania znacznych odległości. Dodatkowo omawiane zmiany pozwolą rozszerzyć kategorię osób, którym doręcza się odpis planu podziału o podmioty, które nie są uczestnikami podziału, mimo że posiadają interes prawny w zaskarżeniu planu podziału.

Ponadto w projektowanym art. 1083 dodano nowe przepisy § 4–6 k.p.c., wprowadzając regulację zmniejszającą dolegliwości związane z prowadzeniem postępowania egzekucyjnego przeciwko dłużnikom alimentacyjnym, którzy dobrowolnie regulują swoje zobowiązania. Powyższe stanowi konsekwencję założenia, że wszczęcie egzekucji przeciwko dłużnikowi alimentacyjnemu powinno być wyrazem obiektywnej potrzeby spowodowanej rzeczywistym nieregulowaniem należności, zaś w żadnym razie nie może ono stanowić elementu szykany (tym bardziej, że w praktyce w drodze powództwa egzekucyjnego dłużnik może jedynie wykazać, że wszczęcie przeciwko niemu egzekucji było niecelowe, zaś uchylenie dokonanych zajęć i spowodowanie umorzenia egzekucji co do świadczeń wymagalnych w przyszłości jest w wielu

wypadkach znacznie utrudnione, a w wypadkach gdy dłużnik utrzymuje się z wynagrodzenia z umów cywilnoprawnych – wręcz niemożliwe).

Odnośnie do zmian dostosowawczych w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 2062, z późn. zm., dalej „u.s.p.”) projekt ustawy przewiduje możliwość tworzenia w sądach rejonowych wydziałów egzekucyjnych, co stworzy instytucjonalne ramy dla wydzielenia wyspecjalizowanych jednostek. Rozpoznawanie spraw powierzonych wydziałom egzekucyjnym, a należących do właściwości sądu rejonowego, w którym nie utworzono wydziału do tych spraw, Minister Sprawiedliwości przekaze innemu sądowi rejonowemu, w trybie określonym w art. 20 u.s.p. W ten sposób powstanie kilkadziesiąt (co najmniej jeden w każdym z 45 okręgów sądu okręgowego) silnych kadrowo wydziałów, mogących sprawnie, również pod względem organizacyjnym, rozpoznawać sprawy związane z postępowaniem egzekucyjnym, odciążając w ten sposób wydziały cywilne i inne sądy. Tworzenie i obsada kadrowa tych wydziałów będzie musiała uwzględniać konieczność prawidłowego i sprawnego wykonywania nadzoru judykacyjnego nad komornikami sądowymi, w szczególności wpływ spraw, których rozpoznawanie będzie powierzone wydziałowi egzekucyjnemu, oraz liczbę i wielkość kancelarii komorników działających w okręgu takiego sądu.

Powyższe zmiany mają na celu stworzenie sieci profesjonalnych, wyspecjalizowanych w problematyce egzekucyjnej wydziałów na wzór istniejących sądów gospodarczych. Uwzględniają one przede wszystkim złożoność materii objętej przepisami regulującymi postępowanie zabezpieczające i egzekucyjne, ich specyfikę, jak też konieczność umożliwienia sądom sprawowania realnego nadzoru judykacyjnego nad działalnością komorników sądowych. Omawiane założenia znajdują potwierdzenie w badaniach empirycznych przeprowadzonych przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości (tak: *Skarga na czynności komornika – efektywny instrument nadzoru judykacyjnego czy narzędzie blokowania egzekucji przez dłużników?*, D. Olczak, Warszawa 2014), z których wynika, że sprawność postępowania w sprawie ze skargi na czynność komornika, jak i wnikliwość sędziów w zakresie analizy toku egzekucji, są większe w tych sądach, w których działają wyspecjalizowane w sprawach egzekucyjnych sekcje lub wydziały. Wprowadzenie zmian ustrojowych w zakresie organizacji sądów powinno dać dodatkowe bodźce w kierunku specjalizacji sędziów przyczyniając się tym samym do pełniejszej realizacji prawa obywatela do sądu.

Z uwagi na okoliczność, że wydanie wobec komornika postanowienia o przedstawieniu zarzutów stanowi samoistną przesłankę zawieszenia komornika w czynnościach, celem stworzenia instytucjonalnych ram przepływu informacji w tym zakresie wprowadza się również niezbędne zmiany w treści art. 21 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1749, z późn. zm.).

Niezależnie od zmian wskazanych wyżej – projekt wprowadza szereg zmian dostosowawczych także w innych ustawach regulujących działalność komorników, co wynika z konieczności kompleksowego uregulowania ich praw i obowiązków oraz odniesienia przysługujących im uprawnień do zadań wykonywanych jako organ władzy publicznej.

Ponadto zachodzi konieczność wprowadzenia szeregu zmian w ustawie z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2017 r. poz. 657). Wiązą się one z faktem, że w dotychczasowej praktyce komornicy korzystali z możliwości składania zapytań o informacje zawarte w rejestrze PESEL zarówno za pośrednictwem systemu teleinformatycznego, jak i w trybie zapytań indywidualnych. Powyższe skutkowało znacznym obciążeniem Centrum Personalizacji Dokumentów MSWiA zbędnymi obowiązkami związanymi z obsługą dublujących się zapytań (liczba zapytań indywidualnych przekracza milion zapytań rocznie). Projektowane przepisy mają na celu wprowadzenie zasady, że przy określonej liczbie składanych zapytań w skali roku obligatoryjne będzie korzystanie z systemu teleinformatycznego, który obsługuje zapytania w sposób automatyczny.

W rozdziale 13 zawarto przepisy przejściowe niezbędne z uwagi na zastąpienie dotychczasowej ustawy nową ustawą o komornikach sądowych.

W art. 278 zamieszczono przepis przewidujący, że powołanie na stanowisko komornika osób, które w dniu wejścia w życie ustawy ukończyły 65 lat, wygasa z upływem 2 lat od wejścia w życie niniejszej ustawy, nie później jednak niż z dniem ukończenia 70 roku życia. Okres 2 lat jest okresem wystarczającym dla osób, które w dniu wejścia w życie ustawy ukończyły 65 rok życia i pozwoli tym osobom na uporządkowanie spraw związanych z zakończeniem działalności. Podobny charakter ma przepis art. 282 nakazujący komornikom nieposiadającym wyższego wykształcenia prawniczego podniesienie kwalifikacji w wyznaczonym terminie 7 lat. Z uwagi na wprowadzenie zakazu prowadzenia działalności gospodarczej tak przez poszczególnych komorników,

jak i przez organy samorządu komorniczego, projekt zawiera niezbędne przepisy przejściowe określające zasady realizacji wskazanych zakazów. Określono także szereg rozwiązań szczegółowych związanych ze zmianą zasad wynagradzania komorników.

W przepisach przejściowych zawarto również szereg regulacji określających na jakich zasadach mają być kontynuowane szkolenia w trakcie rozpoczętych aplikacji komorniczych i na jakich zasadach mają zostać przeprowadzone właściwe egzaminy. Z uwagi na odmienne uregulowanie kompetencji aplikantów i asesorów komorniczych, jak też odmienny skład organów samorządu komorniczego, również w tym zakresie przewidziano niezbędne przepisy przejściowe. Co istotne, osobom dotychczas zajmującym stanowisko asesora w myśl zasady ochrony praw nabytych zagwarantowano możliwość dalszego zajmowania tego stanowiska bez ograniczeń czasowych dotyczących osób jeszcze niepowołanych na asesora komorniczego w dniu wejścia w życie ustawy.

Przepisy przejściowe zawierają także niezbędne regulacje związane z koniecznością wprowadzenia wydziałów egzekucyjnych w sądach, jak też uwzględniające konieczność uregulowania zasad wprowadzenia zmian w Kodeksie postępowania cywilnego co do postępowań będących w toku.

W rozdziale 14 zamieszczono przepisy końcowe.

Projektowana ustawa będzie miała wpływ na przedsiębiorczość i przedsiębiorców. Prawidłowo implementowana ustawa doprowadzi bowiem do zwiększenia skuteczności prowadzenia postępowania egzekucyjnego, co w znacznym stopniu wpłynie na zaspokojenie potrzeb wierzycieli. Jednym z nadrzędnych celów ustawy jest zagwarantowanie lepszej efektywności oraz skrócenia czasu postępowań egzekucyjnych. Przy obecnym, niskim poziomie egzekwowalności kwot w toczących się postępowaniach egzekucyjnych, proponowane rozwiązania, które mają charakter kompleksowy, przyczynią się do powstania sprawnie funkcjonującego aparatu komorniczego. W oparciu o badania, które jednoznacznie wskazują, że najbardziej skuteczne oraz efektywne są kancelarie średniej wielkości (zob. pkt 7 OSR) należy zauważyć, że dotychczasowe rozwiązania prawne prowadziły do szeregu negatywnych konsekwencji w postaci kancelarii, które wszczynały zbyt dużą ilość postępowań egzekucyjnych, co prowadziło do wydłużenia czasu trwania samego postępowania, jak i do relatywnie niskiego stopnia zaspokojenia roszczeń wierzyciela. Projektowane

regulacje wpłyną zatem na skuteczność i efektywność egzekucji, która do tej pory była ograniczona.

Przewiduje się, że projektowana ustawa wejdzie w życie co do zasady z dniem 1 stycznia 2018 r.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) projekt ustawy został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. Do chwili obecnej żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem ustawy w tym trybie.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

W celu spełnienia wymogów, o których mowa w § 33 ust. 2 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.), projekt ustawy został skierowany do Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, która w wyznaczonym terminie przedstawiła stanowisko co do oceny skutków regulacji.

Projekt nie podlega obowiązkowi notyfikacji, jak również nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym organom i instytucjom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Nazwa projektu

Projekt ustawy o komornikach sądowych

Data sporządzenia

04.05.2017 r.

Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące

Ministerstwo Sprawiedliwości

Źródło:

Inne – inicjatywa Ministra Sprawiedliwości

Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu

Patryk Jaki – Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

Nr w wykazie prac

UD146

Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu

Mateusz Kaczocho, główny specjalista ds. legislacji w Departamencie Legislacyjnym, Mateusz.Kaczocho@ms.gov.pl.

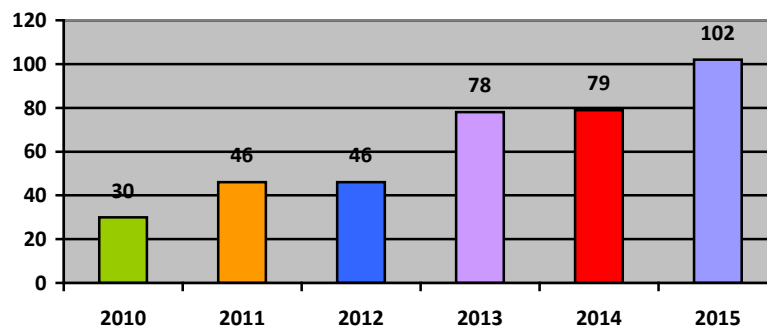
OCENA SKUTKÓW REGULACJI**1. Jaki problem jest rozwiązywany?**

Projektowana ustawa o komornikach sądowych ma zastąpić obecnie obowiązującą ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1138, z późn. zm.) w zakresie ustroju i zasad pełnienia służby na stanowisku komornika sądowego. Problematyka opłat i kosztów działalności komornika sądowego będzie przedmiotem odrębnej regulacji.

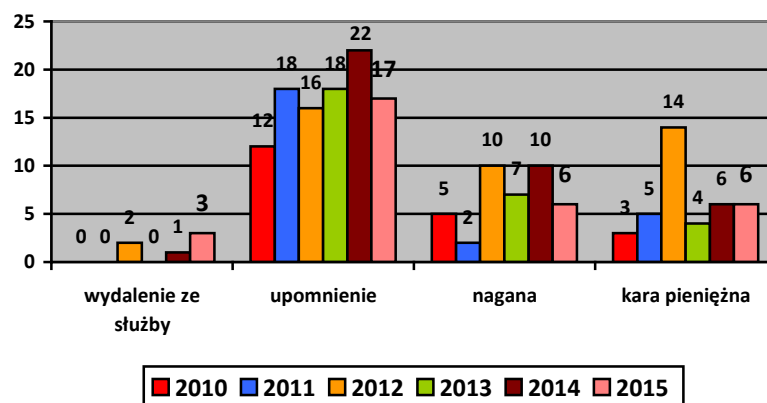
Za opracowaniem nowej ustawy przemawia potrzeba wprowadzenia rozwiązań przywracających zaufanie do komornika sądowego jako funkcjonariusza publicznego oraz zwiększających nadzór nad komornikami, a także stworzenie spójnej regulacji powyższej materii.

Projektowana ustawa realizuje m.in. postulat ograniczenia nieprawidłowości w czynnościach komorniczych. Skalę nieprawidłowości w obszarze działalności komorników odzwierciedlają dane z zakresu odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników sądowych. Należy wskazać, że w okresie sześcioletnim liczba wniosków o pociągnięcie komorników sądowych do odpowiedzialności dyscyplinarnej wzrosła z 30 w 2010 r. do 102 w 2015 r., co stanowi wzrost o 340%.

Wykres poniżej przedstawia wpływ wniosków o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego wobec komorników sądowych w latach 2010–2015.

Wykres poniżej przedstawia rodzaje kar dyscyplinarnych orzeczonych wobec komorników sądowych w latach 2010–2015.

Z dokonanej analizy wynika, że liczba orzeczonych kar dyscyplinarnych wzrasta, tj. z 20 w 2010 r. do 32 w 2015 r., co stanowi wzrost o niemalże 60%. Najczęściej orzeczną karą dyscyplinarną wobec komorników sądowych jest upomnienie. Tego rodzaju kar orzeczono w 2015 r. w 17 przypadkach, co stanowi ponad 50% w ogólnej liczbie orzeczonych kar. Karę nagany orzeczono w 2015 r. sześciokrotnie. Karę pieniężną orzeczono w 2015 r. sześciokrotnie.

Ustawa o komornikach sądowych i egzekucji była wielokrotnie nowelizowana (ok. czterdzieści razy, w tym pięciokrotnie w sposób kompleksowy), co wpłynęło negatywnie na jej spójność i przejrzystość. Wspomniane nowelizacje dotyczyły w szczególności: odejścia od urzędniczego statusu komornika sądowego i zbliżenia tego zawodu do wolnych zawodów prawniczych, przy jednoczesnym zachowaniu pozycji komornika jako funkcjonariusza publicznego, zmiany zasad nadzoru administracyjnego nad działalnością komorników, przemodelowania zasad powoływania komorników, zmiany zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej komorników oraz nadania nowego znaczenia pojęciu rewiru komorniczego, tworząc stan, w którym w jednym rewirze może działać wielu komorników.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

I. Założenia ogólne

Zgodnie z projektem ustawy, decyzja o powołaniu na stanowisko komornika nadal należeć ma wyłącznie do Ministra Sprawiedliwości na dotychczasowych zasadach. Jednoznacznie zostało uregulowane, że rada izby komorniczej nie jest stroną w toczącym się postępowaniu administracyjnym o powołanie lub odwołanie komornika.

Komornik dalej pozostanie funkcjonariuszem publicznym, korzystającym ze szczególnej ochrony prawnokarnej i poddanym zasadom odpowiedzialności prawnokarnej właściwym dla funkcjonariuszy publicznych. Utrzymana zostanie zasada wyłączności komorników sądowych jako jedynych (obok sądów) organów egzekucyjnych wykonujących orzeczenia wydane w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej. Dodatkowo podkreślono zasadę, że doręczanie przez komornika korespondencji odbywać się będzie wyłącznie na zlecenie organów procesowych. Uregulowano również zakres i sposób sporządzania protokołu stanu faktycznego.

Projektowane rozwiązania promują model małych kancelarii komorniczych oraz kładą nacisk na osobiste wykonywanie czynności przez komornika, ograniczając tym samym zastępstwa, kompetencje asesorów, a także wykluczając wykonywanie czynności przez aplikantów, np. projektowany art. 3 ust. 2, stanowi, że czynności egzekucyjne w sprawach cywilnych wykonuje co do zasady wyłącznie komornik. Zasada osobistego wykonywania czynności przez komornika (i nielicznych od niej wyjątków) jest uszczegóławiana w przepisach merytorycznych ustawy, dotyczących zwłaszcza asesorów komorniczych, przy uwzględnieniu zasady, że asesura służy praktycznemu przygotowaniu do samodzielnego wykonywania zawodu komornika. Jednocześnie w sposób stanowczy odstąpiono od dotychczas obowiązującej regulacji pozwalającej na podejmowanie niektórych czynności egzekucyjnych upoważnionym aplikantom komorniczym. Rozwiązaniem powiązaniem z osobistym wykonywaniem czynności przez komornika jest doprecyzowanie zasad używania pieczęci przez komornika przez projektowany obowiązek używania okrągłej pieczęci urzędowej z godłem Rzeczypospolitej Polskiej, wskazującej w otoku pełnią funkcję, sąd rejonowy, przy którym działa, siedzibę kancelarii oraz oznaczony cyfrą rzymską numer porządkowy kancelarii. W ten sposób rozwiązany zostanie problem posługiwania się przez zastępców komorników pieczęciami zastępowanych komorników, którzy zostali zawieszani w swoich czynnościach. Komornik używać będzie również pieczęci imiennej. Obowiązek używania pieczęci nie dotyczy pism w postaci elektronicznej. Z kolei zastępca komornika używać będzie pieczęci urzędowej zastępowanego komornika oraz własnej pieczęci imiennej, z zaznaczeniem, że działa w zastępstwie.

W zakresie właściwości miejscowej komorników projekt ustawy zasadniczo podtrzymuje rozwiązania przyjęte w dotychczas obowiązującej regulacji, przy czym z uwagi na indywidualny charakter prowadzonej działalności oraz konieczność osobistego podejmowania czynności, wprowadzono dalsze ograniczenie możliwości przyjmowania spraw spoza rewiru oraz z rewiru. Z jednej strony bowiem przyjęto w art. 10 ust. 1 projektu, że komornik może przyjmować sprawy jedynie z obszaru apelacji, na terenie której działa (a nie jak dotychczas z obszaru całego kraju), z drugiej zaś strony w ust. 3 tego artykułu nastąpiło dalsze ograniczenie liczbowego przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela. Jest to konsekwencją dalszego ograniczania zjawiska tzw. „hurtowni komorniczych” i preferowania kancelarii małych i średnich, jako cechujących się najwyższą sprawnością i skutecznością w zakresie prowadzonych egzekucji. Przepis powyższy harmonizuje zarazem przepisy o funkcjonowaniu kancelarii komorniczych z regulacjami dotyczącymi sądownictwa powszechnego w zakresie kryterium liczby spraw. Skoro w art. 10 § 1a–1d ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych, wprowadzono zasadę, że kryterium istnienia sądu rejonowego powinien stanowić wpływ spraw w liczbie przynajmniej 5000, to wydaje się, że tożsama liczba spraw, jako maksymalna, uwzględniająca bardzo dobrą organizację pracy kancelarii komorniczej i wyróżniające efekty jej pracy, powinna być przyjęta jako górny limit przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela. W przeciwnym razie brak wskazanych ograniczeń lub dopuszczenie znacznie wyższego limitu spraw przyjmowanych przez komornika utrwaliłoby stan, w którym rozmiary funkcjonujących w rewirze kancelarii komorniczych znacznie przewyższałyby rozmiary sądu, przy którym działają, co w praktyce może uniemożliwiać efektywne sprawowanie kontroli nad takim komornikiem przez prezesa sądu. Dodatkowo doprecyzowano

zasady, na jakich ma się odbywać ustalanie warunków dopuszczalności przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela, albowiem dotychczasowe przepisy w tym zakresie rodziły pewne rozbieżności interpretacyjne w doktrynie i praktyce.

Przedstawiona regulacja przewiduje jednocześnie podniesienie dolnej granicy wieku osoby powoływanej na stanowisko komornika z **26 do 28 lat**. Dodatkowo zostanie obniżona z **70 do 65 lat** górna granica wieku komornika wykonującego swoje czynności zawodowe. Przepis ten nie będzie dotyczył komorników, którym zostały 2 lata do osiągnięcia wieku 65 lat. W zakresie wymogów niezbędnych do powołania na stanowisko komornika, znajdzie się również wymóg posiadania nieskazitelnego charakteru (w miejsce nieposzlakowanej opinii)¹⁾. Nieskazitelny charakter to całokształt cech indywidualnych, zdarzeń i okoliczności składających się na wizerunek osoby zaufania publicznego. Zmiana polega na tym, że wprowadzana cecha odnosi się do rzeczywistych właściwości danego kandydata, podczas gdy „nieposzlakowana opinia” dotyczy jedynie przekonań środowiska o opiniowanym. Zmiana ta dostosowuje omawianą przesłankę do funkcjonujących już regulacji zawartych w – Prawie o ustroju sądów powszechnych (dotyczących sędziów i referendarzy), Prawie o prokuraturze, Prawie o adwokaturze oraz Prawie o notariacie.

Ustanowiono przejrzyste zasady składania przez komorników oświadczeń majątkowych, na wzór tych, które dotyczą sędziów, z uwzględnieniem zmian wzorowanych na rozwiązaniach przyjętych w ustawie z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 2103). Oświadczenie o stanie majątkowym dotyczyć ma majątku osobistego oraz objętego małżeńską wspólnością majątkową. Oświadczenie to powinno zawierać informacje o dochodach osiągniętych z działalności prowadzonej kancelarii, dochodach uzyskanych z innych źródeł i ich wysokości, posiadanych zasobach pieniężnych, nieruchomościach, udziałach i akcjach w spółkach prawa handlowego, a ponadto o nabytym przez tę osobę albo jej małżonka od Skarbu Państwa, innej państwowej osoby prawnej, gminy, związku międzygminnego, powiatu, związku powiatów, związku powiatowo-gminnego lub związku metropolitalnego mieniu, które podlegało zbyciu w drodze przetargu. Powyższe oświadczenie komornicy składać będą właściwemu prezesowi sądu apelacyjnego. Analizy danych zawartych w oświadczeniu dokonywać będzie właściwe kolegium sądu apelacyjnego. Kopia oświadczenia przesyłana będzie właściwemu urzędowi skarbowemu. Z kolei jawne informacje zawarte w oświadczeniach majątkowych właściwy prezes sądu apelacyjnego będzie udostępniał w Biuletynie Informacji Publicznej. Oświadczenie składać się będzie przed objęciem stanowiska, a następnie co roku do dnia 31 marca, według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedniego, a także w dniu opuszczenia stanowiska komornika.

Analogicznie do regulacji dotyczącej sędziów nałożono również na komorników obowiązek informowania prezesa sądu rejonowego o toczących się z ich udziałem postępowaniach sądowych, a dodatkowo – celem umożliwienia Ministrowi Sprawiedliwości pełnej realizacji jego uprawnień również obowiązek informowania o wszczęciu przeciwko komornikowi postępowania karnego.

W rozdziale 6 projektu ustawy zaproponowano rozwiązania, których *ratio legis* stanowi nadanie nowego kształtu aplikacji komorniczej. Ma ona kłaść większy nacisk na kwestie etyki w wykonywaniu zawodu komornika. Przewiduje się, że zakres egzaminu wstępnego obejmować będzie między innymi prawo karne materialne i kwestie związane z ustrojem sądów oraz ustrojem i zasadami wykonywania zawodu komornika. Przyznano też pewne uprawnienia Krajowej Szkole Sądownictwa i Prokuratury oraz jej Dyrektorowi w zakresie kształcenia aplikantów komorniczych.

Jednym z nowych rozwiązań jest określenie maksymalnego wymiaru czasu trwania asesury. Zgodnie z projektowanymi regulacjami prezes sądu apelacyjnego odwoływać będzie asesora komorniczego z zajmowanego stanowiska, jeżeli upłynęło 6 lat od pierwszego powołania na stanowisko asesora. Proponowane rozwiązanie ma przeciwdziałać obecnemu zjawisku „dożywotnich asesorów”. Jednocześnie, mając na względzie konstytucyjną zasadę ochrony praw nabytych, regulacja ta nie będzie miała zastosowania do osób, które będą sprawowały funkcję asesora komorniczego w dniu wejścia projektowanej ustawy w życie.

¹⁾ Większość przesłanek określonych w art. 10 ust. 1 u.k.s.e. ma charakter obiektywny i ścisły. Jedynie w przypadku przesłanki posiadania nieposzlakowanej opinii mamy do czynienia z okolicznościami o charakterze ocennym. Wobec braku ustawowego doprecyzowania przesłanki nieposzlakowanej opinii należy odwołać się do potocznego jej rozumienia. Osoba cieszy się nieposzlakowaną opinią, gdy przestrzega w życiu zawodowym i prywatnym podstawowych, uznanych w społeczeństwie za obowiązujące, zasad moralno-etycznych i dobrych obyczajów. Wyklucza istnienie omawianej cechy karalność za przestępstwo popełnione umyślnie, a niekiedy także za przestępstwo nieumyślne, zasługujące jednak na szczególnie naganną ocenę społeczną.

Przez nieskazitelność charakteru należy rozumieć takie cechy charakteru, jak szlachetność, prawość i uczciwość, które powinny składać się na wizerunek osób wykonujących zawody zaufania publicznego. Nie chodzi tutaj o wiedzę i profesjonalizm tych osób, ale o ich postawę etyczno-moralną. Ocenie powinno podlegać postępowanie i zachowanie tych osób zarówno w sferze zawodowej i prywatnej w dłuższym okresie. Istnienie przesłanki nieskazitelności charakteru należy badać, mając na uwadze opinie dotyczące całego okresu zatrudnienia osoby ubiegającej się o powołanie na dane stanowisko (zob. wyrok WSA w Warszawie z dnia 8 marca 2006 r., VI SA/Wa 2329/05, LEX nr 197611).

W projekcie na nowo określono katalog czynności, których samodzielne wykonanie komornik może zlecić asesorowi komorniczemu. Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami asesor komorniczy będzie mógł podejmować czynności w ramach egzekucji świadczeń pieniężnych, przy czym odnosić się to będzie jedynie do świadczeń nieprzekraczających 100 000 zł z wyłączeniem egzekucji z nieruchomości. Dodatkowo zawarto katalog włączeń określających czynności, których asesorowi nie będzie wolno dokonywać w ramach posiadanego upoważnienia. Omawiany katalog uwzględnia okoliczność, że co do zasady asesor komorniczy jest jedynie osobą przygotowującą się do samodzielnego wykonywania zawodu o stosunkowo niewielkim doświadczeniu, dlatego też nie jest pożądane, aby podejmował czynności mogące wywołać nieodwracalne skutki bądź też dotyczących majątku o wartości przekraczającej 25 000 zł. Katalog wyłączeń uwzględnia również postulat, z pewnymi wyjątkami, aby nie powierzać asesorom komorniczym samodzielnego podejmowania czynności odbywających się poza kancelarią, albowiem to w tych wypadkach zazwyczaj dochodzi do możliwych sytuacji konfliktowych z udziałem dłużników i osób trzecich, jak też występuje największe ryzyko naruszenia konstytucyjnie chronionych praw tych podmiotów. Dlatego też pożądane jest, aby czynności te podejmował na własną odpowiedzialność jedynie komornik sądowy jako funkcjonariusz publiczny wyposażony w imperium oraz jako osoba legitymująca się doświadczeniem zawodowym.

Zgodnie z nowymi regulacjami nadzór nad komornikami obejmować będzie nadzór judykacyjny (projekt ustawy przewiduje możliwość tworzenia w sądach rejonowych wydziałów egzekucyjnych), nadzór administracyjny, nadzór zwierzchni oraz nadzór wewnętrzny samorządu komorniczego. Proponuje się rozwiązania zmierzające do zwiększenia kompetencji nadzorczych Ministra Sprawiedliwości nad działalnością komorników i samorządu komorniczego oraz określenia precyzyjnych zasad tego nadzoru, a także stworzenie instytucji nadzoru odpowiedzialnego prezesa sądu rejonowego.

Projekt przewiduje uporządkowanie kwestii związanych z:

- 1) zawieszeniem komornika w czynnościach przez Ministra Sprawiedliwości (art. 18);
- 2) odwołaniem komornika z zajmowanego stanowiska przez Ministra Sprawiedliwości (art. 19);
- 3) odsunięciem komornika od wykonywania czynności przez prezesa sądu rejonowego, w przypadku oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa (nowa instytucja – art. 22).

Należy zwrócić uwagę, że zgodnie z art. 19 ust. 2 projektu rozszerzono katalog podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku o odwołanie komornika ze stanowiska o prezesa właściwego sądu rejonowego, co pozostaje w zgodzie z instytucją nadzoru odpowiedzialnego, stanowiąc istotny jej element. W przypadku rażącego lub uporczywego naruszenia prawa przez komornika wprowadzono także możliwość odwołania komornika z urzędu przez Ministra Sprawiedliwości, co stanowi rozwinięcie dotychczas przysługujących Ministrowi Sprawiedliwości uprawnień do odwołania komornika z urzędu w wypadkach, o których mowa w art. 19 ust. 1 (tożsamy z uprawnieniami z art. 15a ust. 1 u.k.s.e.) Omawiana regulacja ma na celu pełniejsze i efektywniejsze sprawowanie przez niego nadzoru zwierzchniego nad komornikami i związanego z tym obowiązku niezwłocznego reagowania na wszelkie sytuacje poważnego naruszenia praworządności lub mogące stwarzać ryzyko dalszych naruszeń prawa.

Zgodnie z projektowanymi rozwiązaniami komornik nie będzie mógł wykonywać działalności gospodarczej. Komornik nie będzie mógł również:

- 1) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółki prawa handlowego;
- 2) być członkiem zarządu, rady nadzorczej lub komisji rewizyjnej spółdzielni;
- 3) być członkiem zarządu fundacji prowadzącej działalność gospodarczą;
- 4) posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziały przedstawiające więcej niż 10% kapitału zakładowego.

Przyjęte rozwiązania zakładają, że komornik będący funkcjonariuszem publicznym powinien mieć ograniczenia w prowadzeniu działalności gospodarczej, analogicznie jak sędzia.

Projektowana regulacja zawiera również istotne novum, zgodnie z którym komornik nie będzie mógł podejmować dodatkowego zatrudnienia, z wyjątkiem zatrudnienia na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie przeszkadza w pełnieniu obowiązków komornika.

Komornikowi nie wolno będzie także podejmować innego zajęcia ani sposobu zarobkowania, które przeszkadzałoby w pełnieniu obowiązków komornika, mogło osłabiać zaufanie do jego bezstronności lub przynieść ujmę godności zawodu komornika. Rozwiązania takie są podyktowane szczególnym statusem komornika sądowego – będącym funkcjonariuszem publicznym i organem egzekucyjnym. Rozwiązania te są analogiczne do obowiązujących aktualnie regulacji dotyczących sędziów i prokuratorów.

Projektowane regulacje przewidują nowe zasady wyznaczania zastępcy komornika, co stanowi odzwierciedlenie założenia, że komornik powinien wykonywać powierzone mu zadania osobiście, a czynności w ramach postępowania egzekucyjnego

mogą być wykonywane przez asesorów komorniczych jedynie na zasadzie wyjątku. Celem regulacji jest wyeliminowanie sytuacji, w których niektórzy komornicy faktycznie pozostawali nieobecni w kancelarii przez znaczną część roku, a ich obowiązki wykonywali zastępujący ich asesorzy, przy braku jakichkolwiek możliwości prezesa sądu apelacyjnego do badania merytorycznej zasadności wniosków o ustanowienie zastępcy. Mając na względzie powyższe, wprowadzono dwa rodzaje zastępstwa, z których jedno będzie miało charakter zastępstwa krótkotrwałego udzielanego na podstawie notyfikacji samego komornika w oparciu o ściśle określone przesłanki. W ramach tego zastępstwa przewiduje się m.in., że w razie niemożności wykonywania obowiązków z powodu wypoczynku, zwolnienia lekarskiego bądź innej usprawiedliwionej nieobecności, zastępcę komornika będzie wyznaczał, na jego wniosek, prezes sądu rejonowego. Przesłanki wyznaczania zastępcy w tym trybie zostały ukształtowane w drodze analogicznej do przesłanek usprawiedliwionej nieobecności w pracy pracownika zawartych w ustawie z dnia 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy. Analogicznie do uprawnień urlopowych przysługujących funkcjonariuszom publicznym określono też koncepcję przysługującego komornikowi uprawnienia do wypoczynku. Jednocześnie w sytuacjach niemożności pełnienia przez komornika obowiązków z przyczyn niezależnych od niego przez dłuższy czas wprowadzono odrębną instytucję długotrwałego zastępstwa.

Przedmiotowy projekt zawiera także unormowania dotyczące problematyki likwidacji kancelarii. Z uwagi na wagę tej regulacji, dotychczasowym przepisom dotyczącym warunków i trybu likwidacji kancelarii zawartym w akcie wykonawczym nadano rangę ustawową. Projekt wprowadza funkcję „kuratora kancelarii”, w osobie zastępcy komornika ustanowionego w związku z odwołaniem, przeniesieniem komornika albo wygaśnięciem powołania na stanowisko komornika, w miejsce dotychczas funkcjonującego „likwidatora kancelarii” (funkcję tę pełnił również zastępca komornika). Wprowadzenie funkcji kuratora ma na celu nadanie sprawnego biegu sprawom pozostałym do załatwienia. Projekt reguluje też kwestie własnościowe po odwołanym komorniku.

II. Odpowiedzialność dyscyplinarna

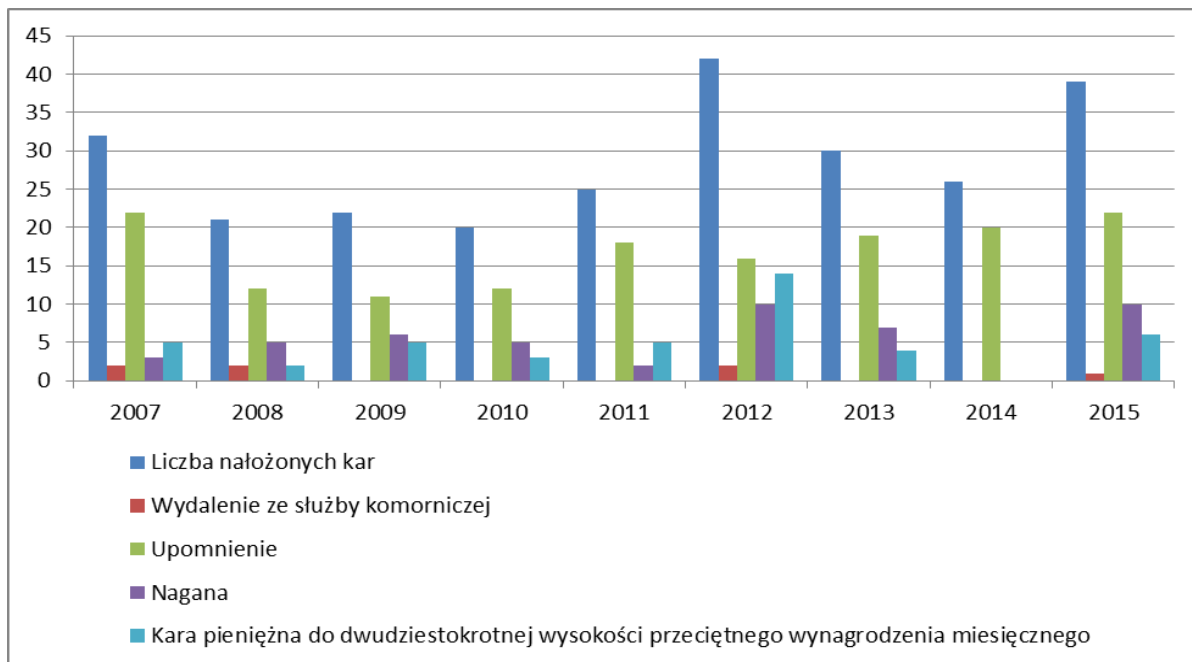
Projektowana ustawa reguluje również kwestie związane z odpowiedzialnością dyscyplinarną komorników i postępowaniem dyscyplinarnym. Zasadniczym celem wskazanych regulacji jest uporządkowanie i zwiększenie efektywności postępowań dyscyplinarnych. Komornik odpowiadać będzie dyscyplinarnie za brak nadzoru nad zatrudnionymi asesorami oraz innymi osobami (zatrudnionymi u niego na podstawie umów: o pracę, dzieło, zlecenia lub o świadczenie usług pracowników oraz inne osoby niezbędne do obsługi kancelarii, a także ochrony i pomocy w czynnościach w terenie) jak za własne działania, w tym również za przekroczenie przez nich zakresu udzielonego upoważnienia. Przewiduje się również wprowadzenie zmian w zakresie kar dyscyplinarnych, w tym:

- wydłużenie możliwości zawieszenia komornika w czynnościach na okres od 6 miesięcy do 3 lat (było: do dwóch lat),
- zmianę polegającą na pozbawieniu komornika ukaranego karą wydalenia ze służby komorniczej możliwości ponownego ubiegania się o powołanie na stanowisko komornika po 10 latach od uprawomocnienia się kary,
- wydłużenie okresu, po upływie którego dochodzi do zatarcia skazania komornika na karę pieniężną lub karę zawieszenia w czynnościach z 3 lat do lat 5.

Krajowa Rada Komornicza powoływać będzie komisję dyscyplinarną w liczbie 33 członków spośród kandydatów zgłoszonych w liczbie 4 przez radę każdej izby komorniczej.

W celu podniesienia standardów orzekania o karach dyscyplinarnych przewiduje się rozwiązanie, zgodnie z którym członkiem komisji dyscyplinarnej będzie mogła być osoba zajmująca nienagannie stanowisko komornika przez okres co najmniej 5 lat, która ukończyła wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskała tytuł magistra lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej. Członkiem komisji dyscyplinarnej nie będzie mogła zostać osoba, która w okresie czterech lat przed powołaniem została odwołana ze stanowiska członka komisji dyscyplinarnej lub której w okresie czterech lat przed powołaniem dwukrotnie wytknięto uchybienie. Członek komisji dyscyplinarnej powoływany będzie na okres czterech lat, najwyżej na dwie kolejne kadencje. Oskarżycielem w postępowaniu dyscyplinarnym będzie rzecznik dyscyplinarny. Niezależnie od działania rzecznika dyscyplinarnego, jako oskarżyciel w postępowaniu dyscyplinarnym będą mogli występować: Minister Sprawiedliwości, prezesi sądów, sędziowie wizytatorzy, organy samorządu komorniczego oraz komornicy wizytatorzy. Rzecznika dyscyplinarnego powoływać będzie Minister Sprawiedliwości, spośród trzech kandydatów przedstawionych przez Krajową Radę Komorniczą. Minister Sprawiedliwości powoływać będzie również zastępców rzecznika dyscyplinarnego w liczbie nie większej niż trzech, spośród kandydatów przedstawionych przez rzecznika dyscyplinarnego po uzyskaniu opinii Krajowej Rady Komorniczej. Kadencja rzecznika dyscyplinarnego i jego zastępców trwać będzie 4 lata, licząc od dnia powołania. Ponadto przewiduje się nowe rozwiązanie, w świetle którego rzecznik dyscyplinarny zobligowany będzie do złożenia Ministrowi Sprawiedliwości, w terminie do dnia 1 marca każdego roku, sprawozdania ze swej działalności za rok poprzedzający.

Poniżej wykres przedstawia liczbę i rodzaje kar dyscyplinarnych nałożonych na komorników w latach 2007–2015:

Źródło: Dane Ministerstwa Sprawiedliwości

Zgodnie z nowym rozwiązaniem komornicy i asesory tworzą samorząd komorniczy, nad którym nadzór sprawował będzie Minister Sprawiedliwości. Krajowa Rada Komornicza i izby komornicze nie będą mogły wykroczyć poza upoważnienia określone w uchwałach i ustawie, nie mogą prowadzić działalności gospodarczej ani posiadać w spółce prawa handlowego więcej niż 10% akcji lub udziałów przedstawiających więcej niż 10% kapitału zakładowego. Krajowa Rada Komornicza będzie zobowiązana do prowadzenia, na podstawie informacji przekazywanych przez rady izb komorniczych, w systemie teleinformatycznym listy komorników, zastępców komorników, asesorów komorniczych oraz aplikantów.

III. Koszty działalności egzekucyjnej oraz zasady prowadzenia kancelarii

Przedmiotowy projekt przewiduje przywrócenie publicznoprawnego charakteru opłatom egzekucyjnym.

W toku uzgodnień ustalono, że art. 33 ust. 3 projektu ustawy o komornikach sądowych otrzyma następujące brzmienie: **Do komornika stosuje się przepisy o podatku dochodowym od osób fizycznych, o ubezpieczeniach społecznych oraz o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, dotyczące osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą.** Zachowane zostaną więc dotychczasowe zasady.

Komornikowi za pełnioną służbę przysługiwać będzie wynagrodzenie prowizyjne proporcjonalne do wysokości uzyskanych opłat egzekucyjnych. Koszty działalności egzekucyjnej komornika komornik pokrywać ma z wynagrodzenia prowizyjnego oraz z opłat komorniczych innych niż opłaty egzekucyjne. Wynagrodzenie prowizyjne potrącać będzie przez komornika bezpośrednio z uzyskanych opłat egzekucyjnych, a uzyskane opłaty egzekucyjne, po potrąceniu należnego wynagrodzenia prowizyjnego, stanowić będą dochód budżetu państwa i podlegać przekazaniu przez komornika do właściwego urzędu skarbowego.

Ustawa nie przesądza czy komornik sądowy jest podatnikiem podatku od towarów i usług w zakresie prowadzonej działalności egzekucyjnej. Zagadnienie to podlega regulacji prawa podatkowego. Konsekwencją zmiany charakteru opłat egzekucyjnych jest jednak utrata przez nie przypisywanego im dotychczas charakteru wynagrodzenia za usługi świadczone przez komornika na rzecz stron. Komornik swoją działalność egzekucyjną będzie prowadził, działając na rzecz państwa, w ramach przyznanego mu w drodze ustawy uprawnienia w zakresie sprawowania władzy publicznej. Również od państwa komornik otrzymywał będzie wynagrodzenie za podejmowane czynności – przy czym należne wynagrodzenie prowizyjne komornik będzie potrącał bezpośrednio z uzyskanych opłat egzekucyjnych. Ewentualne nałożenie na komornika obowiązku rozliczenia podatków, w tym podatku od towarów i usług, lub innych niż opłata egzekucyjna należności publicznoprawnych nie stanowi podstawy do podwyższenia wynagrodzenia prowizyjnego.²⁾

²⁾ Powyższa regulacja jest niezbędna z uwagi na konieczność wyeliminowania jakichkolwiek prób przerzucania na strony postępowań kosztów ponoszonych przez komorników. Uczyni to zarazem zadość wytycznym Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 15 grudnia 2015 r., sygn. akt III ZS 10/15, wskazał, że kwestie opodatkowania czynności komorniczych powinny być unormowane przez ustawodawcę w sposób precyzyjny i jednoznaczny.

IV Aplikacja komornicza

Projektowane unormowania przewidują obowiązek współdziałania Krajowej Rady Komorniczej z Krajową Szkołą Sądownictwa i Prokuratury w zakresie organizacji i przebiegu aplikacji komorniczej. Ponadto projekt wskazuje katalog otwarty uprawnień oraz określa przypadki zawieszenia aplikanta komorniczego.

Proponowane rozwiązania zakładają wprowadzenie limitu przyjęć na aplikację komorniczą, określanego przez Ministra Sprawiedliwości, w terminie do dnia 1 kwietnia każdego roku, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej. Limit miejsc nie będzie przekraczać 15% ogółu liczby komorników na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego. W granicach wskazanego limitu, Krajowa Rada Komornicza, określi, w drodze uchwały, po zasięgnięciu opinii rad właściwych izb komorniczych, limit przyjęć na aplikację komorniczą w ramach poszczególnych izb komorniczych, mając na względzie liczbę komorników pełniących służbę na obszarze właściwej izby oraz stopień obciążenia pracą komorników na obszarze tej izby.

W skład zespołu do przygotowania pytań testowych i zadań na egzamin konkursowy i komorniczy wchodzi obecnie 5 osób (zgodnie z art. 29b ust. 1 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji Minister Sprawiedliwości powołuje co 2 lata zespół do przygotowywania pytań testowych i zadań na egzamin konkursowy i komorniczy, zwany dalej „zespołem egzaminacyjnym”. Zespół egzaminacyjny składa się z pięciu osób, w tym dwie z nich są powoływane spośród osób wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą). Przewodniczącemu oraz członkom zespołu egzaminacyjnego przysługuje wynagrodzenie za każdorazowe przygotowanie pytań testowych na egzamin konkursowy oraz zadań pisemnych na egzamin komorniczy w wysokości:

1. 11 200 zł – dla przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego;
2. 8000 zł – dla pozostałych członków zespołu egzaminacyjnego.

Projekt przewiduje, aby pytania testowe na egzamin wstępny na aplikację komorniczą przygotowywał zespół, który w odróżnieniu od dotychczasowych rozwiązań, będzie właściwy wyłącznie w zakresie egzaminu wstępnego. W skład tego zespołu, zgodnie z projektem ma wchodzić pięć osób, w tym trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości oraz dwóch przedstawicieli wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą. Zespół ten ma być powoływany corocznie. Analogiczne rozwiązania przewiduje się w odniesieniu do przygotowania zadań na egzamin komorniczy (zawodowy).

Obecny stan prawny:	Projektowane rozwiązania:
<p>Komisja do przygotowywania pytań testowych oraz zadań pisemnych na egzamin konkursowy i komorniczy:</p> <ul style="list-style-type: none">– 5 członków,– powoływana co dwa lata. <p>Wynagrodzenie członków komisji:</p> <ol style="list-style-type: none">1) 11 200 zł – dla przewodniczącego zespołu egzaminacyjnego;2) 8000 zł – dla pozostałych członków zespołu egzaminacyjnego.	<p>Powoływany przed każdym egzaminem zespół do przygotowania pytań testowych na egzamin wstępny dla kandydatów na aplikantów komorniczych w składzie:</p> <ol style="list-style-type: none">1) trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości,2) dwóch komorników wskazanych przez Krajową Radę Komorniczą, <p>których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przygotowania egzaminu komorniczego.</p> <p>Analogiczne rozwiązania przewidziane są w odniesieniu do zespołu do przygotowania zadań na egzamin komorniczy.</p> <p>Wynagrodzenie członków komisji zostanie określone przez Ministra Sprawiedliwości, w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, z uwzględnieniem nakładu pracy i zakresu obowiązków przewodniczącego, jego zastępcy i członków zespołu.</p>

Egzamin wstępny przeprowadzała będzie komisja kwalifikacyjna składająca się z siedmiu członków, w skład której wchodzi: czterej przedstawiciele Ministra Sprawiedliwości, dwaj przedstawiciele wskazani przez Krajową Radę Komorniczą oraz jeden pracownik naukowy, naukowo-dydaktyczny lub dydaktyczny na wydziale prawa w szkole wyższej w Rzeczypospolitej Polskiej lub w Polskiej Akademii Nauk i posiadający co najmniej stopień naukowy doktora habilitowanego z zakresu nauk prawnych.

Proponuje się także, aby egzamin komorniczy przeprowadzały komisje egzaminacyjne do przeprowadzenia egzaminu komorniczego, zwane dalej „komisjami egzaminacyjnymi”, w składzie sześciu członków, powoływane przez Ministra

Sprawiedliwości, w drodze zarządzenia, na obszarze właściwości jednej lub kilku izb komorniczych. Członkowie komisji egzaminacyjnych mają być powoływani spośród specjalistów, których wiedza i doświadczenie dają rękojmię prawidłowego przebiegu egzaminu. W skład komisji egzaminacyjnych będą wchodzić cztery osoby wskazane przez Ministra Sprawiedliwości i dwie osoby wskazane przez Krajową Radę Komorniczą spośród komorników sądowych.

V Egzekucja komornicza.

Ponadto projekt wprowadza szereg zmian w zakresie egzekucji komorniczych mających na celu wzmocnienie realizacji zasady praworządności w toku postępowania egzekucyjnego.

Przewiduje się m.in.:

- umożliwienie sądowi uchylenia rygoru natychmiastowej wykonalności w sytuacjach, gdy do wydania wyroku zaocznego doszło wskutek doręczenia odpisu pozwu na błędny adres pozwanego,
- związanie komornika oceną prawną wyrażoną przez sąd w ramach wydawanych zarządzeń zmierzających do należytego wykonania egzekucji,
- wprowadzenie obowiązku pouczenia przez komornika strony i uczestników postępowania występujących bez profesjonalnego pełnomocnika o sposobie i terminie zaskarżania czynności, oraz o ograniczeniach egzekucji i sposobie złożenia wniosku o ograniczenie egzekucji,
- ograniczenie wykorzystywania instytucji „poszukiwania majątku za wynagrodzeniem” przez zobowiązanie komornika do ustalania z urzędu majątku dłużnika w zakresie znanym mu z innych prowadzonych postępowań oraz z wykorzystaniem systemów teleinformatycznych i publicznie dostępnych źródeł informacji,
- wprowadzenie obowiązku utrwalania przebiegu czynności egzekucyjnych dokonywanych poza kancelarią za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk,
- szereg zmian w zakresie egzekucji z ruchomości, w tym ich wyceny, ograniczających arbitralność w podejmowaniu decyzji,
- wprowadzenie regulacji przewidującej obiektywny udział Policji w czynnościach egzekucyjnych. Zgodnie z projektem, w przypadku stwierdzenia okoliczności uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstwa, Policja niezwłocznie powiadamia właściwego prezesa sądu rejonowego i żąda od komornika wpisania zastrzeżeń do protokołu czynności.

W celu uproszczenia i zmniejszenia kosztów egzekucji z nieruchomości likwiduje się obligatoryjne zamieszczanie obwieszczeń o licytacji w prasie. W to miejsce przewiduje się, że ogłoszenie o licytacji będzie dokonywane tak jak dotychczas na tablicy ogłoszeń sądu sprawującego nadzór nad egzekucją z nieruchomości, w lokalu organu gminy właściwego ze względu na miejsce położenia nieruchomości i na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej oraz, co stanowi nowość, na stronie internetowej sądu. Ogłoszenie w prasie będzie jedynie fakultatywne. Dla poprawy ochrony osób, których praw może dotknąć egzekucja z nieruchomości, obwieszczenie o opisie i oszacowaniu nieruchomości będzie publikowane również na stronie internetowej Krajowej Rady Komorniczej (dotychczas wymóg takiej publikacji obejmował tylko obwieszczenie o licytacji).

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Węgry:

Czynności egzekucyjne wykonują komornicy (niezależni komornicy sądowi (önálló bírósági végrehajtó) i komornicy sądów okręgowych (megyei bírósági végrehajtó).

Zgodnie z ogólną zasadą roszczenia zasądzone w orzeczeniach sądowych (bírósági határozat) wydawanych w sprawach cywilnych egzekwowane są przez niezależnych komorników sądowych. Niezależni komornicy sądowi powoływani są przez Ministra Sprawiedliwości do wykonywania zadań w wyznaczonym sądzie lokalnym (helyi bíróság) w danym okręgu.

Niezależni komornicy sądowi nie są zatrudniani przez państwo; ich dochody wypłacane są przez klientów w ramach wynagrodzenia za wykonaną pracę.

Zakres ich czynności jest następujący:

- egzekucja odbywa się na podstawie tytułu egzekucyjnego (végrehajtási lap) wystawionego przez sąd,
- egzekucja odbywa się na podstawie dokumentu opatrzonego tytułem wykonawczym (végrehajtási záradék) wydanym przez sąd,
- egzekucja odbywa się na podstawie nakazu sądowego dotyczącego zajęcia lub zabezpieczenia, nakazu cesji (végrehajtást elrendelő, letiltó, átutalási végzés), a ponadto orzeczenia bezpośrednio uznawanego przez sąd (közvetlen bírósági felhívás).

Komornicy sądów okręgowych działają przy sądach okręgowych oraz sądzie stołecznym (Fővárosi Bíróság). Są

powoływani przez prezesa sądu okręgowego na czas nieokreślony i do określonego sądu okręgowego. Prezes sądu okręgowego ogłasza konkurs na stanowisko komornika sądu okręgowego. Komornik sądu okręgowego jest urzędnikiem sądowym zatrudnionym przez sąd okręgowy i otrzymującym świadczenia na podstawie stosunku pracy.

Komornicy sądów okręgowych odpowiadają za egzekucję „roszczeń sądowych” (jeśli roszczenie przysługuje państwu). Roszczenia sądowe to koszty postępowania cywilnego lub karnego pokryte przez państwo. Zadania komorników sądowych obejmują odzyskiwanie kosztów postępowania karnego, przepadek mienia oraz inne kary o charakterze pieniężnym. Świadczenia alimentacyjne zasądzone przez sąd są kwalifikowane jako roszczenia sądowe, a ich egzekucja również wchodzi w zakres obowiązków komorników sądów okręgowych. Ponadto komornicy sądów okręgowych odpowiadają za egzekucję roszczeń przysługujących sądowi, Krajowej Radzie Sądownictwa, biuro Krajowej Rady Sądownictwa, Ministerstwu Sprawiedliwości oraz organom ścigania.

Zakres właściwości komorników zbiega się z zakresem właściwości sądów³⁾.

Belgia:

Komornik sądowy jest funkcjonariuszem sądowym i publicznym, który sprawuje swoją funkcję w ramach wykonywania wolnego zawodu. Oznacza to, że posiada dwojaką tożsamość zawodową: z jednej strony jest funkcjonariuszem publicznym, z drugiej strony sprawuje swoją funkcję w sposób niezależny.

Komornik sądowy jest urzędnikiem sądowym i publicznym, właśnie dlatego, że państwo powierzyło mu wykonywanie części władzy publicznej. Z tego powodu nie może odmówić podjęcia działania na odpowiednio złożony wniosek, chyba że zasady etyki zawodowej lub prawo na to nie zezwalają, jak w przypadku konfliktu interesów lub niezgodności wniosku z prawem. Komornik nie działa zatem nigdy z własnej inicjatywy, lecz zawsze na wniosek osoby, która powierzyła mu wykonanie czynności urzędowej. Podczas każdej czynności komornik musi realizować różne obowiązki prawne. Ponadto może on pobierać opłaty za wykonane czynności w celu częściowego lub całkowitego pokrycia poniesionych kosztów.

Jako osoba wykonująca wolny zawód komornik sądowy działa w sposób niezależny i bezstronny. Ponadto jego doświadczenie zawodowe ma służyć wszystkim członkom społeczeństwa. Oznacza to, że nie otrzymuje on wynagrodzenia, zwrotu kosztów, ani żadnego dodatku funkcyjnego od władz. Musi zatem sam ponosić wszystkie koszty.

Zakres działania komornika sądowego można podzielić na dwie główne kategorie: czynności zwane „pozasądowymi” (odzyskiwanie długu za zgodą dłużnika, protokół stanu faktycznego) i „sądowe” (doręczenie, wykonanie orzeczeń). W trakcie tych czynności do jego obowiązków należy często udzielanie informacji na temat sposobu, w jaki można korzystać ze swoich praw, a także udzielanie odpowiedzi na pytania dotyczące jego obowiązków. Komornik udziela tych informacji zarówno osobie, która korzysta z jego usług, jak i podmiotom, których dotyczą podejmowane przez niego czynności.

W każdym okręgu sądowym istnieje izba, w której skład wchodzi wszyscy komornicy sądowi z danego okręgu. Główne obowiązki izby polegają na zapewnianiu przestrzegania przez komorników sądowych z okręgu zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej oraz przepisów ustawowych i wykonawczych, które ich dotyczą, jak również na rozstrzyganiu sporów, które mogą zaistnieć między komornikami.

Istnieje również Krajowa Izba Komorników Sądowych Belgii (Chambre nationale des huissiers de justice de Belgique), której główne zadania obejmują:

- zapewnianie jednolitych zasad odpowiedzialności dyscyplinarnej i zasad etyki zawodowej komorników sądowych,
- obrona interesów jej członków oraz reprezentowanie ich⁴⁾.

Czechy:

Komornik sądowy jest niezależnym zawodem prawniczym, do którego zadań należy przeprowadzanie egzekucji na podstawie Kodeksu postępowania egzekucyjnego. Wszyscy komornicy sądowi mają obowiązek przynależności do samorządnej Izby Komorniczej.

Zawód komornika reguluje ustawa nr 120/2001 o komornikach sądowych i egzekucji (kodeks postępowania egzekucyjnego). Komorników powołuje Minister Sprawiedliwości. Komornik w Republice Czeskiej jest funkcjonariuszem publicznym, a jego czynności poczytuje się za czynności sądu.

Aby zostać powołanym na komornika kandydat musi posiadać obywatelstwo czeskie oraz:

³⁾ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-hu-maximizeMS-pl.do?member=1

⁴⁾ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-be-pl.do?member=1

- korzystać z pełni praw cywilnych,
- uzyskać wykształcenie prawnicze na czeskim uniwersytecie,
- posiadać nieskazitelną charakter,
- posiadać co najmniej trzyletnie doświadczenie zawodowe,
- zdać egzamin komorniczy⁵⁾.

Francja:

Komornicy sądowi (huissiers de justice) są urzędnikami publicznymi i ministerialnymi, powołanymi do pełnienia swoich zadań zarządzeniem Ministra Sprawiedliwości. Zawód komornika sądowego zalicza się jednak do wolnych zawodów. Ich status wynika w szczególności z ustawy z dnia 27 grudnia 1923 r., rozporządzenia nr 45-2592 z dnia 2 listopada 1945 r., dekretu nr 56-222 z dnia 29 lutego 1956 r. i dekretu nr 75-770 z dnia 14 sierpnia 1975 r.

Jedynie oni są uprawnieni do doręczania dokumentów procesowych i wykonywania orzeczeń sądowych, oraz innych aktów opatrzonych klauzulą wykonalności i tytułów egzekucyjnych. Komornicy sądowi mogą ponadto sporządzać protokoły na zlecenie sądów lub na wniosek osób fizycznych. Mają oni również możliwość prowadzenia dodatkowej działalności w charakterze mediatora, zarządcy nieruchomości i agenta ubezpieczeniowego po poinformowaniu izby regionalnej, której podlegają, jak również prokuratora generalnego (procureur général) przy sądzie apelacyjnym w okręgu, w którym znajduje się ich kancelaria.

Za czynności w sprawach cywilnych i gospodarczych wykonywane w ramach ich urzędu komornicy sądowi pobierają opłaty objęte stawkami, o których mowa w dekreście nr 96-1080 z dnia 12 grudnia 1996 r.

Zawód ten jest reprezentowany przez izby departamentalne i regionalne w każdym okręgu sądu apelacyjnego. Ponadto izba krajowa reprezentuje wszystkich członków zawodu przed organami publicznymi i rozstrzyga spory między izbami oraz komornikami sądowymi niepodlegającymi tym samym izbom regionalnym⁶⁾.

Wielka Brytania:

Nakazy (writs) wydane przez Wysoki Trybunał są obecnie egzekwowane przez komorników przy Wysokim Trybunale (High Court enforcement officers), mianowanych i przydzielanych do rejonów przez Lorda Kanclerza lub jego przedstawiciela. Odpowiadają oni za egzekwowanie nakazów sądowych – prowadzą egzekucję środków pieniężnych należnych na mocy orzeczenia Wysokiego Trybunału lub przekazanego do niego orzeczenia sądu hrabstwa (county court). Mogą dokonywać zajęcia i sprzedaży składników majątku w celu zaspokojenia należności. Mogą również dokonywać przejęcia i zwrotu mienia oraz nadzorować ten proces.

Komornicy przy sądach hrabstw (county court bailiffs) to urzędnicy służby cywilnej zatrudniani przez Służbę ds. Sądów i Trybunałów Jej Królewskiej Mości, zajmujący się egzekucją wyroków lub nakazów wydanych i zarejestrowanych w sądach hrabstw. Są to urzędnicy służby cywilnej wykonujący tytuły egzekucyjne, przejmujący posiadanie nieruchomości oraz odzyskujący mienie objęte nakazem zwrotu mienia. Normy regulujące pracę komorników prowadzących egzekucję nakazów zawarte są w art. 85-111 ustawy o sądach hrabstw z 1984 r. (County Courts Act 1984). Procedury egzekucyjne zostały ustanowione przepisami postępowania cywilnego. Ponadto komornicy przy sądach hrabstw wykonują inne czynności, w tym osobiste doręczanie dokumentów oraz nakazów pozbawienia wolności. Przepisy dotyczące nakazu pozbawienia wolności zawarte są w art. 118-122 ustawy o sądach hrabstw.

Licencjonowani komornicy to podmioty prywatne, które uzyskały odpowiednią licencję na podstawie przepisów o zastawie na zabezpieczenie czynszu (distress for rent rules) i zostali upoważnieni do prowadzenia czynności przez sędziego okręgowego (circuit judge) przy sądzie hrabstwa. Zastaw na zabezpieczenie czynszu odnosi się do zajęcia rzeczy najemcy przez wynajmującego na zabezpieczenie zaległego czynszu bez interwencji sądu. Na mocy szeregu innych ustaw licencjonowani komornicy mogą również egzekwować spłatę innych określonych rodzajów wierzytelności, takich jak zaległy podatek lokalny czy podatek od nieruchomości komercyjnych⁷⁾.

Finlandia:

Czynności egzekucyjne wykonują lokalni komornicy, tj. komornicy rejonowi, wiejscy komisarze policji oraz komornik autonomicznej prowincji Åland. Urzędników tych wspomagają ich zastępcy, którzy w praktyce odpowiadają za większość zadań egzekucyjnych. Urzędy komornicze zatrudniają także pracowników biurowych. Urzędnicy egzekucyjni są urzędnikami państwowymi.

⁵⁾ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-cz-pl.do?member=1

⁶⁾ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-fr-pl.do?member=1

⁷⁾ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-ew-pl.do?member=1

Ministerstwo Sprawiedliwości odpowiada za ogólne zarządzanie, kontrolę i nadzór nad organami egzekucyjnymi. Funkcje kontrolne i nadzorcze związane z egzekucją sprawują także kierownicy administracji sądowej w urzędach prowincjonalnych; na przykład rozpatrują skargi na czynności organów egzekucyjnych. Niemniej jednak, ani Ministerstwo Sprawiedliwości, ani kierownicy administracji sądowej nie mają prawa uchylać ani zmieniać stosowanych środków egzekucyjnych lub innych środków.

W Finlandii czynności egzekucyjne polegają najczęściej na ściąganiu długu na mocy orzeczenia sądowego, dlatego są one ściśle powiązane z postępowaniem sądowym. W postępowaniu bada się zasadność roszczenia wierzyciela, a na dłużnika nakłada się nakaz zapłaty. Jeżeli dłużnik nie zastosuje się do treści orzeczenia dobrowolnie, zostanie ono wykonane przymusowo w drodze egzekucji. Niektóre należności, jak np. podatki i niektóre składki ubezpieczeniowe, podlegają egzekucji nawet bez wyroku sądu.

Organy egzekucyjne chronią interesy zarówno wierzycieli, jak i dłużników. Urzędnicy dążą do tego, aby dłużnik zapłacił dobrowolnie – najpierw wysyłają upomnienie. Jeżeli mimo to płatność nie wpłynie, komornik zajmuje część wynagrodzenia, pensji, emerytury, renty lub dochodu z działalności gospodarczej bądź składniki majątku dłużnika. Zajęte składniki majątku mogą zostać sprzedane w drodze licytacji komorniczej⁸⁾.

Estonia:

W Estonii zawód komornika należy do wolnych zawodów prawniczych: komornicy działają we własnym imieniu i ponoszą odpowiedzialność za podejmowane czynności. Komornik jest zobowiązany wykonywać swoje obowiązki w sposób bezstronny i rzetelny. Czynności urzędowe komornika reguluje ustawa o zawodzie komornika.

W styczniu 2010 r. powołano Izbę Komorników i Syndyków Masy Upadłości (Kohtutäiturite ja Pankrotihaldurite Koda), która jest wspólną organizacją zrzeszającą zarówno komorników, jak i syndyków masy upadłości. Czynności komornicze, ich nadzór, odpowiedzialność dyscyplinarną i działalność w zakresie tworzenia zrzeszeń zawodowych reguluje ustawa o zawodzie komornika. Rolą Izby jest rozwijanie i propagowanie wolnych zawodów prawniczych, w tym zapewnienie przestrzegania dobrej praktyki w zakresie sprawowania urzędu i wykonywania zawodu oraz jego monitorowanie, sporządzanie zaleceń na rzecz ujednoczenia praktyki zawodowej, organizowanie szkoleń, tworzenie systemów informatycznych itp. Izba posiada również sąd koleżeński. Dodatkowe informacje o działalności Izby dostępne są na jej stronie internetowej.

Do obowiązków komornika należy:

- prowadzenie postępowań egzekucyjnych zgodnie z kodeksem postępowania egzekucyjnego,
- doręczanie dokumentów zgodnie z kodeksami postępowania,
- dokonywanie spisu składników majątku i zarządzanie składnikami majątku zgodnie z prawem spadkowym,
- przeprowadzanie licytacji komorniczych poza postępowaniem egzekucyjnym na wniosek sądu lub organu administracji.

Opłaty komornicze z tytułu wykonywania powyższych czynności określa ustawa o zawodzie komornika.

Zakres usług komorniczych obejmuje:

- organizowanie licytacji prywatnych (na wniosek osób fizycznych),
- doręczanie dokumentów niezwiązanych z postępowaniem sądowym,
- udzielanie porady prawnej i sporządzanie dokumentów, pod warunkiem posiadania przez komornika odpowiednich kwalifikacji.

Wykonanie danej czynności komorniczej jest uzgadniane na piśmie z usługobiorcą przed wykonaniem czynności komorniczej.

Nadzór państwa nad urzędową działalnością komorników sprawuje Ministerstwo Sprawiedliwości. Minister Sprawiedliwości może wydawać przepisy regulujące organizację działalności zawodowej komorników. Więcej informacji na temat komorników i postępowań egzekucyjnych znajduje się na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości.

Zazwyczaj komornik odpowiada za własne czynności, gdy zaś jest to niemożliwe, za szkody wyrządzone przez komornika odpowiada Izba Komorników i Syndyków Masy Upadłości. Ostateczną odpowiedzialność za działania komornika ponosi skarb państwa; skarb państwa ma prawo dochodzić zwrotu kosztów od osoby odpowiedzialnej za szkodę lub od Izby⁹⁾.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

⁸⁾ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-fi-pl.do?member=1

⁹⁾ https://e-justice.europa.eu/content_legal_professions-29-ee-pl.do?member=1

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
Komornicy sądowi (kancelarie komornicze)	1573 kancelarii komorniczych na dzień 31.12.2016 r. (w tym 31 vacatów) Liczba kancelarii komorniczych w ostatnich latach (stan na koniec roku): 2015 r. – 1416 kancelarii komorniczych (w tym 22 vacaty); 2014 r. – 1339 kancelarii komorniczych (w tym 24 vacaty); 2013 r. – 1246 kancelarii komorniczych (w tym 20 vacatów)	Ministerstwo Sprawiedliwości	Wpływ na komorników sądowych szczegółowo został opisany w pkt 2
Dłużnicy oraz wierzyciele	W 2016 r. wpłynęło do kancelarii komorniczych ok. 4,4 mln spraw.	Sprawozdanie Ms-Kom 23	Kompleksowa regulacja zasad wykonywania zawodu komornika oraz egzekucji komorniczej. Przywrócenie zaufania do zawodu komornika sądowego jako funkcjonariusza publicznego, zwiększenie nadzoru nad komornikami.
Osoby, które zdały egzamin na aplikację komorniczą	387 – wg danych w 2015 r.	Ministerstwo Sprawiedliwości	Wydłużenie o 6 miesięcy okresu trwania aplikacji komorniczej. Obowiązkowe odbycie w trakcie pierwszego roku aplikacji komorniczej szkolenia z zakresu działania sądownictwa powszechnego przeprowadzanego przez Krajową Szkołę Sądownictwa i Prokuratury
Krajowa Szkoła Sądownictwa i Prokuratury	1	Ministerstwo Sprawiedliwości	Przeprowadzanie szkoleń dla aplikantów komorniczych z zakresu działania sądownictwa powszechnego
Pracownicy kancelarii komorniczych	Okolo 13 000	Instytut Wymiaru Sprawiedliwości ¹⁰⁾	Komornik ponosić będzie odpowiedzialność dyscyplinarną za działania osób zatrudnionych u niego na podstawie umów: o pracę, dzieło, zlecenia lub o świadczenie usług pracowników oraz inne osoby niezbędne do obsługi kancelarii, a także ochrony i pomocy w czynnościach w terenie.
Minister Sprawiedliwości; Prezesa Sądów Rejonowych	1 317	Ministerstwo Sprawiedliwości	Doprecyzowanie zasad nadzoru nad działalnością komorników, wprowadzenie instytucji nadzoru odpowiedzialnego.

W 2013 r. było w Polsce 1236 komorników, w 2014 r. już 1337, w 2015 r. zaś 1395, czyli średnio na jednego przedstawiciela korporacji przypada 28 tys. mieszkańców. W stosunku do 1323 komorników udało się ustalić liczbę zatrudnianych przez nich w 2014 r. pracowników. Było to ogółem 11 560 osób, co oznacza, że w przeciętnej kancelarii, obok samego komornika, pracuje jeszcze niespełna 9 innych osób (w 2013 r. było to 10 osób). Łączną liczbę pracujących w ramach tego systemu osób można więc oszacować na około 13 tys. Co ciekawe, pomimo znacznego wzrostu liczby komorników, w porównaniu do roku 2013, ogólna liczba osób pracujących w tym systemie właściwie się nie zmieniła. Można więc przypuszczać, że nowi komornicy rekrutują się głównie z grona osób zatrudnianych wcześniej w innych kancelariach.

¹⁰⁾ dr Paweł Ostaszewski, *Efektywność egzekucji komorniczej - obraz statystyczny*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości 2015.

W 2016 r. do wszystkich kancelarii komorniczych wpłynęły 4 445 528 nowe sprawy. Jednocześnie w danym roku załatwiono 4 667 644 sprawy, z czego efektywnie – przez wyegzekwowanie świadczenia 993 770 sprawy. Efektywność wszystkich kancelarii, rozumiana jako udział spraw, w których wyegzekwowano świadczenie do wszystkich załatwionych wyniosła 21,3%.

Do kancelarii komorniczych wpłynęły w 2015 r. ogółem 7 958 864 nowe sprawy. W tym samym czasie załatwiono 6 273 173 spraw, ale efektywnie – więc przez wyegzekwowanie świadczenia – już tylko 1 307 620 spraw. Oznacza to, że ogólna efektywność wszystkich kancelarii wyniosła 20,8%, zaś efektywność liczona do spraw wpływających – 16,4%. W roku 2014 analogiczne wskaźniki były nieznacznie wyższe i wyniosły odpowiednio: 22,8% (do spraw załatwionych) i 20,5% (do spraw wpływających)¹¹⁾.

Ogółem, w 2016 r. do wszystkich kancelarii komorniczych złożono wnioski o wyegzekwowanie 52 483 733 745,00 zł. Z wskazanej kwoty komornikom udało się wyegzekwować 8 313 929 728,00 zł, czyli 15,8%. W 2015 r. złożono wnioski o wyegzekwowanie 75 072 771 356 zł. Z tego komornikom udało się wyegzekwować 9 142 540 275 zł, czyli 12,2%. W roku 2014 wyegzekwowano 8 314 635 518 zł z ogólnej, wnioskowanej sumy 67 011 829 264 zł, a więc 12,4%. W roku 2013 tak liczona efektywność była jeszcze niższa. Wszystkie złożone wtedy wnioski o egzekucję opiewały na kwotę 73 465 150 029 zł, a komornikom udało się wyegzekwować 7 730 032 896 zł, czyli zaledwie 10,5%. Jak już wspomniano, w 2015 r. do wszystkich kancelarii komorniczych wpłynęły ogółem 7 958 864 sprawy. Spośród nich komornicy musieli się najczęściej zajmować sprawami z repertorium „Km” (7 487 432 sprawy, czyli 94,1% wszystkich). Pozostałe kategorie spraw to: z repertorium „Kms” 325 227, czyli 4,1% wszystkich, z repertorium „Kmp” – 59 229, czyli 0,7% wszystkich i z repertorium „Kmn” – 86 976 spraw, czyli 1,1% wszystkich.

Na główną kategorię „Km” składają się: egzekucja świadczeń pieniężnych (7 422 487 spraw, czyli 99,1%), zabezpieczenia (11 537 spraw, czyli 0,2%), opróżnienie lokali mieszkalnych (8879 spraw, czyli 0,1%), egzekucja innych świadczeń niepieniężnych (5664 sprawy, czyli 0,1%) i inne (38 865 spraw, czyli 0,5%). Kategoria „Kms” to głównie egzekucja grzywien – 240 188 spraw i kosztów sądowych – 72 814 spraw, a kategoria „Kmp” to praktycznie wyłącznie egzekucja świadczeń alimentacyjnych – 59 052 sprawy.

Tak w skrócie przedstawia się wpływ nowych spraw do kancelarii komorniczych, nie można jednak zapominać, że komornicy zajmują się także egzekucją w sprawach, które trwają niekiedy wiele lat – takich jak np. alimentacyjne. Dla pełnego obrazu struktury spraw, które mają w referacie trzeba więc dodać sprawy pozostałe do załatwienia z roku poprzedniego. W ten sposób otrzymamy informację, że wszyscy komornicy w Polsce prowadzili 11 962 669 spraw, z czego najwięcej (89,8%) to sprawy „Km” (czyli głównie egzekucja świadczeń pieniężnych). Co oczywiste, sprawy o egzekucję świadczeń powtarzających się takich jak alimentacyjne, zdecydowanie najczęściej trwają wiele lat i tym samym powiększają ogólną liczbę spraw prowadzonych przez komorników. W 2015 r. prowadzili oni 671 687 takich spraw (repertorium „Kmp”), co stanowiło 5,6% spraw pozostających do załatwienia.

Podsumowując, komornicy sądowi zajmują się głównie egzekucją świadczeń pieniężnych, wśród których niecałe 6% stanowią sprawy alimentacyjne, a niecałe 4% to sprawy o egzekucję grzywien i kosztów sądowych (repertorium „Kms”). Warto również dodać, że spośród wspomnianych wyżej ogółem 7 958 864 nowych spraw, które wpłynęły do kancelarii komorniczych 2015 r. ponad połowę (4 753 672 – 59,7%) stanowiły sprawy, w których wierzyciel skorzystał z prawa wyboru komornika (art. 8 ust. 5 u.k.s.e.).

Średni czas trwania sprawy „Kms” (egzekucja grzywien i kosztów sądowych) wynosił w 2015 roku pół roku, sprawy z repertorium „Kmp” (alimentacyjnej) 3 lata, a sprawy „Km” (egzekucja świadczeń pieniężnych) 8,3 miesiąca. W roku 2014 wskaźniki te dla spraw „Kms” i „Kmp” były właściwie na tym samym poziomie, skrócił się nieco średni czas trwania sprawy „Km” (z 9 miesięcy uprzednio)¹²⁾.

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt został zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji (<http://legislacja.rcl.gov.pl/projekt/12292407>) oraz na stronie internetowej Ministerstwa Sprawiedliwości (<http://bip.ms.gov.pl/pl/projekty-aktow-prawnych/prawo-zawodow-prawniczych/>), stosownie do wymogów art. 5 ustaw z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2017 r. poz. 248) oraz zgodnie z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2016 r. poz. 1006, z późn. zm.). W ramach uzgodnień międzyresortowych wskazano termin do zaopiniowania projektu – 21 dni; natomiast w ramach konsultacji publicznych wskazano termin 30 dni od udostępnienia projektu na stronach RCL. W ramach konsultacji publicznych projekt ustawy został skierowany do Przewodniczącego Rady Dialogu Społecznego,

¹¹⁾ Warto odnotować, że to ten drugi sposób obliczania efektywności został wykorzystany w Ustawie z dnia 9 kwietnia 2015 r. o zmianie ustawy o komornikach sądowych i egzekucji (Dz.U. 2015 poz. 624), jako regulator liczby spraw, którą komornik może w roku przyjąć do referatu spoza swojego rewiru (zmiana w art. 8 Ustawy o komornikach).

¹²⁾ dr Paweł Ostaszewski, *Efektywność egzekucji komorniczej - obraz statystyczny*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, 2015 r.

Przewodniczącego Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego „Solidarność”, Przewodniczącego Ogólnopolskiego Porozumienia Związków Zawodowych, Przewodniczącego Forum Związków Zawodowych, Prezydenta Konfederacji Lewiatan, Prezesa Business Centre Club, Związku Rzemiosła Polskiego, Prezesa Zarządu Helsińskiej Fundacji Praw Człowieka, Prezesa Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asesorów i Aplikantów Komorniczych, Prezesa Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, Sekretarza Porozumienia Samorządów Zawodowych i Stowarzyszeń Prawniczych oraz Fundacji Polskie Towarzystwo Prawnicze Opus Iuris.

W ramach opiniowania projekt ustawy został skierowany do Rzecznika Praw Obywatelskich, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Prezesa Prokuratury Generalnej Skarbu Państwa, Przewodniczącego Komisji Nadzoru Finansowego, Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, Przewodniczącego Krajowej Rady Sądownictwa, Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego, Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego, Prezesa Krajowej Rady Komorniczej, Prezesa Naczelnej Rady Adwokackiej, Prezesa Krajowej Rady Radców Prawnych oraz prezesów sądów apelacyjnych.

Wyniki konsultacji publicznych i opiniowania zostały omówione w raporcie z konsultacji.

Pisma z uwagami zgłoszonymi w ramach konsultacji publicznych znajdują się na podstronie RCL projektu, natomiast *Zestawienie uwag i propozycji do projektu ustawy o komornikach sądowych z prezentacją stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości*, sporządzoną w formie tabelarycznej w ramach uzgodnień międzyresortowych została zamieszczona na stronie RCL pod następującym adresem:

<http://legislacja.rcl.gov.pl/docs//2/12292407/12393254/12393259/dokument277868.pdf>

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z 2016 r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]											
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0–10)
Dochody ogółem		178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	1781,9 - - 2327,6
budżet państwa		178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	1781,9 - - 2327,6
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem		178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	1781,9 - - 2327,6
budżet państwa		178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	178,19 - 232,76	1781,9 - - 2327,6
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												

Źródła finansowania

Przedstawione w tabeli powyżej kwoty dochodów określają całkowite skutki finansowe dla sektora finansów publicznych z tytułu działalności prowadzonej przez komorników. W celu oszacowania wpływu do budżetu państwa z tego tytułu posłużono się zestawieniem Ministerstwa Finansów, za okres I półrocza 2016 r., sporządzonym na podstawie deklaracji VAT-7, VAT-7K, VAT-D, zawierających informacje o kwotach podatku VAT, podlegających wpłacie do US od 1319 komorników na podstawie których dokonano szacunków potencjalnych przyszłych wpływów do budżetu państwa po wprowadzeniu projektowanych rozwiązań.

Trzeba pamiętać, że sposób zarówno samo opodatkowanie działalności egzekucyjnej komorników podatkiem VAT jak i sposób obliczania należności podatkowych z tego tytułu stanowiły materię budzącą wątpliwości. Dla potrzeb obliczeń przyjęto założenie, że komornicy pozostaną podatnikami VAT w zakresie działalności egzekucyjnej. Z kolei w zakresie sposobu obliczania należnego podatku VAT powszechnie przyjętą przez komorników praktyką było doliczanie podatku wg stawki 23% do wyliczonej na podstawie przepisów ustawy o komornikach kwoty

	<p>należnej opłaty egzekucyjnej.</p> <p>W związku z tym, że odnoszenie potencjalnych przyszłych skutków do obecnych wpływów z tytułu podatku VAT mogłoby być mylące, wskazane kwoty nie odnoszą się do dotychczas osiągniętych wpływów przez sektor finansów publicznych z tytułu działalności prowadzonej przez komorników.</p> <p>Dane zaprezentowane w tabeli opracowano na podstawie danych przedstawionych przez Ministerstwo Finansów. Dla potrzeby uwzględnienia alternatywnych opcji, potencjalnych skutków projektowanej ustawy dla finansów publicznych oraz horyzontalnego wymiaru finansowego działalności prowadzonej przez komorników sądowych posłużono się również informacjami pochodzącymi z Krajowej Rady Komorniczej. W dalszej części opracowania przedstawiono przewidywany wpływ na sektor finansów publicznych opracowany w oparciu o ww. dane.</p>
<p>Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń</p>	<p>Koszty działalności egzekucyjnej oraz zasady prowadzenia kancelarii</p> <p>Przedmiotowy projekt przewiduje przywrócenie publicznoprawnego charakteru opłat egzekucyjnych w związku z czym stanowić będą one w całości należność Skarbu Państwa. Komornik zaś, w zależności od wyników swojej pracy, uzyskiwać będzie jedynie prawo do wynagrodzenia prowizyjnego, ustalonego proporcjonalnie do wysokości pobranych opłat, z którego pokrywa koszty działalności egzekucyjnej.</p> <p>Komornikowi, zgodnie z projektem, przysługiwać będzie wynagrodzenie prowizyjne w wysokości:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) 99% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od opłat egzekucyjnych, których łączna wysokość w danym roku kalendarzowym nie przekroczyła 500 000 zł; 2) 80% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 500 000 zł w danym roku kalendarzowym – do wysokości 1 000 000 zł; 3) 75% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 1 000 000 zł w danym roku kalendarzowym – do wysokości 1 500 000 zł; 4) 70% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 1 500 000 zł w danym roku kalendarzowym – do wysokości 2 000 000 zł; 5) 60% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 2 000 000 zł w danym roku kalendarzowym. <p>Przez uzyskane opłaty egzekucyjne rozumie się opłaty faktycznie pobrane lub ściągnięte na podstawie odrębnych przepisów.</p> <p>Zgodnie z przyjętym dla potrzeb szacowania założeniem, w zakresie podatku od towarów i usług komornik będzie płatnikiem tego podatku, przy czym z uwagi na nowy kształt systemu wynagradzania komorników przyjmuje się że podstawą obliczenia podatku jest wynagrodzenie prowizyjne.</p> <p>Zgodnie z danymi zawartymi w raporcie IWS¹³⁾ z 2015 r. średnie miesięczne przychody uzyskiwane przez jedną kancelarię komorniczą, w 2012 r., wynosiły 113 377 zł. Zróżnicowanie między poszczególnymi sądami rejonowymi były w tym zakresie bardzo duże. Przykładowo, odchylenie standardowe dla tych wartości wynosiło 55 557 zł, a więc aż 50% przeciętnej. Najwyższy średni miesięczny przychód, wynoszący 511 896 zł na jednego komornika, odnotowano w obszarze Sądu Rejonowego dla Warszawy-Woli, najniższy zaś (16 740 zł) wystąpił w jednym z małych sądów na wschodzie Polski.</p> <p>Wysokość przychodów poszczególnych kancelarii komorniczych, co oczywiste, przekłada się najczęściej bezpośrednio na dochody uzyskiwane przez prowadzących je komorników. I tak średni miesięczny dochód na jednego komornika w 2012 r. wynosił 46 451 zł, przy czym ponownie przeciętnie zarobił najwięcej komornik przy Sądzie Rejonowym dla Warszawy Woli – 255 697 zł – a najmniej przy wspomnianym już małym sądzie – 2609 zł. Odchylenie standardowe dla tych wartości w poszczególnych sądach rejonowych przekroczyło 50% średniej i wyniosło 26 646 zł.</p> <p>Zgodnie z danymi przedstawionymi przez Ministerstwo Finansów, w 2015 r. 1285 komorników osiągnęło przychód w kwocie 1 499 585 853 zł. Maksymalny wykazany przychód wyniósł 39 952 648 zł. Średnia wartość przychodów wynosiła 1 166 993 zł, zaś mediana 916 862 zł. Analizując zaś dochody, wskazać należy, że dla ww. grupy komorników wyniósł on</p>

¹³⁾ dr Paweł Ostaszewski, *Opłaty i koszty w systemie egzekucji komorniczej – obraz statystyczny*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2015 r.

689 252 033 zł. Maksymalny wykazany dochód wyniósł 19 345 381 zł. Średnia wartość dochodów wynosiła 536 383 zł, zaś mediana 385 487 zł. Ośmiu komorników wykazało zaś stratę wynoszącą od 4 568 zł do 147 684 zł.

Wg stanu na dzień 23.11.2016 r. w Polsce funkcjonowało 1539 kancelarii komorniczych.

Dane dotyczące przychodów 1314 z nich, przedstawione przez Krajową Radę Komorniczą, wskazują, że w I półroczu 2016 r. osiągnęli one łączny przychód z pobieranych opłat egzekucyjnych rzędu **622 769 765,59 zł**. Dokonując ekstrapolacji tej kwoty na wszystkich czynnych zawodowo komorników, szacować należy, że przychód ten wyniósł ok. **729 408 424,08 zł**.

Przyjmując, że przychody w II półroczu 2016 r. utrzymają się na zbliżonym poziomie co w I półroczu, założyć można że roczny przychód wyniesie ok. **1 458 816 848,16 zł**.

Dokonując szacunków ww. kwot, należy jednakże mieć na uwadze, że na podstawie przedstawionych danych nie można ustalić, czy przedmiotowi komornicy w całym analizowanym okresie prowadzili działalność. W przypadku gdy komornik rozpoczął działalność w maju lub czerwcu, mógł wykazać np. przychody tylko za 1–2 mies. działalności. Może to doprowadzić do zniekształcenia łącznego obrazu osiągniętych przychodów.

Ww. kwoty stanowią podstawę do naliczenia należnego podatku VAT stanowiącego dochód SFP, do odprowadzenia którego komornicy są zobligowani od października 2015 r.

W celu oszacowania wpływu do budżetu państwa z tego tytułu posłużono się zestawieniem Ministerstwa Finansów, za okres I półrocza 2016 r., sporządzonym na podstawie deklaracji VAT-7, VAT-7K, VAT-D, zawierających informacje o kwotach podatku VAT, podlegających wpłacie do US od 1319 komorników.

Trzeba jednak pamiętać, że sposób obliczania należności podatkowych z tego tytułu po dziś dzień stanowi materię budzącą wątpliwości. Powszechnie przyjętą przez komorników praktyką obliczania należnego podatku VAT było doliczanie podatku wg stawki 23% do wyliczonej na podstawie przepisów ustawy o komornikach kwoty należnej opłaty egzekucyjnej.

Szacując dochód budżetu państwa z tytułu podatku VAT należnego łącznie, przy zachowaniu ww. metodologii ustalania jego wysokości, w I połowie 2016 r., dla 1539 komorników¹⁴⁾ powinien on wynieść ok. **146 080 249,99 zł**.

Praktyka taka została zakwestionowana przez Sąd Najwyższy, który w uchwale z 7 lipca 2016 r., sygn. III CZP 34/16 wskazał, że Komornik sądowy, określając wysokość kosztów postępowania egzekucyjnego, nie może podwyższyć opłaty egzekucyjnej, ustalonej na podstawie art. 49 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o komornikach sądowych i egzekucji (Dz. U. z 2016 r. poz. 1138, z późn. zm.), o stawkę podatku od towarów i usług.

Oznacza to, że prawidłowo obliczone kwoty podatku powinny być niższe.

Szacując dochód budżetu państwa z tytułu podatku VAT należnego łącznie, przy zachowaniu metodologii wskazanej przez Sąd Najwyższy, w I połowie 2016 r. powinien on wynieść ok. **118 764 430,89 zł**.

Przyjmując, że przychody z tytułu opłat w II półroczu 2016 r. utrzymają się na zbliżonym poziomie co w I półroczu, założyć można, że roczne kwoty podatku VAT należnego łącznie z tego tytułu, w zależności od metodologii liczenia wyniosą odpowiednio od ok. **292 160 499,98** do **237 528 861,77 zł**.

Należy jednakże mieć na uwadze, że kwoty faktycznie trafiające do budżetu państwa będą niższe. Należy je bowiem pomniejszyć o odliczenie podatków uprzednio naliczonych, które wynoszą ok. 20% podatku należnego łącznie.

¹⁴⁾ Obliczenie na podstawie ekstrapolacji.

Należy więc oczekiwać, że w 2016 r. przychody budżetu państwa z tytułu podatku VAT podlegającego wpłacie do urzędu skarbowego wyniosą odpowiednio od ok. **244 608 470,98 zł** do **190 041 396,10 zł**.

W celu ustalenia skutków projektowanej regulacji dla SFP ww. kwoty stanowiące dotychczasowy dochód budżetu państwa, należy zestawić z szacunkami dochodów obliczonych zgodnie z zasadami określonymi w projekcie ustawy o komornikach.

Zakładając, że w kolejnych latach przychody osiągane przez komorników pozostaną na tym samym poziomie możemy szacować, że proponowane regulacje powinny skutkować dochodem budżetu państwa w wysokości **ok. 422 801 768,45 zł**.

W skład tej kwoty wchodzi:

- opłaty egzekucyjne stanowiące należność publicznoprawną – **206 834 878,72 zł**, oraz
- szacowane dochody z tytułu podatku VAT podlegające wpłacie do urzędu skarbowego – **215 966 889,73 zł**.

W związku z tym szacować należy, że projektowana ustawa spowoduje wzrost dochodów sektora finansów publicznych pomiędzy **178 193 297,47 zł** a **232 760 372,35 zł** rocznie.

Egzamin wstępny na aplikację komorniczą i egzamin komorniczy

Planuje się powoływanie każdym egzaminem wstępnym na aplikację komorniczą zespół do przygotowania pytań testowych trzech przedstawicieli Ministra Sprawiedliwości, Analogiczne rozwiązania przewidziane są w odniesieniu do zespołu do przygotowania zadań na egzamin komorniczy. Wynagrodzenie członków komisji zostanie określone przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzenia, po zasięgnięciu opinii Krajowej Rady Komorniczej, z uwzględnieniem nakładu pracy i zakresu obowiązków przewodniczącego, jego zastępcy i członków zespołu.

Egzamin wstępny na aplikację komorniczą przeprowadzała będzie komisja kwalifikacyjna składająca się z siedmiu członków, zaś egzamin komorniczy przeprowadzą komisje egzaminacyjne do przeprowadzenia egzaminu komorniczego w składzie sześciu członków, powoływane przez Ministra Sprawiedliwości w drodze zarządzenia, na obszarze właściwości jednej lub kilku izb komorniczych. Wysokość oraz sposób ustalania wynagrodzenia wskazanych komisji stanowić będzie przedmiot odrębnych aktów wykonawczych do ustawy.

Szkolenia aplikantów komorniczych

Ponadto projekt ustawy przewiduje, że aplikanci aplikacji komorniczej w trakcie pierwszego roku aplikacji zrealizują szkolenie z zakresu działania sądownictwa powszechnego. Projektowane przepisy regulujące tę materię mają analogiczną treść, jak art. 76 ust. 1a ustawy z dnia 26 maja 1982 r. – Prawo o adwokaturze (Dz. U. z 2016 r. poz. 1999, z późn. zm.) oraz art. 32 ust. 3a ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (Dz. U. z 2016 r. poz. 233, z późn. zm.). Wskazane przepisy, od początku ich uchwalenia, są stosowane w ten sposób, że porozumienia Dyrektora Krajowej Szkoły Sądownictwa i Prokuratury z Prezesami NRA i KRRP stanowią podstawę do zawierania przez prezesów sądów, apelacyjnych i okręgowych szczegółowych umów z dziekanami okręgowych izb adwokackich i dziekanami okręgowych izb radców prawnych. W umowach określone są liczby aplikantów, miejsca prowadzenia zajęć teoretycznych i praktycznych oraz osoby wykładowców. W tym systemie izby bezpośrednio pokrywają koszty szkoleń, wypłacając wykładowcom należne wynagrodzenie oraz uiszczając opłaty za najem sal szkoleniowych. Zakładając, że przy stosowaniu projektowanej ustawy zadania Krajowej Szkoły też będą ograniczały się do prac nad programem szkolenia oraz określeniem ram organizacyjnych szkolenia, można uznać po stronie Krajowej Szkoły nie wystąpią przychody z tytułu prowadzenia takiej działalności.

Asysta Policji

Projekt ustawy przewiduje również, że otwarcia lub przeszukania mieszkania dłużnika komornik dokonuje wyłącznie w asyście Policji. Dotychczasowo obowiązujące przepisy stanowiły, że jeżeli w toku wykonywania czynności egzekucyjnych komornik natrafi na opór, który utrudnia lub uniemożliwia mu wykonywanie tych czynności, albo jeżeli istnieje uzasadnione przypuszczenie, że

na taki opór natrafi może skorzystać z asysty Policji. Z uwagi na fakt, że komornicy korzystali z tych rozwiązań powszechnie oczekiwać należy, że zmiany zawarte w projekcie ustawy nie wpłyną na wydatki dla SFP.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 28 stycznia 2002 r. w sprawie udzielania pomocy lub asystowania komornikowi przez Policję lub Straż Graniczną przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych (Dz. U. poz. 106 oraz z 2008 r. poz. 793) określa zryczałtowaną stawkę przedmiotowych kosztów, która obecnie wynosi 66,06 zł.

Oplaty wnoszone z tytułu udzielania przez Policję pomocy komornikom przy wykonywaniu czynności egzekucyjnych kształtowały się następująco:

Rok	Kwota łączna
2016	311 215,15 zł;
2015	360 709,44 zł;
2014	329 556,52 zł;
2013	285 750,97 zł;
2012	248 197,30 zł.

Wskazane wyżej kwoty stanowiły dochód budżetu państwa. Zgodnie z informacją Komendanta Głównego Policji, gdyby przyjąć, że pomocy lub asysty udziela komornikowi maksymalnie dwóch policjantów, przez okres nie dłuższy niż godzinę, którzy nie dojeżdżali do miejsca pomocy lub asysty, to można stwierdzić, że ryczałt w wysokości 66,06 zł jest adekwatny do faktycznie ponoszonych kosztów. Niemniej jednak faktyczny koszt asysty lub pomocy udzielanej komornikowi będzie wyższy, niż wynosi stawka zryczałtowana, w sytuacji zaangażowania większej liczby policjantów niż dwóch lub potrzeby użycia środków transportu do dojazdu na miejsce czynności egzekucyjnych lub gdy czynności te będą trwały dłużej niż godzinę.

Obligatoryjny udział funkcjonariuszy w czynnościach komornika związanych z otwarciem lub przeszukaniem mieszkania należy traktować jako formę pomocy, bądź asysty, tym samym potencjalne skutki finansowe i organizacyjne dla Policji będą podobne do skutków związanych z udzielaniem przez Policję asysty lub pomocy, w sytuacjach przewidzianych w aktualnym stanie prawnym.

System teleinformatyczny

W celu informatyzacji postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego oraz urzędzeń ewidencyjnych i dokumentacji księgowej kancelarii komorniczych przewiduje się utworzenie odpowiedniego systemu teleinformatycznego. Ze względu na szeroki zakres zagadnień, które mają zostać uwzględnione w projektowanym systemie, oraz dużą liczbę podmiotów posiadających dostęp i wykorzystujących funkcjonalności systemu, dokładny koszt jego utworzenia oraz funkcjonowania na obecnym etapie procedowania nie jest możliwy do oszacowania. W załączniku 1 na podstawie dotychczas realizowanych projektów informatycznych, w których tworzono systemy informatyczne o zbliżonych funkcjonalnościach, informacyjnie przedstawiono potencjalne, maksymalne koszty budowy i eksploatacji nowego systemu teleinformatycznego. Podkreślenia wymaga fakt, że finalny koszt ww. systemu zależy jest od konkretnych wymogów technicznych i specyfikacji systemu, które na chwilę obecną nie są znane.

Wskazać również należy, że część kosztów wdrożenia systemów teleinformatycznych została już uwzględniona w ramach oceny skutków regulacji rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks cywilny, ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (druk sejmowy 2678). W ww. projekcie wskazane zostały koszty realizacji, tj. budowy, wdrożenia i utrzymania modułu systemu teleinformatycznego, pn. Budowa, wdrożenie i utrzymanie systemu repertoryjno-biurowego i Elektronicznego Biura Podawczego (EBP), szacowane na ok 19 mln zł.

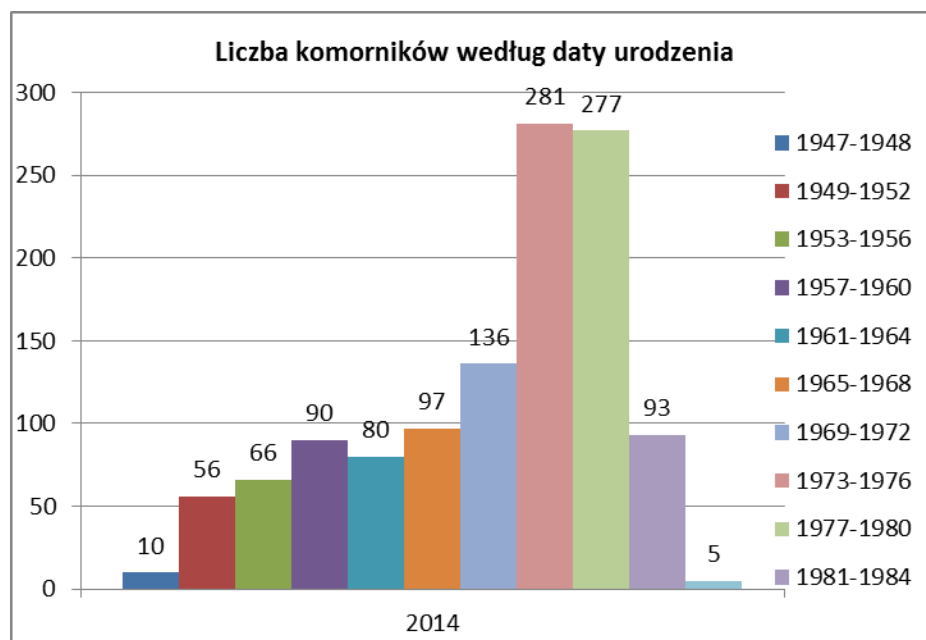
7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym	duże przedsiębiorstwa	niemierzalne						niemierzalne
	sektor mikro-,	niemierzalne						niemierzalne

(w mln zł, ceny stałe z 2016 r.)	małych i średnich przedsiębiorstw		
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	niemierzalne	niemierzalne
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	niemierzalne	
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	niemierzalne	
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	niemierzalne	

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projektowana regulacja przewiduje podniesienie dolnej granicy wieku osoby powoływanej na stanowisko komornika z 26 do 28 lat. Wskazana zmiana nie powinna wpłynąć na liczbę osób rozpoczynających działalność w zawodzie komornika. Dodatkowo zostanie obniżona z 70 do 65 górna granica wieku komornika wykonującego swoje czynności zawodowe. Minister Sprawiedliwości odwoła komornika z zajmowanego stanowiska, jeżeli komornik ukończy 65 rok życia. Projektowana regulacja w intencji projektodawcy, nie stosuje się do komorników którym w momencie wejścia w życie ustawy pozostały dwa lata do osiągnięcia wieku 65 lat.

Źródło: Dane Ministerstwa Sprawiedliwości

Na podstawie danych z 2014 r. dotyczących wieku komorników wykonujących czynności zawodowe oraz analizowanej tendencji w zmianach struktury wiekowej komorników szacuje się, że powyżej 63 roku życia działalność prowadzi około 60 komorników.

Nagrywanie czynności komorniczych

Projekt przewiduje wprowadzenie obowiązku utrwalania przebiegu czynności egzekucyjnych dokonywanych poza kancelarią komorniczą za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Do momentu określenia szczegółowych rodzajów urządzeń i środków technicznych służących do rejestracji, sposobu sporządzania zapisów dźwięku albo obrazu i dźwięku, jak również sposobu udostępniania oraz przechowywania takich zapisów oszacowanie kosztów dla kancelarii komorniczych, nie jest możliwe, zaś **przedstawione szacunki mają charakter jedynie orientacyjny.**

Niemniej jednak, dokonując wstępnego szacunku, wskazać należy:

- szacunkowy koszt kamery cyfrowej średniej klasy na poziomie ok. 1500–2500 zł oraz
- cena ta określona została na poziomie średnich cen produktów w marketach elektronicznych.

W przypadku przyjęcia wariantu zakupu 1 z ww. urzędzeń na **kancelarię komorniczą** koszt ten wyniesie

Kamera: 1500–2500 zł * 1416 kancelarii komorniczych = **2 124 000–3 540 000 zł.**

Wpływ na sprawność egzekucji komorniczych

Zgodnie z danymi zawartymi w sprawozdaniu z czynności komornika MS-Kom23 za 2016 rok, do kancelarii komorniczych wpłynęło 4 445 528 spraw, jednocześnie pozostałość z poprzedniego roku wyniosła 5 711 489 spraw. Z wskazanych spraw załatwionych zostało ogółem 4 667 644. Analizując sposób załatwienia należy zwrócić uwagę, że przez wyegzekwowanie świadczenia załatwionych zostało jedynie 993 770 spraw, natomiast z powodu bezskuteczności egzekucji postępowanie umorzono w 2 130 730 przypadkach.

Na podstawie sprawozdania z czynności komornika MS-Kom23 za 2016 rok należy wskazać, że suma kwot zgłoszonych do wyegzekwowania przez komorników w okresie sprawozdawczym wyniosła 52 483 733 745 zł. Komornicy skutecznie wyegzekwowali łącznie kwotę 8 313 929 728 zł, co jednocześnie stanowiło ok. 16% kwot zgłoszonych do wyegzekwowania.

Tabela. Skuteczność egzekucji i czas jej trwania (miesiące) w zależności od wielkości kancelarii w 2016 r.

Wielkość kancelarii (wpływ spraw)	czas trwania egzekucji			skuteczność egzekucji (MS)				skuteczność kwotowo	
	Kms	Km	Kms+Km	Kms	Kmp	Km	Kms+Kmp+Km	przypis[%]	wyegzek.[%]
do 728	5.42	11.65	10.49	35.22%	6.50%	18.56%	21.23%	2.84%	10.14%
od 729 do 1154	4.86	10.76	9.88	35.41%	16.43%	21.51%	23.34%	4.60%	13.71%
od 1155 do 1486	4.38	11.89	10.87	36.83%	20.24%	24.41%	25.82%	6.57%	17.42%
od 1487 do 1778	4.65	12.59	11.50	34.92%	22.28%	22.63%	24.16%	8.35%	15.23%
od 1779 do 2106	4.56	11.87	10.98	34.98%	18.06%	21.11%	22.63%	8.34%	16.43%
od 2107 do 2545	4.64	12.33	11.49	36.30%	19.81%	22.55%	23.93%	8.67%	20.21%
od 2546 do 3108	4.63	13.09	12.33	35.17%	18.78%	21.74%	22.83%	12.48%	16.15%
od 3109 do 4009	4.04	10.09	9.59	32.51%	15.85%	18.91%	19.95%	13.38%	15.67%
od 4010 do 5287	4.38	7.93	7.75	35.13%	8.32%	16.89%	17.69%	16.71%	13.98%
Pow. 5288	4.96	20.94	20.64	35.21%	13.75%	23.84%	23.66%	18.07%	16.38%
min	4.04	7.93	7.75	32.51%	6.50%	16.89%	17.69%	2.84%	10.14%
max	5.42	20.94	20.64	36.83%	22.28%	24.41%	25.82%	18.07%	20.21%

Źródło: „Analiza ruchu spraw i skuteczności egzekucji sądowej w latach 1994 – 2016”, dr Lech Kujawski Adiunkt w Katedrze Ekonometrii Uniwersytetu Gdańskiego.

Poszczególne kategorie spraw egzekucyjnych prowadzonych przez komorników sądowych oznaczają:

- Sprawy Kms – sprawy o egzekucję należności sądowych,
- Sprawy Kmp – sprawy o egzekucję świadczeń powtarzających się, w tym alimentów,
- Sprawy Km – podstawowa dominująca kategoria spraw, obejmująca wszystkie pozostałe sprawy.

Kolumna oznaczona jako przypis[%] to wyrażona w procentach część kwot przypadająca na kancelarie danej wielkości jakie zgłoszone zostały do wyegzekwowania w okresie sprawozdawczym. Przykładowo, wynik 2.84% zanotowany dla najmniejszych kancelarii oznacza, że z łącznej puli kwot zgłoszonych do wyegzekwowania w roku 2016, na 10% najmniejszych kancelarii przypada 2.84% owych kwot, a na 10% kancelarii największych przypada 18.07% spośród tych kwot, suma tej kolumny musi wynosić 100%. Kolumna ostatnia oznaczona jako wyegzek.[%] raportuje procent wierzytelności jakie zostały skutecznie wyegzekwowane, jest to zatem miara skuteczności wyrażona wartościowo (kwotowo).

Na podstawie danych zawartych w tabeli powyżej można jednoznacznie stwierdzić, że egzekucja przebiega najszybciej w kancelariach dużych, tj. takich, które w 2016 r. zanotowały wpływ od 3109 do 4009 spraw. Jednocześnie można zauważyć, że egzekucja w tych kancelariach, jakkolwiek najszybsza, cechuje się najniższą skutecznością ogólną i najgorszą skutecznością spraw

z repertorium Km. Z przedstawionych danych wynika, że skuteczność egzekucji spraw repertorium Kms nie różnicuje się znacząco w zależności od wielkości kancelarii. Skuteczność egzekucji spraw Kmp jest wyraźnie niższa w najmniejszych kancelariach, natomiast najniższa skuteczność egzekucji spraw Km jest odnotowywana dla największych podmiotów.

Przyjmując za kryterium oceny egzekucji sądowej jej łączną skuteczność, za najlepsze należy uznać kancelarie o wpływie rocznym od 1155 do 1486 spraw.

Wyniki zebrane w tabeli wskazują na bardziej czasochłonną i wcale nie najskuteczniejszą egzekucję w kancelariach największych oraz szybką i najmniej skuteczną egzekucję w kancelariach dużych, które odnotowują wpływ od 4010 do 5287 spraw.

W ujęciu kwotowym największą skuteczność zaobserwowano w średniej wielkości kancelariach, które rejestrują wpływ spraw od 2107 do 2545.

W raporcie pt. „Efektywność egzekucji komorniczej – obraz statystyczny” opracowanym przez dr Pawła Ostaszewskiego z Instytutu Wymiaru Sprawiedliwości źródłem analizowanych danych były: zestawienia sprawozdań z czynności komornika MS-Kom23 za rok 2013, 2014 i 2015 (opracowywane przez Ministerstwo Sprawiedliwości), informacje o liczbie osób zatrudnianych w kancelariach w latach 2012–2014 (zbierane przez prezesów sądów apelacyjnych na zlecenie Ministerstwa Sprawiedliwości) i informacje o przychodach, kosztach uzyskania przychodu i dochodach komorników sądowych z lat 2012 i 2013 (przygotowane przez Ministerstwo Finansów na podstawie indywidualnych deklaracji podatkowych i zagregowane na poziomie obszarów sądów rejonowych).

Według raportu, do wszystkich kancelarii komorniczych wpłynęły w 2015 r. ogółem 7 958 864 nowe sprawy. W tym samym czasie załatwiono 6 273 173 spraw, ale efektywnie – więc przez wyegzekwowanie świadczenia – już tylko 1 307 620 spraw. Oznacza to, że ogólna efektywność wszystkich kancelarii, rozumiana jako udział spraw w których wyegzekwowano świadczenie do wszystkich załatwionych wyniosła 20,8%, zaś efektywność liczona do spraw wpływających – 16,4%.

Ogółem, w 2015 r. do wszystkich kancelarii komorniczych złożono wnioski o wyegzekwowanie 75 072 771 356 zł. Z tego komornikom udało się wyegzekwować 9 142 540 275 zł, czyli 12,2%. W roku 2014 wyegzekwowano 8 314 635 518 zł z ogólnej, wnioskowanej sumy 67 011 829 264 zł, a więc 12,4%. W roku 2013 tak liczona efektywność była jeszcze niższa. Wszystkie złożone wtedy wnioski o egzekucje opiewały na kwotę 73 465 150 029 zł, a komornikom udało się wyegzekwować 7 730 032 896 zł, czyli zaledwie 10,5%.

W 2013 r. średnie miesięczne przychody uzyskiwane przez jedną kancelarię komorniczą wyniosły 109 839 zł (średnia arytmetyczna ważona)¹⁵⁾. Przychody kancelarii z poszczególnych sądów rejonowych były jednak bardzo zróżnicowane – odchylenie standardowe dla tych wartości wynosiło 52 326 zł, a więc prawie 50% przeciętnej. Najwyższy średni miesięczny przychód, wynoszący 442 657 zł na jednego komornika, odnotowano w obszarze Sądu Rejonowego w Wołominie, najniższy zaś (25 075 zł) wystąpił w Sądzie Rejonowym w Mielcu.

Z kolei średni miesięczny dochód na jednego komornika w 2013 r. wynosił 45 648 zł (średnia arytmetyczna ważona). Mediana tych dochodów była o 6 tysięcy niższa i wyniosła 39 579 zł. Ponownie przeciętnie najwięcej zarobił komornik przy Sądzie Rejonowym w Wołominie – 199 419 zł, a najmniej – przy wspomnianym już Sądzie Rejonowym w Mielcu – 8 912 zł.

Bardziej dokładnych danych, bo nie uśrednionych dla poszczególnych rewirów – na które z kolei mogłyby wpływać zakłócająco kancelarie o przychodach najbardziej odbiegających od pozostałych w danym rewirze – dostarczają maksymalne i minimalne roczne dochody uzyskane przez

¹⁵⁾ Dane Ministerstwa Finansów dotyczące 980 zidentyfikowanych komorników prowadzących działalność przez cały rok 2013.

poszczególnych komorników w 2013 r. Dochody te, wykazane w rocznych zeznaniach podatkowych komorników, wahały się od 5,25 zł (komornik przy Sądzie Rejonowym w Olkuszu), do 11 829 727 zł (Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa). W roku 2012 to zróżnicowanie było równie ogromne – wahało się od 1 562 zł (komornik przy Sądzie Rejonowym dla Przemysła), do 10 855 695 zł (Sąd Rejonowy dla Warszawy-Mokotowa).

Wśród rozpatrywanych 1244 kancelarii założonych przed 2014 r. 1090 (87,6%) miało w 2014 r. wpływ niższy niż 5 tys. spraw. Jedynie 96 przyjęło w tym roku do referatu od 5 do 10 tys. spraw (7,6%), a 58 (4,7%) ponad 10 tys. spraw. W pierwszej grupie średnia efektywność liczona w stosunku do wpływu wyniosła 29,4% (mediana 25,3%), w drugiej – 20,0% (mediana 17,9%), a w trzeciej – 16,8% (mediana 14,2%). Obrazuje to, dostrzegany zresztą przez ustawodawcę, problem, że, ogólnie biorąc, większe kancelarie są mniej efektywne niż mniejsze.

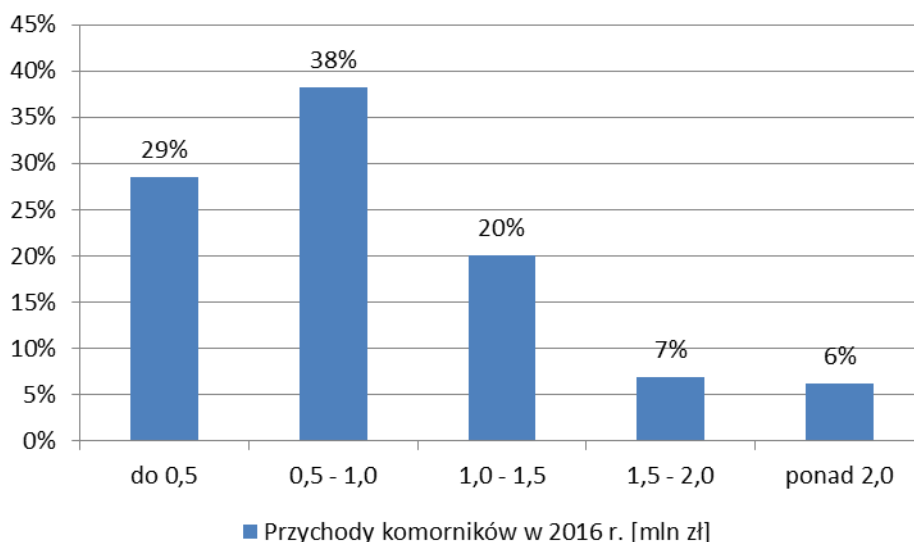
Dane przedstawione w raporcie jednoznacznie wskazują na liczne problemy związane z efektywnym przeprowadzeniem postępowania egzekucyjnego. Projektowana ustawa zakłada, zgodnie z art. 10 ust. 4 pkt 3, że komornik odmawia wszczęcia egzekucji w przypadku, kiedy wpływ wszystkich spraw w danym roku przekroczył 5000. Proponowane rozwiązania w znacznym stopniu przyczynią się do ograniczenia funkcjonowania nieefektywnych kancelarii komorniczych (tzw. „hurtowni”) oraz co za tym idzie powstawania większej liczby kancelarii komorniczych działających w określonym rewirze, co zdecydowanie usprawni efektywność oraz skuteczność egzekucji.

Informacja Krajowej Rady Komorniczej o stanie egzekucji za rok 2014 wskazuje, że przyjmując za kryterium optymalnej wielkości kancelarii jednostki osiągające najwyższą skuteczność egzekucji, najlepszym wzorcem wielkości są kancelarie o wpływie między 2111 a 2486 spraw w roku, do których trafia niewiele (do 64) spraw z wyboru. Wobec wpływu spraw notowanego w roku 2014, tak dobrana wielkość kancelarii skutkuje optymalną liczbą kancelarii w kraju oscylującą między 2255–2656 (średnio 2395). Wyniki roku 2014 dostarczają poparcia dla wniosków formułowanych w poprzednich latach wskazujących na bardziej czasochłonną i mało skuteczną egzekucję w kancelariach najmniejszych, oraz szybką i najmniej skuteczną egzekucję w kancelariach największych, ponadto grupowanie się najlepszych cech skuteczności i relatywnie niskich wskaźników czasu trwania egzekucji wokół kancelarii średnich.

Tendencję do postępującej koncentracji wpływu spraw należy ocenić negatywnie, zwłaszcza w kontekście niższej skuteczności egzekucji obserwowanej w dużych kancelariach. Zjawisko wzrostu koncentracji jest możliwe przez działanie mechanizmu swobodnego wyboru komornika. Rozwiązania proponowane w projekcie ustawy mają na celu zatrzymanie postępu wyżej wymienionej koncentracji wpływu i przyczynić się do efektywnej alokacji komorników sądowych działających w określonych rewirach.

Na podstawie obliczeń przyjętych do przedstawienia wpływu na sektor finansów publicznych można sformułować wniosek, że prawidłowo implementowana ustawa doprowadzi do zwiększenia skuteczności prowadzenia postępowania egzekucyjnego, co w znacznym stopniu wpłynie na zaspokojenie potrzeb wierzycieli. Jednym z nadrzędnych celów ustawy jest bowiem zagwarantowanie lepszej efektywności oraz skrócenia czasu postępowań egzekucyjnych. Przy obecnym, niskim poziomie egzekwowalności kwot w toczących się postępowaniach egzekucyjnych, proponowane rozwiązania, które mają charakter kompleksowy przyczynią się do powstania sprawnie funkcjonującego aparatu komorniczego. W oparciu o badania, które jednoznacznie wskazują, że najbardziej skuteczne oraz efektywne są kancelarie średniej wielkości należy zauważyć, że dotychczasowe rozwiązania prawne prowadziły do szeregu negatywnych konsekwencji w postaci kancelarii, które wszczynały zbyt dużą liczbę postępowań egzekucyjnych, co prowadziło do wydłużenia czasu trwania samego postępowania, jak i do relatywnie niskiego stopnia zaspokojenia roszczeń wierzyciela. Projektowane regulacje wpłyną zatem na skuteczność i efektywność egzekucji, która do tej pory była ograniczona.

Wykres poniżej przedstawia w ujęciu procentowym strukturę kancelarii komorniczych ze względu na wielkość osiągniętych dochodów w 2016r.

Najliczniejszą grupę (38%) stanowią kancelarie komornicze osiągające dochód od 0,5 mln zł do 1,0 mln zł.

Zgodnie z zapisami projektu komornikom we wskazanych kancelariach będzie przysługiwało wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 99% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od opłat egzekucyjnych, których łączna wysokość w danym roku kalendarzowym nie przekroczyła 500 000 zł oraz 80% uzyskanych opłat egzekucyjnych – od nadwyżki opłat egzekucyjnych przekraczającej 500 000 zł w danym roku kalendarzowym – do wysokości 1 000 000 zł.

Drugą grupę kancelarii komorniczych pod względem ich liczby stanowią jednostki, których dochód nie przekroczył 0,5 mln zł. Wskazanej grupie komorników będzie przysługiwało wynagrodzenie w wysokości 99% uzyskanych opłat egzekucyjnych.

Największe obciążenia pod względem wysokości wynagrodzeń komorników będą dotyczyły kancelarii komorniczych, które osiągają dochód na poziomie od 1,5–2,0 mln zł oraz ponad 2 mln zł. Należy wskazać, że w 2016 r. obie wskazane grupy stanowiły odpowiednio 7% oraz 6% wszystkich kancelarii komorniczych w Polsce.

W związku z wprowadzanymi zmianami m.in. w zakresie sposobu wynagradzania oraz opodatkowania działalności komorników sądowych przeprowadzono symulację obciążeń finansowych komorników z tytułu podatku PIT oraz składek na ubezpieczenia społeczne oraz zdrowotne. Na potrzeby przeprowadzonej analizy przyjęto progi 0,5 mln zł, 0,8 mln zł oraz 3 mln zł odpowiednio dla przychodu komorników po VAT albo dla prowizji komornika. Tabela poniżej przedstawia szczegółowe obliczenia (oprac. na podstawie danych Ministra Finansów).

	Opodatkowanie jak dla działalności gospodarczej VAT naliczony (nieprawidłowo) od kwoty prowizji [zł]			Opodatkowanie jak dla działalności gospodarczej VAT naliczony (prawidłowo) w kwocie prowizji [zł]		
	615 000	984 000	3 690 000	500 000	800 000	3 000 000
Prowizja komornika	615 000	984 000	3 690 000	500 000	800 000	3 000 000
Przychód po VAT	500 000	800 000	3000 000	406 504	650 407	2 439 024
Składki na ubezpieczenia społeczne	9 276	9 276	9 276	9 276	9 276	9 276

Podstawa opodatkowania PIT	183 224	298 724	1 145 724	147 229	241 131	929 749
Podatek wg 19% stawki podatku	34 813	56 758	217 688	27 973	45 815	176 652
Składki na ubezpieczenie zdrowotne ogółem	3 467	3 467	3 467	3 467	3 467	3 467
Podatek PIT	31 827	53 772	214 702	24 988	42 829	173 666
Podatek VAT należny	115 000	184 000	690 000	93 496	149 593	560 976
Podatek VAT naliczony	28 290	45 264	169 740	23 000	36 800	138 000
Podatek VAT	86 710	138 736	520 260	70 496	112 793	422 976
Ogółem obciążenie podatkiem i składkami	131 280	205 251	747 705	108 226	168 365	609 385

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

tak
 nie
 nie dotyczy

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Zgodnie z projektem aplikanci komorniczy mają odbywać w trakcie pierwszego roku aplikacji komorniczej szkolenie z zakresu działania sądownictwa powszechnego.

Komornicy, którzy nie mają ukończonych wyższych studiów prawnych w Rzeczypospolitej Polskiej i nie uzyskali tytułu magistra prawa lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z projektem są obowiązani, w terminie 7 lat od dnia wejścia w życie niniejszej ustawy, ukończyć wyższe studia prawnicze w Rzeczypospolitej Polskiej i uzyskać tytuł magistra prawa lub zagraniczne studia prawnicze uznane w Rzeczypospolitej Polskiej. Osoby, które w tym terminie nie ukończą studiów prawnych w Rzeczypospolitej Polskiej i nie uzyskają tytułu magistra prawa lub zagranicznych studiów prawnych uznanych w Rzeczypospolitej Polskiej, stracą z mocy prawa status komornika.

Dane odnośnie do aktualnego wykształcenia komorników sądowych przedstawiają się następująco:

- wyższe wykształcenie prawnicze – 69,1%,
- wyższe wykształcenie administracyjne – 13,00%,
- licencjat z administracji – 5,50%,
- inne wyższe wykształcenie, w tym również licencjat – 2%,
- wykształcenie średnie – 9,50%.

Prawnikiem są oczywiście aplikanci komorniczy w liczbie 990 i w znakomitej większości asesorzy, których jest 1556, z których większość może już ubiegać się o stanowisko komornika¹⁶⁾.

Projekt przewiduje wprowadzenie obowiązku utrwalania przebiegu czynności egzekucyjnych dokonywanych poza kancelarią komorniczą za pomocą urządzeń rejestrujących obraz i dźwięk.

Wprowadzenie systemu teleinformatycznego, którego celem będzie informatyzacja postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego oraz urządzeń ewidencyjnych i dokumentacji księgowej kancelarii komorniczych będzie gruntownie oddziaływać na efektywne przeprowadzanie czynności egzekucyjnych. Takie rozwiązanie przyczyni się do usprawnień w obszarze dotychczasowego prowadzenia obowiązków służbowych komorników oraz pozwoli na spójne i rzetelne prowadzenie postępowania egzekucyjnego oraz dokumentacji księgowej komorników. System teleinformatyczny w znacznym stopniu wpłynie na podwyższenie standardów dotychczasowych działań podejmowanych przez komorników sądowych oraz skrócenie czasu prowadzenia postępowania egzekucyjnego.

9. Wpływ na rynek pracy

Nie przewiduje się, aby projektowane regulacje oddziaływały w sposób istotny na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

☐ środowisko naturalne	☐ demografia	☐ informatyzacja
☐ sytuacja i rozwój regionalny	☐ mienie państwowe	☐ zdrowie
☐ inne:		

Omówienie wpływu | Projektowane rozwiązania nie będą miały wpływu na pozostałe analizowane obszary.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Przewiduje się wejście w życie ustawy z dniem 1 stycznia 2018 r., z wyjątkiem art. 260 pkt 11, który wchodzi w życie z dniem 1 kwietnia 2018 r.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

W ramach badania corocznych danych dotyczących liczby komorników sądowych, liczby kancelarii komorniczych, liczby osób przystępujących do egzaminu na aplikację wstępną, poziomu efektywności egzekucji komorniczej liczby i rodzaju kar dyscyplinarnych komorników.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

1. Tabela – Potencjalne koszty systemu teleinformatycznego.
2. dr Paweł Ostaszewski, *Efektywność egzekucji komorniczej – obraz statystyczny*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2015 r.
3. dr Paweł Ostaszewski, *Oplaty i koszty w systemie egzekucji komorniczej – obraz statystyczny*, Instytut Wymiaru Sprawiedliwości, Warszawa 2015 r.
4. Informacja o stanie egzekucji za rok 2015 – Krajowa Rada Komornicza.

¹⁶⁾ Dane własne Ministerstwa Sprawiedliwości.

Lp.	pozycja kosztowa	źródło	Kategoria	Koszt	KOSZT JEDNOSTKOWY/ UTRZYMANIE CASUS	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	RAZEM (2017-2028)
1.	Budowa , wdrożenie i utrzymanie systemu repertoryjno-biurowego i Elektronicznego Biura Podawczego (EBP)																	
1.1.	Budowa i wdrożenie Elektronicznego Biura Podawczego - udostępnianie akt	Założenia jak w pkt 1.2. oraz																
		1. Usługi udostępnione w ramach systemu będą analogiczne do usług planowanych w systemie Casus:																
		- Usługa elektronicznego wnoszenia pism																
		- Usługa elektronicznych doręczeń																
		- Usługa elektronicznego udostępnienia akt																
		- Usługa centralnego repozytorium orzeczeń																
	e-usługi : budowa	SW Casus Wariant1	oprogramowanie	14 343 245,75				3 585 811,44	3 585 811,44	7 171 622,87								14 343 245,75
	API dla e-usług	SW Casus Wariant2	oprogramowanie	1 434 324,57				358 581,14	358 581,14	717 162,29								1 434 324,57
	GUI dla e-usług	SW Casus Wariant3	oprogramowanie	1 434 324,57				358 581,14	358 581,14	717 162,29								1 434 324,57
	Szkolenia	SW Casus Wariant4	szkolenia	1 200 000,00				300 000,00	300 000,00	600 000,00								1 200 000,00
	Licencje	SW Casus Wariant5	oprogramowanie	4 768 720,75				1 192 180,19	1 192 180,19	2 384 360,38								4 768 720,75
1.2.	Budowa i wdrożenie systemu repertoryjno-biurowego (obsługa spraw)	1. Wdrożenie centralne; 2. Ze względu na brak danych przyjęto, iż zakres i szczegółowość spraw będzie taka sama jak w systemie repertoryjno-biurowym wykorzystywanym w sądach powszechnych - pion cywilny 3. Na podstawie założeń (w. szacunki oparto o wycenienia SW Casus dla wariantu 1 (W1) obejmującego wdrożenie systemu Casus we wszystkich wydziałach cywilnych, gospodarczych, rodzinnych, pracy i ubezpieczeń społecznych, upadłościowych sądów powszechnych i II instancji. Liczba użytkowników objętych wdrożeniem wyniosłaby ponad 30 tys. rozstrzygających sprawy w około 1.315 wydziałach wszystkich sądów powszechnych (rejonowych okręgowych i apelacyjnych).																
	Budowa	SW Casus Wariant1	oprogramowanie	36 777 553,19				9 194 388,30	9 194 388,30	9 194 388,30	9 194 388,30							36 777 553,19
	Szkolenia	SW Casus Wariant1	szkolenia	6 070 940,01						1 517 735,00	1 517 735,00	1 517 735,00	1 517 735,00					6 070 940,01
	Licencje	SW Casus Wariant1	oprogramowanie	12 227 489,11						3 056 872,28	3 056 872,28	3 056 872,28	3 056 872,28					12 227 489,11
1.3.	Infrastruktura CPD - sprzęt	SW Casus Wariant1	sprzęt	36 403 855,20						18 201 927,60	9 100 963,80	9 100 963,80						36 403 855,20
	CPD - licencje	SW Casus Wariant1	oprogramowanie	7 500 000,00						3 750 000,00	1 875 000,00	1 875 000,00						7 500 000,00
1.4.	POZOSTAŁE KOSZTY PROJEKTU																	
	Koszty osobowe	SW Casus Wariant1	wynagrodzenia (bezp)	9 293 659,65		76 368,05	405 082,70	996 305,00	1 095 715,50	1 680 097,10	1 680 097,10	1 680 097,10	1 680 097,10					9 293 659,65
	Koszty zespołu projektowego po stronie Zamawiającego / ROK	SW Casus Wariant1	wynagrodzenia (pokr)	2 550 028,80		318 753,60	318 753,60	318 753,60	318 753,60	318 753,60	318 753,60	318 753,60	318 753,60					2 550 028,80
	Inne usługi	SW Casus Wariant1	usługa	4 975 596,23		497 559,62	497 559,62	1 492 678,86	1 492 678,86	995 119,27								4 975 596,23
	Audyt bezpieczeństwa	SW Casus Wariant1	usługa	800 000,00						200 000,00			800 000,00					800 000,00
	SUMA BUDOWA			139 779 787,64														
2.	UTRZYMANIE systemu repertoryjno-biurowego i Elektronicznego Biura Podawczego	Założenia zgodne z wariantem W1 dla systemu Casus																
2.1.	Front-office																	
	Utrzymanie licencji	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	1 570 955,79						1 570 955,79	1 570 955,79	1 570 955,79	1 570 955,79	1 570 955,79	1 570 955,79	1 570 955,79	780 477,80	10 231 212,65
	Utrzymanie systemu	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	1 300 705,06						1 300 705,06	1 300 705,06	1 300 705,06	1 300 705,06	1 300 705,06	1 300 705,06	1 300 705,06	800 852,53	8 454 582,91
	Back-office	SW Casus Wariant1																
	Utrzymanie licencji	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	4 028 091,77						4 028 091,77	4 028 091,77	4 028 091,77	4 028 091,77	4 028 091,77	4 028 091,77	4 028 091,77	2 014 045,88	26 182 596,54
	Utrzymanie systemu	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	3 335 141,19						3 335 141,19	3 335 141,19	3 335 141,19	3 335 141,19	3 335 141,19	3 335 141,19	3 335 141,19	1 067 576,50	21 678 417,72
	Lokalne systemy biurowości	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	68 223 211,60	13 644 642,32	13 644 642,32	13 644 642,32	13 644 642,32	13 644 642,32	13 644 642,32								68 223 211,60
2.2.	Infrastruktura	SW Casus Wariant1																
	CPD - usługa wsparcia sprzęt	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	36 858 903,39	5 460 578,28				2 730 289,14	4 095 433,71	5 460 578,28	5 460 578,28	5 460 578,28	5 460 578,28	5 460 578,28	2 730 289,14		36 858 903,39
	CPD - usługa wsparcia licencje	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	7 593 750,00	1 125 000,00				562 500,00	843 750,00	1 125 000,00	1 125 000,00	1 125 000,00	1 125 000,00	1 125 000,00	562 500,00		7 593 750,00
	CPD - usługa łącz	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	6 300 000,00	840 000,00				840 000,00	840 000,00	840 000,00	840 000,00	840 000,00	840 000,00	840 000,00	430 000,00		6 300 000,00
	kokocacja/ koszt serwerowni	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	3 639 816,00	485 308,80				485 308,80	485 308,80	485 308,80	485 308,80	485 308,80	485 308,80	485 308,80	242 854,88		3 639 816,00
2.3.	Koszty osobowe																	
	Personel utrzymujący system po stronie CPD	SW Casus Wariant1	wynagrodzenia (pokr)	89 649 450,00	11 953 260,00					11 953 260,00	11 953 260,00	11 953 260,00	11 953 260,00	11 953 260,00	11 953 260,00	5 976 630,00		89 649 450,00
	Personel utrzymujący system po stronie sądów	SW Casus Wariant1	wynagrodzenia (pokr)	74 309 433,00	14 861 886,60	14 861 886,60	14 861 886,60	14 861 886,60	14 861 886,60	14 861 886,60	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	74 309 433,00
2.4.	Pozostałe	SW Casus Wariant1																
	zużycie energii elektrycznej (utrzymanie dotychczas użytkowanego sprzętu informatycznego)	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	1 165 625,00	233 125,00	233 125,00	233 125,00	233 125,00	233 125,00	233 125,00								1 165 625,00
	zużycie energii elektrycznej (utrzymanie zakupionego w ramach projektu sprzętu informatycznego)	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	4 050 000,00	600 000,00					300 000,00	450 000,00	600 000,00	300 000,00	600 000,00	600 000,00	300 000,00		4 050 000,00
	SUMA UTRZYMANIE/ ROZ	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	99 438 694,82														
	SUMA UTRZYMANIE / 10 LAT	SW Casus Wariant1	usługa (utrzymanie)	358 316 998,80														
	SUMA BUDOWA, WDRÓŻENIE I UTRZYMANIE 10 LAT			498 096 786,44			29 961 040,84	46 536 733,59	46 698 344,09	96 116 212,83	53 646 456,40	48 248 482,68	1 172 494,84	30 889 942,00	30 889 942,00	30 889 942,00	13 349 320,80	498 096 786,44
2.	Budowa i wdrożenie systemu finansowo-biagowy	Wdrożenie ZSRK w ramach projektu POKL "Zwiększenie																
2.1.	Rozbudowa infrastruktury	iw.		15 293 733,00				15 293 733,00										
2.2.	Wykonanie i wdrożenie systemu finansowo-biagowy	iw.		24 810 000,00				24 810 000,00										
2.3.	Koszty personelu	iw.		3 551 500,00				3 551 500,00										
2.3.	Pozostałe (m.in. opracowanie zasad rachunkowości i narzędzi, szkolenia doradctwo, integracja i inne)	iw.		4 208 068,00				4 208 068,00										
	RAZEM			47 863 301,00				47 863 301,00										
3.	Utrzymanie roczne	Jest to kwota utrzymania (merytorycznego) ZSRK - kwota nie obejmuje płatności za licencje, infrastrukturę itp. (te dane posiada DRS)	ZSRK	13 212 000,00					1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00	1 468 000,00
	RAZEM			59 172 087,84														

Raport z konsultacji i opiniowania
dotyczący projektu ustawy o komornikach sądowych (UD 146)

1. Omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania.

W ramach konsultacji publicznych i opiniowania projekt ustawy został skierowany m.in. do Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, Krajowej Rady Sądownictwa, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Sądu Najwyższego, Krajowej Rady Komorniczej, Naczelnej Rady Adwokackiej, Krajowej Rady Radców Prawnych, sądów apelacyjnych, NSZZ Solidarność, Konfederacji Lewiatan, Stowarzyszenia Sędziów Polskich IUSTITIA, Ogólnopolskiego Stowarzyszenia Asesorów i Aplikantów Komorniczych, Rady Dialogu Społecznego oraz Fundacji Polskiego Towarzystwa Prawniczego Opus Iuris.

W wyznaczonym terminie wpłynęły liczne stanowiska, opinie i uwagi do przedmiotowego projektu. W związku z tym zostały one przedstawione i omówione w tabeli stanowiącej załącznik do niniejszego raportu.

2. Przedstawienie wyników zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia projektu z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej, w tym Europejskim Bankiem Centralnym.

Projekt nie wymagał zasięgnięcia opinii, dokonania konsultacji albo uzgodnienia z właściwymi organami i instytucjami Unii Europejskiej.

3. Wskazanie podmiotów, które zgłosiły zainteresowanie pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa, wraz ze wskazaniem kolejności zgłoszeń albo informacja o ich braku.

Żaden podmiot nie zgłosił zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

Warszawa,

marca, 2017 r.

Ministerstwo Sprawiedliwości

**ZESTAWIENIE UWAG LUB PROPOZYCJI
DO PROJEKTU USTAWY O KOMORNIKACH SĄDOWYCH
Z PREZENTACJĄ STANOWISKA MINISTERSTWA SPRAWIEDLIWOŚCI
- opiniowanie i konsultacje publiczne -**

I	II	III	IV	V	VI
L.p.	Przepis projektu ustawy	Podmiot zgłaszający uwagę lub propozycję	Znak pisma podmiotu	Zwięzła treść uwagi lub propozycji	Stanowisko Ministerstwa Sprawiedliwości
1	Art. 2	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Przepis art. 2 projektu ustawy pozostaje w sprzeczności z art. 104 projektu ustawy, w myśl którego organami nadzoru administracyjnego są Minister Sprawiedliwości, prezesi właściwych sądów apelacyjnych, okręgowych i rejonowych.	Uwaga zasadna. Określanie form nadzoru jest zbędne na poziomie definicji komornika sądowego.
2	Art. 3	SSP „Justitia”	Brak numeru pisma	Dodatkowe uregulowanie instytucji	Uwaga częściowo zasadna. Dopuszczalne

				<p>protokołu stanu faktycznego i dokonywania doręczeń mogłoby doprowadzić do ożywienia tych instytucji i wykorzystania tkwiącego w nich potencjału.</p>	<p>byłoby odstępianie od ograniczenia wyłącznie do sądu i prokuratora podmiotów legitymowanych do żądania sporządzenia protokołu stanu faktycznego. Równocześnie należałoby jednoznacznie określić, że protokół stanu faktycznego podlega wyłącznie na sporządzeniu zapisu naocznych spostrzeżeń komornika poczynionych w toku osobistych oględzin. Przedmiotem protokołu nie mogą być spostrzeżenia dokonane na podstawie dostępnych komornikowi rejestrów i innych publicznych źródeł informacji, jak też hipotezy dotyczące określonych zjawisk, relacji oraz związków przyczynowo – skutkowych. W toku czynności komornikowi nie byłoby wolno stosować środków przymusu. ani przełamywać oporu osób uczestniczących w czynnościach. Protokół byłby sporządzany się w sposób określony w art. 809 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.</p>
3	Art. 3 ust. 2	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	<p>Zwrot „zlecenie wykonywania czynności jest dopuszczalne jedynie w celu przygotowania do wykonywania zawodu”</p>	<p>Uwaga niezasadna. Pozbawione jest jakichkolwiek podstaw porównywanie aplikantów wolnych</p>

				jest zbędny i szkodliwy; „asesor komorniczy będzie miał mniejsze uprawnienia niż aplikanci w innych zawodach prawniczych”.	zawodów prawniczych z osobami przygotowującymi się do służby na stanowisku komornika sądowego. Przedstawiciele wolnych zawodów nie korzystają z <i>imperium</i> państwowego i nie stosują przymusu wobec obywateli. Brak jest jakichkolwiek podstaw, aby uprawnienia takie miała w nieograniczonym zakresie osoba przygotowująca się do zawodu – na początku tej drogi.
4	Art. 3 ust. 2	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Wymóg osobistego dokonywania czynności przez komornika spowoduje, że w większości spraw czynności terenowe nie będą podejmowane w ogóle.	Uwaga niezasadna. Zarzuty przedstawione w stanowisku są wewnątrznie sprzeczne. Opiniujący z jednej strony krytycznie ocenia dalsze ograniczenia możliwości wyboru komornika przez wierzyciela, z drugiej strony zaś zgłasza obawy co do możliwości podejmowania czynności terenowych. Na gruncie aktualnego stanu prawnego decyzja o podjęciu czynności terenowych jest nadal decyzją wierzyciela. Jak wynika z prowadzonych przez Instytut Wymiaru Sprawiedliwości analiz, w kancelariach hurtowych i tak nie podejmowano czynności terenowych w związku z prowadzeniem z egzekucji z ruchomości. Z natury rzeczy, to

					wybór komornika, którego kancelaria położona była setki kilometrów od miejsca zamieszkania dłużnika wykluczało z natury rzeczy podejmowanie czynności terenowych.
5	Art. 3 ust. 3	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Regulacja dotycząca protokołu stanu faktycznego powinna zostać doprecyzowana z jednoczesnym rozszerzeniem kręgu podmiotów uprawnionych do złożenia wniosku.	Uwaga uwzględniona. Protokół stanu faktycznego będzie mógł zostać sporządzony również na wniosek innych podmiotów niż sąd i prokurator. Równocześnie nastąpi jednoznaczne uregulowanie jego zasad i sposobu sporządzenia. W szczególności sporządzenie protokołu będzie polegało wyłącznie na sporządzeniu zapisu naocznych spostrzeżeń komornika. Przy sporządzaniu protokołu komornik nie będzie mógł korzystać z dostępu do rejestrów i ewidencji, stosować środków przymusu ani przełamywać oporu osób uczestniczących w czynnościach.
6	Art. 3 ust. 3	Prezes SA w Łodzi	W.IV.020-97/2016	Nie należy ograniczać doręczania korespondencji przez komornika tylko na zlecenie sądu.	Uwaga niezasadna. Doręczanie innych dokumentów rodzi wątpliwości co do charakteru działań komornika, które mogą być odbierane jako działania w ramach postępowania egzekucyjnego.

7	Art. 3 ust. 4 pkt 2	Prezes SA w Szczecinie	A.023-94/16	Nie powinno być ingerencji sądu w trybie art. 759 § 2 k.p.c. w zakresie dobrowolnych publicznych licytacji, albowiem wykonywane są one poza postępowaniem egzekucyjnym.	Uwaga zasadna. Przepisy nie będą przewidywać stosowania przepisów o skardze w przypadku dobrowolnych publicznych licytacji,
8	Art. 3 ust. 4 pkt 2	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Zbyt daleko idący jest zamiar stosowania przepisów o skardze na czynności komornika i art. 759 § 2 k.p.c. w razie sprawowania przez komornika urzędowego nadzoru nad dobrowolnymi publicznymi licytacjami.	Uwaga zasadna jw.
9	Art. 4	Prezes SA w Szczecinie	A.023-94/16	Udzielanie informacji przez podmioty publiczne i prywatne powinno być nieodpłatne, gdyż podmioty wystawiają rachunki w różnych wysokościach, na które wpływają skargi spowalniające postępowanie egzekucyjne.	Uwaga niezasadna. Istnieją odmienne oczekiwania ze strony podmiotów prywatnych uczestniczących w postępowaniu egzekucyjnym (banki, pracodawcy), że zapewni się im raczej zwrot ponoszonych kosztów na wyższym poziomie niż dotychczasowy. Dlatego też niezbędne jest utrzymanie systemu bez większych zmian – likwidacja opłat za udzielenie informacji napotykałaby silny opór społeczny. Należy raczej te kwestie uporządkować w rozporządzeniu poprzez wskazanie jednolitych stawek wynagrodzenia za udzielenie informacji.
10	Art. 4 ust. 3	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Konieczność korzystania z systemów	Uwaga niezasadna.

				<p>teleinformatycznych spowoduje poniesienie przez komorników znacznych wydatków. Lepszym rozwiązaniem jest pozostawienie komornikom prowadzącym postępowanie wyboru z jakich systemów chcą korzystać.</p>	<p>W aktualnym stanie prawnym dochodzi do sytuacji masowego wysyłania przez komorników zapytań do wielu instytucji, w szczególności Centrum Personalizacji MSWiA, co powoduje dublowanie się wniosków składanych w trybie teletransmisji danych i w trybie zapytań indywidualnych, co skutkuje znacznym (i zbędnym) przeciążeniem pracy jednostek odpowiedzialnych za udzielanie informacji. Wobec powyższego wymuszenie na komornikach korzystanie z systemów teleinformatycznych przyczyni się nie tylko do uporządkowania powyższego stanu rzeczy, lecz również przyspieszenia postępowań egzekucyjnych (obsługa wniosków składanych indywidualnie może trwać nawet tygodniami).</p>
11	Art. 5 ust. 1	Naczelny Sąd Administracyjny	BO-60-46/16	<p>Omawiany przepis ustawy nie jest jednoznaczny i spójny w zakresie, w jakim mimo akcentowania, że komornik „pełni służbę”, w przepisie tym wskazano, że „komornik wykonuje czynności na własny rachunek”.</p>	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>Wskazana deklaracja (regulacja) jest powtórzeniem art. 3a u.k.s.e., który z uwagi na kompleksowe uregulowanie zasad finansowania działalności komornika w Rozdziale 7, stał się zbędny. Jednocześnie, z uwagi na fakt, że Skarb Państwa ponosi odpowiedzialność odszkodowawczą za</p>

					działania komornika, wskazana deklaracja (regulacja) jest nie do końca zgodna z rzeczywistością.
12	Art. 5	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Sformułowanie „komornik na własny rachunek wykonuje czynności wchodzące w zakres jego ustawowych zadań” jest sprzeczne ze stwierdzeniem, że komornik nie może prowadzić działalności gospodarczej.	Uwaga niezasadna. Również na gruncie obowiązujących przepisów z orzecznictwa jednoznacznie wynika, że działalność komornika nie jest działalnością gospodarczą.
13	Art. 5 ust. 1 i 2	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Niejasny jest status komornika.	Uwaga niezasadna. Swoisty status komornika wynika z całości uregulowań ustawy.
14	Art. 5 ust. 4	Sąd Najwyższy	BSA-I-021-520/16	Mając na uwadze, że ograniczenia nałożone na komorników w zakresie podejmowania określonych rodzajów działalności określono w sposób jednoznaczny, można mieć wątpliwości w jaki sposób rozumieć nakaz ich stosowania jedynie odpowiednio do asesorów.	Uwaga zasadna. Proponuje się skreślić słowo „odpowiednio”.
15	Art. 7 ust. 1	Naczelny Sąd Administracyjny	BO-60-46/16	Omawiany przepis ustawy nie jest jednoznaczny i spójny w zakresie, w jakim mimo wskazywania, że komornik pełni służbę, w przepisie tym wskazano, że „komornik prowadzi samodzielną działalność”.	Uwaga zasadna. Omawiany przepis miał w założeniu służyć podkreśleniu faktu, że komornik powinien prowadzić działalność samodzielnie w tym znaczeniu, że nie wolno mu wchodzić w spółki z innymi komornikami. Zwrot

					„samodzielna działalność” jest wieloznaczny i może sugerować, że komornik jest niezależny od organów nadzoru judykacyjnego i administracyjnego, co nie jest zgodne z prawdą. Dla osiągnięcia zamierzonych celów zasadne będzie posłużenie się formułą, że „komornik prowadzi działalność w ramach indywidualnej kancelarii komorniczej”.
16	Art. 10	Konfederacja Lewiatan	KL/534/262/2700/2661/KK/2016	Dalsze ograniczenie możliwości wyboru komornika przez wierzyciela uderzy w małych i średnich wierzycieli pierwotnych.	Uwagi niezasadne. Przedstawione w piśmie zastrzeżenia mają charakter ogólnikowych tez nieopartych żadnymi argumentami empirycznymi. To nie mali i średni wierzyciele byli beneficjentami systemu opartego na kancelariach hurtowych, lecz wierzyciele masowi. W wypadku małych i średnich przedsiębiorców posiadających nieduże portfele wierzytelności konieczność skierowania sprawy do komornika miejscowo właściwego nie powinno stanowić dodatkowych utrudnień. Niezrozumiałe są zarzuty co do „ograniczeń terytorialnych komorników”. Na gruncie procedur sądowych nie budzi poważniejszych zarzutów konieczność wnoszenia sprawy do

					sądu właściwego oraz rygorystyczne określenie właściwości sądu przez przepisy k.p.c. Pożądane jest, aby komornik jako organ pomocniczy sądu działał przede wszystkim w ramach swojego rewiru, który dobrze zna. Jedną z zasadniczych wad dotychczasowego systemu było prowadzenie postępowań egzekucyjnych przez wielu niewłaściwych komorników, co prowadziło do nieustannych zbiegów egzekucji i wydłużania się postępowań egzekucyjnych. Możliwość bycia wybranym ma być jedynie swoista premią dla najlepszych komorników, którzy radzą sobie ze sprawami z ich rewirów (z ich właściwości miejscowej).
17	Art. 10	Związek Banków Polskich	Brak nr pisma	Niezasadne jest utrzymywanie dalszych ograniczeń w zakresie wyboru komornika przez wierzyciela w postaci skuteczności czy zaległości. Celowym jest wprowadzenie wyłącznego kryterium 5.000 spraw spoza rewiru komornika.	Uwaga niezasadna. Zasadą jest działalność komornika w ramach rewiru, zaś możliwość przyjmowania spraw z wyboru – jest wyjątkiem od tej zasady. W związku z tym ma charakter premii dla najlepszych komorników. Istnienie wymogów w zakresie sprawności i skuteczności ma dla komorników charakter motywujący i kontrolny, gdy chodzi o możliwości oceny ich pracy.
18	Art. 10	Konfederacja	L. dz. 22/12.2016	Należy zachować regulację pozwalającą	Uwaga niezasadna.

		Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce		wierzycielowi na swobodny wybór komornika. Przyjęcie proponowanego ograniczenia przyczyniłoby się do zmniejszenia konkurencyjności wśród kancelarii komorniczych.	Komornicy jako funkcjonariusze publiczni nie mają między sobą konkurować, lecz wykonywać władzę publiczną w rewirze, w którym zostali powołani. Rozwiązaniem dostatecznym dla utrzymania poziomu wykonywanych obowiązków jest możliwość funkcjonowania kilku komorników w jednym rewirze z ograniczonym prawem wyboru komornika.
19	Art. 10 ust. 1 pkt 3	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„W takiej jednak sytuacji zastrzeżenia budzi utrzymywanie warunku umożliwiającego powołanie na stanowiska komornika w postaci niekaralności i braku podejrzenia o popełnienie przestępstwa (art. 11 ust. 1 pkt. 4 i 5 projektu). Rzecz jasna nie ma wątpliwości, że kandydat na stanowisko komornika sądowego nie może być osobą karaną lub podejrzaną o popełnienie przestępstwa. Wprowadzenie jednak odrębnych warunków (art. 11 ust. 1 pkt. 3, 4 i 5 projektu) skutkuje koniecznością przyjęcia, że osoba karana lub podejrzana o popełnienie przestępstwa może być jednocześnie osobą o nieskazitelnym charakterze, co jest wzajemnie sprzeczne.”(opinia dr. G.	Uwaga niezasadna. Wbrew twierdzeniom opiniującego zakresy wskazanych pojęć nie pokrywają się, lecz krzyżują. Pojęcie „nieskazitelnego charakteru” odnosi się do cech osobowości danej osoby i ma charakter do pewnego stopnia ocenny, zaś kwestie bycia osobą karaną lub podejrzanym/oskarżonym odnoszą się do obiektywnie dających się stwierdzić faktów co do bycia stroną postępowania karnego, względnie do wyniku tegoż postępowania. Nie można wykluczyć, że osoba nieskazitelnego charakteru może być podejrzaną o popełnienie przestępstwa (co przesądza o pewnym fakcie proceduralnym tj. wydaniu postanowienia o przedstawieniu zarzutów, a nie o

				Julke).	wewnętrznych właściwościach danej osoby) i w dalszym toku postępowania może zostać uniewinniona– <u>wbrew błędnie przyjętemu przez opiniującego aksjomatowi, zakładającemu że w każdym wypadku przedstawienie zarzutów lub postawienie w stan oskarżenia jest zasadne.</u> Nie zmienia to jednak faktu, że osłabienie zaufania związane z faktem bycia podejrzanym/oskarżonym w danym momencie jest okolicznością czasowo uniemożliwiającą powołanie na stanowisko komornika. Z drugiej strony nawet w wypadku zatarcia skazania co do danej osoby, jeśli dopuściła się niektórych przestępstw, sam fakt ich popełnienia w dalszym ciągu rzutuje na nieskazitelnosc jej charakteru. Tym samym pozostawienie omawianych krzyżujących się kryteriów w dotychczasowej postaci jest zasadne.
20	Art. 10 ust. 4	Polski Związek Windykacji	Brak nr pisma	- Dalsze ograniczenie możliwości przyjmowania przez komornika spraw z wyboru wierzyciela jest główną wadą projektu. „Dodatkowym mankamentem przyjętych rozwiązań będzie utrata możliwości swobodnej współpracy	Uwagi niezasadne. Pierwsza spośród zgłoszonych uwag w zasadzie potwierdza zasadność kierunku, w jakim zmierzają reformy tj. przywrócenia komornikowi statusu bezstronnego organu państwa, <u>nie zaś klienta wierzycieli</u>

			<p>wierzyciela z komornikami”.</p> <p>- Ograniczenie egzekucji do rewiru nie przyczyni się do zapobiegnięcia nadmiernemu obciążeniu niektórych sądów sprawami egzekucyjnymi ani zapewnienia dłużnikom bezpośredniego i osobistego dostępu do sądu.</p>	<p><u>masowych, w których interesie dokonuje czynności.</u></p> <p>Nietrafne są uwagi co do skutków reformy z punktu widzenia nadzoru judykacyjnego i prawa do sądu. Dotychczas obowiązujące regulacje umożliwiały nieograniczony rozrost kancelarii komorniczych w całkowitym oderwaniu od istniejącej struktury sądownictwa. Prowadziło to w konsekwencji, w skrajnych przypadkach, do powstawania kancelarii wielokrotnie większych niż sądy, przy których działały, co nie tylko czyniło nadzór prezesa sądu fikcją (z uwagi na ograniczone możliwości kontroli takich jednostek), lecz również skala prowadzonej działalności mogła prowadzić do realnego paraliżu sądu sprawującego nadzór judykacyjny (do takich przypadków dochodziło np. w SR w Wołominie). Wprowadzane zmiany, w tym ścisłe powiązanie komornika z sądem na obszarze którego działa pozwoli na właściwe sprzężenie struktury sądownictwa z siecią istniejących kancelarii.</p> <p>Nieograniczone prawo wyboru komornika czyniło nierzadko czynności terenowe</p>
--	--	--	--	--

					w miejscu zamieszkania dłużnika fikcją, a sam dłużnik, aby zapoznać się z aktami sprawy musiał przebyć wielokrotnie nawet kilkaset kilometrów.
21	Art. 10 ust. 5	Sąd Najwyższy	BSA-I-021-520/16	Przy obliczaniu skuteczności nie wskazano, czy „znaczenie ma wyegzekwowanie świadczenia w całości, czy jedynie w części”, ponadto wątpliwości budzi całkowite pominięcie spraw o egzekucję świadczeń powtarzających się.	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Przepis we wskazanym zakresie jest powtórzeniem istniejącej regulacji i pojęcie sprawy zakończonej przez wyegzekwowanie świadczenia nie budziło wątpliwości (chodzi o całkowite wyegzekwowanie świadczenia), nie można bowiem sprawy „zakończyć przez wyegzekwowanie świadczenia” inaczej, niż całkowicie. Niezależnie od tego można rozważyć uzupełnienie wskazanego przepisu o wyraz „całkowicie”</p> <p>W odniesieniu do świadczeń powtarzających się uwaga jest bezzasadna, albowiem egzekucje takie ciągną się latami, na co komornik nie ma wpływu – to uwzględnienie tych spraw zafałszowałoby obraz statystyczny. Z założenia nie sposób też zakończyć takiej egzekucji przez wyegzekwowanie świadczenia (choć może być ona mniej lub bardziej skuteczna), albowiem egzekucja kończy się najwcześniej</p>

					z wygaśnięciem obowiązku spełniania świadczeń okresowych (np. renty czy alimentów).
22	Art. 10	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Zasadne byłoby całkowite odstępianie od owych ograniczeń, pozostawiając wierzycielom możliwość wyboru komornika na obszarze właściwości danego sądu apelacyjnego, z utrzymaniem ograniczenia ilościowego, tj. limitu 5.000 spraw, które komornik może przyjąć spoza rewiru (str. 7 stanowiska KRK).	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>W założeniu zasadą ma być prowadzenie przez komorników spraw z rewiru, zaś możliwość przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela ma mieć charakter premii za sprawność i skuteczność prowadzonych postępowań.</p> <p>Stanowisko KRK pozostaje wewnętrznie sprzeczne, w tym samym piśmie, w opinii prof. A. Marciniaka zawarte zostało stwierdzenie <i>„Złudne stały się oczekiwania, że prawo wyboru wierzyciela odegra istotną rolę w podniesieniu sprawności i efektywności egzekucji. Publikowane dane statystyczne wskazują, że wzrostowi liczby spraw z tzw. wyboru towarzyszy zjawisko zmniejszenia skuteczności egzekucji. (...) Do prawa wyboru komornika przez wierzyciela należy podchodzić z niezwykle dużą ostrożnością. Z prawem tym złączyło się niestety in statu nascendi pojęcie konkurencyjności komorników, rozumiane</i></p>

					<i>często niewłaściwie, jako przyzwolenie na uprawianie działalności właściwej przedsiębiorcom, co doprowadziło do spotykanych w praktyce zjawisk patologicznych.” (str. 28 stanowiska KRK)</i>
23	Art. 11 ust. 2	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Zastrzeżenia budzi odstąpienie od wymogu legitymowania się trzyletnim stażem pracy przez referendarza sądowego dla możliwości zwolnienia go z konieczności odbycia aplikacji komorniczej i zdania egzaminu komorniczego. Oznacza to, że osoba, które przepracowała choćby jeden dzień na stanowisku referendarza może zostać powołana na stanowisko asesora komorniczego. (opinia G. Julke, str. 32 stanowiska KRK).	Uwaga niezasadna. Referendarz sądowy jest samodzielny i niezawisły w zakresie powierzonych czynności, zaś asesor wykonuje swoje czynności pod nadzorem komornika i podlega jego poleceniom. Niezależnie od powyższego należy wskazać, że już w obecnym stanie prawnym referendarz, <u>niezależnie od czasu służby może wykonywać czynności zastrzeżone dla sądu z zakresu nadzoru judykacyjnego nad komornikami</u> . Trudno w takiej sytuacji oczekiwać, aby miał on odbyć dodatkowo aplikację komorniczą i zdać egzamin komorniczy, aby zostać asesorem komorniczym. Należy przyjąć, że z uwagi na swoją pozycję ustrojową referendarz sądowy z zasady posiada odpowiednią wiedzę teoretyczną do wykonywania obowiązków asesora komorniczego, zaś asesura ma mu zapewnić odpowiednie przygotowanie

					praktyczne do zawodu komornika w sytuacji, gdy nie legitymuje się odpowiednim stażem służby.
24	Art. 11 ust. 3	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Krytycznie należy ocenić przepisy poszerzające katalog osób zwolnionych z wymogu zatrudnienia w charakterze asesora (art. 11 ust. 3 projektu). Nie kwestionując kwalifikacji zawodowych i umiejętności osób posiadających określone stopnie naukowe czy referendarzy sądowych wskazać jednak należy, że charakter zawodu komornika sądowego uzasadnia, by nawet osoby o tak dobrym wykształceniu i przygotowaniu zawodowym, przed powołaniem na stanowisko komornika miały możliwość zapoznania się z pracą komornika i zasadami podejmowania czynności egzekucyjnych. (opinia G. Julke, str. 33 stanowiska KRK).	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Analogiczne zasady obowiązują także w wypadku powołania na stanowisko sędziego, czy też możliwości wykonywania innych zawodów prawniczych. Jest rzeczą oczywistą, że każdy z zawodów prawniczych ma swoją specyfikę, należy jednak przyjąć, że osoba legitymująca się określonym doświadczeniem zawodowym w jednym zawodzie lub na określonym stanowisku związanym ze stosowaniem prawa jest w stanie wykonywać obowiązki w innym zawodzie – co w początkowym okresie będzie się wiązało z koniecznością dostosowania do specyfiki nowego zawodu i przyuczenia do właściwej mu metodyki pracy.</p> <p>Uwzględnienie tych uwag skutkowałoby koniecznością przebudowy całego systemu określającego warunki dostępu do zawodów prawniczych, a w wielu wypadkach doprowadziło do praktycznego</p>

					<p>wyeliminowania możliwości przechodzenia między niektórymi z nich (np. przez wprowadzenie dla notariusza wymogu, by przed zgłoszeniem na stanowisko sędziowskie uprzednio „zapoznał się z pracą sędziego i zasadami podejmowania czynności orzeczniczych”).</p> <p>Zgłoszone uwagi prowadzą poza tym do zbędnej kazuistyki - referendarz, który orzekał przez 3 lata w sekcji egzekucyjnej może mieć nieporównanie lepsze kwalifikacje do wykonywania zawodu komornika niż adwokat z 20- letnim stażem pracy (choć jednocześnie tenże adwokat spełnia ustawowe warunki do objęcia stanowiska sędziego Sądu Najwyższego).</p>
25	Art. 11 ust. 4 pkt 1	Naczelny Sąd Administracyjny	BO-60-46/16	Projekt wymieniając osoby, które z uwagi na doświadczenie zawodowe zwolnione są z wymogu odbycia aplikacji natomiast pomija osoby wykonujące zadania w Naczelnym Sądzie Administracyjnym odpowiadające czynnościom asystenta sędziego.	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>Proponuje się uzupełnić wykaz instytucji o NSA.</p>
26	art. 11 ust. 4 pkt 1	Naczelny Sąd Administracyjnego		„Należy uzupełnić katalog osób objętych projektowanym przepisem o osoby wykonujące zadania odpowiadające	<p>Uwaga zasadna</p> <p>Projekt zostanie uzupełniony zgodnie z uwagą.</p>

				czynnościom asystenta sędziego zatrudnione w Naczelnym Sądzie Administracyjnym.”	
27	Art. 12	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Projekt ustawy o komornikach sądowych pozbawia, tak jak aktualny art. 11 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, <u>istotnego wpływu organów samorządu komorniczego na powoływanie komorników</u> (zob. art. 12 projektu ustawy o komornikach). Pozbawienie organów samorządu komorniczego (rady izby komorniczej) statusu strony w toczącym się postępowaniu administracyjnym dotyczącym powołania na stanowisko komornika i sprowadzenie roli tych organów wyłącznie do niewiążącego opiniowania kandydatów jest wyrazem znacznego ograniczenia roli samorządu zawodowego.” (opinia prof. A. Marciniaka, str. 25 stanowiska KRK).	Uwaga niezasadna. Komornik sądowy w przeciwieństwie do przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych pełni służbę publiczną przy sądzie rejonowym. Możliwość pełnienia służby na stanowisku komornika nie sprowadza się, jak w wypadku wolnych zawodów, do prawa wykonywania określonego zawodu regulowanego, lecz wiąże się raczej z dostępem do służby publicznej, której warunki jak i proces rekrutacji do tej służby określają organy państwa. Decydujący udział organów samorządu komorniczego w powoływaniu na stanowisko komornika sądowego jest zatem nie do pogodzenia z charakterem tej służby. Zgromadzenia ogólne sądów również mają rolę wyłącznie opiniodawczą w procesie powoływania sędziów i nie mają statusu strony w postępowaniu przed KRS ani Sądem Najwyższym. Na marginesie należy wskazać, że stanowisko przedstawione przez KRK

					<p>wydaje się być wewnętrznie sprzeczne. W tej samej opinii prof. A. Marciniak (str. 28 stanowiska KRK) pisze: „Adwokat i radca prawny działają w imieniu własnym, natomiast komornik działa w imieniu państwa, które wyposażyło go w prawo stosowania środków przymusu. W związku z tym dostęp do zawodu komornika musi podlegać szczególnej reglamentacji prawnej.”.</p>
28	Art. 12 ust. 2	Sąd Najwyższy	BSA-I-021-520/16	<p>Podobnie jak uwagi RCL, tj. sformułowanie „w szczególności” odnoszące się do kryteriów powołania w rewirze jest „nadmiernie uznaniowe”.</p>	<p>Uwaga co do zasady niezasadna.</p> <p>Wbrew zarzutom proponowany przepis jest powtórzeniem kryteriów zawartych w art. 11 ust. 2 u.k.s.e., a zmiana ma jedynie charakter redakcyjny. Ustawa określa podstawowe kryterium utworzenia stanowiska w rewirze, jakim jest „celowość” – co ma miejsce również w obowiązującej regulacji. Zwrot „w szczególności” odnosi się jedynie do poszczególnych kryteriów owej celowości (dotychczas te kryteria występowały jako samoistne). Na podjęcie decyzji o celowości utworzenia nowego stanowiska składa się szereg czynników, których nie sposób wymienić szczegółowo w ustawie. Nowa regulacja nie rozszerza zatem zakresu</p>

					<p>luzu decyzyjnego Ministra Sprawiedliwości, lecz ma jedynie charakter porządkujący.</p> <p>Proponuje się docelowo doprecyzować przesłanki utworzenia nowego stanowiska przez wprowadzenie limitu spraw na komornika, który powinien skutkować odmową tworzenia nowych stanowisk w rewirze, co pozwoli zagwarantować, że na każdego komornika przypadnie liczba spraw pozwalająca mu się utrzymać.</p>
29	Art. 15 i 17	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>„Niespójne są przepisy dotyczące zawiadomiania o utworzeniu lub objęciu kancelarii komorniczej(...). O wyniku przeprowadzonych czynności sprawdzających prezes sądu rejonowego niezwłocznie zawiadamia Ministra Sprawiedliwości. Dalej jednak projekt przewiduje, że o zgłoszeniu przez komornika utworzenia lub objęcia kancelarii Minister Sprawiedliwości zawiadamia prezesa właściwego sądu apelacyjnego, który w terminie 14 dni od dnia otrzymania zawiadomienia otrzymanego od Ministra Sprawiedliwości odbiera od komornika ślubowanie art. 17 projektu). Tym samym może się zdarzyć,</p>	<p>Uwaga zasadna w zakresie doprecyzowania sekwencji czynności.</p> <p>Czynności sprawdzające wykonywane przez prezesa sądu rejonowego będą poprzedzać zawiadomienie przez Ministra Sprawiedliwości prezesa sądu apelacyjnego, który dopiero wówczas będzie odbierał ślubowanie.</p>

				<p>że prezes sądu apelacyjnego odbierze od komornika ślubowanie przed przeprowadzeniem czynności sprawdzających kancelarię przez prezesa sądu rejonowego.”</p> <p>- sformułowanie o obowiązku utworzenia albo objęcia kancelarii komorniczej i zgłoszenia tego Ministrowi Sprawiedliwości „w terminie miesiąca od dnia zawiadomienia o powołaniu” nie jest precyzyjne (opinia G. Julke, str. 33 stanowiska KRK).</p>	
30	Art. 18 ust. 1 pkt 3	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>„Niemożność pełnienia obowiązków” jest pojęciem tak daleko nieostrym, że umożliwić będzie zawieszenie komornika w niemal każdym przypadku. Tymczasem nadzwyczajne działania w postaci zawieszenia funkcjonariusza publicznego w czynnościach winny być jasne i precyzyjne.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Art. 38 projektu obejmuje w zasadzie wszystkie przypadki usprawiedliwionej nieobecności komornika, w których on sam może wskazać zastępcę. W razie innej obiektywnej niemożności wykonywania obowiązków przez komornika (art. 37) zachodzi konieczność zawieszenia go w czynnościach, a co się z tym wiąże - ustanowienia zastępcy, który w interesie stron postępowań będzie podejmował dalsze czynności w toczących się sprawach.</p>

31	Art. 18 ust. 3	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	Wydaje się, że omawiany przepis powinien zawierać sformułowanie o odpowiednim stosowaniu przepisów „do zażalenia” zamiast „do rozpoznania zażalenia”.	Uwaga niezasadna. Przepis jest adresowany do sądu rozpoznającego sprawę. Niezależnie od tego zawieszenie w czynnościach przez Ministra Sprawiedliwości następuje w drodze postanowienia.
32	Art. 18 ust. 4	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	Zastrzeżenia budzi zapis „wprowadzający natychmiastową wykonalność nieprawomocnej decyzji Ministra Sprawiedliwości”.	Uwaga niezasadna. Postanowienie Ministra Sprawiedliwości wydawane jest w razie pilnej potrzeby, kiedy dalsze pełnienie funkcji publicznej przez komornika zagrażałoby porządkowi publicznemu i bezpieczeństwu obrotu prawnego. Niedopuszczalne byłoby w takim przypadku pozwalanie komornikowi na dalsze podejmowanie czynności do czasu, aż postanowienie się uprawomocni, zwłaszcza że między wydaniem postanowienia, a rozpoznaniem zażalenia na nie przez sąd mija na ogół kilka tygodni.
33	Art. 18 ust. 5	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Przepis art. 18 ust. 5 projektu, stanowiący, że zażalenie na postanowienie o zawieszeniu rozpoznaje sąd „w składzie trzyosobowym” jest wadliwie sformułowany. Prawidłowo przepis winien stanowić o składzie trzech	Uwaga zasadna.

				sędziów.	
34	Art. 19 ust. 1	Sąd Najwyższy	BSA-I-021-520/16	Przesłanka „spowodowania niedoboru kasowego wobec braku jej doprecyzowania wydaje się zbyt niedookreślona”, a niezawinione niezawarcie umowy ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej wydaje się zbyt daleko idące jako przesłanka odwołania komornika ze stanowiska.	Uwaga niezasadna. Przepisy rozporządzenia jednoznacznie określają zasady prowadzenia operacji finansowych przez komorników i w dotychczasowej wieloletniej praktyce ustalenie, czy doszło do niedoboru nie nastęczało odpowiednim służbom większych trudności. Powstanie niedoboru należy do najpoważniejszych uchybień godzących w dobre imię wymiaru sprawiedliwości, zaufania do instytucji państwowych i skutkuje szkodą po stronie znacznej liczby podmiotów (i w wielu wypadkach koniecznością pokrycia niedoboru ze środków Skarbu Państwa). W praktyce orzeczniczej Komisji Dyscyplinarnej niedobory były wielokrotnie karane wydaleniem ze służby. Należy zwrócić uwagę, że niedobór z art. 19 ust. 1 pkt 3 dotyczy kwoty 15.000 zł, a zatem jest to niedobór kwalifikowany, którego powstanie może świadczyć o początku trudności finansowych komornika, utracie przez niego płynności finansowej i realnym ryzyku nieprzekazania wierzycielom

					należnych im środków. Uwaga co do braku umowy OC jest niezasadna. Przepis jest powtórzeniem obowiązującej regulacji. Niezależnie od tego, czy niezawarcie jest zawinione przez komornika czy nie, brak ubezpieczenia dyskwalifikuje komornika i stwarza ryzyko, że wypłata znacznych odszkodowań obciąży Skarb Państwa.
35	Art. 19 ust. 1 pkt 3	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Niezasadne jest automatyczne i obligatoryjne odwołanie komornika z powodu niedoboru – komornik powinien mieć możliwość uzupełnienia niedoboru finansowego w ciągu 14 dni.	Uwaga niezasadna. Podniesienie wskazanych zastrzeżeń jest o tyle zaskakujące, że to na obszarze SO w Poznaniu u jednego z komorników doszło do stwierdzenia niedoborów na kwotę około 3 mln zł pomimo wcześniejszych kontroli sądowych.
36	Art. 19 ust. 1 pkt 3	Prezes SA w Łodzi	W.IV.020-97/2016	Pojęcie niedoboru nie zostało zdefiniowane w ustawie.	Uwaga niezasadna. Dla stosowania przepisów ustawy o rachunkowości nie jest wymagane odesłanie do niej w innej ustawie. Na gruncie obowiązujących przepisów stwierdzenie czy doszło do niedoboru nie przysparzało większych problemów.
37	Art. 19 ust. 1 pkt 4	Polska Izba Ubezpieczeń	PIU 22/2017	Uwagi redakcyjne co do brzmienia zapisu.	Uwaga niezasadna.
38	Art. 19 ust. 2	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„O ile uporczywość w naruszaniu	Uwaga niezasadna.

			<p>określonych zasad może usprawiedliwiać odwołanie komornika, o tyle „rażące” naruszenie prawa jako samodzielna podstawa do odwołania, we wskazanych przypadkach, może prowadzić do niczym nieuzasadnionej decyzji o odwołaniu komornika z powodu naruszenia określonych przepisów. Należy bowiem wskazać, że naruszenie przepisów w zakresie ustalenia wysokości opłat, dopuszczalności przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela, dopuszczalności powierzania czynności asesorum, określonych w art. 38, czy innych nie podlega stopniowaniu(...). Podstawą do odwołania komornika nie może być jednak np. błędne orzeczenie o kosztach lub błędne powierzenie czynności asesorum (takie działanie może skutkować co najwyżej odpowiedzialnością dyscyplinarną komornika). Odwołanie komornika ze stanowiska, jako najdalej idąca sankcja za naruszanie przepisów, mieć winna miejsce wyłącznie wówczas, gdy kumulatywnie zostaną spełnione obie przesłanki, tj. uporczywość działania i</p>	<p>Oparta na całkowicie błędnych założeniach. Wbrew twierdzeniom opiniującego ustawodawca ma swobodę w kształtowaniu przepisów o przesłankach odwołania komornika ze stanowiska, a proponowane zapisy są doprecyzowaniem obowiązującej regulacji, która nie budziła większych wątpliwości w praktyce.</p> <p>Po pierwsze, odrębnie należy oceniać zarówno uporczywość pewnych działań, jak i ich skalę. Podstawą odwołania komornika może być zarówno uporczywe, wbrew wytycznym sądu lub innych organów nadzoru, stosowanie określonych naruszających prawo praktyk (choć każdy jednostkowy przypadek osobno traktowany trudno by uznać za naruszenie rażące), jak też jednostkowe przypadki rażącego naruszenia prawa.</p> <p>Wbrew twierdzeniom opiniującego podstawą odwołania komornika może być zarówno rażące naruszenie przepisów o kosztach postępowania (polegające na umyślnym naruszeniu przepisów o kosztach i skutkujące znacznym zawyżeniem opłaty), jak też rażące naruszenie przepisów o</p>
--	--	--	---	---

				<p>jednocześnie rażące (oczywiste) naruszanie przepisów. Tym samym użycie we wskazanych przypadkach spójnika „lub” jest całkowicie niezasadne.” (G. Julke, str. 34 stanowiska KRK).</p>	<p>powierzaniu czynności asesorom (np. poprzez zlecenie asesorowi rozstrzygnięcia o kosztach egzekucji z nieruchomości, a następnie sporządzenie planu podziału sumy uzyskanej z egzekucji z nieruchomości i jego wykonanie). W takich wypadkach nawet jednorazowy eksces i jego następstwa (idące nawet w setki tysięcy złotych szkody np. na skutek ustalenia opłaty egzekucyjnej z naruszeniem przepisów o opłacie maksymalnej, bądź wykonanie oczywiście wadliwego i nieprawomocnego planu podziału) mogą uzasadniać odwołanie ze stanowiska.</p>
39	Art. 19 ust. 2	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	<p>Ustalanie opłat egzekucyjnych wchodzi w zakres kompetencji orzeczniczych komornika jako organu egzekucyjnego i czynności te „powinny być korygowane w ramach nadzoru judykacyjnego, a nie dyscyplinarnego”. Podobnie niezasadny ma być projektowany art. 19 ust. 2 pkt 3.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>W pierwszej kolejności należy zauważyć, że czynności orzeczniczych komornika w żaden sposób nie można utożsamiać ze sprawowaniem wymiaru sprawiedliwości, a tym samym komornik nie korzysta w tym zakresie z przywileju niezawisłości. Poddanie tych czynności kontroli judykacyjnej sądu jest konsekwencją faktu, że wywierają one wpływ na prawa stron postępowania i jego bieg. Powyższe nie wyklucza jednak badania przez uprawnione</p>

					<p>organy nadzoru prawidłowości tych czynności – tym bardziej, że sposób ustalania opłat jest uregulowany w ustawie. Wbrew mylnym założeniom zawartym w uwagach to, że komornicy podlegają odpowiedzialności dyscyplinarnej za niezgodne z prawem działania nie oznacza prawa organów nadzoru administracyjnego do „korygowania” błędnych rozstrzygnięć. Organy te mogą jedynie ograniczyć się do stwierdzenia, iż poszczególne czynności komornika zostały dokonane z naruszeniem obowiązujących przepisów.</p> <p>Brak jest racjonalnych podstaw, aby wyłączyć prawo organów nadzoru administracyjnego do badania, czy komornik stosuje się do wydanych przez sąd, w trybie nadzoru judykacyjnego, orzeczeń. Komornik ostatecznie jest wykonawcą poleceń sądu, a nie niezależnym od niego orzecznikiem wyposażonym w prawo kwestionowania zasadności rozstrzygnięć sądu.</p> <p>Ponadto opłaty egzekucyjne nie będą stanowić przychodu komornika, a naruszanie przepisów dotyczących zasad ich pobierania i wysokości może prowadzić do</p>
--	--	--	--	--	---

					uszczerplenia należności Skarbu Państwa.
40	Art. 20	SSP „Iustitia”	Brak numeru pisma	Konsekwencje odsunięcia komornika od czynności są bardzo poważne. „Niewątpliwie będzie to powodować zakłócenie funkcjonowania kancelarii i może narażać komornika na straty”.	Uwaga niezasadna. Brak zaskarżalności zarządzenia prezesa sądu rejonowego o odsunięciu komornika od czynności uwarunkowany jest stosunkowo krótkim terminem czasu trwania odsunięcia od czynności (maksymalnie 30 dni). Zgłoszone uwagi są nazbyt jednostronne i w ogóle nie uwzględniają interesu publicznego oraz bezpieczeństwa obrotu prawnego. Jeżeli prezes sądu (sam będący sędzią i mający do dyspozycji odpowiednie służby sądowe) stwierdzi, że komornik dopuścił się tak poważnych uchybień, że uzasadniają one wydalenie go ze służby i odsunięcie od czynności, to kwestia strat komornika staje się drugorzędna. Komornik i tak zachowuje prawo do części wynagrodzenia w tym czasie. Z kolei ustanowienie zastępcy w tym wypadku nie powinno się wiązać z większymi trudnościami niż w innych wypadkach wymienionych w art. 39 projektu.
41	Art. 20	Prezes SA w Krakowie	Adm.-023-99/16	Nie przewidziano możliwości zaskarżenia decyzji prezesa sądu o odsunięciu od wykonywania czynności.	Uwaga niezasadna. Z uwagi na tymczasowy i krótkotrwały charakter tej instytucji wprowadzanie

					środków zaskarżenia nie jest celowe.
42	Art. 20	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>Konieczne jest dokonanie modyfikacji treści tego przepisu. W pierwszej kolejności należy wskazać, że przepis wprowadza obowiązek działania prezesa sądu rejonowego polegającego na „odsunięciu komornika od wykonywania czynności” i jednocześnie obligatoryjność wystąpienia do Ministra Sprawiedliwości o odwołanie komornika ze stanowiska. Tymczasem, takie doraźne działanie prezesa sądu rejonowego winno (mogłoby) być uprawnieniem, a nie obowiązkiem prezesa sądu.</p> <p>Ponadto przepis, stanowiąc o „stwierdzeniu oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa” nie określa, kto i w jakim trybie miałby stwierdzać ową oczywistość naruszenia prawa i rażący charakter tego naruszenia. Nie ma możliwości, by o istnieniu tej przesłanki decydował prezes sądu rejonowego, albowiem sprawuje on wyłącznie nadzór administracyjny nad komornikiem.</p>	<p>Uwagi niezasadne.</p> <p>Uprawnienie przyznane prezesowi sądu rejonowego ma charakter wyjątkowy i będzie stosowane w wyjątkowych sytuacjach (oczywistego i rażącego naruszenia przepisów prawa).</p> <p>Art. 105 ust. 4 projektu daje wyraźną kompetencję wszystkim organom nadzoru administracyjnego do dokonywania samodzielnych ocen i ustaleń dotyczących działalności komornika bądź asesora komorniczego. Okoliczność, że prezes sądu rejonowego sprawuje „wyłącznie nadzór administracyjny nad komornikiem” nie uniemożliwia dokonania właściwej oceny prawnej jego działań. Nie można również wykluczyć, że podjęcie czynności w trybie art. 20 projektu może nastąpić na skutek sygnalizacji dokonanej przez sam sąd w trybie 103 projektu, zaś prezes dokona dalszych ustaleń we własnym zakresie.</p>
43	Art. 20	Konfederacja Przedsiębiorstw	L. dz. 22/12.2016	<p>Uprawnienie prezesa sądu do odsunięcia komornika jest zbędne – wystarczającym</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Zgłoszone zastrzeżenia świadczą o braku</p>

		Finansowych w Polsce		jest możliwość wystąpienie przez prezesa do Ministra Sprawiedliwości o odwołanie komornika ze stanowiska.	dostatecznej wiedzy zgłaszającego uwagi co do rzeczywistego przebiegu postępowań administracyjnych o odwołanie komornika. W pierwszej kolejności należy wskazać, że samo przygotowanie wniosku o odwołanie może być pracochłonne i zająć wiele dni, podczas gdy ranga stwierdzonych w pracy komornika uchybień może wymagać natychmiastowej reakcji. Z kolei postępowanie o odwołanie ze stanowiska toczy się na gruncie przepisów k.p.a. i w praktyce mija wiele tygodni, nim decyzja stanie się ostateczna.
44	Rozdział 3	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Tytuł Rozdziału 3 jest mylący, gdyż trudno znaleźć w nim jakiegokolwiek „prawa” komorników.	Uwaga niezasadna. W rozdziale tym przewidziane są prawa komorników, jak np. prawo legitymowania, używania pieczęci (w ramach pełnionej przez nich służby).
45	Art. 23 ust. 1	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Przepis ten nie zawiera żadnej treści normatywnej, bo zasada legalizmu obowiązuje komornika jako funkcjonariusza publicznego.	Uwaga niezasadna. Przepis precyzuje zasadę legalizmu w odniesieniu do komornika.
46	Art. 23 ust. 5	Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu	27.12.2016 r., RPR-020-301/16	Brak określenia co należy rozumieć przez „opuszczenie stanowiska” jak to będzie data, czy faktycznego opuszczenia czy uprawomocnienia się orzeczenia lub	Uwaga niezasadna. Opuszczenie stanowiska oznacza datę, w której dana osoba ze skutkiem prawnym przestała być komornikiem.

				ostateczności decyzji.	
47	Art. 23 ust. 6	Krajowa Rada Komornicza oraz Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16	Zastrzeżenia budzi wprowadzenie obowiązku jawności oświadczeń o stanie majątkowym komorników.	Uwaga niezasadna. Projektowany przepis jest konsekwencją kierunku przyjętego w ustawodawstwie w tym zakresie wobec innych osób pełniących służbę publiczną. Zwrócić należy uwagę, że zmiana ma charakter dostosowawczy i jest nieunikniona wobec wprowadzenia zasady jawności oświadczeń sędziów i prokuratorów. Trudno jest znaleźć wyjątki od tej zasady w przypadku komorników zwłaszcza, że otrzymywać będą wynagrodzenie prowizyjne z budżetu państwa. Argument tego rodzaju podniesiony w opinii o braku pobierania jakiegokolwiek uposażenia z budżetu państwa zatem nie jest właściwy.
48	Art. 23 ust. 6	SSP „Iustitia”	24.12.2016 r., brak numeru	Jawność oświadczeń majątkowych komorników stanowi zagrożenie dla ich bezpieczeństwa.	Uwaga niezasadna. Projekt przepisu jest konsekwencją kierunku przyjętego w ustawodawstwie w tym zakresie wobec innych zawodów prawniczych. Zwrócić należy uwagę, że zmiana ma charakter dostosowawczy i jest nieunikniona wobec wprowadzenia zasady jawności oświadczeń sędziów i prokuratorów. Trudno jest znaleźć wyjątki

					od tej zasady w przypadku komorników.
49	Art. 23 ust. 7	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Brak argumentów za publikowaniem oświadczeń majątkowych komorników w BIP.	Uwaga niezasadna. Argumentacja jak wyżej przy uwagach SPP „Iustitia”.
50	Art. 23 ust. 7	Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu	27.12.2016 r., RPR-020-301/16	Brak jest regulacji, co do oświadczeń o stanie majątkowym składanych przed objęciem stanowiska i w dniu opuszczenia stanowiska komornika. Może to prowadzić do interpretacji, że termin publikacji do 30 czerwca każdego roku stosuje się też do nich albo, że mają być od razu udostępniane z uwagi na zasadę jawności oświadczeń.	Uwaga zasadna. Proponuje się modyfikację przepisu art. 23 ust. 7 przez wskazanie, że ujawnieniu podlegają też oświadczenia składane przed objęciem stanowiska komornika i po zwolnieniu tego stanowiska. Przy braku takiego przepisu mogą powstać problemy z określeniem daty publikacji, bo to, że podlegają publikacji wynika z ogólnej zasady.
51	Art. 23 ust. 10	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16	Kwestie związane z doskonaleniem zawodowym komorników sądowych i asesorów komorniczych winny być zadaniem wyłącznie organów samorządu komorniczego - wedle treści art. 17 ust. 1 Konstytucji RP samorzady zawodowe powołane są do reprezentowania osób wykonujących zawody zaufania publicznego i sprawują pieczę nad należyтым wykonywaniem tych zawodów w granicach interesu publicznego i dla jego ochrony.	Uwaga niezasadna. Wprowadzono obowiązek odbywania przez aplikantów praktyki w sądach powszechnych, aby przygotowanie do zawodu było wzbogacone również o doświadczenia z pracy w sadzie, przy którym komornik działa. W takiej sytuacji właściwe będzie również określenie wpływu Dyrektora KSSiP na tę część szkolenia aplikantów komorniczych w sądach powszechnych. Rozwiązanie takie podkreśla również, jak wiele innych nowych

					rozwiązań, że komornik sądowy jest funkcjonariuszem publicznym, a nie wolnym zawodem czy przedsiębiorcą. Nadto specyfika zawodu komornika pozwala twierdzić, że nie mamy do czynienia z wolnym zawodem prawniczym, ale służbą, tzn. działaniem funkcjonariusza publicznego.
52	Art. 23 ust. 11	Krajowa Izba Radców Prawnych oraz Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Przepis wymaga doprecyzowania, gdyż w sprawach sądowych, które nie mają związku z pełnionymi zadaniami obowiązek informowania prezesa jest zbędny.	Uwaga niezasadna. Rozwiązanie to zostało przyjęte na wzór aktualnie obowiązującej regulacji w odniesieniu do sędziów. Obowiązek informowania prezesa o toczących się postępowaniach sądowych z udziałem komornika jest zasadny również wobec komorników, ponieważ działają oni przy sądach rejonowych.
53	Art. 27	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia G.Julke	Przepis art. 27 projektu nie powinien znajdować się w rozdziale o obowiązkach i prawach komorników – dotyczy on bowiem kompetencji Krajowej Rady Komorniczej do weryfikacji podpisu elektronicznego używanego przez komornika w postępowaniu egzekucyjnym. Przepis ten powinien znaleźć się bądź w przepisach ogólnych, bądź przepisach o samorządzie	Uwaga zasadna. Przepis zostanie przeniesiony do rozdziału dotyczącego samorządu komorniczego.

				komorniczym i uprawnieniach Krajowej Rady Komorniczej.	
54	Art. 28	Krajowa Rada Komornicza oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	15.12.2016 r. KRK/V/1111/16 oraz z 22.12.2016 r.	Przepis art. 28 u.k.s. powiela błędne, obecne rozwiązania art. 18 u.k.s.e. Oba przepisy stanowią o konieczności dostosowania dni i godziny przyjęć interesantów do miejscowych warunków oraz „uzgodnienia tych warunków z prezesem sądu rejonowego, przy którym działa”. Tymczasem uzgodnieniu podlegać powinny dni i godziny przyjęć interesantów, a nie miejscowe warunki, które mieć winny charakter obiektywny.	Uwaga zasadna. Przepis wymaga modyfikacji. Uzgodnieniu polegają godziny i dni przyjęć interesantów, a nie warunki miejscowe. Można zaproponować następujące brzmienie art. 28 ust. 1: „Komornik dostosowuje dni i godziny przyjęć interesantów do miejscowych warunków. Prezes sądu rejonowego, przy którym komornik działa zatwierdza czas przyjęć interesantów i komornik ogłasza je na tablicy informacyjnej przy wejściu do kancelarii.”.
55	Art. 29 ust. 1	Sąd Najwyższy	28.12.2016 r., BSA I-021-520/16	W projektowanym przepisie określono, w jakich dniach i godzinach komornik może wykonywać czynności urzędowe. Jednocześnie pojęcie takich czynności urzędowych nie zostało zdefiniowane. W szczególności z projektu nie wynika, jaka jest ich relacja do pojęcia czynności egzekucyjnych.	Uwaga niezasadna. W projektowanym przepisie celowo użyto pojęcia czynności urzędowe i mieszczą się w nich czynności egzekucyjne. Podkreślić należy, że ramy czasowe dotyczą czynności komornika z udziałem stron. Natomiast brak jest ograniczeń do samodzielnej pracy komornika w kancelarii poza dniami i godzinami wynikającymi z projektowanego przepisu. Przepis stanowi powtórzenie prawa pozytywnego, aktualnie identyczne jest brzmienie art. 19 ust. 1 ustawy

					<p>o komornikach sądowych i egzekucji. Jak wskazuje się w doktrynie M. Dziewulska, Komentarz do art. 19 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, Lex 2012: „Zdaniem Trybunału Konstytucyjnego, czynnościami urzędowymi są wszelkie czynności organów i instytucji powołanych do realizacji określonych zadań publicznych, związane z realizacją ich konstytucyjnych i ustawowych kompetencji (uchwała TK z dnia 14 maja 1997 r., W 7/96, OTK 1997, nr 2, poz. 27). Jak podkreśla NSA w Warszawie w wyroku z dnia 10 października 2008 r., I GSK 1088/07, LEX nr 495351, pojęcie czynności urzędowych obejmuje również czynności procesowe podejmowane przez organy administracji publicznej. Wskazać jednocześnie należy, że czynnościami urzędowymi będą także wszelkie inne czynności podmiotów związanych z realizacją ustawowych kompetencji, a więc czynności organizacyjne i przygotowawcze, realizacyjne, koordynacyjne i nadzorcze oraz decyzyjne, rozumiane jako rozstrzyganie z mocy władztwa państwowego, jak i w</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>kategorii oświadczenia woli za państwo. WSA w Warszawie w wyroku z dnia 16 kwietnia 2004 r., II SA 1207/02, LEX nr 150633, wskazuje, że pojęcie czynności urzędowych obejmuje bez wątplenia władcze czynności organów państwowych, w tym decyzje administracyjne. Biorąc pod uwagę definicję czynności urzędowej utrwaloną w judykaturze oraz kryteria jej wyodrębnienia, czynnościami urzędowymi komornika sądowego będą wszelkie czynności związane z wykonywaniem spoczywających na tym organie egzekucyjnym ustawowych zadań. W ramach tych czynności należy wyróżnić przede wszystkim czynności egzekucyjne, a także inne czynności przekazane komornikowi na podstawie odrębnych przepisów (art. 2 u.k.s.e.).”.</p>
56	Art. 29 ust. 2	Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)		Przepis będzie utrudniał prawidłowe wykonanie czynności i stanowi nadmierną ochronę dłużnika kosztem wierzyciela.	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Przepis stanowi powtórzenie istniejącej regulacji art. 19 u.k.s.e. Dodano jedynie zdanie: „Powyższy przepis nie ma zastosowania do czynności prowadzonych w miejscu zamieszkania dłużnika.”. W ten</p>

					<p>sposób chroniony będzie mir domowy. Nie ulega wątpliwości, że czynności egzekucyjne przeprowadzane w dni ustawowo uznane za wolne od pracy, jak również podejmowane w porze nocnej, mogą być dla dłużnika (a także dla innych uczestników postępowania egzekucyjnego) uciążliwe. Jak podkreśla się w doktrynie, postulat szybkości i skuteczności egzekucji nie może być osiągnięty kosztem nadmiernej i nieuzasadnionej uciążliwości dla dłużnika podlegającego czynnościom egzekucyjnym komornika (R. Kowalkowski (w:) Kodeks postępowania cywilnego..., red. Z. Szczurek), dlatego też w miarę możliwości, komornik powinien podejmować czynności egzekucyjne poza porą nocną i w dni powszednie.</p>
57	Art. 31	Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)		<p>Całkowity zakaz podejmowania przez komornika innego dodatkowego zatrudnienia niż praca dydaktyczno-naukowa jest bezpodstawny. Nie można zrównać w tym zakresie pozycji sędziego i komornika, bowiem sędzia otrzymuje wynagrodzenie z budżetu państwa.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Komornik również będzie otrzymywał wynagrodzenie z budżetu państwa. Projektowany przepis jest wyrazem podkreślenia statusu komornika jako funkcjonariusza państwowego.</p>

58	Art. 31 ust. 6	Sąd Najwyższy	28.12.2016 r., BSA I-021-520/16	W przepisie tym przewidziano odpowiednie stosowanie do asesorów komorniczych zakazów podejmowania przez komorników dodatkowego zatrudnienia, zajęcia lub sposobu zarobkowania. Celowe wydaje się jednoznaczne rozstrzygnięcie w treści przepisu, jakiego rodzaju działalność może prowadzić asesor komorniczy, co nie jest zapewnione w przypadku nakazu stosowania określonych regulacji jedynie odpowiednio.	Uwaga niezasadna. Odpowiednie zastosowanie art. 31 ust. 1 projektu do asesorów komorniczych oznacza, że asesor może wyjątkowo podejmować zatrudnienie na stanowisku dydaktycznym, naukowo-dydaktycznym lub naukowym w łącznym wymiarze nieprzekraczającym pełnego wymiaru czasu pracy pracowników zatrudnionych na tych stanowiskach, jeżeli wykonywanie tego zatrudnienia nie utrudnia pełnienia obowiązków asesora. Odpowiednie stosowanie ma na celu dostrzeżenie różnic w statusie tych podmiotów i zakresie przypisanych im zadań.
59	Art. 32 ust. 2	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Projektowany przepis stoi w sprzeczności z art. 97 ust. 7 projektu. „Racjonalnym wydaje się wydłużenie terminu, o którym mowa w art. 97 ust. 7, gdyż w innym przypadku niemożliwym stanie się zadośćuczynienie wymogom przepisów”.	Uwaga niezasadna. Zgłaszający zastrzeżenia nie dostrzega różnicy między należnościami wyegzekwowanymi na rzecz wierzyciela w oparciu o tytuł wykonawczy i mu następnie przekazywanymi, a opłatami egzekucyjnymi pobieranymi przez komornika. Obie regulacje nie pozostają w sprzeczności, gdyż mają zupełnie inny przedmiot.
60	Art. 32 ust. 2	Prezes SA w Łodzi	W.IV.020-97/2016	Konieczność rozszerzenia regulacji o przepis art. 773 ¹ k.p.c. oraz wydłużenia	Uwaga niezasadna Termin 21 dni jest zbyt długi.

				terminu do 21 dni.	
61	Art. 33	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16	Określone w art. 33 projektu ustawy zasady odpowiedzialności komornika powielają zasadniczo regulację zawartą w art. 23 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji. Istniejące na tle tej regulacji wątpliwości interpretacyjne dotyczą w szczególności odpowiedzialności komornika za wyrządzenie szkody czynnościami egzekucyjnymi dokonanyimi na zarządzenie (polecenie) sądu wydane w trybie art. 759 § 2 k.p.c. Kwestia ta, jak się wydaje, wymaga ustawowego rozstrzygnięcia.	Uwaga zasadna. Przygotowano zmodyfikowaną wersję art. 33 ust. 2 projektu w następującym brzmieniu: „Skarb Państwa jest odpowiedzialny za szkodę solidarnie z komornikiem. Skarb Państwa w razie naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do komornika, chyba że szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego. Komornik w razie naprawienia szkody ma zwrotne roszczenie do Skarbu Państwa, jeżeli szkoda powstała wyłącznie na skutek stosowania się przez komornika do zarządzeń sądu lub organów nadzoru administracyjnego.”.
62	Art. 33 ust. 3	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Przepis jest zbędny. Komornik jako pracodawca odpowiada za asesora. Brak odpowiednika art. 23 ust. 2 ustawy. Odpowiedzialność asesora powinna być solidarna z zastępowanym komornikiem.	Uwaga niezasadna. Odpowiedzialność za asesora dotyczy asesora jako zastępcy. Zgodnie z art. 38 ust. 2 projektu zastępcą komornika, o którym mowa w ust. 1, może być inny komornik albo asesor komorniczy, który przepracował na stanowisku asesora co najmniej 2 lata oraz wyraził zgodę na pełnienie obowiązków zastępcy we wskazanym terminie. Solidarna

					odpowiedzialność pozostaje w sprzeczności z istotą zastępstwa, działania na rachunek i ryzyko zastępowanego.
63	Art. 33 ust. 3	Krajowa Rada Komornicza oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16 oraz z 22.12.2016 r.	Przewidziana w art. 33 ust. 3 u.k.s. odpowiedzialność komornika za szkody wyrządzone przez zastępcę komornika będącego asesorem, którego sam wskazał we wniosku, winna być solidarna z zastępcą - asesorem. W przeciwnym przypadku, asesor sprawujący zastępstwo nie będzie ponosił żadnej odpowiedzialności za swe działania lub zaniechania.	Uwaga niezasadna. Odpowiedzialność za asesora dotyczy asesora jako zastępcy. Zgodnie z art. 38 ust. 2 projektu zastępcą komornika, o którym mowa w ust. 1, może być inny komornik albo asesor komorniczy, który przepracował na stanowisku asesora co najmniej 2 lata oraz wyraził zgodę na pełnienie obowiązków zastępcy we wskazanym terminie. Solidarna odpowiedzialność pozostaje w sprzeczności z istotą zastępstwa, działania na rachunek i ryzyko zastępowanego.
65	Art. 33 ust. 3 i 4	Sąd Najwyższy	28.12.2016 r., BSA I-021-520/16	W art. 33 ust. 3 projektu jest mowa o odpowiedzialności odszkodowawczej, zaś w art. 33 ust. 4 projektu o osobistej odpowiedzialności odszkodowawczej. Jednocześnie nie określono w jaki sposób należy rozumieć drugie z wymienionych pojęć i jaka jest różnica tego rodzaju odpowiedzialności w stosunku do ogólnie ujętej odpowiedzialności odszkodowawczej.	Uwaga zasadna. W art. 33 ust. 4 projektu zaproponowano wykreślenie wyrazu „osobistą” jako zbędne.
65	Art. 34 ust. 1	Polska Izba Ubezpieczeń	4.01.2017 r., PIU 22/2017	Przepis sugeruje zawarcie 2 umów	Uwaga zasadna.

				ubezpieczenia oraz wprowadza niejasne określenie innych asesorów, które może wywoływać niepotrzebne wątpliwości interpretacyjne.	W związku ze zgłoszoną uwagą zaproponowało modyfikacje art. 34 ust. 1.
66	Art. 36	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Proponuje się rezygnację z limitowania wysokości składki oraz objęcie obowiązkiem jej uiszczania także asesorów komorniczych.	Uwaga niezasadna. W aktualnym stanie prawnym poziom ogólności przepisów o uiszczaniu składek na rzecz samorządu doprowadził do wielu dysfunkcji. Nowa regulacja ma na celu z jednej strony ochronę członków samorządu przed działaniami Krajowej Rady Komorniczej, która ustala składki na poziomie niespotykanym w innych samorządach (1% przychodu, nie mniej niż 400 zł miesięcznie - niezależnie od tego czy komornik osiągnął zysk czy stratę). Z drugiej strony składki te są ustalane jako procent przychodu, co daje organom samorządu nieuzasadniony wgląd w finanse poszczególnych komorników. Rozwiązania takie są nie do utrzymania również z uwagi na okoliczność, że projekt ustawy wprowadza nowy model finansowania działalności egzekucyjnej (wynagrodzenie prowizyjne stanowiące procent przychodu z opłat egzekucyjnych).
67	Art. 36	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	W uwagach wskazano, że „to wyłącznie organy samorządu winny decydować o wysokości składek niezbędnych do funkcjonowania samorządu i realizowania jego zadań. Żadna z ustaw regulujących funkcjonowanie zawodów prawniczych i samorządów zawodowych takiego ograniczenia nie zawiera. Nadto, takie ograniczenie całkowicie ograniczy funkcjonowanie organów samorządu komorniczego i uniemożliwi mu realizowanie jego ustawowych zadań. Podkreślenia wymaga, że ze składek samorząd komorniczy finansuje wiele obowiązków, takich jak utrzymanie systemów informatycznych, komisji dyscyplinarnej itp. Niezrozumiałe jest przy tym ograniczenie obowiązku	

				<p>uiszczania składek wyłącznie do komorników, w sytuacji, gdy członkami samorządu mają być również asesorzy.” (G. Julke, str. 37 stanowiska KRK).</p>	<p>Na marginesie należy wskazać, że twierdzenia, jakoby organy samorządu miały być pozbawione środków na realizację ustawowych zadań nie jest poparte jakimikolwiek wyliczeniami i zestawieniem wydatków. W aktualnym stanie prawnym, zważywszy na przychody osiągnięte przez komorników z opłat egzekucyjnych, można oszacować, że <u>samorząd komorniczy z samych składek uzyskuje dochody rzędu co najmniej kilku do kilkunastu milionów złotych rocznie</u>. Wydaje się, że zadania samorządu komorniczego nie są, aż tak rozbudowane, by uzasadniały dalsze utrzymywanie jego dochodów na tak wysokim poziomie – kosztem szeregowych członków samorządu komorniczego.</p> <p>Asesor komorniczy pozostaje w stosunku pracy, nie osiąga dochodów uzależnionych od skuteczności działalności egzekucyjnej, nie ma podstaw by obciążać go obowiązkiem zapłaty składek.</p>
68	Art. 37 i nast.	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>Przepisy o zastępstwie powinny znaleźć się poza rozdziałem o obowiązkach i prawach komorników – w odrębnej jednostce aktu prawnego.</p>	<p>Uwaga zasadna.</p> <p>Regulacje dotyczące zastępstwa zostały wydzielone do odrębnego rozdziału.</p>

69	Art. 38 ust. 1	Sąd Najwyższy	BSA-I-021-520/16	Wątpliwości budzi celowość powoływania zastępcy w każdym przypadku niemożności wykonywania obowiązków z powodu wypoczynku lub zwolnienia lekarskiego.	Uwaga niezasadna. Również na gruncie obecnych przepisów nawet w wypadku krótkotrwałej nieobecności komornika ustanawiano zastępców, z uwagi na konieczność zapewnienia ciągłości pracy kancelarii. Komentowany przepis ułatwia ustanawianie zastępcy w przypadkach krótkotrwałej usprawiedliwionej nieobecności komornika na służbie poprzez wyłączenie z tego procesu prezesa sądu apelacyjnego. Art. 38 ust. 7 projektu wymaga korekty poprzez wskazanie, że chodzi o nieobecność „na służbie”, a nie „w pełnieniu obowiązków”.
70	Art. 38	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Wątpliwości budzi zgodność z konstytucją proponowanych rozwiązań.	Uwaga niezasadna. Patrz stanowisko wobec uwag KPPF.
71	Art. 38	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	1) Wprowadzanie do ustawy przepisów normujących „prawo do urlopu wypoczynkowego” według przepisów kodeksu pracy (art. 38 ust. 4 u.k.s.) jest całkowicie niezgodne z pozapracowniczym statusem komornika sądowego. Podkreślenia wymaga, że specyfika pracy komornika wymaga niejednokrotnie nawet	Uwaga nr 1 niezasadna. Brak jest regulacji zakazującej ustawodawcy odpowiednie stosowanie w ograniczonym zakresie Kodeksu pracy do osób wykonujących funkcje publiczne. Wskazana regulacja ma charakter autonomiczny ustanawiając prawo do wypoczynku, a przepisy Kodeksu pracy stosuje się do niej jedynie pomocniczo w zakresie ustalania

				<p>kilkunastogodzinnej pracy, po czym komornik musi mieć prawo i możliwość odpoczynku.</p> <p>2) Komornicy, którzy w związku z powołaniem zatrudnią aplikanta po egzaminie komorniczym lub, którzy nie będą w ogóle zatrudniać asesorów, będą pozbawieni zastępstwa na czas np. choroby lub nie będą mieli możliwości skorzystania z prawa do wypoczynku. Przy tak uregulowanych przepisach wątpliwie jest bowiem, czy inny komornik wyrazi zgodę na zastępowania nieobecnego komornika.</p>	<p>wymiaru tych uprawnień i zasad usprawiedliwiania nieobecności. Wbrew zarzutom omawiana regulacja gwarantuje komornikom prawo do wypoczynku, ograniczając zarazem możliwości do niczym nieograniczonego korzystania z zastępców.</p> <p>Uwaga nr 2 zasadniczo nieuzasadniona.</p> <p>W omawianych przypadkach zastępcą będzie inny komornik.</p>
72	Art. 38	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>1) Limitowanie dni wykonywania obowiązków w ramach samorządu do 10 dni w roku może pozbawić samorząd możliwości wykonywania zadań.</p> <p>2) W projekcie nie wskazano przy tym, co stanie się w sytuacji, kiedy komornik skorzysta ze zwolnienia w zakresie przekraczającym przysługujący mu wymiar. Art. 38 projektu przewiduje jedynie, że prezes odmówi wyznaczenia zastępcy.</p>	<p>Uwaga nr 1 niezasadna. Patrz stanowisko co do zarzutów Korporacji Lewiatan. Działalność w organach samorządu jest w dużej mierze działalnością społeczną, dlatego też w zakresie dotyczącym rad izb komorniczych ich działalność należy zorganizować w sposób, który umożliwi wykonywanie obowiązków w ciągu wskazanych 10 dni lub w czasie wolnym od pracy.</p> <p>Uwaga nr 2 niezasadna.</p> <p>Niewyznaczenie zastępcy uniemożliwia</p>

					korzystanie ze zwolnienia - niewykonywanie czynności.
73	Art. 38 ust. 4	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Rozwiązanie zaproponowane w tym przepisie jest nie do pogodzenia i pozostaje w sprzeczności z koncepcją pozapracowniczego charakteru działalności komornika sądowego.	Uwaga niezasadna. Decyzja o formach instytucjonalnych wykonywania władzy przez funkcjonariuszy publicznych należy do państwa. Działaniem zamierzonym jest nadanie stosunkowi służbowemu komornika sądowego quasi-pracowniczego charakteru.
74	Art. 38 ust. 10	Prezes SA w Krakowie	Adm.-023-99/16	W projekcie nie przewidziano, czy w sytuacji, w której prezes sądu zgłosił sprzeciw co do osoby zastępcy, komornik powinien ponowić wniosek, czy zastępca zostanie wyznaczony z urzędu. Nie określono też co zrobić w razie krótkotrwałej nieobecności w pracy, gdy komornik nie jest w stanie sam złożyć wniosku.	Uwagi zasada. Proponuje się zarówno rozwiązanie sytuacji w razie zgłoszenia sprzeciwu, jak i tryb wyznaczenia zastępcy komornika jeżeli pomimo zaistnienia przesłanek jego wyznaczenia, komornik nie jest w stanie złożyć wniosku. Wówczas zastępcę wyznacza prezes właściwego sądu apelacyjnego na wniosek rady właściwej izby komorniczej.
75	Art. 38 ust. 8	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Nie jest (...) do końca jasne, czy rozporządzenie to ma mieć zastosowanie wyłącznie do sposobu usprawiedliwiania nieobecności w pracy, czy także w wyniku jego stosowania dochodzi do rozszerzenia katalogu przyczyn usprawiedliwiających	Uwaga zasadna. Odesłanie do przepisów Kodeksu pracy zostało zmodyfikowane.

				nieobecność komornika.” (J. Stelina, str. 85 stanowiska KRK)	
76	Art. 38 ust. 8	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Limitowanie dni wykonywania obowiązków w ramach samorządu do 10 dni w roku może pozbawić samorząd możliwości wykonywania zadań.	Uwaga niezasadna. Komornik pełni służbę publiczną, a ustawa określa warunki jej pełnienia. Limit 10 dni jest w zupełności wystarczający, tym bardziej, że organy samorządu mogą także działać w weekendy lub poza godzinami pracy kancelarii. Dla szczególnych organów przewidziano wyjątki w ust. 9.
77	Art. 38 ust. 9	Prezes SA w Warszawie	Wiz.-020-96/16/C	Przepis ten narusza spójność regulacji art. 38 wprowadzając nieuzasadnione uprawnienia prezesa sądu apelacyjnego ograniczające uprawnienia prezesa sądu rejonowego	Uwaga zasadna.
78	Art. 39 ust. 3	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Nieporozumieniem jest regulacja zaproponowana w art. 39 ust. 3 projektu, a sprowadzająca się do uprawnienia zastępcy komornika do zwalniania i zatrudniania pracowników zastępowanego komornika, nie tylko w przypadku zastępowania nieistniejącego organu (tj. w przypadku śmierci komornika, jego odwołania, czy wygaśnięcia powołania), ale również w przypadku zawieszenia komornika w czynnościach lub	Uwaga niezasadna. Przyznanie zastępcy wskazanych uprawnień jest konieczne, zwłaszcza w sytuacji, gdy zastępowany komornik został zawieszony w związku ze stwierdzonymi niedoborami i zachodzi konieczność restrukturyzacji kosztów samej kancelarii celem zapewnienia jej możliwości prawidłowego działania. Zwrócić należy jednak uwagę, że projektowane rozwiązanie stanowi w istocie

				nieobecności trwającej dłużej niż 30 dni (np. z powodu choroby).” (G. Julke str. 39 stanowiska KRK).	ograniczenie uprawnień zastępcy wobec pracowników. O ile zastępca komornika nie staje się pracodawcą zatrudnianych pracowników, to ma kompetencje do wykonywania wobec pracowników kancelarii czynności z zakresu prawa pracy jako osoba wyznaczona do tych czynności za pracodawcę będącego osobą fizyczną (art. 31 § 2 k.p.). Pomimo dalszego funkcjonowania zastępowanego komornika, okres wykonywania funkcji przez zastępcę może być bardzo długi (sięgać wielu miesięcy, w szczególności w przypadkach zawieszenia komornika ze względu na prowadzone przeciwko niemu postępowanie karne albo dyscyplinarne). Stąd też konieczność podejmowania przez zastępcę czynności zastępowanego komornika jako pracodawcy (należy do nich nie tylko zatrudnianie i zwalnianie pracowników, ale też bieżące czynności pracodawcy, np. udzielanie urlopu).
79	Art. 39-41	Prezes SA w Warszawie	Wiz.-020-96/16/C	Projektowane przepisy stanowią przejaw braku zaufania do prezesów sądów rejonowych i okręgowych niweczący	Uwaga niezasadna. Regulacja w dużej mierze stanowi powtórzenie istniejących rozwiązań co do

				logiczne następstwo kompetencyjne dotyczące zastępstwa komornika w wypadkach tam wskazanych.	ustanawiania zastępcy i związanych z tym kompetencji prezesa sądu apelacyjnego. Z uwagi na fakt, że prezesi sądów apelacyjnych posiadają w tym zakresie wieloletnią praktykę i dobrze przygotowany aparat administracyjny, niecelowe jest powierzanie tych obowiązków prezesom sądów okręgowych. Z drugiej strony czynności na tym szczeblu nie może podejmować prezes sądu rejonowego, albowiem w małych rewirach mógłby mieć problem z ustanowieniem zastępcy, a nie może władczo oddziaływać na komorników z innych rewirów.
80	Art. 41 ust. 3	Prezes SA w Krakowie	Adm.-023-99/16	Należałoby rozważyć potrzebę zawiadomienia prezesa sądu rejonowego o ustanowieniu zastępcy dopiero po upływie terminu do złożenia sprzeciwu przez Ministra Sprawiedliwości.	Uwaga niezasadna. Z założenia prezes sądu rejonowego od razu powinien mieć wiedzę, kto zastępuje podległego mu komornika. Zarazem przypadki wniesienia sprzeciwu przez Ministra Sprawiedliwości nie powinny być na tyle częste, aby tak dalece ingerować w projektowaną instytucję.
81	art. 42	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r. załącznik – opinia G. Julke	Zasady „wynagradzania” zastępcy wymagają precyzyjnej regulacji.	Uwaga niezasadna. Podstawową formą regulacji wynagrodzenia zastępcy jest umowa pomiędzy nim

					a zastępowanym komornikiem. Rozwiązania zawarte w ustawie mają zastosowanie tylko w sytuacjach, w której takiej umowy nie będzie i wzorowane są na dotychczasowych. Nie została przedstawiona propozycja odmiennego ich uregulowania.
82	art. 42	Sąd Apelacyjny w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	14.12.2016 r.	Regulacje dotyczące dochodu zastępowanego komornika w kontekście zakazu dodatkowego zatrudnienia i obniżenia opłat egzekucyjnych budzą istotne wątpliwości.	Uwaga niezasadna Ukształtowanie systemu opłat egzekucyjnych zmierza do stworzenia warunków, w których prowadzenie działalności przez komorników będzie opłacalne. Nie oznacza to jednak pewności uzyskania dochodu. Dotyczy to zarówno komornika prowadzącego bieżącą działalność, jak i komornika, który jest zastępowany przez innego komornika. Dotychczasowa zasada, zgodnie z którą komornik po upływie roku zawieszenia jest pozbawiony dochodu z kancelarii zostaje złagodzona przez wprowadzenie rozwiązania, w którym po upływie roku od dnia zawieszenia go w czynnościach komornik może, za zgodą prezesa właściwego sądu rejonowego, podjąć dodatkowe zatrudnienie, inne zajęcie lub sposób zarobkowania, o ile nie przyniesie to

					ujmy godności zawodu komornika.
83	Art. 43 ust. 2	Prezes SA w Warszawie	Wiz.-020-96/16/C	Prawdopodobnie omyłkowo wskazano prezesa sądu apelacyjnego jako adresata sprawozdania o likwidacji kancelarii.	Uwaga niezasadna. Projektowany przepis jest powtórzeniem istniejących rozwiązań w obowiązującym rozporządzeniu. Prezes SA powinien być adresatem sprawozdania jako organ powołujący zastępcę.
84	Art. 44	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Brak regulacji podobnej do zawartej w art. 28 obowiązującej ustawy pociągnie za sobą poważne skutki w zakresie opodatkowania dochodów komorników. Pojawi się bowiem stan niepewności co do kwalifikacji dochodów komorników sądowych z punktu widzenia unormowań ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Usunięcie z obowiązującego systemu prawnego przepisu o treści, jaką ma obecnie przepis art. 28 ustawy o komornikach sądowych i egzekucji, doprowadzi niewątpliwie do pojawienia się sporów dotyczących zasad opodatkowania komorników sądowych, które mogą pociągnąć za sobą liczne postępowania administracyjne i sądowe.	Uwaga niezasadna.
85	art. 47	Sąd Apelacyjny w Warszawie	15.12.2016 r. Wiz-020-96/16/C	Podmiotem przejmującym akta i urzędzenia ewidencyjne niezakończonych	Uwaga niezasadna. Regulacja stanowi powtórzenie obecnie

				<p>spraw powinien być prezes sądu rejonowego, a nie apelacyjnego.</p>	<p>obowiązujących zasad. Zastępcę komornika, który prowadzi likwidację powołuje prezes sądu apelacyjnego – stąd też przyznanie temu prezesowi innych kompetencji w ramach likwidacji kancelarii.</p>
86	art. 49	Sąd Apelacyjny w Warszawie	15.12.2016 r. Wiz-020-96/16/C	<p>Podmiotem dokonującym podziału spraw powinien być prezes sądu rejonowego, a nie apelacyjnego.</p>	<p>Uwaga niezasadna. Regulacja stanowi powtórzenie obecnie obowiązujących zasad. Zastępcę komornika, który prowadzi likwidację powołuje prezes sądu apelacyjnego – stąd też przyznanie temu prezesowi innych kompetencji w ramach likwidacji kancelarii.</p>
87	art. 54	Krajowa Rada Komornicza	załącznik – opinia J. Steliny	<p>Wątpliwości budzi zdanie drugie w art. 54 projektu, które jest co prawda dosłownym powtórzeniem regulacji obecnie obowiązującej („Przepis ten dotyczy także umów zawartych na czas określony”), niemniej utraciło ono aktualność na skutek zmian w Kodeksie pracy dokonanych z dniem 22 lutego 2016 r., w myśl których umowy na czas określony mogą być wypowiedzane na zasadach ogólnych.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna Istotnie odrębnej ogólnej regulacji dotyczącej umów na czas określony nie jest konieczne. Jednak po jej wyeliminowaniu konieczne jest uzupełnienie przepisów przejściowych o regulację, która umożliwi wypowiedzenie umowy na czas określony, do których nie będą miały zastosowanie znowelizowane przepisy Kodeksu pracy, tj. umów trwających w dniu wejścia w życie ustawy z dnia 25 czerwca 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych</p>

					innych ustaw (Dz. U. poz. 1220).
88	Rozdział 4	Sąd Apelacyjny w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	12.12.2016 r. Adm-026-95/16	Regulacja dotycząca likwidacji kancelarii komornika jest zbyt lakoniczna i mało czytelna, a także trudna do zastosowania w praktyce, zwłaszcza w przypadkach defraudacji środków pochodzących z egzekucji czy też upadłości komornika.	Uwaga częściowo niezasadna. Regulacja oparta jest o dotychczasowe rozwiązania zawarte w ustawie o komornikach sądowych i egzekucji i rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z dnia 26 lutego 2015 r. w sprawie trybu postępowania przy likwidacji kancelarii komorniczych. Zasadne będzie jednak jej uzupełnienie.
89	Rozdział 4	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r.	Przepisy o „likwidacji kancelarii” odnoszą się wyłącznie do spraw egzekucyjnych i urzędów ewidencyjnych, nie regulują zaś innych kwestii związanych z likwidacją, a dotyczących np. tablic i pieczęci urzędowych, dokumentacji pracowniczej, wyposażenia kancelarii, zbiorów informatycznych itp. Nie określają również sposobu finansowania likwidacji przez zastępcę, zwłaszcza w zakresie archiwizacji, co obecnie w praktyce wywołuje poważne komplikacje.	Uwagi w przeważającej części niezasadne. Postępowanie z pieczęcią urzędową w trakcie likwidacji kancelarii reguluje art. 46 ust. 1 i 47 ust. 1 projektu. Nie ma potrzeby regulacji dotyczącej tablic urzędowych. W pozostałym zakresie uwagi są ogólne, nie wskazują na to, jakie z dotychczasowych uregulowań są nieprawidłowe bądź niepełne. W zakresie dokumentacji pracowniczej rozważyć można powierzenie jej przechowywania Krajowej Radzie Komorników, gdyż nie ma podstaw aby obowiązek ten obciążał zastępcę – likwidatora, a równocześnie KRK dysponuje już możliwościami przechowywania dokumentacji, skoro czyni to w odniesieniu

					do akt i urzędzeń ewidencyjnych. Wyposażenie kancelarii stanowi własność dotychczasowego komornika albo jego spadkobierców i nie wydaje się możliwe odmienne uregulowanie tych kwestii w stosunku do zasad ogólnych.
90	Rozdział 4	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r.	Ustawodawca winien przewidzieć sposób finansowania czynności związanych z likwidacją kancelarii komorniczej.	Uwaga częściowo zasadna. Projektodawca rozważy wprowadzenie przepisów dotyczących odpowiedzialności dotychczasowego komornika za zobowiązania pracownicze, stanowiące konieczne uzupełnienie regulacji prawa pracy.
91	Rozdział 4	Sąd Apelacyjny w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	14.12.2016 r. OA-025-96/16	Przepisy Rozdziału 4 projektu ustawy nie wskazują kto i z czego pokrywa koszty likwidacji kancelarii o ujemnym wyniku finansowym.	Uwaga niezasadna. Przepisy projektu ustawy o komornikach nie stanowią wyczerpującej regulacji odpowiedzialności za zobowiązania zaciągnięte przez komornika. Prowadząc kancelarię komornik działa we własnym imieniu i w konsekwencji ponosi odpowiedzialność za zaciągnięte zobowiązania. Regulacje szczególne (np. art. 23 ¹ kodeksu pracy) mogą przewidywać odrębne zasady. Wskazanie osoby pokrywającej koszty

					likwidacji kancelarii wymaga zastosowania wyżej wskazanych zasad. Zasadne jest jedynie uzupełnienie regulacji dotyczącej odpowiedzialności za zobowiązania wobec pracowników.
92	Rozdział 4	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r.	Ustawodawca winien przewidzieć sposób przeprowadzenia likwidacji w sytuacji, gdy żaden komornik lub asesor nie wyrazi zgody na pełnienie funkcji zastępcy.	Uwaga częściowo zasadna. Zauważyć należy, że w aktualnym stanie prawnym kwestia również jest nieuregulowana. Jednak obowiązkami w tym zakresie obciążyć należy członków organów samorządu komorniczego (rad izb komorniczych). Pełnienie funkcji w samorządzie komorniczym powinno wiązać się z odpowiedzialnością za należyte wykonywanie jego zadań.
93	Art. 55 ust. 4. ust. 5 i ust. 6	Prezes Sądu Okręgowego w Poznaniu		Podniesiono, iż wątpliwości budzi „zgodność z konstytucją proponowanych rozwiązań (art. 64 Konstytucji). (...) komornik nie ma żadnego celu w zatrudnianiu aplikanta, nie odnosi z tego żadnych korzyści, ponieważ aplikant w odróżnieniu od obecnie obowiązujących przepisów nie będzie miał żadnych uprawnień, ponadto nie będzie świadczył	Uwaga częściowo zasadna. W przypadku wprowadzenia aplikacji pozaetatowej, może to spowodować ograniczenie zatrudniania aplikantów przez komorników i w większości odbywanie aplikacji wyłącznie w formie tzw. pozaetatowej, co spowoduje, że znaczna część aplikantów będzie odbywać aplikację pozaetatową.

				<p>pracy w pełnym wymiarze z uwagi na konieczność uczestniczenia w zajęciach. Aplikant stanie się zatem zbędnym, kłopotliwym z uwagi na częste nieobecności, kosztownym w utrzymaniu pracownikiem biurowym. Na komornika tymczasem nakłada się obowiązek zatrudniania takiego pracownika przy jednoczesnym ograniczeniu środków na utrzymanie kancelarii - radykalne umniejszenie wysokości opłat, wprowadzenie systemu prowizyjnego. Ponadto komornik nie będzie mógł liczyć, że kształcenie aplikanta przyniesie jakieś korzyści ponieważ aplikant po ukończeniu aplikacji zostanie asesorem o bardzo ograniczonych uprawnieniach, a następnie po nie więcej niż 6 latach może otworzyć konkurencyjną kancelarię. W tej sytuacji przerzucanie przez państwo na komorników kosztów utrzymywania aplikantów wydaje się sprzeczne z konstytucją (art. 64 Konstytucji). W innych zawodach prawniczych aplikanci mają znacznie większe uprawnienia.”</p>	<p>Równocześnie przepisy zostaną zmodyfikowane w kierunku ograniczonego umożliwienia aplikantom podejmowania czynności w ramach postępowania egzekucyjnego.</p>
--	--	--	--	---	---

94	Art. 55 ust. 5 i 6	Prezes Sądu Apelacyjnego w Warszawie		Art. 55 ust. 5 i 6 projektu utrzymuje dotychczasowe uprawnienia prezesa sądu apelacyjnego, które nie są wprawdzie uciążliwe lecz wymagają biurokratycznych działań, których można uniknąć przekazując te uprawnienia prezesowi sądu rejonowego.	Uwaga niezasadna
95	rozdział 5, art. 55 - 87	Krajowa Rada Komornicza		Uwaga 1. Proponowane przepisy o aplikacji komorniczej są nazbyt rozbudowane, przez co są całkowicie nieczytelne. W jednym rozdziale zamieszczono bowiem przepisy o zasadach przeprowadzania egzaminu na aplikację (egzamin wstępny), zasadach odbywania aplikacji i zasadach przeprowadzania egzaminu komorniczego. Ilość i szczegółowość poszczególnych przepisów prowadzi do wniosku, iż zasadne byłoby podzielenie Rozdziału 5 na dalsze jednostki redakcyjne i wyodrębnienie poszczególnych zagadnień.	Uwaga częściowo zasadna. Do uwzględnienia na etapie dalszych prac legislacyjnych. (jak w ust. 5)

			<p>Uwaga 2. Brak możliwości samodzielnego wykonywania przez aplikantów określonych czynności, podczas gdy aplikacja ma na celu praktyczne, a nie tylko teoretyczne przygotowanie do wykonywania zawodu. Wszystkie ustawy regulujące funkcjonowanie zawodów prawniczych przewidują możliwość samodzielnego wykonywania określonych czynności przez aplikantów. Pozbawienie aplikantów komorniczych możliwości samodzielnego działania w trakcie aplikacji spowoduje, że osoba, która ukończy aplikację dopiero po powołaniu na stanowisko komornika sądowego po raz pierwszy będzie miała możliwość przeprowadzenia egzekucji. Proponowany system kształcenia w sposób negatywny wpłynie na jego jakość. Zauważyć należy, że proponowane w projekcie rozwiązania prawne doprowadzą do znacznego spadku zainteresowania odbywaniem aplikacji komorniczej. Wątpliwa stanie się możliwość finansowania szkolenia aplikantów z wnoszonych przez aplikantów składek</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>Modyfikacja zmierzać będzie do możliwości udzielenia aplikantom po ukończeniu 1 roku aplikacji upoważnienia do dokonywania czynności w toku postępowania mających charakter czynności dokonywanych w siedzibie kancelarii, związanych z wezwaniami kierowanymi do stron, zapytaniami kierowanymi do instytucji.</p> <p>Ponadto wyraźnie określone zostaną zadania aplikantów w zakresie pomocniczym – zarówno w siedzibie kancelarii, jak i poza kancelarią. Nie jest natomiast możliwe powierzenie aplikantom wykonywania czynności egzekucyjnych poza kancelarią. W przeciwieństwie do innych zawodów prawniczych, komornik działa jako organ władzy publicznej, co wyklucza przenoszenie uprawnień na osoby, które dopiero kształcą się w zawodzie.</p>
--	--	--	--	--

				(art. 69 u.k.s.).	
				<p>Uwaga 3. Rozważenia wymaga zasadność wprowadzenia aplikacji pozaetatowej z uwagi na przewidywaną sytuację finansową kancelarii komorniczych, ograniczenia uprawnień aplikantów komorniczych, a tym samym niecelowość i niezdolność komorników do zatrudniania aplikantów.</p>	<p>Uwaga niezasadna. Należy mieć na uwadze, że w przypadku wprowadzenia aplikacji pozaetatowej, może to spowodować ograniczenie zatrudniania aplikantów przez komorników i w większości odbywanie aplikacji wyłącznie w formie tzw. pozaetatowej, co spowoduje, że znaczna część aplikantów będzie odbywać aplikację pozaetatową.</p> <p>Proponowany w projekcie status aplikanta powoduje jednak - w odniesieniu do obowiązującego stanu prawnego, że zadania aplikanta jako pracownika kancelarii ograniczą się do prac biurowych. Proponowany w projekcie zakres obowiązków aplikanta spowoduje, że będą oni zatrudniani przez komorników wyłącznie</p>

					w wykonaniu ustawowego obowiązku.
				<p>Uwaga 4. W uzasadnieniu projektu nie wskazano <i>ratio legis</i> art. 57, a byłoby to pożądane tym bardziej, że budzi on wątpliwości co do zgodności z art. 2 Konstytucji RP. Nie wskazuje żadnych przesłanek wyrażenia sprzeciwu przez Ministra Sprawiedliwości wobec uchwały rady izby komorniczej o wpisie danej osoby na listę aplikantów komorniczych.</p>	<p>Uwaga niezasadna. Wskazać należy, że proponowane rozwiązania zostały wprowadzone na wzór rozwiązań obowiązujących w przypadku aplikantów adwokackich i radcowskich. Zgłaszając sprzeciw Minister Sprawiedliwości kieruje się przesłankami niezbędnymi do wpisu na listę aplikantów oraz bada, czy procedura wpisu została przeprowadzona w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami. Nie wydaje się zatem konieczne dopisanie przesłanek w tym zakresie.</p>
96	Art. 70	Krajowa Rada Radców Prawnych		<p>Uwaga 1. Krytyczna ocena co do całkowitego pozbawienia uprawnień aplikantów i znaczące ograniczenie uprawnień asesorów.</p> <p>Uwaga 2. Projektodawcy ustawy zakładają szkolenie aplikantów pozbawiając ich możliwości praktykowania, z drugiej strony deklarują</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna. jw.</p> <p>Uwaga częściowo zasadna jw.</p>

				<p>dążenie ku profesjonalizacji zawodu komornika. Tej sprzeczności nie da się pogodzić. We wszystkich innych zawodach prawniczych aplikanci (asesorzy notarialni) z odpowiednim stażem dopuszczeni są do określonych, samodzielnych czynności (np. aplikanci radcowscy, adwokaccy, czy notarialni). Brak jest racjonalnego uzasadnienia dla odmiennego traktowania aplikantów i asesorów komorniczych.</p>	
97	Rozdział 5 i rozdział 6	Konferencja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce		<p>„Za niewłaściwe należy uznać rozwiązanie nieprzewidujące możliwości samodzielnego wykonywania przez aplikantów określonych czynności. Możliwość powierzenia aplikantom komorniczemu dokonywania, na zlecenie komornika, określonych czynności w dużej mierze przyczynia się do należytego przygotowania ich do wykonywania zawodu. Zawężenie zakresu czynności możliwych do wykonywania przez aplikantów komorniczych z pewnością wpłynie na czas trwania postępowania egzekucyjnego oraz jego skuteczność.”.</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna - jw.</p>

98	Rozdział 5 i rozdział 6	Stowarzyszenie Sędziów Polskich „Iustitia”		<p>Uwaga ogólna dotycząca wprowadzenia w projekcie modelu opartego na tzw. samozatrudnieniu w zakresie czynności egzekucyjnych, poprzez maksymalne ograniczenie udziału asesorów, czy aplikantów. Wątpliwe jest, czy doprowadzi to do deklarowanego przez projektodawcę zwiększenia efektywności egzekucji sądowej</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna jw.</p> <p>Równocześnie przewidziane w ustawie kompetencje asesorów nie są maksymalnie ograniczone..</p>
99	Art. 70	Aplikanci komorniczy z Izby Komorniczej we Wrocławiu		<p>Uwaga 1. Negatywna ocena zmiany sposobu odbycia aplikacji oraz uprawnień asesorów. Szczególnie w porównaniu do innych korporacji prawniczych oraz mając na uwadze ciągle podnoszenie prestiżu, do którego odwołują się przedstawiciele Ministerstwa Sprawiedliwości w zaproponowanych zmianach. W pierwszej kolejności, analogii należy szukać w uprawnieniach aplikantów innych korporacji, jak również w postępowaniu egzekucyjnym w administracji.</p> <p>Uwaga 2. Niezrozumiałe różnicowanie sytuacji aplikantów w pozostałych samorządach prawniczych od sytuacji aplikantów komorniczych. Zrozumiałe jest, że komornik sądowy co do zasady</p>	<p>Uwagi jedynie częściowo zasadne.</p> <p>Do zrozumienia tego zróżnicowania powinno przyczynić się stanowisko wobec pozostałych uwag co do art. 70. Brak jest przy tym podstaw do porównywania systemu egzekucji sądowej do egzekucji administracyjnej z uwagi na zasadnicze odmienności między nimi.</p>

				<p>przeprowadza czynności osobiście, jednak dotychczasowa formuła pozwalająca na upoważnienie aplikanta drugiego roku lub zlecenia dokonania czynności asesorowi jest nie tyle uzasadniona co zbędna, zarówno do należytego wykształcenia przyszłego komornika, jak i do zapewnienia sprawności działania kancelarii komorniczych. W szczególności należy utrzymać zakres czynności jakie dokonywane mogą być przez ww. osoby poza kancelarią.</p>	
100	Art. 70	Aplikanci komorniczy Izby Komorniczej w Lublinie		<p>Uwaga 1. Wątpliwość „wzbudzą przede wszystkim zapisy dotyczące ograniczenia samodzielnego podejmowania czynności egzekucyjnych przez aplikantów komorniczych”.</p> <p>Uwaga 2. „Nasza rola w kancelariach komorniczych ograniczać się będzie w dużej mierze do sporządzania pism oraz pracy biurowej. Rozwiązanie takie uniemożliwi nam w znacznym stopniu rozwój oraz zdobywanie umiejętności samodzielnego wykonywania czynności</p>	<p>Uwaga 1 częściowo uwzględniona Uwaga 2 - niezasadna.</p> <p>Celem dwuletniej aplikacji nie jest przygotowanie do „samodzielnego wykonywania czynności egzekucyjnych”, albowiem praktycznemu przygotowaniu do zawodu służy asesura. Celem aplikacji jest zapoznanie się z obowiązującymi przepisami prawa regulującymi działalność komorników, jak też opanowanie podstaw warsztatu komornika sądowego. Porównywanie aplikantów komorniczych do aplikantów wolnych zawodów jest</p>

				egzekucyjnych.”.	beprzedmiotowe, z uwagi na fakt, że wolnym zawodom nie powierza się wykonywania władzy publicznej, a komornikom tak.
101	Art. 70	Aplikanci komorniczy Izby Komorniczej w Poznaniu		„W proponowanym projekcie ustawy aplikant komorniczy będzie pełnił jedynie rolę pomocnika biurowego, zobowiązanego do sporządzania projektów pism i pracy biurowej(...). To spowoduje zmniejszenie atrakcyjności aplikantów komorniczych jako pracowników kancelarii komorniczych.”.	Uwaga niezasadna. Aplikacja ma przede wszystkim przygotowywać do zdania egzaminu komorniczego. Miejscem na rozwijanie umiejętności praktycznych i samodzielnego podejmowania decyzji jest asesura. Zatrudnienie odbywa się niejako przy okazji odbywania aplikacji, nie jest zaś celem samym w sobie. Co do „atrakcyjności” zatrudniania aplikantów komorniczych już dziś istnieją przepisy przewidujące nakaz zatrudniania aplikantów, które zostaną utrzymane również w nowej ustawie. Niezależnie od tego należy wskazać, że nie jest pożądanym utrzymywanie dotychczasowego modelu, w którym jednocześnie aplikacje odbywa około pół tysiąca osób, w sytuacji gdy nie ma możliwości dalszego nieograniczonego powoływania komorników. Docelowo należy rozważyć wprowadzenie limitów przyjęć na aplikację, aby zagwarantować

					osobom, które ją ukończą, możliwość samodzielnego wykonywania zawodu komornika w przyszłości.
102	Art. 70	Aplikanci komorniczy i asesory Izby Komorniczej w Katowicach		<p>Uwaga. 1 „Proponowane rozwiązania przyjęte w projekcie nowej ustawy całkowicie pozbawią nas nabytych praw, a nadto spowodują, że staniemy się „zwykłymi” pracownikami, nie mającymi możliwości uzyskania umiejętności do późniejszego, samodzielnego wykonywania zawodu.</p> <p>Uwaga 2. „Proponowane rozwiązania przyjęte w projekcie nowej ustawy całkowicie pozbawią nas nabytych praw, a nadto spowodują, że staniemy się „zwykłymi” pracownikami, nie mającymi możliwości uzyskania umiejętności do późniejszego, samodzielnego wykonywania zawodu. (...) <u>Kuriozalne jest</u>, że aplikant w toku praktycznej nauki zawodu w kancelarii komorniczej nie będzie miał możliwości samodzielnego dokonywania określonych czynności, tak jak to jest obecnie zagwarantowane w art. 30 ust. 2 u.k.s.e.”.</p>	<p>Uwaga 1 - niezasadna. Zgodnie z przepisem przejściowym (art. 191 projektu ustawy), aplikacja komornicza rozpoczęta przed dniem wejścia w życie niniejszej ustawy odbywa się na dotychczasowych zasadach.</p> <p>Uwaga 2 - Jako niezasadne należy traktować stanowisko, w świetle którego przyznana komornikowi możliwość upoważnienia aplikanta do dokonywania określonych czynności egzekucyjnych (w praktyce często nadużywana poprzez stosowanie tzw. upoważnień blankietowych – co było przedmiotem rozważań Sądu Najwyższego w uchwale z dnia 6 czerwca 2014 r. sygn. akt III CZP 26/14) jest traktowana przez aplikantów w kategoriach „praw nabytych”. Należy raz jeszcze stanowczo podkreślić, że to komornik sądowy, a nie aplikant czy asesor komorniczy, jest funkcjonariuszem publicznym i zasadą jest, że to on wykonuje</p>

			<p>Uwaga 3. „całkowicie niezrozumiała jest propozycja odjęcia aplikantom komorniczym możliwości zastępowania komornika w dokonywaniu określonych czynności, a tym samym możliwości praktycznej nauki zawodu. Podkreślenia wymaga, że egzekucja jest tą dziedziną, w której w sposób wyjątkowy uwidacznia się konieczność umożliwienia osobom przygotowującym się do wykonywania zawodu samodzielnego dokonywania określonych czynności”.</p> <p>Uwaga 4 „W innych zawodach prawniczych nie ma przeszkód, by po odbyciu aplikacji nadal pracować w kancelarii adwokackiej lub radcowskiej przez nieograniczony okres czasu i nie ma przepisów zmuszających młodych ludzi, by po zdaniu egzaminu musieli zakładać własne kancelarie. Pewnie znaczna część z nas chciałaby w przyszłości otworzyć kancelarię, jednak prawo do wyboru miejsca pracy jako asesor winno być zachowane.”</p>	<p>osobiście powierzone mu zadania. Możliwość powierzenia określonych czynności jest jedynie wyjątkiem od tej reguły. O skali nieprawidłowości dobitnie świadczy to, że już nawet aplikanci komorniczy traktują możliwość samodzielnego wykonywania czynności egzekucyjnych w kategoriach przynależnych im praw.</p> <p>Nie są również prawdziwe twierdzenia, jakoby bez pomocy aplikantów komornik „nie będzie w stanie przeprowadzić samodzielnie wszystkich czynności”. Temu służy właśnie ograniczenie możliwości przyjmowania spraw z wyboru oraz pozostawienie znacznej części uprawnień asesorom komorniczym.</p> <p>.</p> <p>Uwaga 3 i 5 – niezasadna jw.</p> <p>Uwaga 4 – niezasadna.</p> <p>W przypadku aplikantów adwokackich i radcowskich ich status wygasa z upływem roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji adwokackiej/ radcowskiej.</p>
--	--	--	---	---

				<p>Uwaga 5 „Zastanawiające jest zatem, dlaczego w administracyjnym postępowaniu egzekucyjnym przymus stosować mogą osoby nie posiadające nawet wykształcenia prawniczego, zaś aplikantom komorniczym i asesorum komorniczym, z założenia mającym dużo wyższe przygotowanie zawodowe, odmawia się prawa stosowania prawa w praktyce.”</p>	
103	Art. 70	Aplikanci komorniczy Izby Komorniczej we Wrocławiu		<p>„Wskazać należy na niezrozumiałe dla nas różnicowanie sytuacji aplikantów w pozostałych samorządach prawniczych od sytuacji aplikantów komorniczych”.</p>	<p>Uwaga niezasadna. Do zrozumienia tego zróżnicowania powinno przyczynić się stanowisko wobec pozostałych uwag co do art. 70. Brak jest przy tym podstaw do porównywania systemu egzekucji sądowej do egzekucji administracyjnej z uwagi na zasadnicze odmienności między nimi.</p>
104	Art. 70	Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	IVWW 470-95/16	<p>„Trafnie również projektodawca wykluczył od możliwości podejmowania czynności egzekucyjnych nawet w ograniczonym zakresie. Na poparcie tej oceny należy wskazać, że aplikanci sądowi są pozbawieni takiej możliwości.”</p>	<p>Uwaga zasadna.</p>

105	art. 72 ust. 5 i art. 111 ust. 1 pkt 6	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu		<p>Art. 72 ust. 5, który przyznaje prezesowi sądu apelacyjnego uprawnienia do skreślenia aplikanta komorniczego z listy aplikantów komorniczych, w przypadkach określonych w ust. 2 i 3, budzi poważne wątpliwości. Prezes sądu apelacyjnego nie dysponuje informacjami czy aplikant nie ukończył, bez usprawiedliwionej przyczyny, aplikacji komorniczej w terminie, czy odbył aplikację komorniczą i otrzymał zaświadczenie o jej odbyciu, czy został uznany za trwale niezdolnego do pełnienia obowiązków aplikanta komorniczego, czy nie czyni postępów w nauce, w szczególności czy dwukrotnie uzyskał negatywny wynik z kolokwium, czy nie wniósł opłat związanych z odbywaniem aplikacji. Postulowane jest usunięcie tego zapisu, ewentualnie ograniczenie podstaw do działania prezesa sądu apelacyjnego oraz zmiana uprawnienia do skreślenia na wnioskowanie o skreślenie przez radę izby komorniczej. Postulowana jest w tym zakresie zmiana projektowanego art. 111 ust. 1 pkt 6.</p>	Uwaga niezasadna
-----	--	--	--	---	-------------------------

106	Art. 92 ust. 1 pkt 1 i ust. 5	Prezes Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu	27.12.2016 r., RPR-020-301/16	Nie jest jasny cel wysłuchania asesora komorniczego i zasięgnięcia opinii rady komorniczej przed odwołaniem asesora jeżeli ustało jego zatrudnienie w kancelarii.	Uwaga niezasadna. Wysłuchanie asesora ma na celu ustalenie, że ustanie zatrudnienia jest skuteczne, czy nie toczy się w tej sprawie postępowanie przed sądem pracy.
107	Art. 92	Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	IVWW 470-95/16	„Na szczególną aprobatę zasługuje propozycja ograniczenia czasowego asesury do 6 lat, jak to przewiduje art. 92 projektu, z zachowaniem praw nabytych przez dotychczasowych asesorów, którzy rozpoczęli asesurę przed wejściem w życie ustawy. Poprawne jest również określenie katalogu czynności, które asesor może wykonywać samodzielnie”.	Uwaga zasadna.
108	Art. 92 ust. 1 pkt 4	Krajowa Rada Komornicza oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi	15.12.2016 r. KRK/V/1111/16 oraz z 22.12.2016 r.	Rozwiązanie wprowadzające maksymalny czas trwania asesury (art. 92 ust. 1 pkt. 4 u.k.s.) całkowicie zniszczy system egzekucji sądowej i spowoduje znaczne ograniczenie zainteresowania aplikacją komorniczą przez absolwentów wydziałów prawa. Już w chwili obecnej wiele osób zatrudnionych w charakterze asesorów nie jest zainteresowanych tworzeniem własnych kancelarii komorniczych, lecz wyłącznie zatrudnieniem w istniejących	Uwaga niezasadna. Projekt ustawy tworzy nowy model asesury z założeniem, że jest to okres potrzebny na zdobycie doświadczenia zawodowego potrzebnego do wykonywania samodzielnie zawodu komornika. Asesura jest etapem pośrednim prowadzącym do tego celu. Asesor nie może być rozumiany jako pomocnik komornika. Nie jest to też odrębny zawód. Stąd nie można być asesorem bez ograniczeń czasowych. Wprowadzenie dość długiego okresu maksymalnego trwania

				<p>kancelariach. Zmuszanie asesorów do wykonywania pracy na własny rachunek po upływie sześciu lat trwania asesury doprowadzi do spadku zainteresowania tym zawodem, jak również spadkiem zainteresowania komorników zatrudnianiem asesorów. Przyjęcie założenia, że każdy asesor jedynie przygotowuje się do samodzielnego prowadzenia kancelarii komorniczej jest błędne.</p>	<p>asesury do 6 lat jest rozwiązaniem kompromisowym między dotychczasowym modelem, a postulatami projektu. Ponadto zachowano <i>status quo</i> odnośnie asesorów, którzy są nimi w dacie wejścia w życie ustawy. W ten sposób część asesorów, którzy nie są zdecydowani na prowadzenie samodzielnej działalności będzie mogła bezterminowo pozostać asesorami. Docelowy model zmierza jednak w bardziej zdecydowanym kierunku.</p>
109	Art. 95	Krajowa Rada Komornicza oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Sąd Apelacyjny w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16 oraz 22.12.2016 r.	<p>Nieprozumieniem są ograniczenia w zakresie uprawnień asesorów komorniczych uniemożliwiających im m.in. wykonywanie czynności terenowych, za wyjątkiem upoważnienia asesora do samodzielnego ustalenia, czy dłużnik faktycznie zamieszkuje lub prowadzi działalność pod wskazanym adresem lub czy we wskazanym miejscu znajduje się majątek dłużnika. Wprowadzenie takiego rozwiązania w oczywisty sposób spowoduje drastyczny spadek efektywności egzekucji. Można zaproponować rozróżnienie uprawnień</p>	<p>Uwaga zasadna częściowo. Przygotowano projekt modyfikacji art. 95 projektu zwiększający zakres uprawnień asesorów komorniczych, respektujący jednocześnie cele i założenia ustawy.</p>

				asesorów do wykonywania określonych czynności, w zależności od stażu pracy asesora i przyznać znacznie szersze uprawnienia asesorom z ponad dwuletnim stażem skoro spełniają oni warunki do powołania na stanowisko komornika.	
110	Art. 95	Sąd Apelacyjny w Szczecinie		Skoro asesor komorniczy może sprzedać ruchomości o wartości do 25 000 zł, to nie jest zasadne wyłączenie możliwości dokonania przez asesora zajęcia takiej ruchomości.	Uwaga częściowo uwzględniona. Przygotowano projekt modyfikacji art. 70 i 95 projektu zwiększający zakres uprawnień aplikantów i asesorów komorniczych, respektujący jednocześnie cele i założenia ustawy.
111	Art. 95	Konfederacja Lewiatan	16.12.2016 r. KL/534/262/2700/2661/KK/2016	Dotyczy ograniczenia uprawnień asesorów. Postulat pozostawienia asesorom możliwości samodzielnego wykonywania czynności poza kancelarią.	Uwaga zasadna częściowo. Przygotowano projekt modyfikacji art. 70 i 95 projektu zwiększający zakres uprawnień aplikantów i asesorów komorniczych, respektujący jednocześnie cele i założenia ustawy.
112	Art. 95 ust. 1 i 2	Polski Związek Windykacji oraz Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	23.12.2016 r., brak znaku pisma	Drastyczne ograniczenie uprawnień asesorów komorniczych spowoduje zmniejszenie skuteczności działań komorników i zredukuje rolę asesorów i pozbawi ich możliwości zdobycia umiejętności niezbędnych do samodzielnego wykonywania zawodu.	
113	art. 70, art. 95	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Uprawnienia aplikantów i asesorów należy rozszerzyć (pkt 3 pisma).	Uwaga zasadna częściowo. Przygotowano projekt modyfikacji art. 70

					i 95 projektu, respektujący jednocześnie cele i założenia ustawy.
114	Art. 96-97	Związek Banków Polskich	Brak nr pisma	Regulacja dotycząca opłat egzekucyjnych i wynagrodzenia prowizyjnego jest niespójna i nie gwarantuje pokrycia kosztów działalności egzekucyjnej. „Błędne jest ujęcie opłat egzekucyjnych jako dochodu Skarbu Państwa, ponieważ w praktyce stanowią one wynagrodzenie komornika prowadzącego działalność gospodarczą. Ustalenie opłat egzekucyjnych jako zobowiązań publicznoprawnych byłoby możliwe, gdyby wybrana jednostka państwowa prowadziła egzekucję(...). Brak jest przyczyny prawnej, która uzasadniałaby pobieranie tych opłat przez Państwo na własną rzecz.”.	Uwaga niezasadna. Zastrzeżenia wydają się wynikać z niezrozumienia zarówno charakteru działalności egzekucyjnej komornika, jak i jego roli w systemie egzekucji sądowej. Wbrew twierdzeniom to państwo ma wyłączność na stosowanie przymusu, regulowanie odstępstw od tej zasady poprzez zrzeczenie się części przysługującego mu <i>imperium</i> na rzecz innych podmiotów, a komornik sądowy nie jest i nigdy nie był przedsiębiorcą, lecz jest funkcjonariuszem publicznym. Z tych samych względów to państwo w drodze ustawy określa wysokość opłat egzekucyjnych oraz zasady ich ponoszenia. Ma również monopol na określenie kto i na jakich zasadach może w nich partycypować. W założeniach projektu ustawy komornik nadal pozostanie funkcjonariuszem publicznym wyposażonym w określone uprawnienia władcze oraz pełniącym służbę przy danym sądzie rejonowym jako <u>pomocniczy organ wymiaru sprawiedliwości</u> . Konieczność

					<p>odprowadzania części uzyskiwanych przychodów z opłat na rzecz budżetu państwa stanowi konsekwencję niejako koncesjonowanego charakteru działalności komornika. Służy również wyeliminowaniu istniejących patologii, gdy niektórzy komornicy osiągnęli wielomilionowe zyski nie wykonując nawet osobiście powierzonych im zadań, lecz opierali swoją działalność na przyznanym im jako funkcjonariuszom publicznym <i>imperium</i> oraz gwarantowanym dostępie do publicznych rejestrów oraz prawie zasięgania informacji.</p> <p>Dotychczas nikt nie podnosił argumentów, że państwo nie ma prawa ustalać podatków i innych danin publicznych, w tym opłat z tytułu koncesji i zezwoleń, tylko dlatego, że samo nie wypracowało sum stanowiących podstawę opodatkowania etc.</p> <p>Argumenty, iż ustalony system wynagrodzenia prowizyjnego nie wystarczy na pokrycie kosztów działalności egzekucyjnej nie są poparte żadnymi empirycznymi argumentami. Do wysokości 500 tys. zł przychodu z opłat rzeczywisty</p>
--	--	--	--	--	---

					udział państwa w tych kwotach będzie symboliczny i ograniczony do 1%. Patrz stanowisko wobec uwag Konfederacji Lewiatan.
115	Art. 96	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	„Zupełnie niezrozumiałym jest przerzucenie na komornika kosztów związanych z przekazywaniem wyegzekwowanych środków wierzycielowi.”.	Uwaga niezasadna. Dotychczasowa regulacja o prawie do pobierania zwrotu wydatków związanych z przekazywaniem środków pieniężnych miał charakter archaiczny i mógł stanowić dla komorników źródło dodatkowych dochodów. W praktyce na rynku istnieją banki, które za stałą opłatą miesięczną zapewniają bezprowizyjne przelewy pieniężne.
116	Art. 97	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Uwagi dotyczące zmian w systemie wynagradzania komorników: 1) „Konstytucja nie wyłącza możliwości nałożenia publicznoprawnych obciążeń własności ponad pożytki przynoszone przez jej przedmiot. Jednakże dopuszczalność tego rodzaju obowiązków (obciążeń) nie jest nieograniczona, nie mogą bowiem w szczególności naruszać istoty prawa własności ani stanowić ukrytej (pośredniej) formy wywłaszczenia. Nie mogą także polegać na przeniesieniu	Uwaga nr 1 niezasadna. Patrz stanowisko wobec pozostałych zastrzeżeń. Nieustalone dotąd prawomocnie opłaty egzekucyjne nie stanowią <i>ex definitione</i> własności komorników. To państwo określa ich wysokość i ewentualne zasady partycypacji komorników w tych opłatach. Konstytucyjna ochrona własności może ewentualnie dotyczyć opłat prawomocnie ustalonych na podstawie obowiązujących przepisów. Uwaga nr 2 niezasadna.

			<p>na właściciela obowiązków obciążających władze publiczne.” (M. Jabłoński – str. 49 i nast. stanowiska KRK),</p> <p>2) „Państwo lub inny związek publicznoprawny miałyby prawo pobierania opłat publicznych na własną rzecz, gdyby same wykonywały czynności w związku, z którymi pobierana jest opłata, ponosząc określone koszty, które całkowicie lub częściowo pokrywane byłyby właśnie z dochodów z opłat(...). Nie wykonuje ich obecnie żaden organ państwa czy też zakład publiczny, lecz podmioty prywatne, którym państwo powierzyło wykonywanie zadań publicznych.(...) efektem unormowania zawartego w art. 97 ust. 1 projektu ustawy o komornikach sądowych jest przejęcie bez żadnej uzasadnionej podstawy efektów pracy podmiotów prywatnych. W konsekwencji konstrukcja zawarta w tym przepisie stanowi instrument wyłączenia komorników sądowych i przejęcia na własność państwa całości efektów ich pracy” (M. Kalinowski, str. 80 stanowiska KRK).</p>	<p>Komornicy wykonują czynności egzekucyjne tylko i wyłącznie dlatego, że państwo udziela im przysługujących mu uprawnień władczych. To w ramach tych uprawnień pobierają również opłaty egzekucyjne. Czym innym jest wykonywanie zadań publicznych wyłącznie w oparciu o posiadane własne zasoby i kompetencje (np. z zakresu edukacji, opieki zdrowotnej, ochrony osób i mienia, zapewnienia utrzymania czystości etc.), a czym innym jest zaś wykonywanie zadań publicznych w przeważającej części dzięki wykorzystaniu przy prowadzonej działalności atrybutów <i>imperium</i> właściwych państwu. W konsekwencji państwo musi zachować proporcjonalny udział w opłatach stanowiących efekt tej działalności. W tym zakresie sytuacja komornika nie daje się porównać z żadnym innym podmiotem działającym w sektorze publicznym.</p> <p>Przyjęcie sugerowanej w opinii prof. M. Kalinowskiego logiki sugerowałoby, że jakkolwiek ingerencja w wysokość opłat egzekucyjnych w drodze ustawy (poza, naturalnie, ich podwyższeniem) jest</p>
--	--	--	--	--

					niedopuszczalna, gdyż stanowiłaby pośrednio „instrument wyłączenia komorników sądowych i przejęcia na własność państwa całości efektów ich pracy”. Patrz również stanowisko w związku z uwagami ZBP.
117	Art. 97	Konfederacja Lewiatan	KL/534/262/2700/2661/KK/2016	Projektowany system prowizyjny „skutecznie zdemotywuje komorników do nadmiernej aktywności”.	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Zgłaszane zastrzeżenia pozbawione są nie tylko jakiegokolwiek głębszej analizy podstawowych zachowań biznesowych, jak też zupełnie oderwane od wysokości zaproponowanych w art. 97 ust. 3 projektu progów, co czyni je całkowicie abstrakcyjnymi i niezrozumiałymi.</p> <p>Gdyby powyższe założenie miało być prawdziwe, to mając na względzie fakt istnienia od lat progresywnego systemu podatku PIT w ogóle nie powinno być osób płacących podatek w drugiej stawce, albowiem wysokość tego podatku jest zniechęcająca do podejmowania jakichkolwiek inicjatyw zarobkowych. Tymczasem od lat rośnie liczba osób przekraczających I próg podatkowy.</p> <p>Zaproponowane progi wynagrodzenia prowizyjnego ustalane są od nadwyżki</p>

					określonego przychodu, co oznacza, że komornikowi zawsze pozostaje określony, i to niemały, przychód. Autor uwag całkowicie abstrahuje od faktu, że wynagrodzenie prowizyjne spada do 80% uzyskanych opłat dopiero po przekroczeniu progu 0,5 mln zł. Jest to wartość znaczna, przekładająca się na ponad 40 tys. zł miesięcznego przychodu. Aby wkroczyć w kolejne progi trzeba przekroczyć kolejne 0,5 mln zł. Założenie, że komuś nie będzie się opłacało pracować, bo od uzyskanych 1.500.000 zł będzie musiał odprowadzić do budżetu 230.000 zł – a zatem nadal uzyska przychód 1.270.000 zł – jest pozbawione podstaw.
119	Art. 97	Polski Związek Windykacji	Brak nr pisma	Sposób określania prowizji został sformułowany w taki sposób, aby zmniejszać zysk komorników prowadzących egzekucje skuteczne na rzecz komorników mniej skutecznych.	Uwaga niezasadna. Zgłaszane zastrzeżenia całkowicie abstrahują od wysokości zaproponowanych progów, w rzeczywistości bardzo wysokich. (patrz stanowisko wobec uwag Korporacji Lewiatan) Zgłaszane zastrzeżenia zupełnie nie przystają do danych empirycznych. Dotychczas komornicy – jak wynika z analizowanych danych o ich przychodach,

					<p>jak też zanonimizowanych zeznań podatkowych – osiągnęli najwyższe przychody nie dzięki skutecznej działalności, lecz przede wszystkim dzięki skali tej działalności. W przypadku hurtowników skuteczność egzekucji była nawet dziesięciokrotnie niższa niż w przypadku małych i średnich kancelarii. Stąd argument o hamującym wpływie systemu prowizji na skuteczność egzekucji jest oderwany od faktów, gdyż sama skuteczność komornika pozostaje w dość luźnym związku z jego przychodami.</p>
120	Art. 97	Prezes SA w Łodzi	W.IV.020-97/2016	Zaproponowany system jawi się jako demotywacyjny.	Uwaga niezasadna. Patrz j.w.
121	Art. 97	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Może się okazać, że komornik po przekazaniu na rachunek US wymaganej części opłat egzekucyjnych nie będzie miał środków na pokrycie bieżącej działalności.	Uwaga niezasadna. Wątpliwe jest, aby mająca miejsce w większości przypadków konieczność odprowadzenia 1% przychodu z opłat egzekucyjnych miała wywołać aż tak drastyczne skutki. W pozostałym zakresie patrz stanowisko co do uwag Konfederacji Lewiatan.
122	Art. 97	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Wprowadzenie wynagrodzenia prowizyjnego uzależnianego od wysokości sum uzyskiwanych z opłat jest	Uwaga niezasadna. Patrz stanowisko co do uwag Konfederacji Lewiatan.

				rozwiązaniem „wysoce wadliwym i szkodliwym”.	Celem regulacji jest wyrównywanie szans między komornikami – w aktualnym modelu kancelarie o wyższym stopniu kapitalizacji są w stanie wypychać „z rynku” kancelarie małe, będące zwłaszcza na początkowym etapie działalności, gdyż zapewniają wierzycielom czasowe kredytowanie kosztów egzekucyjnych, na co kancelarie niewielkie nie mogą sobie pozwolić.
123	Art. 97	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>- Regulacja dotycząca opłat egzekucyjnych i „wynagrodzenia prowizyjnego komornika” jest niespójna i nie gwarantuje pokrycia kosztów działalności egzekucyjnej.</p> <p>- „Państwo lub inny związek publicznoprawny miałyby prawo pobierania opłat publicznych na własną rzecz, gdyby same wykonywały czynności w związku z którymi pobierana jest opłata, ponosząc określone koszty, które całkowicie lub częściowo pokrywane byłyby właśnie z dochodów z opłat. (...) Nie wykonuje ich obecnie żaden organ państwa czy też zakład publiczny, lecz podmioty prywatne, którym państwo</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Patrz stanowisko wobec pozostałych zarzutów. Przyjęte rozwiązania byłyby „przejęciem owoców pracy podmiotów prywatnych” jedynie w sytuacji, <u>gdyby komornik poszukiwał majątku dłużnika bez dostępu do rejestrów publicznych (w który został wyposażony z mocy prawa), a następnie sam negocjował swoje wynagrodzenie ze stronami postępowania egzekucyjnego.</u></p> <p>Dodatkowo należy podkreślić, że tam, gdzie pobrane opłaty są w rzeczywistości efektem pracy komornika, tj. w wypadku opłat komorniczych innych niż opłaty egzekucyjne, czyli opłat za sporządzenie</p>

				<p>powierzyło wykonywanie zadań publicznych. Wskutek tego brak jest przyczyny prawnej, która uzasadniałaby pobieranie tych opłat przez państwo na własną rzecz.”</p> <p>- „Tym samym efektem unormowania zawartego w art. 97 ust. 1 u.k.s. jest przejęcie bez żadnej uzasadnionej podstawy efektów pracy podmiotów prywatnych.”</p>	<p>spisu inwentarza, zabezpieczenie spadku, sporządzenie protokołu stanu faktycznego czy doręczanie korespondencji, przypadają one w całości komornikom (i jako świadczenie usług podlegają opodatkowaniu podatkiem VAT).</p>
124	Art. 97 ust. 1	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	<p>Zakwalifikowanie opłaty egzekucyjnej jako dochód budżetu państwa ma świadczyć o tym, że „państwo chce na działalności egzekucyjnej zarabiać, a z drugiej strony nie chce ponosić żadnych ciężarów związanych z utrzymywaniem systemu egzekucji (...). Nie da się oprzeć wrażeniu, że państwo chce zbierać tam, gdzie nie zasiało.”</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Sformułowanie zastrzeżeń w cytowanym brzmieniu wydaje się być konsekwencją gruntownego niezrozumienia nie tylko pozycji ustrojowej komornika i jego funkcji, lecz również istoty opłaty egzekucyjnej.</p> <p>W pierwszej kolejności należy zatem podkreślić, że komornik wykonuje swoje czynności, w przeciwieństwie do przedstawicieli wolnych zawodów prawniczych, nie tyle dzięki posiadanym umiejętnościom, wiedzy i pozycji rynkowej, co w oparciu o fakt, że państwo wyposażyło go we władcze kompetencje oraz prawo zasięgania informacji z rejestrów publicznych. W przeciwieństwie więc, co do</p>

					<p>zasady, i w odróżnieniu od notariuszy czy adwokatów, komornik uzyskuje dochody nie dlatego, że cechuje się jakimiś szczególnymi umiejętnościami, co raczej dzięki prostemu faktowi, że państwo wyposażyło go w określony zakres władzy w danym rewirze. Wprawdzie nowelizacje z lat ubiegłych, w szczególności zmiana u.k.s.e., która weszła w życie 28 grudnia 2007 r. przyznała wierzycielom niemal nieograniczone prawo wyboru komornika, co wprowadziło do zawodu realny element konkurencji, to jednak zmiany te doprowadziły do licznych patologii i wynaturzeń i okazały się z perspektywy czasu błędem. Koniecznym stał się więc powrót do modelu, w którym o wyborze komornika decyduje przede wszystkim jego właściwość miejscowa, a tym samym podstawą prowadzenia przez niego egzekucji jest sam prosty fakt powołania komornika na to stanowisko w określonym rewirze.</p> <p>Mając zarazem na uwadze powyższe, należy stanowczo podkreślić, że dotychczasowy fakt pobierania opłaty egzekucyjnej przez komornika w pełnej wysokości nie był</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>efektem umowy komornika z którąkolwiek ze stron postępowania, jak też konsekwencją jego pracy, co raczej wyrazem zrzeczenia się uprawnień państwa do samodzielnego pobierania tych opłat za wchodzące w zakres jego imperium czynności. Podobnie jak ma to miejsce w wypadku opłat sądowych bądź skarbowych, opłata egzekucyjna oderwana jest od rzeczywistego nakładu pracy danego organu, a stanowi jedynie pochodną fiskalnych działań państwa, które pobiera określone opłaty celem zagwarantowania należytego finansowania jego organom z jednej strony, z drugiej zaś strony ma na celu zapobieżenie pieniactwu i nieograniczonemu składaniu wniosków przez strony postępowań - dotyczy to w szczególności opłat sądowych, na wzór których ukształtowane zostały opłaty egzekucyjne. Dlatego też przyznanie komornikowi wynagrodzenia w wysokości stanowiącej określony procent uzyskanych opłat stanowi z jednej strony wyraz troski państwa o zapewnienie należytego finansowania działalności egzekucyjnej, z drugiej zaś strony konieczność odprowadzania przez</p>
--	--	--	--	--	--

					komornika części uzyskanych opłat egzekucyjnych na rzecz państwa podkreśla charakter działalności komornika, opierający się przede wszystkim na swoistej służbie, udzielonej przez państwo koncesji.
125	Art. 97 ust. 2 i 3	Sąd Najwyższy	BSA-I-021-520/16	Wątpliwości co do charakteru prawnego wynagrodzenia prowizyjnego.	Do uwag nie sposób się odnieść z uwagi na brak skonkretyzowania zarzutów.
126	Art. 97 ust. 6	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	Omawiany przepis budzi wątpliwości pod kątem zgodności z dyrektywą Rady nr 2006/112/WE.	Uwaga niezasadna. W pierwszej kolejności należy wskazać, że założeniem projektu nie jest naruszanie w jakikolwiek sposób dyrektywy Rady nr 2006/112/WE, lecz wykluczenie możliwych sporów na gruncie wykładni obowiązujących przepisów. Sam fakt, że taka dyrektywa istnieje nie tylko nie wyklucza uregulowania danej materii w prawie krajowym, lecz wręcz taki obowiązek narzuca. Z dyrektywy nie wynika, że uregulowanie w prawie krajowym materii VAT może nastąpić tylko w jednym akcie prawnym. Zważywszy na hybrydowy charakter zawodu komornika sądowego, jak też sprzeczność w dotychczas wydanych interpretacjach ogólnych przez Ministra Finansów co do podatkowoprawnego statusu komornika, niezbędnym jest szczegółowe uregulowanie

					<p>zagadnień związanych z wykonywaniem czynności przez komornika w kontekście podatku VAT w samej ustawie o komornikach sądowych – tym bardziej, że jak wynika z projektu, jedynie czynności w postępowaniu egzekucyjnym i zabezpieczającym zostały uznane za zwolnione od VAT. Na konieczność uregulowania omawianej materii na poziomie ustawowym wskazywał też Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 15 grudnia 2015 r. sygn. akt III ZS 10/15.</p> <p>Wbrew podniesionym uwagom „świadczenie usług na podstawie nakazu wydanego przez organ władzy publicznej lub w jego imieniu lub z mocy prawa” zostało wymienione w art. 25 pkt c dyrektywy jako przykładowa forma świadczenia usług, bez bezwzględnego przesądzenia o charakterze takich czynności w konkretnym przypadku – pod wskazaną kategorię kwalifikuje się np. wydanie opinii przez biegłego lub wydanie stosownego zaświadczenia o niezdolności do udziału w czynnościach procesowych przez lekarza sądowego. Wskazany artykuł w żaden sposób nie przesadza o tym, czy na</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>gruncie danego porządku prawnego czynności komornika sądowego są usługami. Co więcej, istotnym argumentem przeciwko takiej koncepcji, jest okoliczność, że komornik ustala opłatę egzekucyjną w sposób autonomiczny jako organ władzy. Tym samym o ile nawet egzekwowanie należności na podstawie tytułu wykonawczego można by w skrajnym wypadku uznać za świadczenie usług (wbrew oczywistemu faktowi, że komornik nie jest związany stosunkiem prywatnoprawnym z żadną ze stron postępowania egzekucyjnego), to zupełnie nie do obrony jest twierdzenie, jakoby komornik świadczył usługi ściągając opłatę egzekucyjną. W aktualnym stanie prawnym komornik robi to bowiem nie tylko na swoją rzecz (niedorzeczna jest koncepcja świadczenia usług na rzecz samego siebie) lecz w oparciu o własne postanowienie, które jako takie jest nakazem władzy i stosownie do art. 770¹ k.p.c. podlega wykonaniu bez potrzeby zaopatrywania go w klauzulę wykonalności. Tymczasem to właśnie opłata egzekucyjna miałaby być</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>podstawą opodatkowania podatkiem VAT. Niezależnie od powyższego należy podkreślić, że omawiana regulacja nie jest sprzeczna z dyrektywą Rady 2006/112/WE. Zgodnie z art. 9 dyrektywy podatnikiem jest <i>„każda osoba prowadząca samodzielnie w dowolnym miejscu jakąkolwiek działalność gospodarczą, bez względu na cel czy też rezultaty takiej działalności”</i>. Stosownie do art. 10 dyrektywy: <i>„Warunek, o którym mowa w art. 9 ust. 1, przewidujący, że działalność gospodarcza jest prowadzona samodzielnie wyklucza opodatkowanie VAT pracowników i innych osób, o ile są one związane z pracodawcą umową o pracę lub jakimkolwiek innymi więzami prawnymi tworzącymi stosunek prawny między pracodawcą a pracownikiem w zakresie warunków pracy, wynagrodzenia i odpowiedzialności pracodawcy”</i>. Wbrew zarzutom podnoszonym odnośnie art. 97 projektu zarówno przez MSZ, jak i pozostałe podmioty, należy stanowczo wskazać, że omawiana dyrektywa nie określa definicji „podatnika” VAT w sposób jednoznaczny, co jest oczywiste, zważywszy, że jej celem</p>
--	--	--	--	--	---

					<p>jest harmonizacja prawa wewnętrznego, aż 28 państw członkowskich, które znacznie różnią się między sobą tradycją prawną. Przepisy dyrektywy odwołują się wobec tego zarówno do definicji pozytywnej, określonej w sposób ramowy (art. 9), jak i negatywnej, o charakterze wykluczającym (art. 10). Dlatego też, aby przesądzić czy działalność określonego podmiotu może zostać określona w kategoriach działalności gospodarczej niezbędne jest z jednej strony odniesienie się do kryterium „samodzielności” (art. 9), jak i usytuowania podmiotu w określonej, nadrzędnej wobec niego strukturze prawnej. Wbrew przytaczanym argumentom nie chodzi tu wyłącznie o pracowników i stosunek pracy, lecz również o „inne osoby” związane szerzej rozumianymi „wiązami prawnymi” w zakresie warunków pracy, wynagradzania i odpowiedzialności pracodawcy.</p> <p>W kontekście powyższego należy jednoznacznie stwierdzić, że w ramach postępowania egzekucyjnego i zabezpieczającego wprowdzenie komornik korzysta z pewnej niezależności właściwej</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>innym orzecznikom, to jednak w zakresie warunków pracy zobowiązany jest trzymać się ściśle wytycznych sądu oraz zarządzeń organów nadzoru administracyjnego co do sposobu załatwiania spraw (zależności takiej brak w wypadku wolnych zawodów prawniczych), ma również prawo do wypoczynku w zakresie określonym przepisami ustawy – pod kontrolą prezesa sądu rejonowego, zaś w zakresie przyjmowania spraw z wyboru wierzyciela jego możliwości są ściśle ograniczone ustawowo. W zakresie wynagradzania projekt przewiduje, że komornik będzie się zaspokajał z uzyskiwanych opłat egzekucyjnych. Jak wynika z posiadanych danych na ok. 1300 komorników jedynie kilku z nich wykazało w ostatnich latach stratę z prowadzonej działalności. Odsetek tych, których dochody były niższe niż przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej był również znikomy. Na dalszym etapie procesu legislacyjnego przewidywane są rozwiązania mające na celu wyeliminowanie również takich sytuacji poprzez zapewnienie pewnego</p>
--	--	--	--	--	--

					<p>gwarantowanego poziomu przychodów.</p> <p>Jeżeli chodzi o „odpowiedzialność pracodawcy”, to już obowiązujące regulacje gwarantują, że Skarb Państwa ponosi solidarną z komornikiem odpowiedzialność za jego niezgodne z prawem działania.</p> <p>Powyższe okoliczności nie pozwalają uznać, że działalność egzekucyjna komornika, w świetle projektowanych przepisów ma znamiona „samodzielnej” oraz, że stanowi świadczenie usług (zwłaszcza mając na uwadze publicznoprawny charakter opłat egzekucyjnych).</p> <p>Nadmienić przy tym należy, że do 2015 roku Ministerstwo Finansów nie wysuwało wątpliwości związanych z regulacjami dyrektywy rady nr 2006/112/WE w zakresie dotyczącym uznania komornika sądowego za podatnika podatku VAT – mimo stanu prawnego, w którym stopień podporządkowania komornika i nadzoru nad nim był znacznie niższy.</p>
127	Art. 97 ust. 6	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	1) Aby od podatku zostało zwolnione wynagrodzenie prowizyjne uzyskiwane przez komornika, musiałby zostać ustanowiony odrębny przepis, który	<p>Uwaga uwzględniona.</p> <p>Uwaga 2) niezasadna. Patrz stanowisko co</p>

				<p>wprost stanowiły o zwolnieniu tej ostatniej kategorii przychodów.</p> <p>2) można wyrazić wątpliwość, czy przepis art. 97 ust. 6 zd. 2 projektu, który zwalnia od podatku uzyskiwane przez państwo opłaty egzekucyjne, okaże się zgodny z przepisem art. 13 dyrektywy Rady 2006/112/WE y z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej.</p> <p>3) Najrozsądniejszym rozwiązaniem będzie wstrzymanie prac nad unormowaniami zawartymi w art. 97 projektu ustawy do czasu rozstrzygnięcia przez Naczelny Sąd Administracyjny zagadnienia, czy w obecnym stanie prawnym komornik sądowy podlega opodatkowaniu podatkiem od towarów i usług.</p>	<p>do pozostałych zarzutów.</p> <p>Uwaga 3) niezasadna. W Rzeczypospolitej Polskiej sądy podlegają ustawom, a nie je tworzą. Stanowisko NSA wydane na gruncie obowiązujących przepisów jest irrelevantne z punktu widzenia omawianego projektu ustawy, albowiem odnosi się do przepisów obowiązujących, zaś projekt tworzy zupełnie nowy stan prawny poprzez wprowadzenie systemowych zmian co do statusu komornika sądowego i zasad jego wynagradzania.</p>
128	Art. 100	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	<p>„Niepokojący jest zapis, który gwarantuje stały dostęp do akt Ministrowi Sprawiedliwości”.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Przepis czyni Ministra Sprawiedliwości administratorem systemu teleinformatycznego, a nie znajdujących się w nim danych osobowych. W chwili obecnej dostawcą posiadanych przez komorników elektronicznych urządzeń ewidencyjnych</p>

					jest podmiot prawa prywatnego „Currenda” Sp. z o.o. – funkcjonowanie i aktualizacje tego systemu oraz bezpieczeństwo przechowywanych w nim danych są poza jakąkolwiek publiczną kontrolą.
129	Art. 100 ust. 3 i 5	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	1) Regulacja dotycząca delegacji ustawowej i systemu teleinformatycznego jest zbyt ogólna – nie rozstrzyga o przeznaczeniu systemu, jak również nie wskazuje na czym polegać ma administrowanie systemem. „W projekcie ustawy nie przesądzono kwestii podmiotu odpowiedzialnego za stworzenie, wdrożenie oraz utrzymanie systemu teleinformatycznego do przechowywania dokumentów przez komornika. (...) Pośrednio można wnioskować, iż skoro administratorem systemu teleinformatycznego ma być Minister Sprawiedliwości to na nim powinien ciążyć obowiązek utworzenia, wdrożenia oraz utrzymania systemu teleinformatycznego oraz nieodpłatnego udostępnienia systemu komornikom. Brak przepisu wyraźnie o tym przesądzającego.” (opinia D. Szostek, str.	Zarzut 1) Uwaga uwzględniona w zakresie doprecyzowania zasad prowadzenia systemu teleinformatycznego Zarzut 2) i 3 są niezasadne. Po pierwsze należy wskazać, że choć w doktrynie i orzecznictwie komornicy określani są jako „pomocniczy organ wymiaru sprawiedliwości”, to ich zadaniem jest wykonywanie orzeczeń sądowych, a nie sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. W żadnym zatem wypadku nie należy utożsamiać sprawowanego nad komornikami nadzoru administracyjnego z ingerencją w sprawowanie wymiaru sprawiedliwości. Należy zresztą zauważyć, że ustanawiając zasadę trójpodziału władz konstytucja nie wymienia komorników sądowych jako organu władzy sądowniczej pozostawiając ustawodawcy całkowitą dowolność w zakresie wykonywania orzeczeń sądowych.

			<p>20 uzupełnienia stanowiska KRK)</p> <p>2) „Sama świadomość kontroli władzy wykonawczej nad środkami przetwarzania informacji zawartych w aktach komorniczych może łączyć się z przekroczeniem granicy kontroli administracyjnej Ministra Sprawiedliwości, tym bardziej iż zgodnie z opiniowanym projektem nadzór Ministra Sprawiedliwości nad działalnością komorników na podstawie art. 106 ma charakter zwierzchni. Bezpośredni nadzór administracyjny – który sprawują prezesi sądów apelacyjnych, sądów okręgowych oraz rejonowych.” (opinia D. Szostek, str. 21 uzupełnienia stanowiska KRK)</p> <p>3) „Wskazywane zagadnienie dotyczy pytania o granicę ingerencji Ministra Sprawiedliwości w działalność sądownictwa powszechnego, działalność komorników i jego obowiązki względem nich(...) Umieszczenie Ministra Sprawiedliwości w roli administratora systemu będzie rodzić oczywiste wątpliwości ze względu na przesunięcie środków (system teleinformatyczny) i</p>	<p>Nikt nie kwestionuje dopuszczalności nadzoru organów władzy wykonawczej nad wykonywaniem orzeczeń karnych (poza kwestiami ściśle związanymi ze sferą zastrzeżoną dla sądu penitencjarnego, a dotyczącą ingerencji w karę orzeczoną w wyroku skazującym). W szczególności nie ma podstaw do kwestionowania nadzoru Ministra Sprawiedliwości nad Służbą Więzienną. Istnieje również szereg rozwiązań ustawowych, które przewidują wykonanie wyroków sądowych przez organy administracji skarbowej. W świetle powyższego brak jest przesłanek natury ustrojowej, czy wręcz konstytucyjnej, które uniemożliwiałyby Ministrowi Sprawiedliwości sprawowanie nadzoru nad działalnością komorników sądowych. Sam model nadzoru judykacyjnego sprawowanego nad komornikami przez sądy powszechne wynika jedynie z istniejących i zakorzenionych w polskiej tradycji prawnej rozwiązań Kodeksu postępowania cywilnego.</p> <p>Należy wreszcie wskazać, że autor opinii wydaje się mylić nadzór zwierzchni Ministra</p>
--	--	--	---	---

				<p>efektów pracy komorników (wiadomości w nim przechowywane i przesyłane) bezpośrednio pod faktyczną kontrolę organu władzy wykonawczej z pominięciem nadzoru administracyjnego sprawowanego przez prezesów sądów.” (opinia D. Szostek, str. 22 uzupełnienia stanowiska KRK).</p>	<p>Sprawiedliwości sprawowany nad komornikami z zewnętrznym nadzorem administracyjnym sprawowanym nad sądami na podstawie przepisów u.s.p. Nadzór zwierzchni, wbrew błędnym założeniom autora opinii, jest również nadzorem bezpośrednim, zaś prezesi sądów, z uwagi na częściową decentralizację nadzoru sprawowanego nad komornikami, pełnią wobec Ministra Sprawiedliwości jedynie rolę pomocniczą. Fakt, że Minister Sprawiedliwości sprawując nad komornikami nadzór administracyjny korzysta przy tym z istniejącej administracji sądowej utworzonej na mocy przepisów u.s.p., nie oznacza automatycznie, że odbywa się to na zasadach przewidzianych w u.s.p. Wręcz przeciwnie, projekt ustawy, w zakresie sprawowanego nad komornikami nadzoru administracyjnego, wyposaża Ministra Sprawiedliwości i organy sądowe w autonomiczne kompetencje nadzorcze, jak również w sposób autonomiczny – i odrębny od uregulowanego w u.s.p. – określa tryb sprawowania nadzoru administracyjnego nad komornikami oraz wzajemne relacje między</p>
--	--	--	--	---	---

					organami nadzoru.
130	Art. 102	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16	W projekcie wyraźnie wyróżnia się poszczególne rodzaje nadzoru, wskazując również na nadzór sądu nad komornikiem (nadzór judykacyjny), co pozostaje w sprzeczności z dotychczasowymi wypowiedziami doktryny - sąd bowiem sprawuje nadzór nad czynnościami komornika, a nie nad komornikiem.	Uwaga redakcyjna. Proponuje się zmodyfikować treść art. 102 projektu w następujący sposób: „Nadzór nad komornikami i ich czynnościami sprawowany jest w formach nadzoru judykacyjnego, nadzoru administracyjnego oraz nadzoru wewnętrznego samorządu komorniczego.”.
131	Art. 103 ust. 2	SSP Iustitia	24.12.2016 r., brak numeru	Zwiększenie obowiązków prezesów sądów rejonowych w zakresie gromadzenia danych o postanowieniach wydawanych w trybie art. 759 § 2 k.p.c.	Uwaga częściowo zasadna. Projektowane rozwiązanie jest konsekwencją zwiększenia uprawnień nadzorczych prezesa, który w celu należytego wykonywania obowiązków z tym zakresie powinien dysponować szerokim dostępem do informacji o stwierdzonych przez sąd nieprawidłowościach. Od powyższego wymogu można odstąpić w wypadkach mniejszej wagi lub jeżeli wydane zarządzenia dotyczą kwestii organizacyjno-technicznych. O takie zdanie proponuje się uzupełnić art. 103 ust. 2 projektu.
132	Art. 103 ust. 3	Sąd Apelacyjny w Szczecinie		Przesyłanie wszelkich postanowień wydanych w trybie art. 759 par. 2 k.p.c. prezesowi SR jest zbędne i nieefektywne,	Uwaga częściowo zasadna. Prezes sądu rejonowego wyposażony jest w szereg uprawnień kontrolnych i dzięki

				zwłaszcza gdy dotyczą one kwestii drobnych lub technicznych. Przesłanie samego odpisu postanowienia bez wyposażenia prezesa w czynności kontrolne jest bezprzedmiotowe.	analizie treści postanowień wydanych w trybie art. 759 par. 2 k.p.c. będzie miał pełną wiedzę o działalności komornika. Przygotowano zmodyfikowaną wersję przepisu art. 103 ust. 3 o następującym brzmieniu: „Odpisy zarządzeń wydanych w trybie art. 759 § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego sąd przesyła prezesowi sądu, przy którym działa komornik. Od powyższego wymogu można odstąpić w wypadkach mniejszej wagi lub jeżeli wydane zarządzenia dotyczą kwestii organizacyjno-technicznych”.
133	Art. 103 ust. 6	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Krąg adresatów, którym należy przesłać odpis postanowienia sądu, zawierającego wytknięcie uchybienia powinien zostać ograniczony.	Uwaga niezasadna. Krąg ten obejmuje następujące podmioty: prezesa właściwego sądu rejonowego, przy którym działa komornik, radę właściwej izby komorniczej, Krajową Radę Komorniczą oraz Ministra Sprawiedliwości.
134	Art. 104	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16	Przewidziany w projekcie system nadzoru nad komornikiem sądowym jest nazbyt rozbudowany, co nie służy jego efektywności (art. 104 u.k.s.). Wprowadzenie nadzoru sprawowanego przez wiele podmiotów spowoduje też niemożność wykonywania swych zadań	Uwaga niezasadna. Celem projektowanej ustawy było uporządkowanie dotychczasowego systemu nadzoru administracyjnego, przez wyraźne określenie poszczególnych organów nadzoru i ich zadań. Podstawnym założeniem projektu w tej części jest, że przyjęcie,

				przez poszczególne organy nadzorcze w sposób należyty.	że głównym organem nadzoru administracyjnego jest prezes sądu rejonowego, przy którym działa komornik. Ma on bowiem bezpośredni kontakt z komornikiem.
135	Art. 105 ust. 3	Sąd Apelacyjny w Szczecinie		Brak możliwości prowadzenia szkoleń komorników przez sędziów wizytatorów pozbawi komorników możliwości podnoszenia kwalifikacji zawodowych od osób, które na bieżąco kształtują praktykę orzeczniczą w danym okręgu.	Uwaga nie jest zasadna. Zakaz ten dotyczy tylko szkoleń organizowanych przez organy samorządu komorniczego lub przez podmioty, których organem założycielskim, właścicielem bądź udziałowcem jest samorząd komorniczy. Nic nie stoi na przeszkodzie, aby szkolenia takie organizowały inne podmioty np. sądy okręgowe czy KSSiP.
136	Art. 105 ust. 4	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Powyższy przepis, w powiązaniu z art. 23 ust. 1 projektu może budzić obawy co do możliwości bezpośredniej ingerencji organów nadzoru administracyjnego, w tym także Ministra Sprawiedliwości w czynności egzekucyjne komornika.	Uwaga niezasadna. Przepis art. 105 ust. 5 projektu jasno określa granice działań organów nadzoru administracyjnego. Ocena dokonywanych czynności pod kątem odpowiedzialności dyscyplinarnej lub administracyjnej nie oznacza możliwości ingerencji w samą treść czynności. Dodatkowo art. 107 ust. 3 projektu gwarantuje, że analizy akt spraw egzekucyjnych z ramienia Ministra Sprawiedliwości będą dokonywać osoby o odpowiednich kwalifikacjach

					merytorycznych, tj. sędziowie, referendarze i prokuratorzy, a nie urzędnicy.
137	Art. 105 ust. 5	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Prawo żądania przez organy nadzoru administracyjnego wyjaśnień w zakresie stosowanych praktyk orzeczniczych jest ingerencją w nadzór judykacyjny.	Uwaga niezasadna. Uprawnienie organów nadzoru administracyjnego, sędziego-wizytatora lub upoważnionego sędziego do żądania od komornika wyjaśnień w zakresie stosowanych praktyk orzeczniczych, egzekucyjnych, jak też dotyczących czynności, o których mowa w art. 3 ust. 4 ma służyć do oceny czy komornik popełnił delikt dyscyplinarny i czy zasadne jest formułowanie wniosku dyscyplinarnego.
138	Art. 108 ust. 1	SSP Iustitia	24.12.2016 r., brak numeru	Brak prawa do odmowy sędziego ani określenia specjalizacji sędziego, któremu organy nadzoru mogą zlecić przeprowadzenie wizytacji lub lustracji kancelarii komornika.	Uwaga uwzględniona. Zlecenie czynności będzie mogło nastąpić tylko sędziemu wizytatorowi, a nie każdemu upoważnionemu sędziemu.
139	Art. 109 ust. 1	SSP Iustitia	24.12.2016 r., brak numeru	Nadzór odpowiedzialny prezesa sądu rejonowego jest sformułowaniem niefortunnym.	Uwaga niezasadna. Termin ten wiąże się z odpowiedzialnością prezesa sądu rejonowego za niewłaściwy nadzór nad komornikiem. Z przepisem tym skorelowano regulacje u.s.p., w których wskazano to jako przesłankę odwołania prezesa z pełnionej funkcji (projektowany art. 27 § 6 u.s.p.).

140	Art. 109	Sąd Apelacyjny w Krakowie, Sąd Apelacyjny w Poznaniu (Sąd Rejonowy w Krośnie Odrzańskim)	15.12.2016 r., Adm. -23-99/16	Określony model nadzoru prezesa sądu rejonowego nad komornikiem powinien być wykonywany przy pomocy sędziów-wizytatorów z sądu okręgowego. Stanowisko inspektora ds., biurowości nie funkcjonuje w sądzie rejonowym, co również przemawia za przeprowadzaniem kontroli przez sąd okręgowy.	Uwaga częściowo zasadna. Z uwagi na brak takiego stanowiska na poziomie sądów rejonowym i problemy organizacyjne związane z wyznaczeniem osób zatrudnionych w innych sądach, odstąpiono od obligatoryjnego udziału w kontroli inspektora ds. biurowości Powierzenie przeprowadzania kontroli kancelarii komornika przez sędziów wizytatorów i inspektorów ds. biurowości pozwoliłoby na skupienie w jednym sądzie podmiotów dokonujących kontroli, pozwoliłoby na pełne wykorzystanie „mocy” i wiedzy sędziów wizytatorów, a prezesowi sądu rejonowego i okręgowego dało pełny materiał do sprawowania nadzoru. Propozycja taka wiąże się jednak z potrzebą zwiększenia ilości sędziów wizytatorów. Rozważyć trzeba również powierzenie pełnienia funkcji wizytatorów sędziom orzekającym w sądach rejonowych, w szczególności w wydziałach egzekucyjnych.
141	Art. 109 ust. 3	Prokuratura Generalna Skarbu Państwa	15.12.2016 r., KR-51-583/16/MSI	Należy przytoczyć pełną nazwę stanowiska, tj. inspektor do spraw biurowości.	Uwaga bezprzedmiotowa wobec zmian omówionych wyżej.
142	Art. 111 ust.	Prezes Sądu Apelacyjnego	27.12.2016 r., RPR-020-301/16	Podjęcie decyzji związanych	Uwaga niezasadna.

	1 pkt 8	we Wrocławiu		z zatrudnieniem przez komorników aplikantów i asesorów przez prezesa sądu apelacyjnego powinno być z odniesieniem do treści art. 55 ust. 6 i 89 ust. 1 pkt 3, bo prezes wydaje decyzję o powołaniu na stanowisko asesora, a nie jest to decyzja związana z zatrudnieniem.	Zasygnalizowane wątpliwości można usunąć w drodze wykładni systemowej. Przepis art. 111 ust. 1 ma charakter zbiorczego katalogu, który podlega uszczegółowieniu w poszczególnych przepisach ustawy. Ponadto jest to katalog uprawnień nadzorczych, a zatem nie oznacza podejmowania decyzji przez prezesa o nawiązaniu przez kancelarię stosunku pracy z aplikantem czy asesorem komorniczym.
143	Art. 111 ust. 1 pkt 8	Prezes Sądu Okręgowego we Wrocławiu		W projektowanym art. 111 ust. 1 pkt 8 wskazane jest odniesienie do art. 55 ust. 6 i 89 ust. 1 pkt 3. Brak tych przepisów pozostawia pole do dowolnej interpretacji w zakresie powołania na asesora komorniczego. W tym wypadku prezes sądu apelacyjnego wydaje decyzję o powołaniu na stanowisko asesora, a nie jest to decyzja związana z zatrudnieniem.	Uwaga niezasadna. Zasygnalizowane wątpliwości można usunąć w drodze wykładni systemowej. Przepis art. 111 ust. 1 ma charakter zbiorczego katalogu, który podlega uszczegółowieniu w poszczególnych przepisach ustawy. Ponadto jest to katalog uprawnień nadzorczych, a zatem nie oznacza podejmowania decyzji przez prezesa o nawiązaniu przez kancelarię stosunku pracy z aplikantem czy asesorem komorniczym.
144	Art. 112 ust. 3	SSP Iustitia	24.12.2016 r., brak numeru	Użycie łącznika „i” w sformułowaniu „co najmniej czteroletnie doświadczenie orzecznicze w sprawach cywilnych i egzekucyjnych” budzi wątpliwości co do zamiaru ustawodawcy.	Uwaga zasadna. Sędzia powinien wykazywać się doświadczeniem w sprawach egzekucyjnych.

145	Art. 112 ust. 5	SSP Iustitia	24.12.2016 r., brak numeru	Niepraktyczne i nieuzasadnione jest wprowadzenie ograniczenia w postaci zakazu prowadzenia przez tego samego sędziego wizytatora dwóch kolejnych wizytacji tej samej kancelarii. Brak jest takiego ograniczenia do innych sędziów upoważnionych.	Uwaga niezasadna. Ograniczenie prowadzić ma do zapewnienie warunków do rzetelnej i obiektywnej kontroli w różnych aspektach działalności komornika.
146	art. 114 ust. 3	Sąd Apelacyjny w Warszawie	15.12.2016 Wiz-020-96/16/C	Przepis zawiera niepotrzebny zapis określający uprawnienia Sądu Najwyższego.	Uwaga niezasadna. Projektowany przepis zawiera powtórzenie obecnie obowiązującej regulacji zawartej w art. 68 ust. 2 u.k.s.e.
147	art. 116 i nast.	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Konieczne wydaje się również wzmocnienie funkcji nadzorczych organu samorządu komorniczego. W chwili obecnej organy samorządu komorniczego, w ramach przyznanych im kompetencji władne są wyłącznie do inicjowania postępowań dyscyplinarnych. Pomimo szerokiego zakresu nadzoru samorządowego przewidzianego w projekcie (art. 116 i nast. u.k.s.) w ślad za tym nie idą żadne uprawnienia samorządu. Tymczasem to właśnie samorząd winien być podmiotem mogącym najszybciej podjąć czynności zaradcze, w przypadku stwierdzenia nieprawidłowości w	Uwaga niezasadna. Pomimo zgłoszenia ogólnej uwagi nie sprecyzowano jakie kompetencje nadzorcze należałoby przyznać samorządowi komorniczemu. Równocześnie szerokie możliwości działania w ramach postępowania dyscyplinarnego dają podstawę do podejmowania adekwatnych działań wobec komorników. Niezależnie od tego nie ma przeszkód, aby organy samorządu sygnalizowały prezesom sądów czy Ministrowi Sprawiedliwości celowości podjęcia działań leżących w ich kompetencjach (np. odwołania komornika).

				funkcjonowaniu organów egzekucyjnych.	
148	art. 117 ust. 5	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia M. Jabłońskiego	Przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości prawa do zgłoszenia sprzeciwu wobec osoby komornika-wizytatora.	Uwaga niezasadna Możliwość weryfikowania prawidłowości wykonywania nadzoru przez samorząd (a do tego zakresu należy wybór osoby komornika-wizytatora) stanowi element nadzoru Ministra nad działaniami samorządu. Nie jest przy tym nadmierną ingerencją w kompetencje samorządu, zwłaszcza, że w zakresie nadzoru nad wykonywaniem obowiązków przez komorników samorząd pełni funkcję pomocniczą wobec Ministra.
149	Art. 121	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Katalog przewinień dyscyplinarnych powinien być ściśle określony przepisami ustawy i zamknięty, tak jak przewidują to przypisy innych ustaw przewidujących odpowiedzialność dyscyplinarną. Dlatego też w projektowanych przepisie art. 121 ust. 1 powinny być usunięte słowa „a w szczególności za”.	Uwaga zasadna.
150	Art. 121	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	Propozycja stworzenia zamkniętego katalogu przewinień.	Patrz - stanowisko wobec uwag KRK..
151	Art. 123	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	„Wątpliwości budzi brak możliwości ponownego powołania na stanowisko komornika w przypadku orzeczenia kary	Uwaga niezasadna. W przeciwieństwie do adwokatów czy notariuszy komornik nie jest wolnym

				wydalenia z zawodu”.	zawodem, w którym dana osoba wykorzystuje w celach zarobkowych przede wszystkim zdobytą wiedzę i umiejętności, lecz jest to rodzaj służby, z którą w sposób nierozzerwalny związane jest wykorzystanie <i>imperium</i> państwowego wobec obywateli. Państwo ma prawo zastrzec, że w razie wydalenia ze służby, przy założeniu, że podstawą tak surowej kary nie może być błahе przewinienie, dana osoba nie będzie mogła zostać do niej powołana ponownie z uwagi na utratę zaufania do tej osoby z jednej strony, i konieczność ochrony obywateli przez dalszymi nadużyciami z jej strony w przyszłości. Tym samym wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 18 października 2010 r. wydany w sprawie sygn. K 1/09 nie będzie miał zastosowania. Analogiczne brzmienie ma treść art. 109 § 4 u.s.p.
152	Art. 123	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Zarówno dolna i górna granica kary finansowej wydają się nadmiernie wysokie.	Uwaga niezasadna. Proponowany zakres kar finansowych jest niższy niż w obowiązujących przepisach.
153	Art. 123 ust. 9	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	Termin zatarcia kary wydalenia ze służby jest dłuższy niż termin zatarcia skazania dla najcięższych zbrodni.	Uwaga niezasadna. Państwo ma prawo określić termin zatarcia deliktu i dostępu do służby publicznej, jeśli

					<p>poprzednie usunięcie ze służby wiązało się z ciężkim naruszeniem warunków pełnienia tejże służby i nie sposób jej utożsamiać z informacją o niekaralności na gruncie prawa karnego.</p> <p>Zawarte w u.s.p. obostrzenia dotyczące sędziów są jeszcze dalej idące, albowiem nie przewidziano zatarcia skazania w wypadku złożenia sędziego z urzędu.</p>
154	art. 124 ust. 8	Krajowa Rada Komornicza		<p>Przepis art. 124 ust. 8 w zakresie, w jakim przewiduje zatarcie skazania o ukaraniu tymi karami po upływie 15 lat od uprawomocnienia się orzeczenia dyscyplinarnego, pozostaje w wyraźnej kolizji z przepisem art. 124 ust. 4 i pozostającymi w związku z nim przepisami art. 55 ust. 2 pkt 1 w zw. z art 11 ust. 1 pkt 3 odnośnie ponownego przystąpienia do egzaminu konkursowego na aplikację komorniczą przez osobę skreśloną z listy aplikantów komorniczych po upływie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia oraz przepisem art. 124 ust. 5 i pozostającymi w związku z nim przepisami art 88 ust. 2 pkt 1-3 w zw. z art. 11 ust. 1 i art. 88 ust. 3 odnośnie</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Kwestia zatarcia skazania pozostaje bez związku na możliwość ubiegania się o wpis na listę aplikantów bądź ponownego powołania na stanowisko asesora. Skazanie, które nie uległo zatarciu podlegać będzie ocenie w toku postępowania</p>

				ponownego powołania na stanowisko asesora komorniczego przez osobę skreśloną z wykazu asesorów komorniczych po upływie 5 lat od uprawomocnienia się orzeczenia.	
155	Art. 126 ust. 1 i 2	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Zastrzeżenia nasuwa także przewidziana w art. 126 ust. 1, 2 możliwość złożenia wniosku wszczynającego postępowania dyscyplinarnego przez komisją dyscyplinarną przez Ministra Sprawiedliwości, prezesów sądów, sędziów wizytatorów, organy samorządu komorniczego oraz komorników-wizytatorów.(...) Złożenie zatem przez te organy wniosku wszczynającego postępowanie dyscyplinarne przed komisją dyscyplinarną, nawet oczywistego co do jego zasadności, spowoduje jednak przerwienie ciężaru wyjaśnienia sprawy, w tym zbierania materiału dowodowego jeśli nie w całości, to przynajmniej w znacznej części na komisję dyscyplinarną. Tym samym spowoduje, że komisja dyscyplinarna będzie w pewnym zakresie łączyła funkcję dochodzeniową z orzeczniczą. Tymczasem m.in.	Uwaga niezasadna. W zależności od rodzaju uchybień mających stanowić przedmiot postępowania dyscyplinarnego konieczne może być prowadzenie dochodzenia dyscyplinarnego przez rzecznika albo możliwe bezpośrednie skierowania wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego przez komisję. Nie każde postępowanie dyscyplinarne wiąże się z koniecznością dalszego wyjaśniania okoliczności sprawy w ramach dochodzenia. W szeregu przypadków już organ uprawniony do złożenia wniosku. Wyeliminowanie możliwości bezpośredniego składania wniosku do komisji prowadziłoby w takich przypadkach do zbędnego wydłużenia postępowania.

				rozdzielenie tych funkcji było jedną z przyczyn ustanowienia rzecznika dyscyplinarnego - drugą było odciążenie komisji od zbierania materiału dowodowego i tym samym wyeliminowanie przewlekłości postępowania.” (opinia J. Jagiły - str. 81 stanowiska KRK).	
156	Art. 126 ust. 3	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Wadliwe jest uregulowanie zawarte w art. 126 ust. 3 w zakresie, w jakim przewiduje, że w razie złożenia przez Ministra Sprawiedliwości wniosku o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, może on również w każdym czasie zawiesić komornika w czynnościach. Możliwość ta powinna przysługiwać Ministrowi Sprawiedliwości tylko przy złożeniu wniosku o wszczęciu postępowania dyscyplinarnego(...). Przewidziana w art. 126 ust. 3 możliwość zawieszenia przez Ministra Sprawiedliwości komornika w czynnościach w każdym czasie stanowi nadmierną i niczym nieuzasadnioną ingerencję tego organu w postępowanie dyscyplinarne toczące się przed organem	Uwaga częściowo zasadna. Samorząd komorniczy, w tym również Komisja Dyscyplinarna przy KRK pełni wobec Ministra Sprawiedliwości rolę pomocniczą w zakresie pieczy nad właściwym wykonywaniem obowiązków przez komorników sądowych. W przeciwieństwie do wolnych zawodów, komornik nie tylko wykonuje zadania w oparciu o posiadaną wiedzę i kompetencję, lecz czynnie korzysta z <i>imperium</i> państwowego. O ile zatem w odniesieniu do wolnych zawodów, przede wszystkim na zrzeszającym ich członków samorządzie spoczywa badanie, czy dana osoba nie naruszyła zasad etyki zawodowej oraz właściwych danej profesji zasad sztuki, o tyle w przypadku komorników

				<p>powoływanym przez organy samorządu komorniczego. Po wszczęciu postępowania dyscyplinarnego właściwym organem do zawieszenia komornika w czynnościach co do czynu będącego przedmiotem postępowania powinna być wyłącznie właściwa komisja dyscyplinarna.” (opinia J. Jagiely - str. 80-81 stanowiska KRK).</p>	<p>sądowych pożądanym jest, aby Minister Sprawiedliwości na każdym etapie mógł zawiesić obwinionego komornika sądowego, mając na uwadze wszystkie okoliczności danej sprawy i interes publiczny. Nie można bowiem wykluczyć, że nowe okoliczności i dowody ujawnią się dopiero w toku postępowania przed Komisją. Decyzja o dalszym sprawowaniu przez komornika <i>imperium</i> państwowego nie może leżeć w rękach komisji dyscyplinarnej. Jej uprawnienia powinny mieć zatem charakter komplementarny wobec uprawnień Ministra Sprawiedliwości, a nie konkurencyjny. Równocześnie jednak przewiduje się, że uprawnienia Ministra Sprawiedliwości do zawieszenia komornika, asesora komorniczego albo aplikanta komorniczego w przypadku wszczęcia postępowania dyscyplinarnego nie będzie stanowiło elementu tego postępowania. Natomiast katalog przesłanek zawieszenia zostanie uzupełniony o wszczęcie postępowania dyscyplinarnego, w ramach którego możliwe jest orzeczenie kar oznaczających wydalenie z zawodu.</p>
--	--	--	--	---	--

157	Art. 129 ust. 2	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Nie jest uzasadnione i powinno być usunięte z treści art. 129 ust. 2 sformułowanie o nienagannym zajmowaniu stanowiska komornika, jako warunku powołania komornika do komisji dyscyplinarnej. Sformułowanie „nienagannie” jest bowiem nieostre, pod które może być podciągnięte zachowanie każde drobne uchybienie, niekoniecznie dyskwalifikujące komornika do pełnienia funkcji członka komisji dyscyplinarnej.” (opinia J. Jagiely - str. 81-82 stanowiska KRK).	Uwaga niezasadna. Pojęcie „nienagannej służby” nie powinno rodzić w praktyce komplikacji – chodzi o niekaralność dyscyplinarną, przy czym samą karę upomnienia trudno traktować jako „naganę”. W świetle całokształtu regulacji służba naganna to taka, w toku której komornik ukarany został przynajmniej karą dyscyplinarną nagany.
158	Art. 130 ust. 1 pkt 3	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Przepis ten przewiduje odpowiedzialność zbiorową za orzeczenie wydane przez cały skład orzekający, pomija natomiast czy i w jakim stopniu do uchybienia przyczynili się poszczególni członkowie komisji, co jest niemożliwe przy wydawaniu orzeczenia ze względu na niejawną naradę.” (opinia J. Jagiely - str. 82 stanowiska KRK).	Uwaga częściowo zasadna. Przewiduje się zwolnienie od odpowiedzialności w przypadkach, w których członek komisji złoży zdanie odrębne w zakresie wytkniętego uchybienia.
159	Art. 134	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Poza tym, projekt ustawy o komornikach powieli dotychczasowy błąd legislacyjny zawarty w art. 75fa ustawy o komornikach sądowych i egzekucji przyznający	Uwaga niezasadna. Z uwagi na zakres zadań wykonywanych przez komorników sądowych i charakter ich służby porównywanie samorządu

				<p>kompetencje Ministrowi Sprawiedliwości do powołania rzecznika dyscyplinarnego oraz jego zastępców. Rozwiązanie takie, nieznane pozostałym samorządom prawniczym, uznać należy za niekonstytucyjne.”</p>	<p>komorniczego do samorządów zawodowych wolnych zawodów prawniczych jest nieuprawnione, z uwagi na inne funkcje tych samorządów. Uprawnienie Ministra Sprawiedliwości nie jest „błędem legislacyjnym”, a realizacją określonej filozofii wzajemnych relacji pomiędzy Ministrem a samorządem komorniczym. Stanowi przy tym powtórzenie obecnie obowiązujących rozwiązań.</p> <p>W projektowanym modelu ustrojowym podobieństw do komorników należałoby raczej poszukiwać u referendarzy sądowych. Referendarze sądowi także są wyposażeni w ograniczony samorząd oraz sądownictwo dyscyplinarne. W zakresie powoływania rzecznika stosuje się odpowiednio do referendarzy przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych. W świetle obowiązujących rozwiązań rzecznika dyscyplinarnego powołuje prezes sądu okręgowego spośród referendarzy danego okręgu. Mając na uwadze powyższe i konieczność centralizacji działań rzecznika w odniesieniu do komorników, z uwagi na</p>
--	--	--	--	--	--

					istnienie jednej Komisji dyscyplinarnej na szczeblu ogólnopolskim, proponowane rozwiązanie w zakresie powoływania rzecznika dyscyplinarnego nie wydaje się znacząco odbiegać od obowiązujących rozwiązań ustrojowych.
160	Art. 134	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Uwagi dot. przyznania Ministrowi Sprawiedliwości kompetencji do powołania rzecznika dyscyplinarnego.	Uwaga niezasadna. jw.
161	Art. 135	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Wadliwe jest również przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości uprawnień nadzorczych nad rzecznikiem dyscyplinarnym, w szczególności w zakresie przyjmowania albo odrzucania sprawozdania rzecznika (art. 135 u.k.s.).	Uwaga niezasadna – z przyczyn dotyczących wskazanych przy zagadnieniu powoływania rzecznika dyscyplinarnego przez Ministra Sprawiedliwości.
162	Art. 152	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Postulat przyznania prawa do wniesienia kasacji także obwinionemu.	Uwaga niezasadna. Instytucja kasacji ma stanowić środek nadzwyczajny,
163	Art. 153	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„W art. 153 należałoby sprecyzować datę, a konkretnie od doręczenia komu orzeczenia sądu apelacyjnego wraz z uzasadnieniem należy liczyć termin 30 dni do wniesienia kasacji. (...) orzeczenie wraz z uzasadnieniem, wydane przez sąd apelacyjny doręcza się stronom,	Uwaga zasadna.

				Ministrowi Sprawiedliwości i Krajowej Radzie Komorniczej - nie doręcza się natomiast ani Prokuratorowi Generalnemu, ani Rzecznikowi Praw Obywatelskich.” (opinia J. Jagieły - str. 82 stanowiska KRK).	
164	Art. 155 ust. 1	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Zwrot użyty w art. 155 ust. 1 "oczywistej obrazie przepisów" powinien być zastąpiony zwrotem "rażącej obrazu prawa", co wykluczyłoby konieczność wytknięcia komisji uchybienia przez sąd apelacyjny w przypadkach błahego, aczkolwiek oczywistego naruszenia przepisów prawa.” (opinia J. Jagieły - str. 83 stanowiska KRK).	Uwaga niezasadna. Proponowane brzmienie przepisu jest powtórzeniem rozwiązań funkcjonujących w art. 40 u.s.p. i z uwagi na utrwalony dorobek orzecniczy sądów odwoławczych w tym zakresie wprowadzenie odmiennego brzmienia przesłanek wytyku jest niecelowe, gdyż rodziłoby konieczność wypracowania nowej linii orzecniczej na gruncie odmiennie ukształtowanych przepisów.
165	Rozdział 10	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia A. Marciniaka załącznik opinia P.Rączki	Brak określenia zadań i funkcji samorządu komorniczego.	Uwaga zasadna Projekt zostanie uzupełniony o ogólny przepis dotyczący zadań samorządu. Do zadań samorządu należeć będzie: 1) wspieranie organów nadzoru administracyjnego w zakresie pieczy nad sumiennym pełnieniem służby przez komorników oraz należywym wykonywaniem obowiązków przez asesorów i aplikantów komorniczych;

					<p>2) udział w zapewnianiu warunków do wykonywania ustawowych zadań komorników;</p> <p>3) reprezentowanie komorników sądowych i asesorów komorniczych;</p> <p>4) doskonalenie zawodowe komorników i asesorów komorniczych oraz udział w kształceniu aplikantów komorniczych;</p> <p>5) ustalanie i krzewienie zasad etyki zawodowej oraz dbałość o ich przestrzeganie;</p> <p>6) prowadzenie badań w zakresie funkcjonowania egzekucji sądowej.</p>
166	Rozdział 10	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik - opinia P.Rączki	Szczegółowe rozwiązania proponowane w projekcie niedostatecznie ograniczają rolę asesorów komorniczych w funkcjonowaniu samorządu.	<p>Uwagi częściowo zasadne</p> <p>Propozycje rozwiązań przedstawione w uwagach do poszczególnych artykułów. Jeśli asesory mają mieć możliwość wykonywania czynności egzekucyjnych, to w pełni uzasadnione jest, aby brali udział w pracach samorządu.</p>
167		Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Zróżnicowanie kadencji Krajowej Rady Komorniczej (3 lata) i Prezesa KRK (4 lata). Kadencja powinna być określona w sposób jednolity dla całego organu.	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Wobec innych organów powołujących KRK i jej Prezesa zróżnicowanie kadencji nie stanowi problemu. Równocześnie powinno sprzyjać ciągłości funkcjonowania KRK, nawet przy zmianach osobowych w jej</p>

					składzie.
168		Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Błędne sformułowanie regulacji, które mają ograniczać możliwość pełnienia określonej funkcji maksymalnie przez dwie następujące po sobie kadencje (art. 167 ust. 3, art. 171 ust. 2, art. 175 ust. 3) Powinny one określać ile trwa kadencja poszczególnych organów i następnie wprowadzać ograniczenia w liczbie kadencji, które może pełnić w danym organie członek samorządu. Wprowadzenie w przywołanych przepisach regulacji operującej terminem (5 lat) jest niejasne.	Uwagi niezasadne Zarzuty dotyczą przyjęcia innej redakcji przepisów niż oczekiwana, jednak nie wyjaśniają na czym polegać miałyby wadliwość rozwiązań przyjętych w projekcie.
169	Art. 162	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	W przepisie normującym strukturę organizacyjną projektodawcy nie różnicują jednostek organizacyjnych (izb) i organów samorządowych.	Uwaga do uwzględnienia Samorząd komorniczy będzie obejmował Krajową Radę Komorniczą, Krajową Komisję Rewizyjną i izby komornicze. Rada izby zostanie określona jako organ izby komorniczej.
170	Art. 162	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Nadal nie wyodrębnia się na szczeblu krajowym jednostki organizacyjnej, co w konsekwencji prowadzi do kuriozalnego z ustrojowego punktu widzenia rozwiązania w art. 162 ust. 3, zgodnie z którym osobowość prawna jest przyznawana z	Uwaga niezasadna Kwestionowane rozwiązanie od dawna funkcjonuje na gruncie samorządów adwokackiego i notarialnego, w których również nie istnieje jednostka organizacyjna na szczeblu krajowym. Osobowość prawna

				<p>jednej strony jednostkom organizacyjnym (izbom komorniczym), a z drugiej kadencyjnemu organowi szczebla centralnego (Krajowej Radzie Komorniczej).</p>	<p>przyznana jest izbom adwokackim i Naczelnej Radzie Adwokackiej oraz izbom notarialnym i Krajowej Radzie Notarialnej.</p>
171	Art. 163	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia P. Rączki	<p>Przepisy dotyczące nadzoru nad samorządem zostały zamieszczone w dwóch rozdziałach, tj. w rozdziale 8 „Nadzór nad komornikami” (art. 106, 114) oraz w rozdziale 10 „Samorząd komorniczy” (art. 163, a także przepisy określające obowiązek przekazywania Ministrowi Sprawiedliwości niektórych uchwał w sprawach personalnych podejmowanych przez organy samorządu komorniczego).</p>	<p>Uwagi częściowo do uwzględnienia Regulacje z art. 163 projektu zostaje przeniesiona do rozdziału dotyczącego nadzoru. Uporządkowane zostają również przepisy dotyczące doręczania uchwał organów samorządu</p>
172	Art. 163	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia P. Rączki	<p>Niezrozumiałym jest również w art. 163 konstrukcja zwrócenia się do Krajowego Zjazdu Samorządu Komorniczego o podjęcie uchwały w sytuacji, w której Krajowy Zjazd nie obraduje. Do kogo więc powinno zostać skierowane wystąpienie o podjęcie uchwały? Prawdłowo Minister Sprawiedliwości powinien posiadać kompetencję w zakresie wystąpienia w tej sprawie do</p>	<p>Uwaga niezasadna Zgodnie z art. 165 projektu Minister Sprawiedliwości może żądać zwołania Nadzwyczajnego Zjazdu.</p>

				Krajowej Rady Komorniczej, która jest organem zwołującym i organizującym Krajowy Zjazd.	
173	Art. 164 i 172	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Możliwość zdominowania przez asesorów samorządu komorniczego. Brak obciążenia asesorów komorniczych obowiązkiem opłacania składek.	Uwaga niezasadna. Udział asesorów na poziomie samorządu ogólnokrajowego (Krajowa Rada Komornicza) oraz rad izb komorniczych jest ograniczony w sposób zapewniający przewagę komorników w składzie tych organów. Na poziomie izb komorniczych wyłącza się udział asesorów w decyzjach dotyczących składek i budżetu (jako osób, które składek tych nie uiszczają).
174	Art. 164	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Mając na uwadze niewiązący charakter opinii oraz brak precyzyjnej regulacji określającej, w jakich sprawach i kto powinien występować o opinie zjazdu, taka regulacja czyni zjazd organem (oczywiście poza kompetencjami w zakresie powołania organów szczebla centralnego) mało istotnym dla bieżącej działalności samorządu.	Uwagi uwzględniona poprzez zmianę modelu samorządu polegająca na pozostawieniu na szczeblu ogólnokrajowym jedynie organów w postaci Krajowej Rady Komorniczej i Krajowej Komisji Rewizyjnej. Nie istniałby Krajowy Zjazd Komorników. Byłaby to regulacja wzorowana na rozwiązaniach przyjętych w przepisach dot. ustroju notariatu.
175	Art. 164	Sąd Apelacyjny w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	14.12.2016	Zakres udziału asesorów komorniczych w samorządzie.	Uwaga niezasadna. Zadania samorządu komorniczego obejmują

				Brak obciążenia asesorów komorniczych obowiązkiem opłacania składek.	również zagadnienia bezpośrednio związane z wykonywaniem funkcji asesora. Również należyte przygotowania do wykonywania funkcji asesora wymaga pełnego udziału w pracach samorządu, w szczególności w zakresie kształtowania właściwych postaw etycznych. Asesorom komorniczym może zostać powierzone wykonywanie czynności egzekucyjnych, zatem powinni brać udział w pracach samorządu, który jest powołany m.in. do czuwania nad należyтым wykonywaniem zawodu (zastrzeżenia dotyczące roli asesorów w pracach samorządu pozostają w sprzeczności z równocześnie zgłaszanymi postulatami zwiększenia ich uprawnień). Trzeba też wskazać, że zgodnie z regulacjami zawartymi w przepisach przejściowych będzie istniała grupa asesorów, którzy będą pełnić tę funkcję bez terminowego ograniczenia.
176	Art. 164	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016r. L.dz..1038/OBSiL/2016	Brak uzasadnienia merytorycznego dla przyznania członkostwa w samorządzie komorniczym asesorom. Brak takiego uregulowania w innych samorządach prawniczych.	Uwaga niezasadna Zgodnie z zamierzeniami ustawodawcy status komorników znacząco odbiega od innych zawodów prawniczych i dotyczące tych zawodów regulacje nie muszą być przenoszone na grunt projektowanej ustawy.

					W pozostałym zakresie argumentacja j.w.
177	Art. 164 ust. 1 zd. 2	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Prawo wszystkich członków samorządu do udziału w Krajowym Zjeździe Samorządu Komorniczego.	Uwaga niezasadna Zgodnie z projektem Krajowy Zjazd Samorządu Komorniczego zwoływany będzie co 4 lata (obecnie, zgodnie z art. 81 ust. 1 u.k.s.e., co 2 lata). Przy tak rzadko występującej konieczności organizacji zjazdu ewentualne problemy organizacyjne i koszty nie wydają się być dostatecznym uzasadnieniem dla ograniczenia prawa członków samorządu do bezpośredniego wzięcia udziału w zjeździe.
178		Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Projekt przewiduje, jako organ samorządu komorniczego, Krajowy Zjazd Samorządu Komorniczego (art. 162 ust. 2 pkt. 1 u.k.s.), w którym mogą wziąć udział wszyscy członkowie samorządu komorniczego (art. 164 ust. 1 u.k.s.). Mając na względzie, że samorząd komorniczy mają tworzyć nie tylko komornicy sądowi, których obecnie jest około 1.500, ale również asesorzy komorniczy, których obecnie jest blisko 1.900 (art. 162 ust. 1 u.k.s.) oznaczać to będzie, że w Krajowym Zjeździe uczestniczyć będzie mogło nawet 3.300	Uwaga niezasadna Niezależnie od argumentacji wskazanej powyżej, należy podkreślić, że KRK nie wykazała, aby obniżenie składek wpłynęło w jakikolwiek sposób na możliwość wykonywania powierzonych samorządowi zadań.

				osób. Nie ma możliwości zorganizowania Zjazdu dla takiej ilości osób, zwłaszcza przy ograniczeniach finansowych wynikających z wysokości składek na samorząd komorniczy (art. 36 u.k.s.). Z niezrozumiałych względów autorzy projektu nie zaproponowali Zjazdu delegatów na wzór regulacji obowiązujących w innych zawodach prawniczych.	
179	Art. 164 ust. 3	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Przekazanie krajowemu zjazdowi kompetencji do określenia liczby wiceprezesów KRK.	Uwaga niezasadna Krajowa Rada Komornicza nie powinna samodzielnie kształtować swojej struktury.
180	Art. 164	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Brak określenia kompetencji komisji rewizyjnej i Krajowej Komisji Rewizyjnej. Brak jest regulacji normującej relacje komisji z innymi organami samorządowymi (np. zakaz łączenia stanowisk).	Uwaga niezasadna. Dotychczasowa regulacja również nie określa tych kompetencji. Natomiast wprowadzanie ogólnego przepisu przewidującego, że do zadań komisji rewizyjnych należy kontrola działalności finansowej (jak w innych regulacjach samorządów zawodowych) wydaje się być zbędne. Również zakaz łączenia stanowisk jest oczywisty i nie musi być wyrażony w ustawie.

181	Art. 164 ust. 2 i 4	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016 r. IV Wiz-015-157/16/E	Powierzenie Krajowemu Zjazdowi Samorządu Komorniczego określenia kadencji Krajowej Komisji Rewizyjnej pozostaje w sprzeczności z ust. 4, w którym przewiduje się, że członkowie KKR powoływani są na okres 4 lat.	Uwaga zasadna Należy zaproponować pozostawienie regulacji z ust. 4 (czteroletnia kadencja).
182	Art. 165	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Brak jednoznacznej regulacji określającej przedmiot obrad Nadzwyczajnego Zjazdu Komorniczego. Projektodawcy ograniczyli się do wskazania, kto może być inicjatorem zwołania Nadzwyczajnego Zjazdu. Z przepisów natomiast nie wynika, czy poza inicjatywą zwołania wnioskodawcy mają również wpływ na przedmiot jego obrad, czy też o tym decydować będzie każdorazowo Krajowa Rada Komornicza na podstawie art. 169 ust. 1 pkt 12? Wydaje się, że w regulacji brakuje przepisu wiążącego przedmiot obrad Zjazdu Nadzwyczajnego z wnioskiem o jego zwołanie.	Uwaga zasadna Podmiotom zgłaszającym żądanie zwołania Nadzwyczajnego Krajowego Zjazdu Samorządu Komorniczego należy przyznać prawo wskazania tematyki i problemów, które staną się przedmiotem obrad.
183	Art. 167 ust. 2	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Nie wydaje się być zasadne zwiększenie liczby członków Krajowej Rady Komorniczej.	Uwaga niezasadna Zwiększenie liczby członków KRK uzasadnione jest włączeniem do jej składu przedstawicieli asesorów, a także umożliwia racjonalny podział zadań pomiędzy

					członków KRK, z uwzględnieniem ograniczeń czasowych (art. 38) związanych z usprawiedliwioną nieobecnością dla potrzeb sprawowania funkcji w samorządzie.
184	Art. 167 ust. 4 Art. 174 ust. 2 Art. 178	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia P.Rączki	Niezrozumiałe są wprowadzone zasady głosowania, zgodnie z którymi rozstrzygnięcia podejmowane są zwykłą większością głosów, a w razie równej liczby głosów decyduje głos przewodniczącego. Jeżeli uzyskano równą liczbę głosów za i przeciw, to uchwała nie została podjęta ze względu na nieuzyskanie zwykłej większości głosów.	Uwagi niezasadne. Konstrukcja rozstrzygającego głosu przewodniczącego występuje w art. 94 u.k.s.e., jak również w przypadku regulacji dotyczącej głosowań okręgowych rad adwokackich oraz rad izb notarialnych. Przedmiot uchwały może wymagać jej podjęcia w określonej treści (np. w sprawach osobowych opinia może być negatywna albo pozytywna), a nie tylko rozstrzygnięcia o podjęciu lub odrzuceniu uchwały.
		Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Niezasadne zwiększenie liczby członków Krajowej Rady Komorniczej. Konieczność powołania prezydium.	Uwaga niezasadna j.w.
185	Art. 169	Krajowa Izba Radców Prawnych		Zakres kompetencji Krajowej Rady Komorniczej: - akceptacja pozbawienia KRK możliwości prowadzenia działalności gospodarczej; - konieczność uwzględnienia utworzenia przez KRK spółki Currenda oraz wpływu zakazu prowadzenia działalności	Uwagi częściowo niezasadne. Posiadanie udziałów czy akcji w spółce nie stanowi prowadzenia działalności gospodarczej. Wykonywanie przez KRK jej ustawowych zadań nie jest związane z koniecznością prowadzenia działalności gospodarczej. Wprowadzenie odrębnych sankcji nie jest

				gospodarczej na zakres i możliwość realizacji nałożonych na KRK obowiązków; - konieczność wprowadzenia rozwiązań na wypadek niezaprzerstania prowadzenia działalności przez KRK.	celowe. Wystarczające są ogólne instrumenty nadzoru.
186	Art. 170	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016	Z projektu nie wynika bowiem, czy skutek, do którego odwołuje się art. 170 projektu następuje z momentem wydania decyzji o powołaniu (pozytywnej), z momentem, w którym ta decyzja staje się ostateczna, czy też z momentem utworzenia kancelarii komorniczej, czy też zgłoszenia Ministrowi Sprawiedliwości o jej utworzeniu.	Uwaga niezasadna Przepis przewiduje, że członkostwo w izbie komorniczej powstaje z mocy prawa z dniem uzyskania przez komornika prawa wykonywania czynności, o których mowa w art. 3. Zgodnie zaś z art. 17 ust. 5 komornik uzyskuje prawo wykonywania czynności, o których mowa w art. 3 z dniem złożenia ślubowania. Jednak dla uproszczenia przepis odwoływać się będzie do dnia złożenia ślubowania przez komornika i odpowiednio asesora.
187	Art. 173	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia P. Rączki	Niezrozumiałe jest wprowadzenie zasady głosowania tajnego przez walne zgromadzenie izby komorniczej. Głosowanie tajne powinno w ocenie opiniującego stanowić wyjątek przewidziany dla głosowań personalnych i innych szczególnych, wprowadzany	Uwaga niezasadna Regulacja stanowi powtórzenie dotychczasowego rozwiązania. art. 89 ust. 3 u.k.s.e. Istnienie w innych ustawach odmiennych regulacji nie stanowi dostatecznego uzasadnienia dla jego zmiany.

				w tym ostatnim przypadku fakultatywnie.	
188	Art. 174 ust. 2	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia P. Rączki	Z regulacji wynika, że dla ważności uchwały konieczne jest uzyskanie zwykłej większości głosów w obecności co najmniej 2/3 członków samorządu izby komorniczej. Pomijając wadliwe sformułowanie „samorząd izby komorniczej” należy podkreślić, że uzyskanie większości może decydować o podjęciu uchwały w proponowanym kształcie, a nie o jej ważności. Ocena ważności uchwały może być oczywiście związana ze zdolnością organu do jej podjęcia np. <i>quorum</i> , lecz nie z większością głosów jakie zostały oddane za jej podjęciem.	Uwaga do uwzględnienia Regulacja stanowi co prawda powtórzenie konstrukcji przyjętej w art. 90 ust. 2 u.k.s.e, jednak modyfikuje się można ją, w ten sposób, że do ważności uchwał walnego zgromadzenia izby komorniczej wymagana jest obecność co najmniej połowy izby komorniczej. Uchwały podejmowane są zwykłą większością głosów.
189	Art. 175 ust. 4	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Nieokreślenie maksymalnego udziału asesorów w składzie rady izby komorniczej.	Uwaga zasadna. Udział asesorów w radzie izby komorniczej zostanie określone na jednolitym, proporcjonalnym, poziomie (jeden asesor).
190		Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Projekt nie wprowadza ograniczeń dotyczących pełnienia przez asesorów funkcji w komisji rewizyjnej.	Uwaga zasadna Członkiem komisji rewizyjnych będzie mógł być włącznie komornik.
191		Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Asesorzy nie ponoszą kosztów utrzymania samorządu.	Uwaga niezasadna. Dochód z prowadzonej działalności

		Bydgoszczy)			egzekucyjnej osiągają jedynie komornicy i to oni powinni ponosić koszty funkcjonowania samorządu. Nie znajduje usprawiedliwienia obciążenie takimi kosztami asesorów, uzyskujących dochód jedynie na podstawie stosunku pracy z komornikiem.
192	Art. 181 pkt 1 (art. 346 § 1 ¹ k.p.c.)	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	<ul style="list-style-type: none"> - Zamiast uchylenia rygoru byłoby właściwsze jego zawieszenie, gdyż rygoru raz uchylonego nie można nadać ponownie. - Sąd nie ustala miejsca zamieszkania pozwanego. - Miejsce zamieszkania zdaje się sugerować, że chodzi o osoby fizyczne, a nie ma podstaw do różnicowania ochrony osób fizycznych i prawnych. 	<p>Uwaga niezasadna.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zawieszenie rygoru natychmiastowej wykonalności nie rozwiązuje problemu istnienia tytułu wykonawczego i trwania dokonanych na jego podstawie zajęć w sytuacji, gdy mamy do czynienia z kwalifikowanym naruszeniem przepisów o dopuszczalności wydania wyroku zaocznego. Powód ma w takim przypadku nadal możliwość zabezpieczenia swoich roszczeń na zasadach ogólnych. - Sąd dokonuje własnych ustaleń w zakresie ustalania miejsca zamieszkania pozwanego, zarówno, gdy doręczając przesyłki sądowe ustali (choćby za pośrednictwem komornika), że dany adres nie istnieje lub adresat wyprowadził się, jak również w wyniku ustaleń poczynionych w toku rozpoznawania wniosku o przywrócenie terminu, albo wiedzę taką posiędzie

					<p>w związku z innym toczącym się postępowaniem.</p> <p>- Wbrew błędnemu stanowisku zawartemu w zarzutach oczywistym jest, że doręczeń dla osoby prawnej dokonuje się pod adres wskazany w rejestrze, a za nieujawnienie aktualnego adresu wyłączną odpowiedzialność ponoszą organy osoby prawnej. Z uwagi na istnienie domniemań związanych z funkcjonowaniem Krajowego Rejestru Sądowego, różnicowanie sytuacji prawnej osób fizycznych i prawnych jest w tym względzie jak najbardziej uzasadnione.</p>
193	Art. 181 pkt 1 (art. 346 § 1 ¹ k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>1) Lepszym rozwiązaniem byłoby zawieszenie, nie zaś uchylenie rygoru. Ponieważ po doręczeniu wyroku zaocznego, a w szczególności, gdy pozwany nie wniesie sprzeciwu, nie ma już możliwości nadania ponownie temu wyrokowi rygoru natychmiastowej wykonalności.</p> <p>2) Wydaje się, że w projektowanym art. 364 § 11 k.p.c. powinna być przewidziana możliwość uchylenia rygoru na posiedzeniu niejawnym.</p>	<p>Uwaga nr 1 niezasadna. Porównaj j.w.</p> <p>Uwaga nr 2 zasadna.</p>

194	Art. 181 pkt 1 (art. 346 § 1 ¹ k.p.c.)	SSP „Iustitia”	Brak nr pisma	Biorąc pod uwagę znaczenie „miejsca zamieszkania” w Kodeksie cywilnym, wydaje się, iż w analizowanym przepisie powinna być mowa o adresie pozwanego.	Uwaga niezasadna. Komentowany przepis wyraźnie mówi „doręczono <u>na inny adres</u> aniżeli ustalone przez sąd miejsce zamieszkania pozwanego”, co wyraźnie wskazuje, że mowa nie tylko o miejscowości w rozumieniu k.c., a o adresie zamieszkania.
195	Art. 181 pkt 1 (art. 346 § 1 ¹ k.p.c.)	Prezes Sądu Okręgowego w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	IVWW 470-95/16	Ustawa nie nakłada na sąd obowiązku ustalania miejsca zamieszkania pozwanego.	Uwaga niezasadna. Przeciwnie, fikcja doręczenia z art. 139 k.p.c. zakłada, że przesyłka kierowana do pozwanego jest doręczana na właściwy adres. W związku z powyższym sąd na każdym etapie sprawy, również po jej zakończeniu ma obowiązek brać pod uwagę tą okoliczność, w razie pozyskania informacji, że przesyłka sądowa została doręczona na niewłaściwy adres. Pismo wysłane na niewłaściwy adres i awizowane nie może być bowiem uznana za „doręczone” w świetle przepisów k.p.c.
196	Art. 181 pkt 2 (art. 759 § 2 k.p.c.)	Prezes SA w Szczecinie	A.023-94/16	Należałoby w sposób wyraźny postanowić, iż sąd, który wydał zarządzenia w trybie art. 759 § 2 k.p.c. art. 759 § 2 k.p.c., w razie potrzeby wydaje dalsze zarządzenia w tym trybie, aż do całkowitego usunięcia	Uwaga zasadna.

				bądź wyeliminowania stwierdzonego uchybienia.	
197	Art. 181 pkt 2 (art. 759 § 2 k.p.c.)	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	Sąd stosując art. 759 § 2 k.p.c. wydaje postanowienia, które są „wiążące dla komornika i których ocena prawna zawarta jest w sentencji. Zarządzenia wydane przez sąd w omawianym trybie nie podlegają zaskarżeniu, zatem nie muszą zawierać uzasadnienia”.	Uwaga niezasadna. Omawiany komentarz jest wyrazem zarówno braku dostatecznej znajomości regulacji k.p.c. dotyczącej egzekucji sądowej, jak i istniejącej praktyki sądowej. W pierwszej kolejności należy wskazać, że ocena prawna nie zawsze znajduje literalny wyraz w treści sentencji, a tylko pośrednio wynika ona z treści wydanych zarządzeń. Nie zmienia to faktu, że w praktyce zdarza się, iż komornicy mimo wydania określonych zarządzeń nadzorczych, w dalszym toku postępowania forsują, wbrew stanowisku sądu, własny pogląd na sprawę. Omawiany przepis ma takie sytuacje wyeliminować. Wbrew błędnym założeniom zawartym w uwagach, do orzeczeń sądu wydanych w trybie art. 759 § 2 k.p.c. stosuje się ogólne zasady wynikające z przepisów o postępowaniu egzekucyjnym, dlatego też część wydawanych przez sąd zarządzeń może podlegać zaskarżeniu (np. rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, w

					przedmiocie zawieszenia lub umorzenia egzekucji).
198	Art. 181 pkt 2 (art. 759 § 2 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>1) uwaga dot. wyrażenia „z urzędu” użytego w art. 759 § 2 zd. 1 k.p.c. Jak już bowiem zaznaczono, każdy organ postępowania cywilnego powinien działać z urzędu, gdy w przepisie nie określono z czyjej inicjatywy powinien podjąć dane działanie.</p> <p>2) „Sentencja postanowienia sądu wiąże wszystkie organy postępowania (art. 365 § 1 w zw. z art. 360 k.p.c.), nie tylko komornika i nie tylko oceną prawną. W następstwie mocy wiążącej postanowienia sądu komornik musi przyjąć, że dana kwestia przedstawia się tak, jak orzekł sąd i musi się do niego zastosować. Komornik nie może przyjąć niczego w odmienny sposób - dotyczy to zarówno faktów, jak i prawa(...). Inaczej jest na tle art. 386 § 6 k.p.c. stanowiącego pierwowzór dla projektowanego zdania 2 w art. 759 § 2 k.p.c. Sąd II instancji uchyla zaskarżony wyrok mocą jednego krótkiego zdania zamieszczonego w sentencji orzeczenia i to zdanie wiąże</p>	<p>Uwaga nr 1 niezasadna. Przepis w omawianym kształcie jest powtórzeniem obowiązującej od dziesięcioleci regulacji.</p> <p>Uwaga nr 2 niezasadna. Rozwiązanie istotnie wzorowane jest na treści art. 386 § 6 k.p.c., natomiast nie można podzielić poglądu zaprezentowanego w opinii KRK. Sąd wydając zarządzenia w trybie art. 759 § 2 k.p.c. może nakazać komornikowi podjęcie konkretnych czynności bądź uchylić spostrzeżone uchybienia. Zarządzenia te jednak, w świetle praktyki sądowej, zawierają się w sentencji i odnoszą się do poszczególnych czynności komornika, natomiast ocena prawna działań przedstawiana jest przez sąd w uzasadnieniu postanowienia (o ile czynność może być przedmiotem zażalenia, bądź też sąd mimo braku obowiązku sporządzenia uzasadnienia zdecyduje się to uczynić). W praktyce jednak nierzadko dochodzi do sytuacji, gdy mimo wydania określonych zarządzeń komornik trwa przy własnej ocenie prawnej,</p>

				wszystkie organy postępowań na zasadach ogólnych (art. 365 § 1 k.p.c.). Natomiast ocena prawna sprawy i wskazania co do dalszego postępowania są zamieszczone w uzasadnieniu orzeczenia uchylającego. Uzasadnienie to nie wiąże z mocy art. 365 § 1 k.p.c., a więc potrzebna jest szczególna regulacja związania sądu I instancji, tymi kwestiami zamieszczonymi w uzasadnieniu.” (I. Kunicki, str. 85 stanowiska KRK).	zaś obowiązujące przepisy nie dają sądowi instrumentów na wzór art. 386 § 6 k.p.c. Proponowane rozwiązanie pozwoli przyczynić się do odwrócenia istniejących trendów w praktyce egzekucyjnej i dadzą sądowi nie tylko możliwość reagowania na stwierdzone uchybienia, lecz również wyposażą go w realne instrumenty kształtowania biegu całego postępowania egzekucyjnego - przywracając komornikowi właściwą rolę wykonawcy woli sądu. Należy mieć też na względzie, że takie ukształtowanie przepisu umożliwi sądowi wydanie rozstrzygnięć (np. uchylenie szeregu czynności), zaś właściwe wskazania co do oceny prawnej i należytego dalszego toku postępowania zostaną zawarte w uzasadnieniu postanowienia.
199	Art. 181 pkt 4 (Art. 763 ¹ – 763 ³ k.p.c.)	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Obowiązek pouczenia o środku zaskarżenia z przesłaniem formularza skargi stanowi petryfikację niezadawalającego stanu rzeczy, w którym zaskarżeniu podlega w zasadzie każda czynność komornika.	Uwaga niezasadna. Wprowadzenie formularza ma za zadanie wyeliminowanie zjawiska składania skarg dotkniętych brakami formalnymi.
200	Art. 763 ¹ § 1 i 767 § 3 ²	SSP „Iustitia”	24.12.2016 r., brak numeru	Wprowadzenie formularza skargi i doręczanie go stronom może stanowić	Uwaga niezasadna. Wprowadzenie formularza ma za zadanie

	k.p.c.			zachętę do zaskarżania wszelkich czynności komornika, zaś doświadczenia ze stosowaniem formularzy są negatywne.	wyeliminowanie zjawiska składania skarg dotkniętych brakami formalnymi.
201	Art. 181 pkt 5 (Art. 765 § 1 ¹ k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Sąd Apelacyjny w Poznaniu (Sąd Rejonowy w Krośnie Odrzańskim)	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16 oraz 22.12.2016 r.	Przepis ten wprowadza dodatkowy nadzór nad czynnościami komornika, w postaci „nadzoru policyjnego”. Przypomnieć należy, że komornik jest funkcjonariuszem publicznym i pomocniczym organem wymiaru sprawiedliwości. Wprowadzenie nadzoru Policji nad czynnościami komornika i przyznanie funkcjonariuszowi Policji, który nie jest merytorycznie przygotowany do sprawowania nadzoru nad przebiegiem egzekucji sądowej, uprawnienie do „żądania przerwania czynności” jest niedopuszczalne. Powstanie pytanie, kto będzie ponosił odpowiedzialność odszkodowawczą oraz koszty postępowania w przypadku bezpodstawnego przerwania czynności przez Policję.	Uwaga niezasadna Funkcjonariusze policji mają reagować na naruszenia prawa karnego, a nie niezgodność z przepisami postępowania egzekucyjnego. Ponadto żądanie policjanta nie wywołuje skutku przerwania czynności. Musi jedynie zostać odnotowane w protokole, a ostateczną decyzję podejmuje komornik.
202	art. 181 pkt 5 (art. 765 § 1 k.p.c.)	Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi oraz Konfederacja Przedsiębiorstw	28.12.2016 r., W.IV.020-97/2016 oraz 22.12.2016 r.	Funkcjonariusze policji nie są osobami posiadającymi kompetencje do oceny zgodności z prawem czynności	Uwaga niezasadna jw.

		Finansowych w Polsce, oraz Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu), Prezes Sądu Apelacyjnego w Katowicach		komorników.	
203	art. 181 pkt 5 projektu, (art.765§1 k.p.c.)	Polski Związek Windykacji oraz Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	23.12.2016 r., brak znaku pisma	Wstrzymywanie czynności egzekucyjnych przez Policję pozostaje w kontraście między wymaganiami zakresie wykształcenia policjantów, a nowymi obowiązkami i wykształceniem kandydatów na komorników. Jest to również forma oddania nadzoru nad czynnościami komornika funkcjonariuszom uczestniczącym w czynności, którzy pomimo posiadanego doświadczenia w zakresie działań policyjnych, w zdecydowanej większości przypadków nie będą w stanie dokonać trafnej oceny prawnej czynności komornika ani określić czy zasadne będzie wstrzymanie czynności egzekucyjnych.	Uwaga niezasadna jw.
204	Art. 765 k.p.c.	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Udział policji w czynnościach egzekucyjnych nie ma jasnego celu i sensu, policjant nie zna przepisów procedury cywilnej i nie wiadomo czemu na służyć taka regulacja. Może ona	Uwaga niezasadna jw.

				udaremnić lub utrudniać egzekucję.	
205	Art. 765§1 ¹ k.p.c.	SSP „Iustitia”	24.12.2016 r., brak numeru	Przepis ten wprowadza nadzór policyjny, który nie mieści się ani w nadzorze judykacyjnym ani administracyjnym.	Uwaga niezasadna jw.
206	art. 181 pkt 6 (art. 767 k.p.c.)	Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	28.12.2016 r., W.IV.020-97/2016 oraz 22.12.2016 r.	Nakaz doręczania formularza skargi spowoduje zalew bezzasadnych skarg na czynność komornika. Doręczanie formularzy stanowi obciążenie czasowe i finansowe kancelarii komorniczych i jest zbędne.	Uwaga niezasadna. Celem wprowadzenia formularza jest wyeliminowanie skarg dotkniętych brakami formalnymi, a nie zachęcenie do składania niezasadnych skarg. Formularz może zawierać pouczenie wskazujące w jakich przypadkach skarżący powinien wybrać inną drogę obrony swoich praw (np. pouczenie o treści art. 804 k.p.c.), co może przyczynić się do zmniejszenia liczby oczywiście niezasadnych skarg.
207	art. 181 pkt 6 (art. 767 § 3 ² k.p.c.)	SSP „Iustitia”	Brak nr pisma	Obowiązek doręczania przez komornika formularza skargi może stanowić „zachętę” do zaskarżania wszelkich czynności komornika, jak też doświadczenia ze stosowaniem formularzy są negatywne.	Uwaga niezasadna. Już istniejący obowiązek pouczenia przez komornika stron czynności o sposobie jej zaskarżenia może być odczytywany jako zachęta do złożenia skargi, co nie zmienia faktu, że ilość wnoszonych skarg na czynność komornika w stosunku do liczby toczących się postępowań egzekucyjnych jest znikoma. Główną barierę do wnoszenia bezzasadnych skarg stanowi fakt, że czynność ta podlega opłacie sądowej.

					<p>Formularz skargi może z kolei przyczynić się do zwiększenia świadomości prawnej społeczeństwa, zwłaszcza jeśli chodzi o osoby nie umiejące korzystać z internetu. Na chwilę obecną utrzymuje się stały, znaczny odsetek skarg odrzucanych przez sądy i brak jest realnych sposobów mogących doprowadzić do zmiany takiej praktyki orzeczniczej.</p> <p>Niezależnie od tego brak jest jakichkolwiek podstaw do porównywania formularzy skargi na czynność komornika, których użycie jest fakultatywne, do formularzy stosowanych w postępowaniu uproszczonym, czy rejestrowym gdzie posłużenie się formularzem jest obowiązkowe i podlega rygorom z art. 130¹ k.p.c.</p>
208	Art. 181 pkt 6 (art. 767 § 3 ² k.p.c.)	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	Wprowadzenie formularza skargi może spowodować wzrost liczby bezzasadnych skarg i doprowadzić do paraliżu sądów	Uwaga niezasadna. Patrz stanowisko co do uwag SSP „Justitia”.
209	Art. 181 pkt 6 (art. 767 § 3 ² k.p.c.)	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Wątpliwości budzi obowiązek doręczania formularza skargi.	Uwaga niezasadna j.w.
210	Art. 181 pkt 6(art. 767 § 4	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	Zaproponowana w tym przepisie zmiana „utrudni dłużnikowi obronę w razie	Uwaga niezasadna. Wskazane problemy w jeszcze większym

	k.p.c.)			<p>procedury egzekucji przez komornika wybranego przez wierzyciela. Nie dość bowiem, że w następstwie wyboru komornika dłużnik będzie miał utrudniony dostęp do kancelarii komorniczej, np. w celu przejrzenia akt egzekucyjnych, to jeszcze będzie musiał wnieść skargę do sądu znajdującego się niekiedy na drugim krańcu województwa. W konsekwencji będzie musiał przyjechać na wezwanie sądu albo w celu przejrzenia akt sądowych niekiedy ponad sto kilometrów.”.</p>	<p>stopniu występują w obowiązującym stanie prawnym. Opiniodawca myli bowiem właściwość sądu, do którego wnosi się skargę, z czynnościami poprzedzającymi wniesienie skargi, do których zaliczyć należy zapoznanie się z treścią akt egzekucyjnych. Tymczasem w obecnym stanie prawnym dostęp do akt egzekucyjnych jest jeszcze trudniejszy, z uwagi na nieograniczone prawo wierzyciela do wyboru komornika. „Dostęp do kancelarii komorniczej” nie ma w rzeczywistości nic wspólnego z treścią art. 767 określającym właściwość sądu. Po zapoznaniu się z samymi aktami egzekucyjnymi i wniesieniu skargi trudności z dostępem do sądu po stronie skarżącego stają się bowiem w dużej mierze teoretyczne, albowiem skarżący jedynie w wyjątkowych wypadkach wysłuchiwany jest przez sąd bezpośrednio (w większości wypadków wysłuchanie odbywa się na piśmie), zaś wszystkie pisma procesowe w sprawie są mu doręczane.</p>
211	Art. 181 pkt 6(art. 767 § 6	SSP „Justitia”	Brak nr pisma	Projektodawca możliwość obciążania komornika kosztami postępowania	Uwaga niezasadna. Komornik powinien ponosić konsekwencje

	k.p.c.)			skargowego uzależnił od stwierdzenia oczywistego naruszenia prawa przez komornika, ale już nie rażącego.	trwania przy błędnym rozstrzygnięciu dlatego, że błąd był oczywisty, a nie jedynie w zależności od jego wagi – tym bardziej, że niezależnie od skutków naruszenia prawa strona i tak musi ponieść koszt skargi. Należy też pamiętać, że projektowany przepis pozostawia zakres luzu decyzyjnego po stronie sądu - świadomie użyto zwrotu „sąd może obciążyć”, co powinno wyeliminować obciążanie komornika kosztami w błahych przypadkach.
212	Art. 181 pkt 6 (art. 767 § 6 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Odpowiedzialność organu postępowania za koszty postępowania wywołanego błędną decyzją nie jest znana dotychczas w prawie polskim. Rozwiązanie takie, aby nie budziło podejrzeń o naruszenie zasady równości wszystkich wobec prawa (art. 32 Konstytucji), powinno być wprowadzone w sposób ogólny w całym postępowaniu cywilnym albo nawet co do wszystkich postępowań prowadzonych przez organy państwa oraz samorządu terytorialnego, a zatem w szczególności wobec sędziów”. (I. Kunicki, s. 90 stanowiska KRK).	Uwaga niezasadna. Por. uwagi do stanowiska Prokuraturii Generalnej RP i Prezesa SO w Poznaniu. W przeciwieństwie do sądu I instancji, który tylko wyjątkowo może uwzględnić zażalenie (art. 395 § 2 k.p.c.), komornik ma niemal nieograniczoną możliwość uwzględnienia skargi. Dodatkowo należy zwrócić uwagę, że skarga może dotyczyć każdej czynności i zaniechania komornika, a nie tylko wydanych przez niego orzeczeń. O rzeczywistym przebiegu egzekucji decyduje w większości wypadków sam komornik. Komornik również w znacznym stopniu partycypuje w pobieranych opłatach

					(w obowiązującym stopniu całkowicie) – w przeciwieństwie do komorników sędziowie pobierają wynagrodzenie, którego wysokość jest określona na stałym poziomie. Czerpane z opłat egzekucyjnych korzyści uzasadnia tym samym większy zakres odpowiedzialności wobec stron postępowania za oczywiście niezgodne z prawem działania.
213	Art. 181 pkt 6 (767 § 6 k.p.c.)	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	Budzi wątpliwości wprowadzenie instytucji odpowiedzialności organu za koszty wywołane wadliwą czynnością procesową.	Uwaga niezasadna. Patrz stanowisko wobec uwag Prokuraturii Generalnej RP.
214	Art. 181 pkt 6 (art. 767 § 6 k.p.c.)	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Przepis budzi wątpliwości - „komornik nie jest stroną postępowania tylko organem egzekucyjnym prowadzącym postępowanie”.	Uwaga niezasadna. Status komornika nie jest tak oczywisty, skoro już teraz przysługuje mu zażalenie na postanowienie sądu w przedmiocie kosztów egzekucji i postanowienie sądu dotyczące planu podziału.
215	Art. 181 pkt 6 (art. 767 § 6 k.p.c.)	Prezes SA w Łodzi	W.IV.020-97/2016	„Wskazana regulacja stanowi wyjątkową, nieznaną dotychczas procedurze cywilnej instytucję, polegającą na możliwości obciążenia kosztami wadliwej decyzji procesowej osoby wykonującej funkcję organu procesowego.”	Uwaga niezasadna. Patrz j.w. Komornik jest nie tylko „osobą wykonującą funkcję”, ale zarazem jednoosobowym organem.
216	Art. 181 pkt	Sąd Apelacyjny w	12.12.2016 r.	Pozytywna ocena zmian – przepisy budzą	

	7 i 8	Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	Adm-026-95/16	wątpliwości w praktyce.	
217	Art. 181 pkt 7 i 8	Sąd Apelacyjny w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	12.12.2016 r.	Ograniczenie czynności dokonywanych przez komornika na wstępie postępowania	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>Obowiązek komornika skorzystania z urzędu z dostępu do rejestrów i ewidencji nie musi być ograniczony do dostępu drogą elektroniczną. Za odejściem od tego ograniczenia przemawia też konieczność ujednolicenia sytuacji komorników (czynności polegające na poszukiwaniu majątku podlegają opłacie, zatem ich zakres nie powinien być zróżnicowany w zależności od technicznych możliwości czy preferencji komornika w zakresie korzystania z dostępu drogą elektroniczną).</p> <p>Zlecenie przez wierzyciela poszukiwania majątku powinno być poprzedzone wezwaniem dłużnika do złożenia wykazu majątku, a nie faktycznym złożeniem tego wykazu.</p>
218	Art. 181 pkt 10 (Art. 809 ¹ § 1 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16 oraz 22.12.2016 r.	Projektowany przepis nie uwzględnia przepisów o ochronie danych osobowych oraz przepisów o ochronie dóbr osobistych, takich jak wizerunek osoby fizycznej, Powstaje pytanie, czy osoby uczestniczące w czynnościach (np. strony,	<p>Uwaga częściowo zasadna.</p> <p>Przygotowano projekt modyfikacji art. 809¹ § 1 k.p.c., w którym przewidziano ustawowy katalog czynności egzekucyjnych poza kancelarią podlegających obowiązkowi nagrywania. W celu zapewnienia ochrony</p>

				<p>świadkowie czynności, domownicy, osoby obecne w mieszkaniu dłużnika itp.) mogą odmówić rejestrowania ich wizerunku, a jeżeli tak, jaki będzie tego skutek. Rozwiązanie takie w zasadzie uniemożliwia prowadzenie czynności samodzielnie przez komornika, wymuszając uczestniczenie w nich osoby, która będzie rejestrować obraz, co znacząco podniesie koszty utrzymania kancelarii. Dodatkowo należy podnieść, że jeżeli ustawodawca nakłada na komorników obowiązek rejestrowania obrazu i dźwięku przez organy egzekucyjne, winien zapewnić tym organom środki do realizacji nałożonego obowiązku. Ustawy jednak będą miały skutek odwrotny i pozbawią komorników środków na ewentualną realizację tego obowiązku.</p>	<p>prawa osób podlegających nagrywaniu proponuje się również wprowadzenie możliwości żądania przerwania utrwalania przebiegu czynności w miejscu zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, jeżeli dłużnik lub ta osoba się temu sprzeciwią, o czym należy te osoby pouczyć. Na każdorazowe żądanie osoby która sprzeciwiła się utrwalaniu czynności komornik podejmie utrwalanie czynności na nowo, o czym należy te osoby pouczyć.</p>
219	Art. 809 ¹ k.p.c.	Krajowa Rada Komornicza	23.12.2016 r., KRK/V/1111/16	<p>Rejestracja przebiegu czynności egzekucyjnych przy pomocy urządzenia obrazu rejestrującego będzie dotyczyć nie jest tylko wyłącznie samej czynności egzekucyjnej, lecz również będące utrwalac nieruchomości i ruchomości</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna. Przygotowano projekt modyfikacji art. 809¹ § 1 k.p.c., w którym przewidziano ustawowy katalog czynności egzekucyjnych poza kancelarią podlegających obowiązkowi nagrywania. W celu zapewnienia ochrony</p>

				<p>będące przedmiotem czynności komornika, wizerunki i zachowanie osób uczestniczących w czynnościach egzekucyjnych (obowiązanych i niezobowiązanych do uczestnictwa w tych czynnościach). Jednakże w trakcie czynności może także dojść do rejestracji wizerunku i zachowania osób trzecich (postronnych), które ze względu na dynamikę niektórych czynności egzekucyjnych znajdują się na miejscu czynności, jak również do rejestracji ruchomości (rzadziej nieruchomości), które nie są przedmiotem czynności, ale nie można ich, podobnie jak rejestrowanych osób postronnych, wyłączyć z zakresu rejestracji.</p>	<p>prawa osób podlegających nagrywaniu proponuje się również wprowadzenie możliwości żądania przerwania utrwalania przebiegu czynności w miejscu zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, jeżeli dłużnik lub ta osoba się temu sprzeciwią, o czym należy te osoby pouczyć. Na każdorazowe żądanie osoby która sprzeciwiła się utrwalaniu czynności komornik podejmie utrwalanie czynności na nowo, o czym należy te osoby pouczyć.</p>
220	Art. 809 ¹ k.p.c.	Prezes Sądu Apelacyjnego w Łodzi oraz Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, oraz Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu)	28.12.2016 r., W.IV.020-97/2016 oraz 22.12.2016 r.	<p>Nie jest uzasadnione nagrywanie wszystkich czynności terenowych. Eksmisja i zajęcie ruchomości powinny być obje te tym obowiązkiem, zaś ustalenie informacji o adresie jest bezcelowe, bo nikt do kamery tych danych nie poda.</p>	<p>Uwaga zasadna. Przygotowano projekt zmian art. 809¹ k.p.c. przewidujący katalog czynności poza kancelarią podlegających nagrywaniu.</p>
221	Art. 809 ¹ § 1 k.p.c.	Sąd Najwyższy oraz Generalny Inspektor	28.12.2016 r., BSA I-021-520/16	<p>Rejestrowanie obrazu i dźwięku może stanowić ingerencję w sferę objętą</p>	<p>Uwaga częściowo zasadna. Przygotowano projekt modyfikacji art. 809¹</p>

		Ochrony Danych Osobowych		konstytucyjnymi gwarancjami ochrony określonych dóbr, przede wszystkim prywatności. Projektowana regulacja może z różnych powodów obejmować również osoby niebędące dłużnikami i niebiorące udziału w danej czynności. Z uwagi na społeczne znaczenie działalności komorników i zainteresowanie ze strony środków masowego przekazu konieczne jest uregulowanie na poziomie ustawowym co najmniej kwestii dopuszczalności udostępniania zapisu obrazu i dźwięku, w tym podmiotów uprawnionych do uzyskania takiego zapisu.	§ 1 k.p.c., w którym przewidziano ustawowy katalog czynności egzekucyjnych poza kancelarią podlegających obowiązkowi nagrywania. W celu zapewnienia ochrony prawa osób podlegających nagrywaniu proponuje się również wprowadzenie możliwości żądania przerwania utrwalania przebiegu czynności w miejscu zamieszkania dłużnika lub osoby trzeciej, jeżeli dłużnik lub ta osoba się temu sprzeciwią, o czym należy te osoby pouczyć. Na każdorazowe żądanie osoby, która sprzeciwiła się utrwalaniu czynności komornik podejmie utrwalanie czynności na nowo, o czym należy te osoby pouczyć.
222	Art. 809 ¹ § 1 k.p.c.	SSP „Iustitia”	24.12.2016 r., brak numeru	Obligatoryjne utrwalanie przebiegu czynności egzekucyjnych poza kancelarią dotyczy także licytacji nieruchomości w sądzie. W tym zakresie niezbędna powinna być zgoda sędziego lub referendarza nadzorującego licytację. Rozwiązanie to ma skutki w zakresie ochrony danych osobowych i dóbr osobistych oraz ekonomiczne dla kancelarii komornika.	Uwaga częściowo zasadna. Do protokołu z przebiegu przeprowadzanej w sądzie licytacji nieruchomości należy wykorzystać protokół sądowy, a komornik sporządza protokół w formie tradycyjnej. Wprowadzić zatem należy wyłączenie tej czynności z zakresu czynności egzekucyjnych, podlegających utrwaleniu za pomocą urządzenia rejestrującego obraz i dźwięk.
223	Art. 181 pkt	NSZZ Solidarność	PBE/66238/1722/2016	„Również dłużnikowi należy przyznać	Uwaga niezasadna.

	12 (art. 821 ¹ k.p.c.)			prawa wniesienia zażalenia w razie nieuwzględnienia przez sąd wniosku dłużnika o ustalenie kwoty, jaką dłużnik może pobierać w trakcie zawieszenia postępowania.”	Należy pamiętać o tym, że postępowanie egzekucyjne jest postępowaniem prowadzonym na podstawie tytułu wykonawczego stwierdzającego obowiązek dłużnika do spełnienia świadczenia na rzecz wierzyciela. Regulacja art. 821 ¹ k.p.c. pozwala sądowi w sposób dyskrecyjny przychylić się do wniosku dłużnika. Wierzycielowi przysługuje w tej sytuacji zażalenie, albowiem decyzja sądu może naruszać jego prawa i ograniczyć jego zaspokojenie. Przyznanie takiego uprawnienia dłużnikowi groziłoby wprowadzeniem do systemu prawa kolejnego elementu pozwalającego dłużnikowi przewlekać postępowanie. Należy wskazać, że <u>już w obecnym stanie prawnym art. 821¹ k.p.c. przyznaje prawo wniesienia zażalenia na postanowienie sądu wyłącznie wierzycielowi.</u>
224	art. 181 pkt 12 (art. 821 ¹ k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r. załącznik – opinia I. Kunickiego	Na początku projektowanego artykułu przy wyliczeniu sposobów egzekucji powinny znaleźć się także słowa „innych wierzytelności”. Wtedy wyliczenie będzie zupełne - obejmie wszystkie sposoby egzekucji. Pominięcie egzekucji z innych	Uwagi niezasadne Egzekucja z wierzytelności mieści się w kategorii „innych praw majątkowych, z którymi związane jest prawo dłużnika do świadczeń okresowych”. Przepis nie odwołuje się wprost do różnych sposobów

				<p>wierzytelności jest bowiem niczym nie uzasadnione. Ponadto wyliczenia sposobów egzekucji w projektowanym art. 821¹ k.p.c. dokonano niezgodnie z kolejnością uregulowania wyliczonych sposobów egzekucji. Wydaje się to niczym nieuzasadnione.</p> <p>Zażalenie, o którym mowa w końcowej części tego artykułu powinno przysługiwać także dłużnikowi, gdy sąd oddalił jego wniosek albo uwzględnił go w części. Kwestia uregulowana w tym przepisie jest bowiem niezwykle istotna dla dłużnika.</p>	<p>egzekucji przewidzianych w Kodeksie postępowania cywilnego.</p> <p>Rozwiązanie, w którym zażalenie przysługuje jedynie wierzycielowi stanowi element dotychczasowej regulacji. Nie ma podstaw by dokonywać jego zmiany. Przewidziana w przepisie instytucja stanowi wyjątek od ogólnych zasad regulujących skutki zawieszenia postępowania egzekucyjnego, co uzasadnia przyznanie prawa do zaskarżenia jedynie tej stronie, której prawa narusza zastosowanie takiego odstępstwa.</p>
225	Art. 182 pkt 16 (art. 833 § 2 ¹ k.p.c.)	Prokuratoria Generalna RP	KR-51-583/16	<p>Projektowany przepis w istocie zakazuje dokonywania potrąceń wyższych, niż 50% z powtarzających się świadczeń, bez względu na ich wysokość, „tym samym osoba uzyskująca w ramach różnych stosunków prawnych kwoty kilkunastu czy kilkudziesięciu złotych miesięcznie będzie mogła zatrzymać kwoty znacznie wyższe niż te, które są niezbędne do utrzymania”.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Przepis jest w znacznej mierze powtórzeniem obowiązującej regulacji i ma charakter porządkujący. W aktualnej sytuacji, gdy nie ma część społeczeństwa, często bez swojej woli, świadczy pracę w ramach samozatrudnienia, brak jest uzasadnionych podstaw, aby sytuację tych osób znacznie różnicować względem osób zatrudnionych na umowę o pracę (tym bardziej, że sam Kodeks pracy zapewnia pracownikowi dalej idącą ochronę). Uwagi</p>

					<p>należy odnieść raczej do celowości utrzymywania ograniczeń z art. 87 § 3 i 4 k.p.c, co wykracza jednak poza zakres omawianej regulacji.</p> <p>Niezależnie od tego uwaga, jakoby proponowany zapis miał chronić osoby uzyskujące „w ramach <u>różnych stosunków prawnych</u> kwoty kilkunastu czy kilkudziesięciu złotych miesięcznie” jest tyleż akademicka, co oderwana od literalnej treści projektowanego zapisu, mówiącego o świadczeniach powtarzających się „będących <u>jedynym</u> źródłem dochodu dłużnika”.</p>
226	Art. 182 pkt 17 (art. 844 § 1 k.p.c.)	SSP “Iustitia”	Brak nr pisma	Zmiany należy ocenić pozytywnie, przy czym do rozwiązania pozostanie problem, właściwości komornika, gdy dłużnikiem jest podmiot zagraniczny, a majątek dłużnika znajduje się w Polsce	Uwaga zasadna. Regulacja zostanie uzupełniona.
227	Art. 182 pkt 18 (art. 845 k.p.c.)	Prezes SA w Szczecinie	A.023-94/16	Tak skonstruowany przepis stanie się podstawą do tworzenia dokumentów prywatnych na poczet postępowania egzekucyjnego.	Uwaga niezasadna. Przepis będzie miał ograniczone zastosowanie do przypadków, gdy osoba trzecia faktycznie dysponuje wiarygodnym dowodem nabycia. W przeciwnym razie już w obowiązującym stanie prawnym dochodziłoby do licznych procesów w trybie

					art. 841 k.p.c. w oparciu o takie dokumenty.
228	Art. 181 pkt 6 (art. 767 § 6 k.p.c.)	Prezes SA w Łodzi	W.IV.020-97/2016	Ustawodawca przerzuca na komornika obowiązek kontroli komu przysługuje prawo własności ruchomości.	Uwaga niezasadna. Patrz j.w.
229	Art. 181 pkt 16 (art. 833 § 2 ¹ k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	„Końcowa część przepisu § 2 ¹ stanowiąca o „jedynym dochodzie dłużnika” odnosi się także do podmiotów prawa innych niż osoby fizyczne, ze względu na użycie w tym przepisie ogólnego pojęcia „dłużnik”. Nie taki jest zaś chyba zamysł tego uregulowania, skoro mają zastosowanie przepisy Kodeksu pracy. Ponadto wątpliwości interpretacyjne budzi, w jakiej chwili ma być to jedyny dochód. Określone świadczenie powtarzające się może być jednym dochodem osoby prawnej, a już w dniu następnym będzie to jeden z wielu dochodów.”(I. Kunicki, s. 94 stanowiska KRK).	Uwaga częściowo zasadna. Zmiana stanowić będzie doprecyzowanie, że chodzi o dłużnika będącego osobą fizyczną.
230	Art. 181 pkt 17 (art. 844 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	- Wobec zmiany § 1 zbędna stała się wzmianka w art. 844 § 2 k.p.c. w brzmieniu: „choćby znajdowały się w okręgu innego sądu”. Po wejściu w życie omawianych zmian, nie będzie bowiem miało w ogóle znaczenia, gdzie	Uwaga częściowo zasadna Regulacja zostanie uzupełniona.

				<p>ruchomości dłużnika się znajdują.</p> <p>- Po wejściu w życie zmiany art. 844 § 1 k.p.c. jeszcze bardziej istotna i wyrazista stanie się luka w prawie istniejąca także obecnie, a wynikająca z braku uregulowania w prawie polskim właściwości komornika w sytuacji, gdy dłużnikiem jest podmiot zagraniczny, a zatem podmiot, który nie ma miejsca zamieszkania, pobytu ani siedziby w Polsce.</p>	
231	Art. 181 pkt 18 (845 k.p.c.)	Krajowa Izba Radców Prawnych	1038/OBSiL/2016	<p>1) Przeprowadzenie dowodu na okoliczność negatywną jest zawsze dość problematyczne, przy czym może nastąpić poprzez wykazanie okoliczności pozytywnych, przeciwnych, wyłączających okoliczność negatywną. Prawidłowa redakcja przepisu winna więc nakazywać umorzenie postępowania jeżeli przedstawiono pisemny dowód przysługiwania własności zajętych ruchomości innej osobie niż dłużnik egzekwowany.</p> <p>2) Skarga na czynność komornika i powództwo o wyłączenie spod egzekucji nie są wobec siebie konkurencyjne.</p>	<p>1) Uwaga w zakresie § 2b niezasadna</p> <p>2) Wprawdzie powództwo z art. 841 k.p.c. i skarga na zajęcie nie są konkurencyjne, to jednak w wielu wypadkach osoba trzecia dopiero z postanowienia sądu oddalającego skargę dowiadyuje się, że powinna była wnieść powództwo ekscydencyjne – a w takim wypadku jest już za późno z uwagi na upływ terminu zawitego. Wobec brzmienia § 2b i przyznania sądowi ograniczonej kognicji do badania materialnych podstaw zajęcia tym bardziej uzasadniona jest ochrona osoby trzeciej poprzez zapewnienie sekwencyjnego trybu wnoszenia skargi i powództwa ekscydencyjnego. W razie</p>

					uznania przez sąd, że złożone dowody własności nie są dostateczne, dla osoby trzeciej zacznie biec termin do wniesienia pozwu.
232	Art. 181 pkt 18 (art. 845 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>1) Projektowany art. 845 § 2b k.p.c. został wadliwie sformułowany. Nie da się bowiem udowodnić okoliczności negatywnej, a zatem nie da się udowodnić, że „zajęte ruchomości nie stanowią własności dłużnika”. Udowodnić można tylko okoliczność pozytywną, a zatem, że ktoś nabył na swoje nazwisko określoną rzecz. Nawet jednak udowodnienie nabycia nie przesądza, że nabywca jest jeszcze nadal jest właścicielem tej rzeczy.</p> <p>2) Zastrzeżenia budzą także kwestie redakcyjne. Mianowicie, co do zasady w większości dodawanych do k.p.c. artykułów, przepisy paragrafów oznaczane są cyframi (np. 21, 22, 23), natomiast paragrafy dodane w art. 845 k.p.c. zostały oznaczone literami 2a, 2b, 2c i 2d. Zróżnicowanie takie jest niczym nie uzasadnione. Błąd związany z numeracją paragrafów art. 845 k.p.c. popełniono przy jednej z poprzednich nowelizacji k.p.c.,</p>	<p>Uwaga nr 1 niezasadna. Patrz stanowisko co do pozostałych uwag do omawianego artykułu.</p> <p>Uwaga nr 2 zasadna.</p>

				ale warto go naprawić w tej nowelizacji.	
233	Art. 181 pkt 18 (art. 845 k.p.c.)	Prezes SA w Szczecinie	A.023-94/16	- Proponowana zmiana § 2 wzmacnia ochronę dłużnika przed egzekucją. Mowa regulacja utrudni zajęcie, gdyż dłużnicy nie będą zainteresowani przedstawianiem dowodu prawa własności rzeczy, - Projektowany § 2b nie spowoduje ułatwienia ani przyspieszenia postępowania egzekucyjnego, przypadki, w których osoba trzecia będzie w stanie złożyć nie budzący wątpliwości dowód na piśmie będą należały do rzadkości, albo ich przydatność będzie znikoma wobec sporządzania umów już po zajęciu.	Uwagi niezasadne. Celem nowelizacji nie jest wprowadzenie zasady, że dłużnik przed zajęciem powinien wykazać swój tytuł do rzeczy - nowela nie zmienia domniemań wynikających z przepisów prawa cywilnego materialnego. Celem zmian jest zwiększenie zakresu ochrony osób trzecich przed oczywiście niezasadnymi zajęciami i wprowadzenie uproszczonego trybu ochrony praw tych osób – bez konieczności odsyłania ich na drogę kosztownego procesu sądowego. Nie sposób uznać za „niebudzący wątpliwości dowód” umowy cywilnoprawnej zawartej przez dłużnika po wszczęciu egzekucji – z kolei „możliwość sporządzenia umów już po zajęciu” ma nie wpływu na dokonane zajęcia.
234	Art. 181 pkt 6 (art. 845 § 2 k.p.c.)	Prezes SO w Poznaniu	A-021-91/16	Przepis nakłada na komornika obowiązek badania prawa własności.	Uwaga niezasadna. Patrz j.w.
235	Art. 181 pkt 6 (art. 845 § 2 k.p.c.)	Prezes SA w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)	IVWW470-95/16	„Budzi wątpliwości treść art. 845 § 2 k.p.c. – wynika z niego, że każdą egzekucję z ruchomości będzie można storpedować w najbardziej prymitywny	Uwaga niezasadna. Wnoszący uwagi najwyraźniej nie dostrzegł, że zapis „Ruchomości dłużnika będące we władaniu osoby trzeciej można zająć tylko

				<p>sposób. Mianowicie wystarczy rzeczy ruchome zanieść do sąsiada i poprosić go, aby nie przyznawał się przed komornikiem, że należą do dłużnika i nie zgadzał się na ich zajęcie. Można założyć, że regulacja ta po prostu zlikwiduje egzekucję z ruchomości w Polsce.”</p>	<p>wówczas, gdy osoba ta zgadza się na ich zajęcie albo przyznaje, że stanowią one własność dłużnika, oraz w wypadkach wskazanych w ustawie” obowiązuje od dnia wejście w życie k.p.c., to jest od 1 stycznia 1965 r. i jak dotąd egzekucja z ruchomości w Polsce nadal funkcjonuje. Na marginesie należy zadać pytanie co właściwie komornik miałby robić w mieszkaniu sąsiada dłużnika, jeżeli nie posiada przeciwko niemu tytułu wykonawczego.</p>
236	Art. 181 pkt 18 (art. 845 § 2b k.p.c.)	SSP „Iustitia”	Brak nr pisma	<p>W zakresie dowodu negatywnego w istocie chodzi o przedstawienie niebudzącego wątpliwości dowodu na piśmie, że zajęte ruchomości stanowią własność osoby trzeciej</p>	<p>Uwaga niezasadna. Patrz stanowisko co do uwag KIRP.</p>
237	Art. 181 pkt 18 (art. 845 § 2b k.p.c.)	Konfederacja Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce	L. dz. 22/12.2016	<p>„Przyjęcie proponowanego rozwiązania mogłoby spowodować, że dłużnicy będą prawie zawsze przedstawiać komornikowi dokument, z którego będzie wynikać, że ruchomości które mogłyby podlegać zajęciu zostały sprzedane lub stanowią własność osoby trzeciej”.</p>	<p>Uwaga niezasadna. Jeżeli dłużnik dysponowałby rzeczywiście takim dokumentem, to już w obecnym stanie prawnym nic nie stałoby na przeszkodzie temu, aby osoba trzecia wniosła powództwo opozycyjne, a sąd taki pozew uwzględnił. W praktyce jednak do takich przypadków dochodzi rzadko, a wiele osób rezygnuje z wnoszenia pozwu, właśnie dlatego, że nie dysponuje poważnymi dowodami. Sędzia</p>

					rozpoznający skargę na czynność komornika będzie w stanie ocenić, czy dane dokumenty byłyby dostateczne do uwzględnienia żądania pozwu także w procesie z art. 841 k.p.c.
238	Art 181 pkt 18 (art. 845 k.p.c.)	Polski Związek Windykacji	Brak nr pisma	Omawiany przepis uniemożliwi zajęcie ruchomości dłużnika i spowoduje paraliż egzekucji z ruchomości.	Uwaga niezasadna. J.w.
239	Art. 181 pkt 18 (845 § 2 k.p.c. – błędnie oznaczony w piśmie jako art. 844 k.p.c.)	Konfederacja Lewiatan	KL/534/262/2700/2661/KK/2016	Wskazanie, że zajęć będzie można wyłącznie ruchomości stanowiące własność dłużnika, daje „dodatkowe narzędzie do obrony przed skuteczną egzekucją tym dłużnikom, którzy z premedytacją nie chcą regulować swoich należności. W praktyce oznaczało to będzie, że egzekucja z ruchomości stanie się marginalna.”.	Uwaga niezasadna. Wydaje się świadczyć nie tylko o braku właściwego zrozumienia treści omawianego przepisu, lecz również nieznamomości podstawowych zasad postępowania egzekucyjnego. Omawiany przepis ma na celu podkreślenie obowiązującej od dziesięcioleci w polskiej procedurze cywilnej zasady, że sądowe postępowanie egzekucyjne ma za cel realizację norm prawa cywilnego i urzeczywistnienie zawartej w tytule wykonawczym normy prawnej nakładającej na dłużnika obowiązek świadczenia wobec wierzyciela. Zasadą jest, że realizacja zobowiązań dłużnika może odbyć się tylko i wyłącznie kosztem mienia tegoż dłużnika. Omawiany przepis nie ma na celu chronienia

					dłużnika przed skuteczną egzekucją, lecz ma na celu obronę osób trzecich niebędących dłużnikami przed nieuzasadnionym zajęciem i sprzedażą ich mienia na skutek wadliwego lub rozszerzającego zinterpretowania przez komornika domniemań wynikających z art. 845 § 2 k.p.c. O ile całkowicie zrozumiale jest oczekiwanie wierzyciela do odzyskania należności pieniężnych, o tyle zaspokojenie to nie może odbywać się kosztem osób postronnych.
240	Art. 181 pkt 19 (847 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	<p>1) Dodanie słowa „niezwłocznie” w zd. 2 tego paragrafu jest zbędne.</p> <p>2) „Wierzyciel jest zaś nieobecny w znacznej większości wypadków zajęcia ruchomości. Dotychczasowe uregulowania zabezpieczają uprawnienia wierzyciela, ma on bowiem możliwość przejrzania akt, żądania wyjaśnień o stanie sprawy oraz otrzymywania odpisów akt(...) Konieczność doręczenia prawie każdego protokołu zajęcia ruchomości wierzycielom spowoduje zaś podwyższenie nakładu pracy i kosztów postępowania. Kserowane i przesyłane będą bowiem dodatkowe setki tysięcy</p>	<p>Uwaga 1) zasadna</p> <p>Uwaga 2) niezasadna – opiniujący nie dostrzega, że z faktem doręczenia odpisu protokołu zajęcia powiązany jest w art. 853 k.p.c. początek biegu terminu do zaskarżenia oszacowania. Uwaga co do kosztów doręczeń odpisu protokołu zajęcia całkowicie abstrahuje od faktu, że postępowanie egzekucyjne zmierza docelowo w kierunku jego cyfryzacji.</p>

				protokołów rocznie.”	
241	Art. 181 pkt 20 (art. 853 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 r., KRK/V/1111/16	Problematyka zastrzeżeń do oszacowania powinna być uregulowana w jednym paragrafie, Uzasadnione zatem wydaje się przeniesienie dwóch ostatnich zdań z projektowanego art. 853 § 2 k.p.c. do § 3 tego artykułu. Według projektowanego art. 853 § 2 zd. 2 k.p.c. zastrzeżenia do oszacowania będzie można wnieść zawsze w terminie 7 dni od doręczenia protokołu zajęcia. W konsekwencji może wystąpić konieczność odwołania licytacji, aby przeprowadzić oszacowanie na podstawie opinii biegłego i dać możliwość kolejnego zaskarżenia oszacowania.	Uwaga zasadna. Przepis dotyczący czynności w ramach oszacowania i wnoszenia zastrzeżeń został przereklamowany.
242	Art. 853 § 2 k.p.c.	SSP Iustitia	24.12.2016 r., brak numeru	Redakcja przepisu jest nieprecyzyjna. W zd. 2 i 3 § 2 powinno być wskazane, że chodzi o oszacowanie dokonane przez komornik bezpośrednio. Nie jest jasne czy komornik powinien doręczyć protokół oszacowania ruchomości na podstawie opinii biegłego.	Uwaga częściowo zasadna. Komornik powinien doręczyć protokół oszacowania ruchomości na podstawie opinii biegłego, gdyż w innym przypadku brak jest przedmiotu zaskarżenia. Doprecyzowanie zdania 2 i 3 § 2 jest zbędne, gdyż wyraźnie wynika, że złożenie zastrzeżeń powoduje powołanie biegłego.
243	Art. 181 pkt 20 (art. 853 k.p.c.)	NSZZ Solidarność Komisja Krajowa oraz Konfederacja	29.12.2016 r., L.dz. PBE/66238/1722/2016 oraz z 22.12.2016 r.	Nałożenie na komornika obowiązku każdorazowego wezwania do oszacowania ruchomości przez biegłego w przypadku,	Uwaga niezasadna. Projektowany przepis ma na celu ochronę stron postępowania egzekucyjnego przed

		<p>Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce oraz Prezes Sądu Apelacyjnego w Poznaniu (Sąd Okręgowy w Poznaniu), Sąd Apelacyjny w Katowicach (Sąd Okręgowy w Częstochowie)</p>		<p>gdy wartość zajętej ruchomości według oceny komornika przekracza 25 000 zł spowoduje zwiększenie kosztów egzekucji i zwiększy obciążenie dłużnika. W kontekście regulacji § 2 obowiązek obligatoryjnego oszacowania przez biegłego jest zbędny, nieuzasadniony i ekonomicznie niekorzystny dla dłużnika. wnioskodawca proponuje wykreślenie projektowanego § 4. KPF proponuje, aby przyjąć wartość ruchomości przekraczająca 50 000 zł.</p>	<p>dowolnym szacowaniem ruchomości powyżej wskazanej wartości. Wówczas koszty postępowania pozostają we właściwej proporcji do egzekwowanej sumy z zajętej ruchomości. Ponadto regulacja z § 2 jest niewystarczająca, gdy strony nie będą miały czasu czy możliwości reakcji, albo gdy komornik uzna, że nie jest konieczne powoływanie biegłego. W zakresie wartości ruchomości uzasadniającej powołanie biegłego możliwe są uzgodnienia. Wydaje się jednak, że przyjęta wartość, biorąc pod uwagę koszty biegłego i stan majątkowy dłużników, jest wystarczająco wysoka. Przypadki, w których komornik zajmuje ruchomości o wartości jednostkowej przekraczającej 25 000 zł należą do rzadkości – są to na ogół pojazdy mechaniczne, maszyny, lub całe zbiory rzeczy. W takim wypadku o wiele większe jest ryzyko, że komornik pomyli się na koszt dłużnika (i w konsekwencji ze szkodą dla wierzyciela), aniżeli dolegliwość związana z ponoszeniem przez dłużnika dodatkowych kosztów wyceny przez biegłego (które w większości wypadków nie powinny</p>
--	--	---	--	--	--

					przekraczać kilkuset złotych).
244	Art. 853 k.p.c.	Krajowa Izba Radców Prawnych	16.12.2016 r., L.dz. 1038/OBSiL/2016	Nie jest celowe obligatoryjne doręczanie odpisu zajęcia ruchomości wierzycielowi, jeśli nie był obecny przy tej czynności. Nie jest jasne czy na skutek zastrzeżeń dłużnika lub wierzyciela od oszacowania dokonanego na podstawie opinii biegłego, komornik zobligowany jest do ponownego dokonania oszacowania na podstawie opinii biegłego.	Uwaga częściowo zasadna. Wprowadzenie obowiązku doręczenia wierzycielowi odpisu zajęcia stanowić ma podstawę do ograniczenia terminu, w którym nastąpić może zaskarżenie oszacowania (7 dni od doręczenia). Zasadne jest określenie trybu oszacowania dokonywanego przez komornika na podstawie opinii biegłego.
245	Art. 182 pkt 21 (art. 855 k.p.c.)	Prezes SA w Szczecinie	A.023-94/16	W przepisie brak wskazania co do trybu postępowania sądowego w przypadku zawiadomienia sądu, w szczególności czy gdy czynności są prawidłowe sąd powinien wydać decyzję i czy rejestrować sprawę w Rep. „Co”	Uwaga niezasadna. Podnoszone kwestie mogą zostać uregulowane w akcie wykonawczym.
246	Art. 181 pkt 21 (art. 855 § 1b k.p.c.)	SSP „Iustitia”	Brak nr pisma	Zastrzeżenia budzi obligatoryjne obciążenie komornika kosztami związanymi z nieuzasadnionego odebrania dozoru.	Uwaga zasadna. Obciążenie kosztami komornika powinno być zależne od uznania sądu opartego o okoliczności danej sprawy.
247	Art. 181 pkt 21 (art. 855 k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	KRK/V/1111/2016	1) Sformalizowanie odebrania dozoru w szczególności przewidziane w § 1b dodanym do art. 855 k.p.c. budzi poważne zastrzeżenia. Po raz kolejny pomieszano w opiniowanym projekcie funkcję społeczną	Uwaga 1) niezrozumiała. Analogicznie można kwestionować obowiązek zawiadamiania sądu o wszczęciu egzekucji z nieruchomości. Uwaga 2) zasadna.

				<p>komornika i adwokata (radcy prawnego). W myśl bowiem dodanego § 1b, to komornik ma dążyć do udaremnienia prowadzonej przez siebie egzekucji. Nie musi zaś tych działań podejmować dłużnik ani reprezentujący go adwokat.</p> <p>2) Zastrzeżenia budzi też, że sądowi nie pozostawiono wyboru w kwestii obciążenia komornika kosztami związanymi z nieuzasadnionym odebraniem dozoru, w razie uchylenia dozoru.</p>	
248	art. 181 pkt 22 (art. 861 ¹ k.p.c.)	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia I. Kunickiego	<p>Wymaganie zgody dłużnika na sprzedaż ruchomości wymienionych w art. 864 § 2 k.p.c. (rzeczy ulegające łatwo zepsuciu, inwentarz żywy) oznaczać będzie częstokroć, że ruchomości te nie zostaną sprzedane z wolnej ręki, lecz trzeba będzie wyznaczyć licytację.</p> <p>Po zmianie art. 864¹ zd. 1 k.p.c. będzie zachodziła sprzeczność pomiędzy zdaniem 2 tego artykułu, które nakazuje odczekać tydzień od zawiadomienia wierzycieli, a art. 864 § 2 k.p.c., który upoważnia do sprzedaży bezpośrednio po zajęciu.</p>	<p>Uwaga niezasadna</p> <p>Przewidziana w art. 864 § 2 k.p.c. możliwość sprzedaży określonych rzeczy niezwłocznie po dokonaniu zajęcia nie oznacza możliwości sprzedaży tych ruchomości z wolnej ręki. Oznacza jedynie brak konieczności zachowania terminu określonego w § 1 tego artykułu. Ruchomości wskazane w art. 864 §2 k.p.c. podlegają, co do zasady sprzedaży w drodze licytacji, z modyfikacją zasad jej wyznaczenia określoną w art. 867 § 3 zdanie drugie.</p>

				<p>Jeżeli przyjmiemy, że pierwszeństwo zastosowania będzie miał zmieniony art. 864¹ k.p.c., to wobec usunięcia wzmianki z art. 864¹ k.p.c. o „art. 864 § 2 k.p.c.”, zbędny stanie się przepis art. 864 § 2 k.p.c. Jeżeli bowiem zmieniony art. 864¹ k.p.c. będzie miał zastosowanie do wszystkich ruchomości, to także ruchomości wymienione obecnie w art. 864 § 2 k.p.c. nie będą mogły być sprzedane bezpośrednio po zajęciu.</p>	<p>Dopiero projektowana zmiana art. 864¹ wprowadza możliwość sprzedaży rzeczy ulegających łatwo zepsuciu i inwentarza żywego z wolnej ręki. W przypadku braku możliwości sprzedaży ruchomości w tym trybie, z uwagi na brak zgody dłużnika lub wierzyciela, możliwa jest sprzedaż licytacyjna.</p> <p>Zasadne jest natomiast skrócenie, w odniesieniu do ruchomości wymienionych w art. 864 § 2, przewidzianego w art. 864¹ k.p.c. terminu na wyrażenie sprzeciwu przez wierzyciela do 3 dni.</p>
249	art.181 pkt 25 (art. 913 kpc)	Sąd Apelacyjny w Szczecinie (Sąd Okręgowy w Szczecinie)	15.12.2016 r., A.023-94/16	<p>Wobec możliwości wyjawienia majątku przed komornikiem należałoby zrezygnować z sądowego wyjawienia majątku.</p>	<p>Uwaga niezasadna.</p> <p>Konstrukcja sądowego wyjawienia majątku ma szerszy zakres pod względem warunków wystąpienia z takim wnioskiem, informacji, które zobowiązany jest udostępnić dłużnik, jak i możliwych do stosowania środków przymusu.</p> <p>Zgodnie z art. 913 § 2 k.p.c. wierzyciel może żądać sądowego wyjawienia majątku również przed wszczęciem egzekucji, podczas gdy komornicze wyjawienie majątku jest elementem postępowania egzekucyjnego. Wykaz majątku składany</p>

					<p>przed sądem będzie obejmował informacje o dokonanych w ciągu 5 lat przed złożeniem wykazu rozporządzeniach mieniem o wartości jednostkowej przekraczającej 10 000 zł. Tylko w postępowaniu sądowym możliwe będzie stosowanie aresztu wobec dłużnika.</p> <p>Ograniczenie stosowania instytucji sądowego wyjawienia majątku powinno być skutkiem podwyższenia opłaty z 40 do 200 zł (projekt ustawy o kosztach komorniczych).</p>
250	art. 181 pkt 25 (art. 913 kpc)	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia I.Kunickiego	<p>Zmiana art. 913 § 1 k.p.c. polega na wprowadzeniu obowiązku podania przez dłużnika rozporządzeń mieniem w okresie 5 lat o wartości powyżej 10.000 zł. Należy przypuszczać, że chodzi o umożliwienie wierzycielowi wytoczenia skargi paulińskiej. Kwota 10.000 zł w powiazaniu z 5-letnim okresem wydaje się zbyt niska, gdyż dłużnik, zwłaszcza prowadzący działalność gospodarczą, może nie pamiętać tego rodzaju rozporządzeń.</p> <p>Zdanie ostatnie art. 913 § 1 k.p.c. jest zamieszczone w niewłaściwym miejscu.</p>	<p>Uwagi niezasadne</p> <p>Na wstępie należy wskazać, że uwaga dotycząca wysokości wartości rozporządzenia jako zbyt niskiej zmierza w przeciwnym kierunku niż dotycząca tej samej kwestii uwaga MRiF.</p> <p>Kwota 10.000 zł nie wydaje się zbyt niska. Ewentualny brak pamięci dłużnika może być rozwiązany poprzez sięgnięcie przez niego do dokumentacji, przy wykorzystaniu przewidzianego w art. 915 § 2 k.p.c. wyznaczenia terminu na złożenie wykazu.</p> <p>Art. 913 § 1 reguluje dość kompleksowo charakter wyjawienia majątku i złożenia</p>

				Powinno ono znaleźć się w art. 915 k.p.c., który dotyczy odebrania wykazu majątku.	przyrzeczenia, stąd też w tym miejscu należało umieścić regulację dotyczącą odpowiedzialności karnej. –.
251	art. 181 pkt 26 (art. 921 ¹ kpc)	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia I.Kunickiego	1. Zmiana art. 921 ¹ k.p.c. nie budzi zasadniczych zastrzeżeń. Trzeba jednak zwrócić uwagę, że stanowi ona odstępstwo od prezentowanego wcześniej stanowiska w kwestii zmiany przepisów tak, aby nadzór nad komornikiem sprawował sąd rejonowy, przy którym komornik działa (por uchylenie art. 767 § 1 zd. 4 k.p.c.). 2. Wraz z projektowaną zmianą art. 921 ¹ k.p.c. nie uregulowano jednak kwestii, który sąd powinien być zawiadomiony, jeżeli nieruchomości jest położona w okręgu kilku sądów (por. art. 921 § 2 k.p.c.) oraz czy zawiadamiać sąd o połączeniu postępowań egzekucyjnych na podstawie art. 926 § 1 k.p.c. albo o ich rozdzieleniu (art. 926 § 2 k.p.c.). Kwestie te wymagają wyraźnego uregulowania (przez zmianę przepisu powstanie bowiem luka w prawie w tych kwestiach).	Uwaga niezasadna 1. Rozbieżność jest pozorna. Ze względu na wyłączny charakter właściwości komornika w egzekucji prowadzonej z nieruchomości, zawiadomienie będzie kierowane do sądu, w którym zostanie utworzony wydział egzekucyjny (to będzie sąd właściwy). 2. Problem wydaje się mieć charakter teoretyczny, zaś w przypadku zaistnienia takiego przypadku zawiadomienie więcej niż jednego sądu nie będzie powodowało problemów.
252	art. 181 pkt 29 (art. 1083)	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia I.Kunickiego	W projektowanym art. 1083 § 4 k.p.c. zastrzeżenia budzi brak harmonizacji	Uwaga częściowo zasadna Zasadne jest zastąpienie w § 4 zdanie

	§ 4 kpc)			terminologicznej pomiędzy zd. 1 i ostatnim. W zdaniu 1 jest mowa o „zawieszeniu postępowania egzekucyjnego”, a w zdaniu ostatnim o „podjęciu egzekucji”. Także w zdaniu ostatnim powinno być uregulowane podjęcie postępowania egzekucyjnego. Ponadto według art. 1083 § 4 w zdania ostatniego k.p.c. komornik powinien podejmować sumę z rachunku depozytowego w razie stwierdzenia opóźnienia dłużnika, nie zaś jego zwłoki.	ostatnie słowa „egzekucję” słowem „postępowanie”. Projektowana regulacja stanowi rozszerzenie instytucji przewidzianej, w zakresie dotyczącym egzekucji z wynagrodzenia za pracę, w art. 883 § 2 k.p.c. Przepis ten posługuje się tradycyjnie pojęciem zwłoki i nie ma uzasadnienia, aby w art. 1083 użyć innego pojęcia.
253	art. 183 (art. 12 usp)	Sąd Apelacyjny w Łodzi (Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb.)	27.12.2016 W.IV.020-97/2016 - załącznik	Utworzenie wydziałów egzekucyjnych zakłada zbyt wąską specjalizację kadry orzeczniczej.	Uwagi niezasadne – przede wszystkim ze względu na przewidywaną obsadę kadrową składającą się z referendarzy.
254	art. 183 (art. 12 usp)	Sąd Apelacyjny w Warszawie (Sąd Okręgowy w Warszawie)	15.12.2016 Wiz-020-96/16 - załącznik	Wydziały egzekucyjne powinny również rozpoznawać sprawy z powództw przeciwegzekucyjnych, nawet niezależnie od wartości przedmiotu sporu.	
255	art. 183 (art. 12 usp)	Sąd Okręgowy w Kielcach	15.12.2016 Adm-023-100/16	Projekt powołania wyspecjalizowanych wydziałów egzekucyjnych uznać należy za celowy, a nawet pożądaną przez sędziów orzekających w szeroko rozumianych sprawach cywilnych.	
256		Sąd Rejonowy w Toruniu		Zbyt wąska kategoria spraw powierzonych	

				wydziałom egzekucyjnym powoduje brak zainteresowania orzekaniem w takim wydziale przez sędziów.	
257	Art. 183 (art. 12 § 1a pkt 5 lit. j u.s.p.)	SSP Iustitia	24.12.2016 r., brak numeru	Bardzo szerokie ujęcie w porównaniu z kazuistycznym ujęciem poprzednich punktów. Nie jest jasne, czy poza właściwością funkcjonalną wydziałów egzekucyjnych ma być pozostawiony nadzór nad egzekucją z nieruchomości. Brak również wyjaśnienia w uzasadnieniu projektu. Nie wskazano też w jaki sposób ma nastąpić wzmocnienie kadrowe nowych wydziałów.	Uwaga nie jest zasadna. W punkcie 5 lit. j umieszczono wszystkie czynności egzekucyjne zastrzeżone dla sądu jako organu egzekucyjnego oraz nadzór nad egzekucją z nieruchomości, gdzie sąd występuje jako sąd egzekucyjny. Konieczność wzmocnienia kadrowego wydziałów jest przedmiotem analiz w Ministerstwie Sprawiedliwości.
258	Art. 183 (art. 12a pkt 5 u.s.p.)	Sąd Apelacyjny w Szczecinie (Sąd Okręgowy w Szczecinie)		Postępowania w przedmiocie wyjawienia majątku powinny być prowadzone przez wydziały egzekucyjne.	Uwaga niezasadna. Wylimitowanie spraw o wyjawienie majątku z kognicji wydziałów egzekucyjnych wynika z tego, że pomimo oczywistego egzekucyjnego charakteru sprawy są to sprawy rozpoznawane na posiedzeniach jawnych, w których dodatkowo często zachodzi potrzeba doprowadzenia dłużnika. Wobec ograniczenia liczby wydziałów egzekucyjnych konieczność doprowadzania dłużników przez policję wiązałyby się ze zwiększonymi kosztami oraz trudnościami

					organizacyjnymi.
259	Art. 198	Sąd Apelacyjny w Gdańsku (Sąd Okręgowy w Bydgoszczy)	15.12.2016r. IV Wiz-015-157/16/E	Niezasadne jest skrócenie kadencji obecnych władz.	Uwaga niezasadna. Ustawa wprowadza istotne zmiany w zakresie uprawnień członków samorządu, uprawnień i składu jego organów oraz ograniczenia biernego prawa wyborczego. W tej sytuacji konieczne jest powołanie nowych władz, a termin roczny umożliwia przeprowadzenie takich wyborów. Można przy tym wskazać, że roczny termin prawdopodobnie zbiegnie się z terminem wygaśnięcia kadencji obecnych władz samorządu (połowa 2018 r.), stąd też na etapie dalszych prac legislacyjnych możliwa jest odmienna regulacja terminu.
260	art. 198	Krajowa Rada Komornicza	15.12.2016 załącznik – opinia A. Marciniaka	Brak uzasadnienia dla skrócenia kadencji obecnych władz i organów samorządu komorniczego, która wygasa w połowie 2018 r.	Uwaga niezasadna - jw.

KPRM

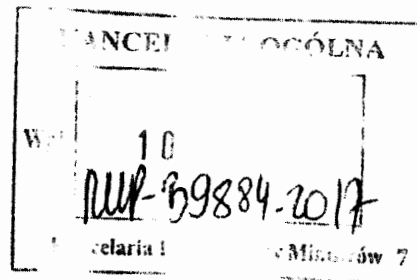
AAA253335

Warszawa, 9 maja 2017 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE.920.1773.2016 / 24/MN

dot.: RM-10-44-17 z 5.05.2017 r.

Pani
Jolanta Rusiniak
Sekretarz Rady Ministrów

Opinia

o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o komornikach sądowych, wyrażona przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowna Pani Minister,

w związku z przedłożonym projektem ustawy pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy nie jest sprzeczny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem
Konrad Szymański
Sekretarz Rady Ministrów

Do wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości